

Nr 214.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till taxeringsförordning; given Stockholms slott den 16 mars 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till taxeringsförordning.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Lyberg.

Förslag
till
Taxeringsförordning.

Härigenom förordnas som följer:

1 KAP.

Inledande stadganden.

1 §.

Taxering till beskattning enligt kommunalskattelagen, enligt förordningarna om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, om kommunal progressivskatt och om utjämningskatt samt enligt lagen om skogsaccis verkställes av särskilda beskattningsnämnder i den ordning här nedan angives.

Angående skyldighet för vissa i denna förordning omförmälda beskattningsnämnder att taga befattning med frågor om avgiftsplikt enligt lagen om allmän pensionsförsäkring stadgas i nämnda lag.

2 §.

1 mom. I denna förordning förstås med

allmän fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som skall verkställas år 1933 och därefter vart femte år;

särskild fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som skall verkställas de år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum;

taxering för inkomst eller förmögenhet: taxering till kommunal inkomstskatt, till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, till kommunal progressivskatt och till utjämningskatt; samt

virkestaxering: taxering till skogsaccis.

Särskild fastighetstaxering, taxering för inkomst eller förmögenhet samt virkestaxering sammanfattas under benämningen *årlig taxering*.

2 mom. Beteckningarna *taxeringsår*, *beskattningsår* och *hemortskommun* hava i denna förordning samma innebörd som i kommunalskattelagen.

Huruvida någon är att anse såsom *bosatt här i riket*, skall avgöras efter de i anvisningarna till 53 § kommunalskattelagen stadgade grunder.

Vad i denna förordning stadgas om person, som varit här i riket bosatt skall äga tillämpning jämväl å person, som i Sverige stadigvarande vistats utan att vara härstädes bosatt.

3 mom. Där ej annat anges eller av sammanhanget framgår, förstås i denna förordning med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl överståthållarämbetet samt med *landskamrerare* jämväl kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden, enligt 16 § 1 mom. förordnat allmänt ombud hos den mellankommunala prövningsnämnden ävensom i 16 § 2 mom. omförmäld tjänsteman. Med vederbörande länsstyrelse avses, försåvitt fråga är om den mellankommunala prövningsnämnden, överståthållarämbetet.

2 KAP.

Om beskattningsnämnder.

Olika slag av nämnder och deras verksamhetsområden.

3 §.

1 mom. Beskattningsnämnder vid *allmän fastighetstaxering* äro i första instans

å landet: *beredningsnämnder*, som uppgöra förslag till taxering, och *fastighetstaxeringsnämnder*, som besluta om taxering; samt

i städerna: *fastighetstaxeringsnämnder*, som omedelbart verkställa taxering.

Beredningsnämndernas och fastighetstaxeringsnämndernas verksamhetsområden äro *beredningsdistrikt* och *fastighetstaxeringsdistrikt*.

Över dessa nämnder äro *fastighetsprövningsnämnder*.

Varje län utgör för sig ett *prövningsdistrikt* med en *fastighetsprövningsnämnd*. Stockholms stad utgör ett särskilt prövningsdistrikt. Där tjänstgör den i 2 mom. omförmälda prövningsnämnden för staden såsom fastighetsprövningsnämnd.

2 mom. Beskattningsnämnder vid *årlig taxering* äro i första instans *taxeringsnämnder*, var och en inom sitt *taxeringsdistrikt*. En taxeringsnämnd i Stockholm förordnas årligen av överståthållarämbetet att, utöver nämnden eljest tillkommande göromål, såsom en för riket gemensam taxeringsnämnd (*den gemensamma taxeringsnämnden*) handlägga ärenden, som avses i 77 § 2 mom.

Över dessa nämnder äro *prövningsnämnder*.

Varje län utgör för sig ett *prövningsdistrikt* med en *länsprövningsnämnd*. Stockholms stad utgör ett särskilt prövningsdistrikt med en prövningsnämnd (*Stockholms stads prövningsnämnd*).

Därjämte finnes en för hela riket gemensam prövningsnämnd (*den mellankommunala prövningsnämnden*).

3 mom. Förutom de prövningsnämnder, som omtalas i 1 och 2 mom., skola finnas dels för varje prövningsdistrikt en *särskild prövningsnämnd*

dels för hela riket en gemensam *särskild mellankommunal prövningsnämnd*.

4 §.

Indelning i beredningsdistrikt och fastighetstaxeringsdistrikt verkställas av länsstyrelsen senast den 31 augusti samt indelning i taxeringsdistrikt för årlig taxering senast den 30 november året näst före taxeringsåret.

Distrikten skola givas den omfattning, som betingas av vederbörande nämnds arbetsuppgifter och anses lämplig för arbetets behöriga slutförande inom därtill anslagen tid. När skäl därtill äro, må länsstyrelsen uppdelas kommun i två eller flera distrikt eller förena två eller flera kommuner å landet till ett distrikt. Fastighetstaxeringsdistrikten å landet skola göras så stora, omständigheterna lämpligen medgiva, och alltid omfatta flera beredningsdistrikt; ett beredningsdistrikt må ej uppdelas mellan olika fastighetstaxeringsdistrikt. I särskilda fall må länsstyrelsen vid uppdelning av kommun i flera taxeringsdistrikt förordna, att vid taxering för inkomst eller förmögenhet beträffande viss grupp eller vissa grupper skattskyldiga eller vid särskild fastighetstaxering eller vid virkestaxering annan indelning skall tillämpas än som föreskrives för taxeringen i övrigt.

Innan länsstyrelsen ändrar i stad tillämpad distriktsindelning, skall, utom vad angår Stockholm, yttrande från magistraten eller stadsstyrelsen infordras.

Nämnder för allmän fastighetstaxering.

5 §.

1 mom. Beredningsnämnd består av ordförande, förordnad av länsstyrelsen, och ledamöter, valda kommunvis till ett antal, som i samband med indelningen i beredningsdistrikt bestämmes av länsstyrelsen med hänsyn till beredningsdistriktets storlek och under iakttagande att ledamöterna skola vara minst fyra och, om distriktet består av mer än en kommun, minst två från varje kommun.

Ordföranden förordnas i samband med indelningen i beredningsdistrikt.

Ledamöterna ävensom suppleanter, en för varje ledamot, väljas av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa. Valet skall förrättas senast den 15 oktober året näst före taxeringsåret. Om utgången av valet skall den som därvid fört ordet omedelbart underrätta ej mindre de valda än även ordföranden i beredningsnämnden och länsstyrelsen.

2 mom. Besvär över val av ledamöter och suppleanter må anföras hos länsstyrelsen senast före klockan tolv å femtonde dagen efter valets förrättande eller, om då är helgdag, å nästa söckendag därefter; och skall i övrigt om vals överklagande i tillämpliga delar gälla vad i förordningen om kommunalstyrelse på landet är stadgat angående besvär över kommunalstämmas eller fullmäktiges beslut. Finner länsstyrelsen anledning förordna om nytt val på grund därav, att vid valet någon grupp av skattskyldiga icke, på sätt i 12 § 1 mom. andra stycket sista punkten sägs, blivit till-

börligen företräd, har länsstyrelsen att meddela föreskrift, huru många ledamöter för varje grupp skola väljas. Varder det därefter företagna valet överklagat och befinnes detsamma icke böra fastställas, äger länsstyrelsen utse ledamöter i nämnden.

Över länsstyrelsens beslut må klagan icke föras.

3 mom. Vid det tillfälle, då val av ledamöter i beredningsnämnden verkställs, må bland dem väljas en för varje kommun eller, där kommun omfattar flera beredningsdistrikt, en för varje distrikt att på kommunens bekostnad deltaga uti det i 59 § 1 mom. omförmälda sammanträdet.

6 §.

1 mom. Fastighetstaxeringsnämnd består av ordförande samt å landet sex och i stad fyra ledamöter.

Ordföranden förordnas av länsstyrelsen i samband med indelningen i fastighetstaxeringsdistrikt.

Av ledamöterna förordnas en av länsstyrelsen, och i övrigt inträda i nämnden:

å landet:

a) två av länets landsting valda ledamöter;

b) vederbörande beredningsnämndsordförande eller, där denne förordnats att vara ordförande i fastighetstaxeringsnämnden, annan, som av länsstyrelsen utses i hans ställe; ävensom

c) två kommunvis av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa valda ledamöter, av vilka minst en skall hava tjänstgjort i beredningsnämnd inom vederbörande kommun;

och skola dessa ledamöter tjänstgöra, de av landsting valda i hela taxeringsdistriktet, beredningsnämndsordföranden eller den i hans ställe utsedda ledamoten, då fråga är om taxering av fastighet inom ordförandens beredningsdistrikt, samt de av kommun valda, då fråga är om taxering av fastighet inom kommun, för vilken de valts; samt

i stad:

tre av stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige icke finnas, av allmän rådstuga valda ledamöter.

Val av ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd jämte suppleanter, en för varje ledamot, förrättas av landsting å lagtima möte, av kommunalstämma eller kommunalfullmäktige i december månad och av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga i september månad året näst före taxeringsåret.

Om utgången av val, som förrättats av landsting, underrättas såväl de valda som länsstyrelsen. Om övriga i denna paragraf omförmälda val har den som därvid fört ordet att underrätta ej mindre de valda än även ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden och länsstyrelsen.

2 mom. Över kommuns val av ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd

må besvär anföras i enahanda ordning, som i 5 § 2 mom. första punkten sägs. Vad i övrigt finnes stadgat i samma mom. skall hava motsvarande tillämpning å här ifrågavarande val.

7 §.

1 mom. Fastighetsprövningsnämnd i län skall bestå av minst tolv, högst tjugufyra ledamöter. Ledamöterna utses av länsstyrelsen senast den 15 april under taxeringsåret

till hälften bland dem, som deltagit i fastighetstaxeringsnämndernas arbete efter förordnande av länsstyrelsen eller val av landsting,

till en fjärdedel bland dem, som deltagit i samma arbete efter val av kommun, samt

till en fjärdedel bland personer inom länet, vilka icke deltagit i nämnda arbete men genom sin verksamhet kunna antagas besitta sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering.

Enligt samma grunder utser länsstyrelsen suppleanter till antal, motsvarande minst hälften av antalet ordinarie ledamöter i nämnden.

2 mom. Vid sammankomst med fastighetsprövningsnämnd i län skall landshövdingen vara ordförande med rättighet att deltaga i överläggningarna men ej i beslutet. Vid förfall för landshövdingen skall efter nämndens val en av dess ledamöter tjänstgöra såsom ordförande. Därest vid sådant val särskild ordförande erfordras, skall ordet föras av landskamreraren.

Nämnder för årlig taxering.

8 §.

1 mom. Taxeringsnämnd består av ordförande och ledamöter.

2 mom. Länsstyrelsen förordnar årligen i samband med indelningen i taxeringsdistrikt dels ordförande i taxeringsnämnden och dels en person att i egenskap av kronoombud vara ledamot i nämnden.

3 mom. Därjämte skola ledamöter i taxeringsnämnden ävensom suppleanter, en för varje ledamot, väljas under december månad för nästkommande år å landet av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa samt i stad av stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige icke finnas, av allmän rådstuga. Antalet här avsedda ledamöter skall, om taxeringsdistriktet består av en kommun eller del av kommun, bestämmas i sammanhang med valet och utgöra minst tre, högst åtta. Består taxeringsdistriktet av två eller flera kommuner, bestämmas antalet ledamöter från varje kommun av länsstyrelsen i samband med indelningen i taxeringsdistrikt under iakttagande att ledamöterna skola vara högst fyra från varje kommun, dock sammanlagt högst tio.

4 mom. Vid det tillfälle, då val av ledamöter i taxeringsnämnden verkställs, skall bland dem väljas en för varje kommun eller, där kommun

omfattar flera taxeringsdistrikt, en för varje distrikt att fullgöra de åligganden, som enligt 81 § ankomma på sådan ledamot.

5 mom. Om utgången av de i 3 och 4 mom. omförmälda val skall den som därvid fört ordet omedelbart underrätta ej mindre de valda än även ordföranden i taxeringsnämnden.

Över valen må besvär anföras i enahanda ordning, som i 5 § 2 mom. första punkten sägs. Vad i övrigt finnes stadgat i samma mom. skall hava motsvarande tillämpning å här ifrågakvarande val.

6 mom. Vederbörande skogsvårdsstyrelse eller, då fråga är om taxering av virke, för vilket skogsvårdsavgift enligt vad därom är särskilt stadgat skall ingå till domänstyrelsen, vederbörande överjägmästare må senast den 15 februari under taxeringsåret utse ett ombud (*skogsvårdsombud*) med rättighet att vid virkestaxering delta i taxeringsnämndens överläggningar men icke i dess beslut.

Har skogsvårdsombud utsetts, åligger det skogsvårdsstyrelsen eller överjägmästaren att ofördröjligen därom underrätta ej mindre ombudet än även ordföranden i taxeringsnämnden och länsstyrelsen.

9 §.

1 mom. Länsprövningsnämnderna och Stockholms stads prövningsnämnd skola bestå av minst åtta, högst femton ledamöter, vilka utses årligen av länsstyrelsen bland personer, som äro valbara till ledamöter i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet. Minst halva antalet skall utses bland dem, som jämlikt 89 § därtill föreslås.

Enligt samma grunder utser länsstyrelsen suppleanter till antal, motsvarande minst hälften av antalet ordinarie ledamöter i nämnden.

2 mom. Vid sammankomst med länsprövningsnämnd skall landshövdingen och vid sammankomst med Stockholms stads prövningsnämnd överståthållaren eller, om han icke är tillstädes, underståthållaren vara ordförande med rättighet att delta i överläggningarna men ej i besluten. Vid förfall för landshövdingen eller för över- och underståthållaren skall efter nämndens val en av dess ledamöter tjänstgöra såsom ordförande. Därest vid sådant val särskild ordförande erfordras, skall ordet föras av landskamreraren.

10 §.

Den mellankommunala prövningsnämnden utgöres av ordförande och sju ledamöter, vilka årligen utses av Kungl. Maj:t. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra i hans ställe. För varje ledamot utser Kungl. Maj:t en suppleant.

Varje länsstyrelse skall årligen i skrivelse, som senast den 31 maj insändes till finansdepartementet, nämna två personer, lämpliga att delta i den mellankommunala prövningsnämndens arbete. Bland de sålunda nämnda utser Kungl. Maj:t minst fyra av ledamöterna samt deras suppleanter.

11 §.

1 mom. De särskilda prövningsnämnderna i prövningsdistrikten bestå av tre ledamöter, vilka den ordinarie prövningsnämnden utser inom sig. I enahanda ordning utses två suppleanter.

Å dessa prövningsnämnder skola bestämmelserna i 9 § 2 mom. hava motsvarande tillämpning.

2 mom. Den särskilda mellankommunala prövningsnämnden utgöres av dels ordföranden i den mellankommunala prövningsnämnden eller vid förfall för honom vice ordföranden, dels två ledamöter, vilka den ordinarie nämnden utser inom sig. För ledamöterna utses i enahanda ordning två suppleanter.

För beskattningsnämnderna gemensamma bestämmelser.

12 §.

1 mom. Till medlemmar och suppleanter i beskattningsnämnderna böra utses redliga och allmänt aktade personer, som kunna antagas besitta nödig insikt och erfarenhet för taxeringens verkställande.

Av kommun må till ledamot eller suppleant i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd utses allenast den, som är inom kommunen mantalsskriven, och av landsting må till ledamot eller suppleant i fastighetstaxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom fastighetstaxeringsdistriktet; och må ej annan väljas än den, som tillika under året näst före taxeringsåret haft att utgöra allmän kommunalskatt till kommunen eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och jämväl, i den mån utskylderna vid tiden för valet varit förfallna, erlagt desamma. Vid kommuns val av ledamöter i nu omförmäld nämnd skall därjämte tillses, att om möjligt såväl ägare eller brukare av fastighet som rörelseidkare, arbetare och andra inkomsttagare komma att äga säte och stämma i nämnden samt att, såvitt möjligt är, kännedom om distriktets olika delar kommer att förefinnas inom densamma.

2 mom. Ej må annan avsäga sig uppdrag såsom ordförande, ledamot eller suppleant i beskattningsnämnd än:

kvinnas;

ämbets- eller tjänsteman, som av sin befattning är hindrad att fullgöra uppdraget;

den som är boende utom vederbörande nämnds distrikt;

den som under minst fyra av de sju närmast före taxeringsåret förflutna åren tjänstgjort såsom medlem i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd;

den som uppnått sextio års ålder; samt

den som eljest uppgiver hinder, vilket beträffande den som förordnats av länsstyrelse godkännes av länsstyrelsen och beträffande annan godkännes av den kommun eller det landsting, som förrättat valet.

3 mom. Medlem i beskattningsnämnd skall vara svensk medborgare.

Ej må sådant uppdrag utövas av den som är omyndig eller försatt i konkurstillstånd, ej heller av den som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller som eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning eller som genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles, eller som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd, eller som är förklarad ovärdig att föra annans talan inför rätta.

13 §.

1 mom. Avgår medlem eller suppleant i beskattningsnämnd, innan tjänstgöringstiden är till ända, skall efterträdare till honom för den återstående tiden förordnas eller väljas i enahanda ordning, som gällt för förordnande eller val av den avgångne.

2 mom. Utebliver kommunvald ledamot i beredningsnämnd, i fastighets-taxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd eller landstingsvald ledamot i fastighetstaxeringsnämnd från utlyst sammanträde och finnes icke utsedd suppleant för tillfället att tillgå, äga nämndens vid sammanträdet närvarande medlemmar att, om det för taxeringsförrättningens fortgång erfordras, inkalla annan till ledamot valbar person att i förrättningen deltaga.

14 §.

1 mom. Beskattningsnämnd så ock ordförande i taxeringsnämnd må för utförande av sitt uppdrag i mån av behov åtnjuta biträde av sakkunnig, som, då fråga är om biträde åt beskattningsnämnd i första instans eller om biträde åt ordförande i taxeringsnämnd, tillkallas av vederbörande ordförande efter samråd med landskamreraren, men då fråga är om biträde åt fastighetsprövningsnämnd, länsprövningsnämnd eller Stockholms stads prövningsnämnd, förordnas av länsstyrelsen samt, då fråga är om biträde åt den mellankommunala prövningsnämnden, utses av nämnden. Finner landskamrerare nödigt att vid handläggning av taxeringsfrågor anlita biträde av sakkunnig, må han själv tillkalla sådan.

2 mom. Länsstyrelsen skall, under iakttagande av de närmare föreskrifter Kungl. Maj:t finner nödigt meddela, träffa avtal med erforderligt antal i bokföring och i skogshantering sakkunniga personer att, då de därtill kallas lämna biträde, som i 1 mom. sägs. Landskamreraren meddelar de sakkunniga nödiga anvisningar för fullgörandet av deras uppdrag.

15 §.

1 mom. I Stockholm må överståthållarämbetet förordna tjänstemän hos ämbetet att biträda beskattningsnämnderna i första instans på sätt i 108 § sägs. För samma ändamål må i annan stad magistraten eller stadsstyrelsen samt i köping eller landskommun kommunalstämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa till förfogande för beskattningsnämnderna i första instans ställa en eller flera kommunens tjänstemän, som därtill godkännas av länsstyrelsen. Sådant godkännande må lämnas för högst tre år i sänder. Lämnat godkännande kan av länsstyrelsen när som helst återkallas.

2 mom. Ordförande i beskattningsnämnd i första instans äger anlita skrivbiträde, som av ordföranden tillkallas. Vid uppläggandet och kompletterandet av de längder, som skola föras hos fastighetstaxeringsnämnd och taxeringsnämnd i stad, där magistrat finnes, skall erforderligt biträde lämnas av uppboräds- eller annan tjänsteman, som ställes till förfogande i Stockholm av överståthållarämbetet och i annan stad av magistraten.

16 §.

1 mom. Kungl. Maj:t förordnar årligen en person att vara allmänt ombud hos den mellankommunala prövningsnämnden med skyldighet att fullgöra de åligganden, som hos annan prövningsnämnd ankomma på landskamreraren, och ställer till hans förfogande lämpligt antal biträden. Kungl. Maj:t utser protokoll- och längdförare hos nämnden.

2 mom. Där så anses oundgängligen nödvändigt, må länsstyrelse ävensom överståthållarämbetet, efter Kungl. Maj:ts medgivande, förordna person med länsbokhållares kompetens att beträffande vissa taxeringsärenden eller vissa grupper av sådana ärenden fullgöra de åligganden, som enligt denna förordning åvila landskamreraren och kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppborädsärenden.

3 KAP.

Om uppgifter till ledning vid taxering.**I. Deklarationer och andra uppgifter vid allmän fastighetstaxering.**

17 §.

1 mom. Till ledning vid allmän fastighetstaxering skall för varje fastighet, med undantag för sådan, som avses i 5 § 2 mom. eller 5 § 4 mom. kommunalskattelagen, av fastighetens ägare utan anmaning avgivas deklARATION (*allmän fastighetsdeklARATION*). Därest fastighet innehaves av någon, som enligt 13 § kommunalskattelagen är att anse såsom ägare eller är i ägares ställe skattskyldig, skall vad nu sagts om ägare i stället gälla sådan innehavare.

Allmän fastighetsdeklARATION skall innehålla uppgifter om fastighetens areal av olika ägoslag, användning och byggnader, gällande brandförsäk-

ringsvärde, den senast för fastigheten erlagda köpeskillingen, hyror och därmed jämförlig avkastning av fastigheten samt till fastigheten hörande särskilda förmåner ävensom, beträffande jordbruksfastighet, om åkerjordens dränering, kreatursbesättningen och skogen.

Är jordbruksfastighet upplåten på arrende, skall nu föreskriven deklara-tionsskyldighet i fråga om åkerjordens användning och dess dränering samt om kreatursbesättningen åvila arrendatorn i stället för ägaren eller inne-havaren.

Kungl. Maj:t må föreskriva, att vid avgivande av allmän fastighets-deklaration utöver de uppgifter, som nu sagts, uppgifter skola lämnas för statistiskt ändamål.

Allmän fastighetsdeklaration skall avgivas å blankett enligt formulär, som i enlighet med vad nu sagts fastställles av Kungl. Maj:t.

2 mom. Har efter avlämnandet av allmän fastighetsdeklaration men före taxeringsårets ingång fastighet eller del därav övergått till ny ägare eller därmed likställd innehavare, äro såväl den förutvarande som den nye ägaren eller innehavaren skyldiga att inom tio dagar därefter härom göra anmälan till vederbörande beredningsnämnds ordförande å landet eller fastighets-taxeringsnämnds ordförande i stad eller till länsstyrelsen; och bör i fall, då genom överlåtelse fastighet blivit uppdelad, överlåtelsehandlingen i huvud-skrift eller bestyrkt avskrift företes.

3 mom. Efter anmaning är ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet skyldig att till ledning vid fastighetens taxering avgiva uppgift jämväl angående andra förhållanden än dem, som finnas angivna i deklara-tionsformuläret.

18 §.

Till ledning vid allmän fastighetstaxering skola vidare följande hand-lingar utan anmaning avlämnas:

a) av häradsskrivare eller vederbörande tjänsteman i annan stad än Stock-holm:

de till honom, enligt vad därom är särskilt stadgat, från domaren å landet och rätten i stad överlämnade lagfartsförteckningarna för tiden från och med den 1 juli året näst före det, då allmän fastighetstaxering senast ägde rum, till och med den 30 juni det år, då uppgiften skall avlämnas; samt

b) av hypoteksinrättning:

uppgift å det värde, vartill i hypoteksinrättningen till belåning an-mäld fastighet blivit uppskattad vid värdering, som blivit för dylikt låns erhållande anställd och godkänd under tiden från och med den 1 juli året näst före det, då allmän fastighetstaxering senast ägde rum, till och med den 30 juni det år, då uppgiften skall avlämnas.

Efter anmaning skall av brandförsäkringsanstalt lämnas uppgift rörande försäkringsvärdet å byggnader, som äro hos anstalten försäkrade mot brand-skada.

19 §.

Länsstyrelsen har att i den omfattning, sådant kan anses nödigt eller lämpligt, i fråga om enskilda skogar med inskränkt dispositionsrätt, för vilka nyare hushållningsplaner finnas upprättade, från vederbörande revirförvaltare, i god tid innan de i 58 § 1 mom. andra stycket omförmälda längderna skola upprättas, infordra för taxeringen erforderliga uppgifter ur hushållningsplanerna.

20 §.

1 mom. Allmän fastighetsdeklaration samt uppgift enligt 18 § första stycket skola avlämnas senast den 15 september året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, och ingivas:

när fråga är om deklaration,

beträffande fastighet å landet: till ordföranden i beredningsnämnden för det beredningsdistrikt, landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt eller länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen;

beträffande fastighet i Stockholm: till överståthållarämbetet; och

beträffande fastighet i annan stad: till ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, magistraten eller stadsstyrelsen i den stad eller länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen; samt,

när fråga är om uppgift enligt 18 § första stycket,

beträffande fastighet i Stockholm: till överståthållarämbetet; och

beträffande fastighet annorstädes: till länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen.

2 mom. Uppgift eller upplysning till ledning vid allmän fastighetstaxering, som skall avgivas på grund av anmaning, avlämnas inom den i anmaningen angivna tid till den som utfärdat anmaningen.

3 mom. Uppgifter enligt 18 § första stycket skola vid avlämnandet vara ordnade kommun- eller församlingsvis; och skall medelst särskilda omslag eller annorledes vara tydligt utmärkt, vilken kommun eller församling varje grupp av uppgifter avser.

21 §.

Underlåter någon, som är skyldig avgiva allmän fastighetsdeklaration, att inom föreskriven tid avgiva sådan deklaration, och efterkommer han icke heller anmaning att fullgöra berörda skyldighet, må för deklarationens införskaffande anlitas biträde av länsstyrelsen, som, därest deklarationen prövas vara för fastighetstaxeringen erforderlig, äger förelägga den försumlige, därest han icke är offentlig tjänsteman, lämpligt vite. Länsstyrelsen äger meddela vitesföreläggande jämväl då hypoteksinrättning icke inom föreskriven tid avlämnat uppgift enligt 18 § första stycket och tillika underlåtit att efterkomma anmaning att avlämna sådan uppgift. Krono- eller stadsbetjänt, som verkställer delgivning av dylikt föreläggande, äger att därför av den försumlige undfå gottgörelse med fem kronor för varje förrättning.

Vad nu sagts skall hava motsvarande tillämpning, då anmaning att förete överlåtelsehandling enligt 17 § 2 mom. eller att avlämna uppgift enligt 17 § 3 mom. eller 18 § andra stycket icke efterkommits.

II. Deklarationer och andra uppgifter vid särskild fastighetstaxering.

22 §.

1 mom. Har vid ingången av år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum, beträffande viss fastighet förhållande förelegat av beskaffenhet att böra jämlikt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde, är fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare skyldig att utan anmaning till ledning för fastighetens taxering det året avgiva deklARATION (*särskild fastighetsdeklARATION*).

Har fastighet eller komplex av fastigheter, som vid senaste fastighetstaxering behandlats som taxeringsenhet, därefter uppdelats mellan flera ägare eller innehavare, skola dylika deklARATIONER avgivas av samtliga ägare eller innehavare, av envar beträffande hans del av taxeringsenheten.

Särskild fastighetsdeklARATION skall avfattas å blankett enligt formulär, som fastställas av Kungl. Maj:t, och innehålla upplysning om det förhållande, som skall föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde, ävensom i erforderliga delar sådana uppgifter beträffande fastigheten, som omförmälas i 17 § 1 mom.

2 mom. Efter anmaning är ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, även om han förmenar, att sådant förhållande, som enligt 1 mom. föranleder deklARATIONSSKYLDIGHET, icke förelegat, skyldig avgiva särskild fastighetsdeklARATION rörande fastigheten.

3 mom. Ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet är efter anmaning skyldig att till ledning vid fastighetens taxering avgiva uppgift jämväl angående andra förhållanden än dem, som angivas i deklARATIONSFÖRMULÄRET.

23 §.

Brandförsäkringsanstalt är efter anmaning skyldig att till ledning vid särskild fastighetstaxering avlämna uppgift, som i 18 § andra stycket sägs.

24 §.

1 mom. Särskild fastighetsdeklARATION, som jämlikt 22 § 1 mom. skall avgivas utan anmaning, skall avlämnas senast den 15 februari under taxeringsåret och ingivas *antingen* direkt till ordföranden i taxeringsnämnden för det distrikt, där fastigheten är belägen, *eller*, beträffande fastighet i Stockholm, till överståthållarämbetet och, beträffande fastighet utom Stockholm, till länsstyrelsen i det län, magistraten eller stadsstyrelsen i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där fastigheten är belägen.

2 mom. Särskild fastighetsdeklARATION på grund av 22 § 2 mom. samt annan uppgift eller upplysning till ledning vid särskild fastighetstaxering, som på grund av anmaning skall avgivas, avlämnas inom den i anmaningen angivna tid till den som utfärdat anmaningen.

25 §.

Underlåter någon att behörigen avlämna särskild fastighetsdeklaration eller annan uppgift eller upplysning till ledning vid särskild fastighets-taxering, skola stadgandena i 21 § hava motsvarande tillämpning.

III. Deklarationer och andra uppgifter vid taxering för inkomst eller förmögenhet.

Uppgifter till ledning för egen taxering.

26 §.

1 mom. Nedannämnda skattskyldiga äro, där ej annat följer av stadgandet i 3 mom., skyldiga att utan anmaning till ledning för egen taxering för inkomst eller förmögenhet avlämna deklaration (*självdeklaration*) nämligen:

1) verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, samt ekonomisk förening, så ock annan juridisk person, som *antingen* under beskattningsåret haft förvärvskälla av beskaffenhet, att skattskyldighet för därav härflytande inkomst åligger honom enligt kommunalskattelagen eller förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, *eller* enligt 12 § nämnda förordning är skattskyldig för förmögenhet;

2) fysisk person, därest han antingen

a) nästföregående år varit taxerad till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt; eller

b) under beskattningsåret haft inkomst av beskaffenhet, att skattskyldighet därför åligger honom enligt kommunalskattelagen eller förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, eller vid samma års utgång ägt förmögenhet, för vilken han är skattskyldig enligt nämnda förordning, och i sådant fall tillika hans enligt kommunalskattelagen beräknade taxerade inkomst i någon kommun eller hans enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beräknade taxerade inkomst jämte en sextiondel av förmögenheten uppgått, i fråga om sådan person som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, till minst 600 kronor och, i fråga om annan person, till minst 100 kronor.

Vid bedömandet av fysisk persons deklarationsskyldighet skall, om han under beskattningsåret varit gift, hänsyn tagas, förutom till hans egen inkomst och förmögenhet, även till sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, däröver förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Har skattskyldig barn, skall hänsyn tagas jämväl till barnets förmögenhet, därest han enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall taxeras därför.

Vid tillämpning av vad i första stycket under 2) b) är stadgat skall i fråga om svensk medborgare, som under beskattningsåret tillhört svensk beskickning hos

utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands, så ock i fråga om sådan persons hustru samt barn under 16 år, därest de varit svenska medborgare och bott hos honom, så anses, som om de varit bosatta här i riket. Person, som under beskattningsåret tillhört främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som icke varit svensk medborgare, så ock sådan persons hustru, barn under 16 år och enskilda tjänare, därest de bott hos honom och icke varit svenska medborgare, anses däremot vid tillämpningen av vad i första stycket under 2) b) är stadgat icke hava varit här i riket bosatta.

Avlider skattskyldig, skall i fråga om deklarationsskyldighet för oskift dödsbo efter honom, försävtit angår det beskattningsår, under vilket dödsfallet inträffade, tillämpas vad som skolat gälla för den avlidne.

2 mom. Efter anmaning är jämväl den, som icke på grund av bestämmelserna i 1 mom. har deklarationsskyldighet, skyldig avgiva självdeklaration.

3 mom. Lapp är ej skyldig avgiva deklaration för inkomst av renskötsel eller i sådan rörelse nedlagd förmögenhet, och skall förty vid tillämpning av bestämmelsen i 1 mom. första stycket under 2) b) så anses, som om dylik inkomst eller förmögenhet ej vore underkastad beskattning. Önskar lapp avgiva uppgift om inkomst eller förmögenhet, som nu sagts, må uppgift härom lämnas i självdeklaration, vilken avlämnas i vanlig ordning, eller ock särskild uppgift angående renskötsel avgivas på sätt i 41 § stadgas.

27 §.

Självdeklaration skall avgivas på heder och samvete samt avfattas å blankett enligt formulär, som av Kungl. Maj:t fastställs i anslutning till här nedan meddelade bestämmelser. Dock må, där deklaration jämlikt 26 § 2 mom. inforrats av ordförande i taxeringsnämnd, de erforderliga upplysningarna meddelas muntligen inför ordföranden, som inför desamma å deklarationsblankett och därå tager den deklarationsskyldiges underskrift.

28 §.

Självdeklaration är dels *allmän självdeklaration*, dels *särskild självdeklaration*.

Deklarationsskyldig, som är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall avgiva dels i den kommun, där han är mantalsskriven eller utan att vara mantalsskriven är skattskyldig till sådan skatt, *allmän självdeklaration* till ledning vid taxering till nämnda skatt och till kommunal inkomstskatt i samma kommun, dels i varje annan kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt, *särskild självdeklaration* till ledning vid taxering till sådan skatt. Deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall avgiva *särskild*

självdeklaration i varje kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

Finnes inom kommun administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, och är deklARATIONSSKYLDIG skattskyldig för inkomst eller förmögenhet såväl inom sådant område som inom annan del av kommunen, skall, därest de delar av kommunen, varom sålunda är fråga, tillhöra olika taxeringsdistrikt, med avseende å självdeklarations avgivande så anses, som om varje sådant distrikt utgjorde särskild kommun.

29 §.

1 mom. *Allmän självdeklaration* skall upptaga:

1) den skattskyldiges namn, hemortskommun, där sådan finnes, och hemvist därstädes, beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig, som allenast under någon del av beskattningsåret varit i riket bosatt, uppgift om den tid, han sålunda haft bostad härstädes;

2) alla förvärvskällor, beträffande vilka skattskyldighet för beskattningsåret åligger den skattskyldige; och skall därvid i fråga om förvärvskälla, i vilken fastighet, underkastad fastighetsskatt, ingått, särskilt angivas dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om sådant värde det året icke varit fastigheten åsatt, dess eljest antagliga värde vid taxeringsårets ingång, dels ock, därest fastigheten icke ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, huru lång tid eller till vilken del fastigheten sålunda ingått i förvärvskällan;

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla;

4) de allmänna avdrag, som den skattskyldige yrkar få tillgodonjuta vid taxeringen;

5) de särskilda kommuner och de särskilda administrativa områden inom kommun, där inkomsten bör beskattas, med uppgift om den ort, där huvudkontor funnits, och om huru stor del av inkomsten enligt den skattskyldiges åsikt belöper å varje kommun eller område; ävensom

6) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift, skall han jämväl uppgiva sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, över vilken förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Åligger skattskyldigheten andra maken, skall uppgiften lämnas å särskild blankett. Då skattskyldig skall taxeras för barns förmögenhet, skall uppgift lämnas jämväl om barnets tillgångar och skulder.

Inländsk försäkringsanstalt, som är skattskyldig för inkomst av försäkringsrörelse, skall i allmän självdeklaration jämväl meddela uppgift i de avseenden, som omförmälas i anvisningarna till 30 § kommunalskattelagen. Därjämte skall av svenskt försäkringsaktiebolag meddelas uppgift om vad som av bolagets till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattnings-

bara inkomst belöper å aktieägarna i denna deras egenskap och vad som belöper å försäkringstagarna.

Svenskt aktiebolag så ock svenskt solidariskt bankbolag skall tillika i allmän självdeklaration lämna uppgift om bolagets kapital. Har nu nämnt bolag haft intäkt genom utdelning, för vilken jämlikt 7 § g) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skatteplikt icke föreligger, skall bolaget lämna uppgift jämväl om utdelningens belopp.

Utländsk försäkringsanstalt, som här i riket drivit försäkringsrörelse, skall i allmän självdeklaration i stället för uppgifter enligt första stycket punkterna 3) och 5) lämna uppgift å premieinkomsten här i riket, fördelad å dels livförsäkring, dels sjöförsäkring, dels brandförsäkring och dels annan försäkring samt uppgift å den eller de kommuner, där sysslomannen (generalagenten) haft kontor, samt, då flera kontor funnits, uppgift å de vid varje kontor influtna premieinkomsterna, fördelade på nämnda olika slag av försäkring.

2 mom. *Särskild självdeklaration* skall för den kommun eller, i fall som avses i 28 § tredje stycket, det distrikt, deklARATIONEN avser, innefatta de uppgifter, som erfordras för taxeringen inom kommunen eller distriktet; och skall om sådan deklARATION i tillämpliga delar gälla vad om allmän självdeklARATION är stadgat.

30 §.

SjälvdeklARATION av den, som inom mer än en kommun drivit rörelse av nedan angiven beskaffenhet, skall till ledning vid inkomstens fördelning på olika kommuner innehålla följande särskilda uppgifter, nämligen:

i fråga om *bankrörelse*:

uppgift genom utdrag av de särskilda kontorens månadsrapporter angående balansen på in- och utlåningsräkningarna vid varje månads slut, utelöpande postremissväxlar oberäknade;

i fråga om *annan penningrörelse, emissionsrörelse och handel med värdepapper*:

summan av alla intäkter i rörelsen ävensom de vid varje kontor influtna bruttointäkterna;

i fråga om *jordstyckningsföretag*:

sammanlagda beloppet av köpeskillingarna för alla under beskattningsåret försålda fastigheter och köpeskillingarnas fördelning å fastigheterna inom varje kommun;

i fråga om *företag, vilket avser att medelst ledning tillhandahålla vatten, gas eller elektrisk kraft*:

den eller de kommuner, där vatten-, gas- eller kraftverk funnits, där vatten, gas eller elektrisk kraft mottagits i eller levererats från ledning för partidistribution och där vatten, gas eller elektrisk kraft förbrukats, bruttointäkterna inom varje särskild kommun, där förbrukning ägt rum, ävensom, i förekommande fall, de övriga omständigheter, som enligt punkt 2

anvisningarna till 58 § kommunalskattelagen äro av betydelse för inkomstens fördelning på olika kommuner;

i fråga om *järnvägsdrift*:

beloppet av den skattskyldiges utgifter för avlöningsförmåner samt dessa utgifters fördelning på de kommuner, genom vilka järnvägen framgår, och på den kommun, där järnvägen haft huvudkontor, ävensom varje stations trafikvärde; samt

i fråga om *spårvägsdrift* eller *linjetrafik med omnibus*:

sammanlagda antalet tillryggalagda vagnkilometer och vagnkilometertalet inom varje kommun, där spårvägen framdragits eller linjetrafik ägt rum.

Vad här är sagt om kommun skall gälla jämväl i fråga om inom kommun beläget administrativt område, där menighet äger utöva beskattningsrätt.

31 §.

Vid självdeklaration för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroy eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, så ock vid självdeklaration för annan deklarationsskyldig, som under beskattningsåret enligt lag varit skyldig föra handelsböcker, skall för tid, som deklARATIONEN omfattar, fogas bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt av vinst- och förlusträkning, där sådan föres.

För verk eller bolag, som nyss nämnts, så ock för ekonomisk förening skall avlämnas bestyrkt avskrift eller tryckt exemplar av revisionsberättelse, som avgivits för beskattningsåret. Enahanda gäller beträffande förvaltningsberättelse, som det åligger styrelse för aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller ekonomisk förening att avgiva.

För inländsk försäkringsanstalt skall utan anmaning därjämte avlämnas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som utvisar, huru vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för beskattningsåret slutgiltigt fastställts samt huru vinsten för samma år disponerats.

32 §.

1 mom. Det är envar obetaget att, utöver vad deklARATIONSFORMULÄRET föranleder, meddela upplysningar till ledning för egen taxering för inkomst eller förmögenhet.

2 mom. Efter anmaning är envar skyldig att i den omfattning, som i anmaningen angivits, meddela för egen taxering för inkomst eller förmögenhet erforderliga upplysningar utöver dem, som föranledas av deklARATIONSFORMULÄRET. Dylika upplysningar skola avgivas skriftligen, men må, om de infordrats av taxeringsnämndens ordförande, meddelas muntligen inför ordföranden. I sistnämnda händelse skola upplysningarna skriftligen avfattas av ordföranden samt undertecknas av den, som meddelat dem.

3 mom. Skattskyldig, som under beskattningsåret enligt lag varit skyldig föra handelsböcker, är skyldig att efter anmaning av landskamrerare, i

den utsträckning denne prövar nödigt, tillhandahålla sin bokföring och därtill hörande handlingar för granskning, varom förmäles i 79 och 93 §§.

Vad nu stadgats skall beträffande skattskyldig, som varit delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi, tillämpas jämväl å bolagets eller rederiets bokföring och handlingar.

Uppgifter till ledning för annans taxering.

33 §.

Till ledning vid taxeringen för inkomst eller förmögenhet skola varje år utan anmaning följande uppgifter meddelas, nämligen

a) av statsdepartement och annan statlig eller kommunal myndighet ävensom av allmän inrättning eller stiftelse, beträffande tjänsteman eller annan, som där ägt utbekomma avlöning eller pension:

uppgift för envar angående hans förmåner i avlöning eller pension under nästföregående år, med särskild upplysning i förekommande fall att med tjänstebefattning följt rätt till fri kost, boställe, bostad eller löningsjord eller inkomst av sportler, expeditionslösen, bötes- eller beslagsandelar eller andra liknande ej till beloppet bestämda inkomster;

b) av verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroy eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, så ock av annat bolag eller rederi beträffande dem, som varit anställda hos verket, bolaget eller rederiet eller därifrån uppburit pension:

uppgift för envar angående hans förmåner, därvid stadgandet under a) skall hava motsvarande tillämpning;

c) av annan arbetsgivare beträffande dem, som varit anställda i av honom bedriven rörelse eller därifrån uppburit pension:

uppgift av enahanda slag, som under b) sägs;

d) av försäkringsanstalt:

uppgift för envar, som under nästföregående år åtnjutit livränta från anstalten, angående livräntans belopp; i fråga om livränta, som utgått på grund av pupillförsäkring, vilken tagits annorledes än mot engångspremie, dock allenast om livräntans belopp överstigit 600 kronor;

e) av den som utbetalt royalty eller periodiskt utgående avgift för utnyttjande av patent, mönster eller dylikt:

uppgift för den, till vilken under nästföregående år royaltyn eller avgiften utbetalts, angående det utbetalta beloppet;

f) av svenskt aktiebolag eller svenskt solidariskt bankbolag, som under nästföregående år lämnat utdelning till delägarna, ävensom av svensk ekonomisk förening, som under nämnda år lämnat utdelning å insatser i föreningen:

1) i fråga om solidariskt bankbolag, ekonomisk förening och sådant aktiebolag, därifrån utdelning å aktie på grund av lag eller bolagsordning icke

får uppbäras av annan än den, som i behörig ordning styrkt sin äganderätt till aktien:

uppgift för envar delägare eller medlem, som uppburit eller ägt uppbära utdelning, uppgående till sammanlagt minst tio kronor, angående utdelningens belopp;

2) i fråga om annat aktiebolag:

enahanda uppgift, som under 1) sägs, i den mån ägare av aktie eller i fall, varom förmåles i 38 § 3 mom. kommunalskattelagen, annan, som uppburit eller ägt uppbära utdelning, är känd.

Beträffande pension, livränta eller gratifikation, som ej uppgått till 200 kronor, äger uppgiftsskyldighet icke rum, då för den, som åtnjutit dylik pension, livränta eller gratifikation, icke tillika skall uppgivas annan inkomst. I övrigt må icke vid avgivande av uppgift uteslutas någon förmån.

I uppgift angående utdelning, varom nu nämnts, skall angivas den tidpunkt, då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning. Beträffande uppgifter rörande annan inkomst skall, i de fall då inkomsten avser kortare tid än helt år, upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken samma inkomst åtnjutits.

Vid fullgörande av vad i denna paragraf är stadgat skall uppgiftsskyldig uppätta särskild uppgiftshandling för varje person, varom fråga är. Där så kan ske, bör uppgift fullständigt angiva personens namn, hemvist, bostadsadress och födelseår samt för den, som ej är svensk undersåte, hans nationalitet.

34 §.

Vanligt handelsbolag, kommanditbolag så ock rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år till ledning för delägares taxering utan anmaning avlämna följande uppgifter angående bolaget eller rederiet, nämligen

a) för varje kommun, där delägare är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt: uppgift, särskilt för varje sådan delägare, vilken uppgift skall avfattas enligt reglerna för allmän självdeklaration och tillika innehålla upplysning om den delägaren tillkommande andelen av bolagets eller rederiets inkomst och värdet av hans andel eller lott i bolaget eller rederiet; samt

b) för varje kommun eller, i fall som avses i 28 § tredje stycket, för varje taxeringsdistrikt, dit någon av bolaget eller rederiet innehavd förvärvskälla är att hänföra: uppgift, avfattad enligt reglerna för särskild självdeklaration, med upplysning tillika om den andel av inkomsten, som å varje delägare belöper.

Äro bolagets eller rederiets samtliga delägare skattskyldiga till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i samma kommun eller samma distrikt, skall dock uppgift, som i b) avses, icke lämnas för den kommunen eller det distriktet.

Vid uppgift, som i denna paragraf sägs, skall för den tid, uppgiften avser, fogas bestyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt av vinst- och förlusträkning, där sådan föres.

35 §.

1 mom. I särskilda fall skola efter anmaning följande uppgifter avlämnas, nämligen

a) av arbetsgivare:

uppgift angående avlöningsförmåner, som hos honom åtnjutits av andra personer än de i 33 § första stycket *c)* nämnda, med upplysning, i fall då avlöningsförmånerna avse kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjutits;

b) av den, som för arbetslag eller liknande grupp av arbetare i en summa uppburit visst avlöningsbelopp såsom ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom laget eller gruppen:

uppgift angående beloppets fördelning; samt

c) av styrelse för bankbolag, sparbank eller annan penningförvaltande inrättning:

uppgift om namngiven skattskyldigs ränteinkomst från den penningförvaltande inrättningen ävensom beloppet av den skattskyldiges inestående medel vid viss angiven tidpunkt.

2 mom. Efter anmaning av landskamrerare är idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse skyldig avlämna uppgift om belopp, som han utbetalt till namngiven annan näringsidkare, därest beloppet är av beskaffenhet att i mottagarens hand utgöra intäkt av jordbruksfastighet eller av rörelse.

Tid och plats för avlämnandet av deklARATIONER och andra uppgifter.

36 §.

1 mom. Självdeklaration, som jämlikt 26 § 1 mom. skall avgivas utan anmaning, skall, försåvitt ej annat följer av vad här nedan stadgas, vara avlämnad senast den 15 februari under taxeringsåret.

Staten, landsting, kommun och annan dylik menighet må åtnjuta anstånd med självdeklarations avlämnande till den 31 mars.

Verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, så ock annan, som nästföregående år enligt lag varit skyldig föra handelsböcker, må tillgodonjuta liknande anstånd, därest dess räkenskapsår gått till ända senare än den 31 oktober året näst före taxeringsåret.

På ansökan av deklarationsskyldig, som visar, att i följd av hans förvärvskällors särskilda beskaffenhet eller verksamhetens mera betydande omfattning eller annan omständighet av säregen beskaffenhet hinder möter att avlämna självdeklaration inom ovan stadgad tid, må landskamreraren i län, där taxeringen skall äga rum, utsätta särskild tid för avlämnandet.

Vad i tredje och fjärde styckena är sagt skall hava motsvarande tillämpning å delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi.

2 mom. I 31 § andra och tredje styckena omförmälda handlingar skola avlämnas samtidigt med och fogas vid den eller de självdeklarationer, som den deklarationsskyldige avgiver. Möter hinder därför, skola handlingarna avlämnas så fort ske kan.

3 mom. Uppgifter enligt 33 och 34 §§ skola vara avlämnade senast den 15 februari under taxeringsåret; dock må vanligt handelsbolag, kommanditbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg under enahanda villkor, som i 1 mom. tredje och fjärde styckena sägs, åtnjuta där omförmäلت anstånd med avlämnande av uppgift enligt 34 §.

4 mom. Självdeklaration efter anmaning enligt 26 § 2 mom., så ock annan uppgift eller upplysning till ledning vid taxering för inkomst eller förmögenhet, som på grund av anmaning skall avgivas, skall avlämnas inom den tid, som i anmaningen förelägges; dock må den, som jämlikt 1 mom. av denna paragraf äger njuta anstånd med avlämnande av självdeklaration, tillgodonjuta enahanda anstånd med efterkommande av anmaning att avgiva sådan deklaration eller annan uppgift eller upplysning för egen taxering, även om i anmaningen förelagts kortare tid för avlämnandet.

Vad nu sagts skall hava motsvarande tillämpning i fråga om tillhandahållande av bokföring och andra handlingar enligt 32 § 3 mom.

37 §.

1 mom. Självdeklaration, som avgives utan anmaning, så ock uppgift enligt 33 eller 34 § skall avlämnas *antingen* direkt till ordföranden i den taxeringsnämnd, som har att verkställa taxering, för vilken deklarationen eller uppgiften är avsedd att tjäna till ledning, *eller*, om taxeringen skall äga rum i Stockholm, till överståthållarämbetet och eljest till länsstyrelsen i det län, magistraten eller stadsstyrelsen i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum.

Motsvarande gäller i fråga om avlämnande av handlingar, som omförmälas i 31 § andra och tredje styckena.

Uppgifter enligt 33 eller 34 § skola vid avlämnandet vara ordnade kommun- eller församlingsvis; och skall medelst särskilda omslag eller annorledes vara tydligt utmärkt, vilken kommun eller församling varje grupp av uppgifter avser.

2 mom. Självdeklaration eller annan uppgift eller upplysning till ledning vid taxering för inkomst eller förmögenhet, som efter anmaning skall avgivas, avlämnas till den som infordrat densamma.

Föreskrifter rörande anmaning.

38 §.

1 mom. Har självdeklaration, som jämlikt 26 § 1 mom. skall avgivas utan anmaning, icke avlämnats inom föreskriven tid, eller befines avgiven sådan deklaration ofullständig, bör den deklarationsskyldige anmanas att avgiva självdeklaration eller att fullständiga den avgivna deklarationen. Avser anmaningen fullständigande av självdeklaration, skall anmaningen innehålla underrättelse, i vilket avseende deklarationen befunnits ofullständig.

Vad nu sagts gäller ock för det fall, att den som först efter anmaning är skyldig avgiva självdeklaration underlåtit ställa sig verkställd anmaning till efter rättelse eller ock avgivit ofullständig deklaration.

2 mom. Varder uppgift enligt 33 eller 34 § icke avlämnad inom föreskriven tid, må den uppgiftsskyldige anmanas att inkomma med densamma.

3 mom. Vid anmanings meddelande skall iakttagas, att densamma skall innehålla föreläggande för den anmanade att, därest han avgiver självdeklaration, annan uppgift eller upplysning skriftligen, avlämna densamma till den som utfärdat anmaningen inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter delfäendet. Därjämte skall anmaning, som utfärdas av ordförande i taxeringsnämnd, innehålla meddelande till den anmanade att, därest han vill begagna sig av medgiven rätt att muntligen avgiva uppgift eller upplysning, för sådant ändamål inställa sig inför ordföranden å tid och ort, som i anmaningen angivas. Härutöver skall anmaningen innehålla underrättelse om postadressen för den som utfärdat anmaningen ävensom om den påföljd, som underlåtenhet att hörsamma anmaningen medför enligt 39 eller 40 § eller 141 § 1 mom.

Om påföljd vid underlåtenhet att avlämna deklaration eller annan uppgift.

39 §.

1 mom. Varder självdeklaration, som skall avgivas jämlikt 26 § 1 mom. utan anmaning eller jämlikt 26 § 2 mom. efter anmaning, ej behörigen avlämnad inom föreskriven tid, skall den skattskyldige, där ej nedan annorlunda stadgas, vara förlustig rätten att hos kammarrätten och Kungl. Maj:t överklaga taxering, för vilken deklarationen skolat ligga till grund. Underlåter den som jämlikt 31 § är pliktig avlämna där angivna handlingar att hörsamma anmaning att avlämna sådan handling eller underlåter den som

erhållit anmaning att fullständiga självdeklaration, som varit ofullständig, att efterkomma sådan anmaning, skall den skattskyldige, där ej nedan annorlunda stadgas, likaledes vara förlustig rätten att hos kammarrätten och Kungl. Maj:t överklaga taxering, för vilken handlingen eller deklARATIONEN skolat ligga till grund.

2 mom. Vad i 1 mom. är sagt om förlust av rätt att hos kammarrätten och Kungl. Maj:t överklaga taxering har icke avseende å staten, landsting, kommun eller annan dylik menighet.

Underlåter någon, som är skyldig avgiva självdeklaration för staten, landsting, kommun eller annan dylik menighet, att inom föreskriven tid avgiva sådan deklaration, och efterkommer han icke heller anmaning om deklARATIONENS insändande, må för deklARATIONENS införskaffande biträde anlitas av länsstyrelsen, som äger förelägga den försumlige, därest han icke är offentlig tjänsteman, lämpligt vite. Detsamma gäller även för det fall, att anmaning att fullständiga självdeklaration, som befunnits ofullständig, icke hörsammats.

3 mom. Kan det antagas, att den som underlåtit avgiva självdeklaration därtill haft skälig anledning, eller förmår skattskyldig för annan underlåtenhet visa giltig ursäkt, skall här ovan stadgad påföljd icke äga rum.

4 mom. Om ansvar för underlåtenhet att hörsamma anmaning att inkomma med självdeklaration, som jämlikt 26 § 1 mom. skall avgivas utan anmaning, eller att hörsamma förnyad anmaning att avgiva självdeklaration, då skyldighet att avgiva deklaration inträder först efter anmaning, stadgas i 141 § 1 mom.

5 mom. Gör någon sig skyldig till försummelse, som här ovan i denna paragraf omförmäles, eller underlåter någon, som mottagit anmaning att avlämna upplysningar enligt 32 § 2 mom. eller att tillhandahålla bokföring och därtill hörande handlingar enligt 32 § 3 mom., att efterkomma dylik anmaning, skall anteckning därom verkställas i inkomstlängden.

40 §.

1 mom. Om ansvar för underlåtenhet att behörigen fullgöra föreskrifterna i 33 och 34 §§ stadgas i 142 §.

2 mom. Hörsammats icke anmaning att avlämna uppgift enligt 33, 34 eller 35 §, må för uppgiftens införskaffande anlitas biträde av länsstyrelsen, som äger förelägga den försumlige, därest han icke är offentlig tjänsteman, lämpligt vite. Krono- eller stadsbetjänt, som verkställer delgivning av dylikt föreläggande, äger att därför av den försumlige undfå gottgörelse med fem kronor för varje förrättning.

Särskild uppgift angående renskötsel.

41 §.

1 mom. Särskild uppgift angående renskötsel, som avses i 26 § 3 mom., skall avfattas å blankett enligt formulär, som fastställs av Kungl. Maj:t i anslutning till de i 29 § 1 mom. meddelade föreskrifter. Sådan uppgift bör senast den 31 januari avlämnas antingen i den ordning, som i 37 § 1 mom. sägs, eller ock till ordningsmannen i den lappby, uppgiftslämnaren tillhör.

Det åligger ordningsman i lappby att granska till honom avlämnade uppgifter samt å desamma anteckna ej mindre det antal egna renar och skötesrenar, som för den skattskyldige finnes upptaget i senast upprättade renlängd, än även de övriga upplysningar och erinringar, som han finner av omständigheterna påkallade. Uppgifterna skola därefter av ordningsmannen senast den 10 februari eller, om uppgift senare avlämnas, inom en vecka efter avlämnandet översändas antingen direkt till vederbörande lappfogde eller ock till landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum, med åliggande för denne att ofördröjligen vidarebefordra dem till lappfogden.

2 mom. Sedan uppgifter angående renskötsel enligt 1 mom. inkommit till lappfogden, har denne att granska och senast den 10 mars till ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd överlämna uppgifterna jämte de upplysningar och erinringar, han finner omständigheterna påkalla.

Särskild uppgift angående viss lotterivinst.

42 §.

1 mom. Envar, som vid vinstdragning å här i riket utfärdade premieobligationer erhållit vinst, vilken uppgått till minst ettusen kronor och för vilken icke skall utgöras skatt enligt förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster, är skyldig att till ledning för egen taxering för inkomst eller förmögenhet avgiva särskild uppgift om vinsten. Sådan uppgift skall avfattas å blankett enligt formulär, som fastställs av Kungl. Maj:t, och vid vinstmedlens lyftande avlämnas till obligationernas utfärdare; och har denne att tillse, att vinst icke utlämnas, utan att uppgiftsskyldigheten behörigen fullgöres.

Äga flera del i vinst, må uppgiftsplikten fullgöras på det sätt, att den av delägarna, som ombesörjer vinstens lyftande, i den av honom till ledning för egen taxering avlämnade uppgiften lämnar upplysning jämväl om övriga delägare och deras andel i vinsten.

2 mom. Enligt 1 mom. avgivna uppgifter skola för varje år senast den 15 februari nästföljande år av obligationernas utfärdare avlämnas i ena-

handa ordning, som enligt 37 § 1 mom. är föreskriven för där omförmälda uppgifter. Om ansvar för underlåtenhet att fullgöra vad nu föreskrivits stadgas i 142 §.

Därest uppgift, som av delägare i vinst avgivits till ledning för egen taxering, innehåller upplysning därom, att andra personer äga del i vinsten, åligger det ordföranden i den taxeringsnämnd, till vilken uppgiften överlämnats, att därom underrätta taxeringsnämndsordförandena i de taxeringsdistrikt, uti vilka taxeringar av de övriga delägarna skola äga rum.

IV. Deklarationer och andra uppgifter vid virkestaxering.

43 §.

1 mom. Avverkare av virke, vilket är att anse såsom avverkat under beskattningsåret, är skyldig att till ledning för egen taxering till skogsaccis utan anmaning avgiva deklARATION angående virkets rotvärde (*virkesdeklARATION*) för varje kommun, där värdet av virke, som är föremål för taxering enligt lagen om skogsaccis, så beräknat som i samma lag stadgas, för hela beskattningsåret uppgått till minst 100 kronor.

Finnes inom kommun, som nu nämnts, administrativt område, varom förmäles i 6 § nämnda lag, och har deklARATIONSSKYLDIG avverkat virke såväl inom sådant område som inom annan del av kommunen, skall, därest de delar av kommunen, varom sålunda är fråga, tillhöra olika taxeringsdistrikt, virkesdeklARATION avgivas för varje sådant distrikt i vad angår inom distriktet avverkat virke.

2 mom. Efter anmaning är jämväl den, som icke på grund av bestämmelserna i 1 mom. har deklARATIONSSKYLDIGHET, skyldig att avgiva virkesdeklARATION över av honom avverkat virke.

44 §.

VirkesdeklARATION skall avgivas på heder och samvete samt avfattas å blankett enligt formulär, som fastställs av Kungl. Maj:t i anslutning till här nedan meddelade bestämmelser. Dock må, där deklARATION jämlikt 43 § 2 mom. inforrats av ordförande i taxeringsnämnd, de erforderliga upplysningarna meddelas muntligen inför ordföranden, som inför desamma å deklARATIONSBANKETT och därå tager den deklARATIONSSKYLDIGES underskrift.

45 §.

1 mom. VirkesdeklARATION skall, i förekommande fall särskilt för varje administrativt område, som avses i 6 § lagen om skogsaccis, innehålla uppgift om skogens (avverkningsstraktens) beteckning och läge i förhållande till viss transportled eller avsättningsort, om de virkesslag, som utfallit vid av-

verkningen, samt, vad angår timmer, om stycketal, dimensioner och kubikmassa i fast mått och beträffande övriga virkesslag, med de undantag, som i 2 och 3 mom. angivas, om kubikmassa i fast eller löst mått; dock skall, vad angår flottgods, stycketal tillika alltid uppgivas.

Deklarationskyldig skall uppgiva det belopp, vartill han anser rotvärdet för varje särskilt virkesslag böra uppskattas.

I övrigt är det envar obetaget att meddela de upplysningar, som kunna tjäna till ledning för hans taxering till skogsaccis.

2 mom. Möter i särskilt fall svårighet att beträffande annat virkeslag än timmer uppgiva kubikmassa, må uppgift därom utelämnas; dock vare sådant ej medgivet för den som yrkesmässigt driver trävarurörelse.

3 mom. Den som kolat under beskattningsåret avverkat virke må, om han hellre vill, i virkesdeklarationen angiva, i stället för kubikmassan kolvirke, mängden av de kol, som vid kolningen erhållits.

Vad nu sagts gäller ej beträffande kolvirke, som förts från skogen för att annorstädes kolas.

4 mom. Uträkningen av kubikmassa, där sådan uppgives, bör ske för timmer: efter toppmått eller mått på mitten i enlighet med den metod, som använts för timrets intumning;

för sparrar, bjälkar och spiror: efter virkets mått på mitten; samt,

för gruvstolpar, pappersmasseved och annan ved: efter det mått, fast eller löst, som blivit använt vid mätningen.

Deklarationen skall innehålla uppgift, efter vilka grunder uträkningen i varje särskilt fall skett.

46 §.

Efter anmaning är envar skyldig att till ledning för egen taxering för avverkat virke avlämna avverkningsjournaler, tumlistor eller andra handlingar, som prövas vara av betydelse för taxeringen. Dessa handlingar skola, så snart ske kan, efter användandet återställas till vederbörande.

Efter anmaning är vidare envar skyldig att i den omfattning, som i anmaningen angives, meddela för egen taxering till skogsaccis erforderliga upplysningar utöver dem, som föranledas av deklaraionsformuläret. Dylika upplysningar skola avgivas skriftligen, men må, om de inforrats av taxeringsnämndens ordförande, meddelas muntligen inför ordföranden. I sådan händelse skola upplysningarna skriftligen avfattas av ordföranden samt undertecknas av den, som meddelat dem.

47 §.

Har å fastighet avverkats virke, beträffande vilket annan än fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare skall anses såsom avverkare, är ägaren eller innehavaren skyldig att efter anmaning avlämna uppgift om

avverkarens namn och adress, den till avverkning upplåtna skogen samt köpeskillingen.

48 §.

Stadgandena i 36 § 1 och 4 mom., 37 § samt 38 § 1 och 3 mom. om tid och plats för självdeklarations avlämnande samt om anmaning att avgiva eller fullständiga självdeklaration eller att avgiva annan uppgift eller upplysning skola hava motsvarande tillämpning vid virkestaxering.

49 §.

1 mom. Var der virkesdeklaration, som skall avgivas jämlikt 43 § 1 mom. utan anmaning eller jämlikt 43 § 2 mom. efter anmaning, ej avlämnad inom föreskriven tid, skall den skattskyldige, där ej nedan annorlunda stadgas, vara förlustig rätten att hos kammarrätten överklaga taxering, för vilken deklarationen skolat ligga till grund. Samma påföljd inträder, om den skattskyldige ej hörsammar anmaning att fullständiga deklaration, som befunnits ofullständig.

2 mom. Vad i 1 mom. är sagt om förlust av rätt att hos kammarrätten överklaga taxering har icke avseende å staten, landsting, kommun eller annan dylik menighet.

Har virkesdeklaration för staten, landsting, kommun eller annan dylik menighet icke avgivits eller har anmaning att fullständiga dylik deklaration, som varit ofullständig, icke hörsammats, skall vad i 39 § 2 mom. andra stycket är sagt hava motsvarande tillämpning.

3 mom. Kan det antagas, att den som underlåtit avgiva virkesdeklaration därtill haft skäligen anledning, eller förmår skattskyldig för annan underlåtenhet visa giltig ursäkt, skall här ovan stadgad påföljd icke äga rum.

4 mom. Om ansvar för underlåtenhet att hörsamma anmaning att inkomma med virkesdeklaration, som bort avgivas utan anmaning, eller att hörsamma förnyad anmaning att avgiva virkesdeklaration, då skyldighet att avgiva deklaration inträder först efter anmaning, stadgas i 141 § 2 mom.

5 mom. Gör någon sig skyldig till försummelse, som här ovan i denna paragraf omförmåles, eller underlåter någon hörsamma anmaning enligt 46 §, skall anteckning därom verkställas i skogsaccislängden.

50 §.

Hörsammas ej anmaning att avgiva uppgift enligt 47 §, skola stadgandena i 40 § 2 mom. hava motsvarande tillämpning.

V. Gemensamma bestämmelser rörande deklarationer och andra uppgifter.

51 §.

Skyldighet att avgiva deklaration eller annan uppgift, varom i denna förordning sägs, skall fullgöras

för omyndig av förmyndaren eller god man, som förordnats enligt 11 kap. 1 § lagen om förmynderskap,

för sådan person, för vilken god man förordnats enligt 11 kap. 3 eller 4 § nämnda lag, av gode mannen beträffande vad han har under sin förvaltning, samt

för avliden person och hans dödsbo av den som sitter i boet, evad han är delägare eller syssloman, eller, om dödsboet skiftats, av den som vid tiden för skiftet suttit i boet.

För annan än enskild person och dödsbo skall deklarations- eller uppgiftsskyldigheten fullgöras av vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman eller ombud, där ej beträffande staten, landsting, kommun eller dylik menighet Kungl. Maj:t annorlunda förordnar.

För bolag, som upplösts, skall deklarations- eller uppgiftsskyldighet fullgöras av den som, då bolaget upplöstes, var uppgiftsskyldig för bolaget. Vad sålunda stadgats skall hava motsvarande tillämpning i fråga om andra juridiska personer.

52 §.

För taxering erforderlig, i denna förordning icke särskilt omfördäld uppgift skall, då ordförande i beskattningsnämnd i första instans eller landskamrerare framställer begäran därom, lämnas av statens förvaltande verk, allmän inrättning eller överförmyndare.

53 §.

Deklarationsblanketter skola kostnadsfritt tillhandahållas i Stockholm hos överståthållarämbetet, i övriga städer hos magistraten eller stadsstyrelsen och å landet hos ordförande i kommunalnämnd samt därjämte, då fråga är om allmän fastighetstaxering, hos ordförande i beredningsnämnd och, då fråga är om årlig taxering, hos ordförande i taxeringsnämnd. Vad nu sagts om deklarationsblanketter för årlig taxering skall gälla även i fråga om blanketter till uppgifter enligt 41 och 42 §§; och skola blanketter till uppgift enligt 42 § kostnadsfritt tillhandahållas jämväl hos den, som äger att utbetala vinst.

54 §.

Samtliga i denna förordning omförmälda deklARATIONER samt andra uppgifter och upplysningar, som avgivas skriftligen, må jämväl kunna på den uppgiftsskyldiges eget äventyr i betalt brev med allmänna posten insändas.

55 §.

1 mom. Rätt att utfärda anmaning i andra fall än som i 32 § 3 mom. och 35 § 2 mom. avses tillkommer landskamreraren samt ordföranden i vederbörande beskattningsnämnd i första instans.

2 mom. Anmaning att avgiva deklARATION eller annan för taxering avsedd uppgift eller upplysning tillsändes den uppgiftsskyldige i rekommenderat brev med allmänna posten; dock må, där så finnes nödigt, för anmaningens delgivande anlitas i Stockholm överståthållarämbetet, i övriga städer magistraten eller stadsstyrelsen och å landet landsfiskalen i orten, vilka myndigheter det åligger att ofördröjligen mot bevis tillställa vederbörande anmaningen.

56 §.

1 mom. Granskning av självdeklARATIONER må verkställas endast av ordförande och kronoombud i vederbörande taxeringsnämnd, av den kommunvalda ledamot i taxeringsnämnd, varom i 8 § 4 mom. sägs, och av tjänsteman, som omförmäles i 15 § 1 mom., vidare av ordförande och ledamöter i vederbörande prövningsnämnd samt av landskamrerare och vid hans granskningsarbete biträdande personer. Vid granskning inom taxeringsnämnd må i särskilda fall biträda den ledamot, taxeringsnämnden därtill utser. Därjämte äger sakkunnig, som biträder vid taxeringsarbetet, verkställa granskning av självdeklARATION, för vars behandling hans biträde påkallas, samt ordningsman i lappby och lappfogde verkställa granskning av självdeklARATION, som lapp inom vederbörande lappby eller lappfogdedistrikt avgivit. Skrivbiträde, som av ordförande i taxeringsnämnd tillkallats, äger att i den omfattning, ordföranden bestämmer, taga del av hos ordföranden befintliga självdeklARATIONER.

För innehållet i självdeklARATION må icke inom beskattningsnämnd lämnas vidare redogörelse än som för taxeringen erfordras. Utan den skattskyldiges skriftligen givna samtycke må självdeklARATION icke i beskattningsnämnds protokoll intagas i vidare mån än som påkallas av stadgandena i 83, 87, 98, 103, 105, 114 och 115 §§.

SjälvdeklARATION skall tillhandahållas de ämbets- och tjänstemän, vilka i och för sin befattning böra erhålla del därav, ävensom i erforderliga fall, med motsvarande tillämpning av vad i första stycket sägs, annan beskattningsnämnd än den, som har att verkställa taxeringen. Den som utför talan för kommun, församling, skoldistrikt, municipalsamhälle, vägstyrelse eller landsting i fråga om viss skattskyldigs taxering för inkomst eller förmögen-

het äger likaledes taga del av självdeklaration, som avlämnats för den skattskyldige.

Då besvär anförts, skall självdeklaration, som har avseende å taxeringen i fråga, biläggas besvärshandlingarna, där ej vid delgivning med menighet sådant anses vara för målets utredning obehövt. Handlingarna skola vid förekommande delgivningar alltid inneslutas i förseglat konvolut, vilket skall förses med påskrift om innehållet och i obrutet skick tillställas den förklaringskyldige eller annan vederbörande.

Självdeklaration, som tillhandahålles polis- eller åklagarmyndighet eller som åberopas vid allmän domstol, må icke utan den skattskyldiges samtycke offentlig föredragas eller i protokoll, utslag eller annan expedition intagas eller omnämnas i vidsträcktare mån än som oundgängligen erfordras.

I övrigt må självdeklaration icke vara för någon tillgänglig, utan att den, som avgivit deklarationen, skriftligen medgivit dess offentliggörande; dock må deklARATIONER, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till den ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

Efter taxeringsårets utgång skola självdeklARATIONER, som jämlikt bestämmelserna i denna förordning överlämnats till den mellankommunala prövningsnämnden, förvaras hos nämnden och övriga självdeklARATIONER förvaras hos länsstyrelsen, där ej annat föranledes av stadgandena här ovan eller i 76 §. Sedan fem år förflutit, skola deklARATIONERNA förstöras, där ej Kungl. Maj:t annorlunda föreskriver.

Vad ovan är sagt om självdeklaration gäller i tillämpliga delar även beträffande uppgift angående renskötsel enligt 41 §, uppgift angående viss lotterivinst enligt 42 §, annan i denna förordning omförd, av skattskyldig till ledning för egen taxering för inkomst eller förmögenhet lämnad uppgift eller upplysning ävensom uppgift, varom i 35 § 1 mom. c) förmäles; dock må uppgift enligt 42 § vara tillgänglig även för vederbörande obligationsutfärdare samt av denne anlitade medhjälpare.

2 mom. I fråga om virkesdeklARATIONER och andra för virkestaxering avlämnade handlingar skola stadgandena i 1 mom. hava motsvarande tillämpning; dock må samtliga medlemmar av vederbörande taxeringsnämnd ävensom skogsvårdsombud deltaga i granskningen.

57 §.

Ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd, landskamrerare eller annan, som tager del i taxeringsarbetet, får icke, utom vid vederbörande nämnds sammanträde och jämväl då endast med iakttagande av vad i 56 § sägs, yppa innehållet av de i samma paragraf angivna deklARATIONER och uppgifter för annan än den, som enligt samma paragraf själv må taga del av desamma. Ej heller må annan, som, utan att deltaga i taxeringsar-

betet, jämlikt 56 § erhållit del av nämnda deklARATIONER och uppgifter, till obehörig yppa något av deras innehåll.

Under överläggningarna inom nämnd lämnade upplysningar och yttrade åsikter rörande enskildas ekonomiska ställning må icke på något sätt utspidas.

Om ansvar och ersättningsskyldighet vid överträdelse av vad i denna paragraf är sagt stadgas i 140 §.

4 KAP.

Om beskattningsnämndernas verksamhet.

I. Allmän fastighetstaxering.

Förberedande åtgärder för beredningsnämndernas och fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet.

58 §.

1 mom. När allmän fastighetstaxering förestår, har domänstyrelsen att för samtliga kronans och andra allmänna skogar, särskilt för varje kommun, på grundval av för domänstyrelsen tillgängliga handlingar eller eljest i mån av behov infordrade upplysningar låta upprätta längder, som för varje skog skola upptaga areal produktiv skogsmark, rotvärde per kubikmeter å den normala årsavkastningen, medelbonitet och relativ skogstillgång ävensom uträknat värde å skogsmarken och den växande skogen såväl per hektar som å skogen i dess helhet. Längderna skola avlämnas till länsstyrelsen före utgången av augusti månad året näst före taxeringsåret.

Länsstyrelsen har att i den omfattning, sådant anses nödigt, genom sakkunnig person kommunvis före utgången av augusti månad året näst före taxeringsåret låta uppgöra dylika längder för sådana enskilda skogar inom länet, för vilka tillfredsställande hushållningsplaner finnas tillgängliga eller av ägaren i erforderliga delar tillhandahållas.

2 mom. I god tid före sammanträde enligt 59 § 1 mom. har landskamreraren att på grundval av de uppgifter, som jämlikt 18 § första stycket avlämnats, och de upplysningar, som eljest kunna vinnas, verkställa undersökning rörande fastigheternas allmänna saluvärde å länets landsbygd. Länsstyrelsen äger inkalla lämpligt antal personer med ingående kännedom om fastighetsvärdena att därvid tillhandagå landskamreraren med upplysningar.

59 §.

1 mom. Senast den 25 oktober året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, skola efter kallelse av länsstyrelsen ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna å länets landsbygd ävensom de beredningsnämndsledamöter, som därtill utsetts enligt 5 § 3

mom., samt de fastighetstaxeringsnämndsledamöter, vilka enligt 6 § 1 mom. utsetts av länets landsting, sammanträda inför länsstyrelsen eller landskamreraren å en eller flera lämpliga orter för förberedande överläggningar rörande tillämpningen av de allmänna grunderna vid den förestående allmänna fastighetstaxeringen; och äger länsstyrelsen till dessa sammanträden kalla jämväl andra personer, vilka på grund av sin verksamhet eller eljest kunna antagas äga sakkunskap rörande fastighetsvärdena inom länet eller delar därav eller ock särskilt rörande värdering av skogsmark och skog.

Vid sådant sammanträde redogör landskamreraren för priserna vid försäljning av fastigheter inom länet under tiden efter senaste allmänna fastighetstaxering och för de slutsatser beträffande fastigheternas allmänna saluvärde, som enligt hans mening kunna dragas av dessa priser, så ock för övriga av honom kända förhållanden av beskaffenhet att inverka på nämnda värde. Därjämte skall genom länsstyrelsens försorg dels lämnas en sammanfattande redogörelse för de genomsnittliga rotvärden, de medelboniteter samt den relativa skogstillgång, som finnas upptagna i de genom domänstyrelsen och länsstyrelsen uppgjorda längderna över allmänna och enskilda skogar i länet, dels framläggas förslag till en efter länets förhållanden avpassad tabell för utfinnande av skogsmarkens och den växande skogens värde per hektar vid olika avkastningsförmåga och virkespris (*hjälp*tabell) ävensom till de särskilda anvisningar för verkställande av taxering av skogsmark och växande skog, som kunna finnas erforderliga för en riktig tillämpning av de föreskrivna taxeringsgrunderna, såsom om virkesprisens beräkning med hänsyn till olika utdrivningsförhållanden, olika flottnings- och andra transportkostnader, olika grovlek och därav betingat olika värde å det virke, som kan regelmässigt utvinnas å en viss bonitet, med mera dylikt. Avser sammanträdet överläggning angående taxeringen inom allenast viss del av länet, skola redogörelserna och förslagen till tabell och särskilda anvisningar där-efter lämpas.

För sådana trakter inom länet, där jordbruksfastigheterna kunna med avseende å ägoslag och jordens beskaffenhet anses vara väsentligen likartade, böra de vid dessa sammanträden närvarande på grundval av den redogörelse, landskamreraren enligt vad nyss är sagt har att avgiva, föreslå vissa värden för ytenhet mark av olika ägoslag, godhetsklasser och brukningsförhållanden under förutsättning av normalt byggnadsbestånd, vilka enhetsvärden må tjäna till ledning vid taxeringen av jordbruksfastigheter. Jämväl i fråga om annan fastighet bör, i den mån så anses erforderligt, överenskommas om enhetliga grunder för taxeringen.

Till ledning för värdesättning av skogsmark och växande skog skola på grundval av den redogörelse och de förslag, som genom länsstyrelsens försorg avgivas, fastställas *hjälp*tabell av nyss angivet slag ävensom de särskilda anvisningar, som kunna finnas erforderliga.

Vid sammanträdet föres protokoll av den person, som länsstyrelsen därtill utsett; och skall länsstyrelsen skyndsamt tillställa ordförandena i berednings-

nämnderna och i fastighetstaxeringsnämnderna å länets landsbygd bestyrkta avskrifter av protokollet.

2 mom. Skulle för åstadkommande av en jämn och likformig taxering i stad länsstyrelsen finna lämpligt att hålla sammanträde med ordförande och ledamöter av stadens fastighetstaxeringsnämnder, må sådant sammanträde äga rum före taxeringsarbetets påbörjande. Därvid skola stadgandena i 1 mom. hava motsvarande tillämpning.

3 mom. Sedan sammanträde enligt 1 mom. hållits och innan beredningsnämnderna börja det egentliga arbetet, må å landet ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden, efter samråd med landskamreraren angående tid och plats, sammankalla de av länsstyrelsen och landstinget utsedda ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnden ävensom samtliga ordförande i de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsnämnderna till överläggningar rörande det förestående taxeringsarbetet. Vid överläggningarna bör uppmärksamhet ägnas åt åtgärder för befordrande av likformig taxering inom fastighetstaxeringsdistriktets olika delar samt åt spörsmål, som kunna förväntas vålla beredningsnämnderna svårigheter.

Vid sammanträdet föres protokoll av fastighetstaxeringsnämndens ordförande; och skall ordföranden skyndsamt tillställa beredningsnämndernas ordförande bestyrkta avskrifter av protokollet.

60 §.

1 mom. Sedan länsstyrelsen ombesörjt, dels att de vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering tillgängliga jordregisterutdragen blivit fullständiga med de anteckningar, som efter utdragens upprättande tillkommit i jordregistret, dels att utdrag verkstälts av jordregistret i de delar, som upplagts under samma tidrymd, skall länsstyrelsen senast den 15 september året näst före taxeringsåret till ordföranden i vederbörande beredningsnämnd översända omförmälda utdrag ävensom de vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering och därefter avgivna, hos länsstyrelsen förvarade fastighetsdeklarationer och andra uppgifter rörande fastigheter inom beredningsdistriktet.

I den ordning, Kungl. Maj:t bestämmer, skall beredningsnämndens ordförande därefter erhålla tillgång till de vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering upprättade fastighetslängderna, såvitt beredningsdistriktet angår.

2 mom. Efter det sammanträden enligt 59 § 1 och 2 mom. hållits, har länsstyrelsen att skyndsamt till ordföranden i den beredningsnämnd å landet eller fastighetstaxeringsnämnd i stad, som i varje särskilt fall vederbör, översända dels de i 18 § första stycket omförmälda uppgifterna, dels de i 58 § 1 mom. omförmälda längder, som kunna vara uppgjorda för kommuner, tillhörande beredningsdistriktet eller fastighetstaxeringsdistriktet, dels ock den för distriktet fastställda hjälptabellen.

Beredningsnämndernas verksamhet.

61 §.

Beredningsnämndens ordförande åligger huvudsakligen:

a) att tillhandahålla deklara-tionsblanketter samt meddela den som därom framställer begäran erforderliga upplysningar om honom åliggande deklara-tionsskyldighet och sättet för dess fullgörande;

b) att ordna och granska avlämnade deklara-tioner, uppgifter och andra handlingar, vidtagna åtgärder för felande deklara-tioners införskaffande, tillse, att anmälda eller eljest kända förändringar i avseende å äganderättsförhållan-dena varda iakttagna och i fastighetslängderna införda, samt införskaffa nödiga upplysningar till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering;

c) att kalla beredningsnämndens ledamöter till sammanträde, leda näm-nens arbete och vid sammanträdena vara föredragande; samt

d) att ombesörja förandet av nämndens protokoll och längder.

62 §.

1 mom. Beredningsnämndens sammanträden hållas å tid och plats, som ordföranden bestämmer. Möter för ordinarie ledamot hinder att tillstädes-komma, skall han i sitt ställe kalla sin suppleant och tillika härom under-rätta ordföranden.

Vid sammanträdena föres protokoll i erforderlig omfattning. Protokollet justeras inför nämnden, och justeringen bestyrkes genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter.

2 mom. Vid beredningsnämndens första sammanträde och innan taxerings-arbetet tager sin början, åligger det ordföranden att avgiva noggrann redo-görelse ej mindre rörande de enhetsvärden, som föreslagits vid det i 59 § 1 mom. omförmälda sammanträdet, samt de värderingsgrunder i övrigt, som å detta sammanträde ansetts böra inom distriktet tillämpas, än även rörande samtliga de köp av jordbruksfastighet inom distriktet, som under de senaste fem åren förekommit, samt de slutsatser beträffande fastigheternas allmänna saluvärde i orten, som enligt ordförandens mening kunna dragas av de vid dessa köp tillämpade priser. Finnas inom distriktet fastigheter med skog, bör i redogörelsen tillika lämnas upplysning om de anvisningar, som i fråga om värdesättning av skogsmark och växande skog lämnats vid det ovan om-förmälda sammanträdet. Redogörelsen ävensom beredningsnämndens mening härom böra protokollföras.

Härefter åligger det nämnden att föreslå det eller de värden, nämnden anser böra åsättas varje fastighet i distriktet.

3 mom. Beredningsnämndens förslag till taxering skola upptagas i sär-skilda taxeringslängder (*fastighetslängder*) över dels fastigheter, vilka jäm-likt 5 § 1, 3 eller 5 mom. kommunalskattelagen äro undantagna från skatte-plikt, dels övriga fastigheter, med undantag för sådana, som avses i 5 § 2 mom. nämnda lag. Närmare föreskrifter angående längdernas förande med-

delas av Kungl. Maj:t. Fastighetslängderna underskrivas av beredningsnämndens ordförande och ledamöter.

4 mom. De av beredningsnämnden följda grunderna för taxeringen, såvitt angår jordbruksfastighet, skola för varje fastighet upptagas i en särskild längd enligt fastställt formulär. Denna längd, som, därest beredningsdistriktet består av mer än en kommun, upplägges särskilt för varje kommun, skall med lämpliga mellanrum under beredningsarbetet framläggas för nämnden, som i händelse av ojämnhet i taxeringen har att verkställa erforderlig jämkning. Då nämndens förslag till taxering föreligger färdigt, skall längden i justerat skick fogas vid protokollet. Senast den 20 december skall ordföranden översända sammandrag av längden till landskamreraren i länet.

63 §.

Beslut må icke fattas av beredningsnämnd, med mindre närvarande äro ordföranden och minst två ledamöter, av vilka, i händelse nämndens distrikt omfattar två eller flera kommuner, minst en skall vara vald från den kommun, där fastigheten är belägen.

Ordföranden åligger att i alla de fall rörande värdesättning, då hans mening icke blivit följd, i fastighetslängderna upptaga det värde, han anser böra föreslås; och är det var och en av de övriga medlemmarna i beredningsnämnden obetaget att få sin särskilda mening till protokollet antecknad, om densamma skriftligen avfattad senast vid protokolljusteringen avlämnas till ordföranden. Enahanda rätt att få sin särskilda mening till protokollet antecknad tillkommer tillkallad sakkunnig beträffande taxering, för vilken hans biträde anlitas.

64 §.

Beredningsnämndens förslag skall föreligga färdigt senast den 15 december året näst före taxeringsåret; och skall förslaget under tio dagar viss angiven tid på dagen hållas tillgängligt inom kommunen hos beredningsnämndens ordförande eller någon dess ledamot, med rätt för ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet inom distriktet att senast den 5 påföljande januari till beredningsnämndens ordförande avgiva skriftliga erinringar mot förslaget, åliggande det ordföranden att sådant i vederbörlig ordning kungöra.

Därest erinran mot förslaget avgivits eller känt blivit, att beträffande i fastighetslängden uppförd fastighet före årsskiftet inträffat sådan omständighet, som föranleder, att fastigheten skall uppdelas i flera taxeringsenheter, skall ordföranden senast den 15 januari hålla sammanträde med beredningsnämnden, som har att yttra sig över inkommen erinran samt i förekommande fall avgiva nytt förslag till taxering. Dylika yttranden och förslag upptagas i protokollet.

Senast den 20 januari skall beredningsnämndens ordförande till ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden överlämna de upprättade fastighetslängderna, behörigen summerade, ävensom nämndens protokoll, de deklARATIONER och

andra skriftliga uppgifter och upplysningar, som avlämnats till ledning vid taxeringen, samt de enligt 60 § beredningsnämndens ordförande tillhandakomna handlingarna.

Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet.

65 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd *å landet* åligger huvudsakligen:

a) att före nämndens sammanträde granska de från beredningsnämndernas ordförande enligt 64 § inkomna längderna och övriga handlingar och därvid särskilt undersöka, huru beredningsnämnderna tillämpat de enhetsvärden, som föreslagits vid det i 59 § 1 mom. omförmälda sammanträdet, samt de värderingsgrunder i övrigt, som å detta sammanträde ansetts böra komma till användning inom vederbörande beredningsdistrikt;

b) att vidtaga åtgärder för införskaffande av de uppgifter och upplysningar, som ytterligare må finnas erforderliga för taxeringen;

c) att kalla fastighetstaxeringsnämndens ledamöter till sammanträden, leda nämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet; samt

d) att ombesörja förandet av nämndens protokoll och längder.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd *i stad* har enahanda åligganden som i 61 § stadgas för ordförande i beredningsnämnd.

66 §.

1 mom. Sammanträden med fastighetstaxeringsnämnd *å landet* hållas å tid och plats, som ordföranden bestämmer. Möter för ordinarie ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla för honom utsedd suppleant och tillika härom underrätta ordföranden. Föredragande i nämnden är vederbörande beredningsnämnds ordförande beträffande de fastigheter, som tillhöra hans beredningsdistrikt.

Vid sammanträdena föres protokoll i erforderlig omfattning. Protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkes genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter.

2 mom. Innan fastighetstaxeringsnämnd *å landet* börjar det egentliga arbetet, skall ordföranden, efter samråd med landskamreraren angående tid och plats, kalla de av länsstyrelsen och landstinget utsedda ledamöterna ävensom samtliga ordförande i beredningsnämnderna i de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsdistrikten till ett förberedande sammanträde. Vid detta har ordföranden, med erforderligt biträde av beredningsnämndernas ordförande, att avgiva noggrann redogörelse för de värderingsgrunder, efter vilka varje beredningsnämnd upprättat sitt förslag, ävensom för sin egen mening, huruvida och i vad mån dessa värderingsgrunder kunna anses överensstämma med resultatet av överläggningarna vid det i 59 § 1 mom. omförmälda sammanträdet inför länsstyrelsen eller

landskamreraren eller eljest med de priser, som erhållits vid fastighetsförsäljningar i orten. På grundval av dessa redogörelser skola de vid sammanträdet närvarande taga under övervägande och för anteckning till protokollet uttala sin mening, vilka allmänna jämkningar av beredningsnämndernas förslag finnas erforderliga för en jämn och likformig taxering i hela fastighetstaxeringsdistriktet.

Avskrift av protokollet skall inom tio dagar efter sammanträdet av ordföranden översändas till landskamreraren, som har att, efter därav tagen del, till finansdepartementet insända de inkomna protokollsavskrifterna ävensom de i 62 § 4 mom. angivna sammandragen.

3 mom. Sedan det i 2 mom. omförmälda sammanträdet hållits, tager taxeringsarbetet sin början med de kommuner, där vid nämnda sammanträde beredningsnämndernas förslag ansetts tillfredsställande, samt fortgår kommun efter kommun och fastighet efter fastighet. Föredraganden har att i varje fall meddela såväl beredningsnämndens förslag som ock sin egen mening ävensom redogöra för inkomna erinringar och de ändringar, som beredningsnämnden funnit sig böra föreslå. Nämnden beslutar därefter, dels med vilket belopp taxeringsvärde skall åsättas varje fastighet och dels, beträffande varje fastighet, för vilken fastighetsskatt skall utgöras, vem som för året skall upptagas såsom skattskyldig för fastigheten.

Nämndens sålunda fattade beslut skola antecknas i fastighetslängderna.

Fastighetslängderna underskrivas av nämndens ordförande och ledamöter.

67 §.

1 mom. Sammanträden med fastighetstaxeringsnämnd i stad hållas inom staden å tid och ställe, som ordföranden bestämmer. Möter för ordinarie ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla för honom utsedd suppleant och tillika härom underrätta ordföranden.

Om protokoll vid nämndens sammanträden gäller vad i 66 § 1 mom. är sagt om protokoll vid sammanträde med fastighetstaxeringsnämnd å landet.

2 mom. Är stad indelad i två eller flera fastighetstaxeringsdistrikt och har sådant sammanträde, som i 59 § 2 mom. omförmäles, icke funnits erforderligt, skall länsstyrelsen uppdraga åt ordföranden i en av fastighetstaxeringsnämnderna att före taxeringsarbetets påbörjande kalla övriga ordförande och ledamöter till sammanträde för förberedande överläggningar rörande de allmänna grunder, som böra i stadens skilda delar komma i tillämpning vid taxeringen; och äger länsstyrelsen på framställning av den sammankallande ordföranden medgiva, att han må till detta sammanträde kalla jämväl andra personer, vilka på grund av sin verksamhet eller eljest kunna antagas äga sakkunskap rörande fastighetsvärdena inom staden.

3 mom. Fastighetstaxeringsnämnd i stad företager fastighetstaxeringen i den ordning, som finnes bäst lämpad för vinnande av jämnhet och likformighet mellan taxeringsvärdena i stadens olika delar. Nämnden beslutar, dels med vilket belopp taxeringsvärde skall åsättas varje fastighet och dels, be-

träffande varje fastighet för vilken fastighetsskatt skall utgöras, vem som för året skall upptagas såsom skattskyldig för fastigheten. Nämndens sålunda fattade beslut skola antecknas i fastighetslängder, och skola i fråga om dessa längder stadgandena i 62 § 3 mom. hava motsvarande tillämpning.

68 §.

Beslut må icke fattas av fastighetstaxeringsnämnd *å landet*, med mindre ordföranden och föredraganden eller, där ordföranden själv såsom beredningsnämndsordförande är föredragande, en av länsstyrelsen utsedd ledamot äro närvarande samt tillika en landstingsvald och en kommunvald ledamot äro tillstädes, ej heller av fastighetstaxeringsnämnd *i stad*, med mindre ordföranden samt minst två ledamöter äro tillstädes.

Envar ledamot har rätt samt ordföranden och, i fastighetstaxeringsnämnd *å landet*, föredraganden skyldighet att i händelse av avvikande mening låta densamma antecknas till protokollet. Enahanda rätt att få sin mening antecknad till protokollet tillkommer tillkallad sakkunnig beträffande taxering, för vilken hans biträde anlitas.

69 §.

1 mom. Fastighetstaxeringsnämndens arbete bör taga sin början *å landet* senast den 1 februari under taxeringsåret och *i stad* senast den 15 december året dessförinnan. Arbetet skall vara avslutat i länen senast den 15 mars och i Stockholm senast den 15 juni under taxeringsåret.

2 mom. Senast den 31 mars skall fastighetstaxeringsnämndens ordförande till länsstyrelsen insända fastighetsdeklarationerna och övriga handlingar ävensom berednings- och fastighetstaxeringsnämndernas protokoll. Fastighetslängderna skola avlämnas å den tid och i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver.

3 mom. Fastighetslängderna, i huvudskrift eller bestyrkt avskrift, skola vara att tillgå för landskamreraren och fastighetsprövningsnämnden samt i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, dels tillhandahållas dem, som hava att verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, dels offentligen framläggas inom vederbörande kommun under minst fjorton dagar före den 15 maj under taxeringsåret.

4 mom. Stadgandena i 2 och 3 mom. hava icke tillämpning beträffande Stockholm.

Förberedande åtgärder för fastighetsprövningsnämndernas verksamhet.

70 §.

1 mom. Sedan fastighetslängderna med tillhörande handlingar blivit tillgängliga för landskamreraren, skall denne ingående granska längderna ävensom de hos berednings- och fastighetstaxeringsnämnderna förda protokollen samt därefter hos fastighetsprövningsnämnden framställa yrkande om de

åtgärder, som erfordras för åstadkommande av en jämn och likformig fastighetstaxering. Landskamreraren har jämväl att sörja för införskaffandet av erforderliga yttranden över de hos nämnden anförda besvären samt att åvägabringa för besvärens prövning eljest erforderlig utredning.

Vid granskningsarbetet må landskamreraren åtnjuta nödigt biträde av, förutom vederbörande tjänstemän hos länsstyrelsen, jämväl andra personer, som av honom tillkallas. Då i visst taxeringsärende utredning genom särskild sakkunnig anses erforderlig, bör landskamreraren föranstalta därom.

2 mom. Länsstyrelsen äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i fastighetstaxeringsnämnd i länet eller andra i fastighetsvärdering kunniga och erfarna personer att under landskamrerarens granskningsarbete eller vid sammanträde med fastighetsprövningsnämnden infinna sig för upplysningars meddelande. För enahanda ändamål må länsstyrelsen inkalla jämväl ledamot av fastighetsprövningsnämnden före nämndens sammanträde.

71 §.

Med ledning av de i 66 § 2 mom. andra stycket omförmälda handlingarna verkställes i den ordning, Kungl. Maj:t förordnar, undersökning för utrönande, huruvida vid taxeringen av jordbruksfastigheter å landsbygden jämnhet och likformighet de olika länen emellan blivit uppnådd. Resultatet av undersökningen meddelas landskamrerarna senast den 30 april under taxeringsåret.

Ovannämnda handlingar skola tillhandahållas kammarrätten senast den 30 april året näst efter taxeringsåret.

Fastighetsprövningsnämndernas verksamhet.

72 §.

1 mom. Fastighetsprövningsnämnd granskar och prövar fastighetstaxeringarna inom sitt distrikt samt beslutar över anförda besvär och gjorda framställningar i anledning av fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

2 mom. I län sammanträder fastighetsprövningsnämnd på länsstyrelsens kallelse i residensstaden eller, i anseende till inträffade utomordentliga händelser, å annan samlingsort å tid, som länsstyrelsen bestämmer sålunda, att nämndens arbeten må vara avslutade senast den 20 juni. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen göras hos länsstyrelsen, som inkallar suppleant i hans ställe.

Landskamreraren har att övervara nämndens sammanträde med skyldighet att i varje särskilt fall tillkännagiva sin uppfattning, dock utan rätt att deltaga i besluten.

3 mom. Om tid och ställe för sammanträden med Stockholms stads prövningsnämnd, om villkor för nämndens beslutförhet samt om åliggande för kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppboråsärenden att övervara nämndens sammanträden och därvid yttra sig stadgas i 102 §.

73 §.

Alla beslut av fastighetsprövningsnämnden skola upptagas i nämndens protokoll. Taxering, som till följd av nämndens beslut tillkommit eller blivit fastställd annorlunda än fastighetstaxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i vederbörande fastighetslängd och jämväl upptagas i särskild längd (*ändringslängd*). Närmare föreskrifter om längdföringen meddelas av Kungl. Maj:t. •

Fastighetsprövningsnämndens protokoll föres och de av nämndens beslut föranledda anteckningarna i fastighetslängderna och ändringslängden verkställas av den eller de personer, som länsstyrelsen därtill förordnat. Sådant förordnande får icke meddelas åt någon, som i annan egenskap skall vara tillstädes hos nämnden.

Justering av protokollet skall verkställas inför nämnden eller senast inom fjorton dagar inför nämndens ordförande jämte landskamreraren och minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter, vilka skola inställa sig på ordförandens kallelse. Justeringen bestyrkes i båda fallen genom ett av nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknat intyg.

Vederbörande protokollförare åligger att med sin underskrift å såväl fastighetslängderna som ändringslängden vitsorda enligt fastighetsprövningsnämndens beslut införda ändringar eller gjorda tillägg.

74 §.

Fastighetsprövningsnämndens ändringslängder, i huvudskrift eller bestrykt avskrift, skola, utom vad angår Stockholm, i den ordning Kungl. Maj:t föreskriver, dels tillhandahållas dem, som verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, dels så snart ske kan offentligen framläggas inom vederbörande kommun.

II. Årlig taxering.

Förberedande åtgärder för taxeringsnämndernas verksamhet.

75 §.

Länsstyrelsen må, innan taxeringsarbetet för året tager sin början, från varje taxeringsnämnd inom länet eller viss del därav kalla ordföranden och högst två andra medlemmar att å lämplig ort sammanträda inför länsstyrelsen eller landskamreraren för överläggningar rörande taxeringsarbetet, och må till dylikt sammanträde jämväl särskilda sakkunniga kallas för lämnande av upplysningar. Vid överläggningarna bör uppmärksamhet ägnas åt åtgärder för befordrande av en likformig och rättvis taxering samt åt spörsmål, som vid tidigare års taxeringar varit föremål för oriktiga avgöranden av taxeringsnämnderna eller som kunna förväntas under det förestående arbetet vålla nämnderna svårigheter.

Vid sådant sammanträde föres protokoll av den person, som länsstyrelsen

därtill utsett; och skall länsstyrelsen skyndsamt tillställa ordförandena i taxeringsnämnderna bestyrkta avskrifter av protokollet.

76 §.

Senast den 15 februari skola i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, till taxeringsnämndens ordförande, utom i Stockholm, överlämnas avskrifter av fastighetslängderna, inkomstlängden, skogsaccislängden och länsprövningsnämndens ändringslängder för nästföregående år, såvitt taxeringsdistriktet angår.

Inom samma tid skall länsstyrelsen, utom vad angår Stockholm, till ordföranden i taxeringsnämnden översända de vid nästföregående års taxering avgivna, hos länsstyrelsen förvarade självdeklarationer och andra till ledning vid taxeringen för inkomst eller förmögenhet avlämnade uppgifter för taxeringsdistriktet.

Efter anmälan hos länsstyrelsen äger ordförande i taxeringsnämnd få tillgång jämväl till andra för taxering avgivna, hos länsstyrelsen förvarade deklarationer och handlingar än nu nämnts, i den mån han finnes därav hava behov.

Erfordras för taxeringsarbetet tillgång till viss självdeklaration eller annan för taxering avlämnad skriftlig uppgift eller upplysning, som förvaras hos den mellankommunala prövningsnämnden, äger ordförande i taxeringsnämnd efter anmälan hos allmänna ombudet hos omförmälda prövningsnämnd utbekomma densamma. Efter begagnandet skall deklARATIONEN, uppgiften eller upplysningen skyndsamt återställas till den mellankommunala prövningsnämnden.

Taxeringsnämndernas verksamhet.

77 §.

1 mom. Taxeringsnämnd har att, med de i 85 § och 114 § andra stycket angivna undantag, verkställa taxering av dem, som äro skattskyldiga inom nämndens taxeringsdistrikt.

2 mom. Den gemensamma taxeringsnämnden har att verkställa dels taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av skattskyldiga, som sakna hemortskommun i riket, ävensom av sådana i 26 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt omförmälda skattskyldiga, som jämlikt § 3 mom. 2 mantalsskrivningsförordningen skola mantalsskrivas inom Stockholms stad och S:t Nikolai församling, dels ock taxering till kommunal inkomstskatt av skattskyldiga, då sådan taxering skall ske för gemensamt kommunalt ändamål.

Taxering, som verkställas av den gemensamma taxeringsnämnden, anses äga rum å särskild ort och i särskilt taxeringsdistrikt.

78 §.

Taxeringsnämndens ordförande åligger huvudsakligen:

a) att tillhandahålla deklara-tionsblanketter och blanketter till uppgifter

enligt 41 och 42 §§ samt att meddela den som därom framställer begäran erforderliga upplysningar om honom åliggande deklarationsskyldighet och sättet för dess fullgörande;

b) att, då deklarationsskyldig begagnar honom medgiven rätt att muntligen avgiva upplysningar till ledning för egen taxering, å blankett införa de meddelade upplysningarna och därpå taga uppgiftslämnarens underskrift;

c) att på begäran av den som avlämnat deklaration, annan uppgift eller upplysning utan lösen meddela bevis om avlämnandet;

d) att ordna och granska för taxeringen avlämnade deklarationer, uppgifter och andra handlingar, vidtaga åtgärder för felande deklarationer och andra uppgifters införskaffande samt i övrigt söka inhämta upplysningar till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering;

e) att, då inkommen deklaration eller annan uppgift avser skattskyldig, som ej skall taxeras inom distriktet, avsända uppgiften till vederbörande taxeringsnämnds ordförande ävensom att, då deklaration eller annan uppgift för skattskyldig, som skall för inkomst eller förmögenhet taxeras inom distriktet, utvisar, att skattskyldig utom distriktet ägt, innehaft eller brukat fastighet eller drivit rörelse eller bör taxeras till kommunal inkomstskatt för gemensamt kommunalt ändamål, lämna vederbörande taxeringsnämnds ordförande meddelande om förhållandet;

f) att kalla taxeringsnämndens ledamöter till sammanträde och om utsatt tid och ställe härför på lämpligt sätt och i god tid meddela de skattskyldiga inom taxeringsdistriktet underrättelse;

g) att leda taxeringsnämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet; samt

h) att ombesörja förandet av nämndens protokoll och längder.

79 §.

Finner taxeringsnämndens ordförande för en behörig taxering av skattskyldig, som i 32 § 3 mom. första stycket omförmäles, vara nödigt att granskning av den skattskyldiges bokföring verkställas, har han att till landskamreraren framställa begäran om dylik granskning. Därvid skola skälen för framställningen angivas och den skattskyldiges deklaration med tillhörande handlingar bifogas.

På landskamreraren ankommer att bestämma, huruvida granskning skall äga rum, samt att antingen själv verkställa granskningen, därvid i händelse av behov biträde av sakkunnig må anlitas, eller låta granskningen verkställas av taxeringsnämndens ordförande eller av annan person, som därtill av landskamreraren för varje särskilt fall utses. Så snart handläggningen av ärendet slutförts, skall, där så erfordras, underrättelse om utgången meddelas taxeringsnämndens ordförande, därvid den översända deklarationen återställas. De handlingar, som varit föremål för granskning, skola så fort ske kan återställas till den som avlämnat desamma.

Vad i denna paragraf sägs om skattskyldigs bokföring skall, då den skattskyldige varit delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi, hava motsvarande tillämpning å bolagets eller rederiets bokföring.

80 §.

Kronoombudet har med avseende å taxering för inkomst eller förmögenhet till åliggande särskilt

a) att, oavsett den ordföranden tillkommande granskningsskyldigheten, granska alla inkomna självdeklarationer, andra uppgifter och upplysningar;

b) att därvid tillse, att kronans intresse vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt varder behörigen iakttaget; samt

c) att, i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden påkallas, biträda honom under taxeringsarbetet och verkställa den längdföring, som förekommer vid taxeringsnämndens sammanträden.

Med avseende å särskild fastighetstaxering och virkestaxering åligger det kronoombudet att, i den mån ordföranden det påkallar, granska inkomna deklarationer och andra för dessa taxeringar avlämnade uppgifter och upplysningar samt verkställa den längdföring, som förekommer vid taxeringsnämndens sammanträden.

81 §.

Den kommunvalda ledamot, som omförmåles i 8 § 4 mom., har till åliggande särskilt att, oavsett den ordföranden tillkommande granskningskyldigheten, granska alla inkomna virkesdeklarationer och andra för virkestaxeringen avlämnade uppgifter och upplysningar samt att tillse, att kommunens intresse vid virkestaxeringen varder behörigen iakttaget.

Det åligger ledamoten därjämte att, såväl vid nämnda taxering som ock vid övrig taxering, biträda ordföranden under det förberedande taxeringsarbetet, i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden påkallas.

82 §.

Skogsvårdsombudet har till åliggande särskilt att bevaka det allmännas rätt till skogsvårdsavgift för avverkat virke. Ombudet har rätt att under taxeringsnämndens överläggningar göra erinringar och framställningar.

83 §.

1 mom. Taxeringsnämndens sammanträden hållas å tid och plats, som ordföranden bestämmer. Möter för ordinarie ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla för honom utsedd suppleant samt tillika härom underrätta ordföranden.

Vid sammanträdena föres protokoll i erforderlig omfattning. Protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkes genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter.

Ordföranden är föredragande i taxeringsnämnden. Vid föredragningen

har han att, i den omfattning stadgandena i 56 § medgiva, tillhandahålla ledamöterna alla för taxeringen erhållna deklARATIONER, andra uppgifter och upplysningar samt att efter sorgfällig beredning göra de anmärkningar och framställningar, vartill han för en behörig taxering finner sig äga anledning.

2 mom. I de taxeringsdistrikt, där taxering av lappar för inkomst av renskötsel ifrågakommer, böra sammanträden för förrättande av dylik taxering hållas i god tid före den 15 april; och åligger det ordföranden att om tid och plats för sammanträdena samråda med vederbörande lappfogde. Lappfogden samt ordningsman i lappby inom taxeringsdistriktet skola särskilt kallas till dylikt sammanträde. För kallelsens delgivning med ordningsman skall, där så erfordras, biträde lämnas av kronobetjäningen.

Vid sådant sammanträde skall ordningsman, som nu nämnts, vara närvarande, då fråga är om taxering av lappar, som tillhöra ordningsmannens lappby, med rätt för ordningsmannen att deltaga i nämndens överläggningar men ej i besluten. Ordningsmannen skall till dylikt sammanträde medföra det hos honom förvarade exemplaret av senast upprättade renlängd. Där så ske kan skall jämväl lappfogden vara tillstädes vid sådant sammanträde med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

84 §.

1 mom. Under de år, då särskild fastighetstaxering skall äga rum, har taxeringsnämnden att, så fort ske kan, företaga sådan taxering. Nämnden har därvid att för varje fastighet, å vilken jämlikt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen nytt taxeringsvärde skall sättas, besluta till vilket belopp det nya värdet skall upptagas. För övriga taxering underkastade fastigheter skola de taxeringsvärden, som under nästföregående år varit gällande, oförändrade upptagas. Samtidigt skall för varje fastighet, för vilken fastighetsskatt skall utgöras, beslut fattas om vem som för året skall upptagas såsom skattskyldig för fastigheten.

Taxeringsnämnden har jämväl att pröva hos nämnden gjorda framställningar om sådant särskilt angivande av värden å olika i taxeringsenhet ingående fastigheter eller delar av fastigheter, varom i 8 § sista stycket kommunalskattelagen förmäles.

2 mom. Varje år beslutar taxeringsnämnden, i den mån icke annat i 85 § stadgas, för envar skattskyldig, huruvida och till vilket belopp taxering till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhets-skatt skall honom åsättas.

Så snart ske kan skall nämnden företaga taxering till kommunal inkomstskatt beträffande sådana inom taxeringsdistriktet skattskyldiga, som skola taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av annan taxeringsnämnd. För envar, som därvid taxerats, skall underrättelse, huru taxeringen utfallit, med uppgift jämväl om nettointäkt och uppskattad inkomst för varje förvärvskälla, ofördröjligen avlätas till omförmälda taxeringsnämnd.

3 mom. Taxeringsnämnden beslutar likaledes varje år för envar, som är skattskyldig till skogsaccis, till vilket belopp det avverkade virkets taxerade rotvärde skall upptagas.

85 §.

Taxering till kommunal inkomstskatt på grund av 57 § 3 mom. kommunalskattelagen må icke verkställas av taxeringsnämnd. Anser sådan nämnd anledning föreligga att beträffande viss skattskyldig tillämpa berörda stadgande, skall nämndens ordförande härom göra skriftlig anmälan hos landskamreraren i länet, som, därest granskningen och prövningen av den skattskyldiges taxering ankommer på prövningsnämnden i länet, förfar enligt 93 §. Är däremot fråga om skattskyldig, vilkens taxering på grund av den ifrågasatta åtgärden eller av annan orsak skall bliva föremål för granskning och prövning av den mellankommunala prövningsnämnden, skall landskamreraren skyndsamt med eget yttrande överlämna ordförandens anmälan till allmänna ombudet hos denna nämnd för den åtgärd, som enligt 93 § ankommer på ombudet, och samtidigt härom underrätta landskamreraren i annat län, där den skattskyldige, såvitt kunnigt är, blivit taxerad till kommunal inkomstskatt.

86 §.

För varje taxeringsdistrikt eller, om distrikt består av mer än en kommun, för varje kommun skola föras särskilda taxeringslängder, nämligen två längder över taxeringen av fastigheter (*fastighetslängder*), av vilka den ena skall upptaga fastigheter, som jämlikt 5 § 1, 3 eller 5 mom. kommunalskattelagen äro undantagna från skatteplikt, och den andra skall upptaga övriga fastigheter, med undantag för sådana, som avses i 5 § 2 mom. nämnda lag, en längd över taxeringen till kommunal inkomstskatt, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, kommunal progressivskatt och utjämningsskatt (*inkomstlängd*) ävensom en längd över taxeringen till skogsaccis (*skogsaccislängd*). Hos den gemensamma taxeringsnämnden skall föras särskild inkomstlängd över taxering för inkomst eller förmögenhet av skattskyldiga, som omförmälas i 77 § 2 mom.

De beslutade taxeringarna skola införas i taxeringslängderna med angivande av taxeringens belopp och den skattskyldiges namn.

I inkomstlängden antecknas särskilt

dels i avseende å kommunal inkomstskatt uppskattad inkomst, medgivna allmänna avdrag, taxerad inkomst, beloppet av medgivna Ortsavdrag samt beskattningsbar inkomst;

dels i avseende å statlig inkomst- och förmögenhetsskatt,

såvitt angår annan skattskyldig än svenskt aktiebolag och svenskt solidariskt bankbolag, taxerat belopp, beloppet av medgivna Ortsavdrag och beskattningsbart belopp, samt,

såvitt angår svenskt aktiebolag och svenskt solidariskt bankbolag, bolagets kapital, belopp, för vilket jämlikt 7 § g) förordningen om statlig inkomst-

och förmögenhetsskatt skatteplikt ej föreligger, beskattningsbart belopp, skatteprocent därå och skattens grundbelopp;

dels i avseende å kommunal progressivskatt till sådan skatt beskattningsbart belopp, där detta avviker från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet, ävensom för svenskt aktiebolag och svenskt solidariskt bankbolag skatteprocent, efter vilken skatten skall utgå, samt för samtliga skattskyldiga skattens grundbelopp;

dels i avseende å utjämningskatt denna skatts grundbelopp;

dels ock för envar jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring avgiftspliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beräknat taxerat belopp, därest detsamma icke införts på grund av föreskriften här ovan, ävensom det avgiftsbelopp, som enligt 15 § samma lag skall i taxeringslängden införas.

Närmare föreskrifter om taxeringslängdernas förande meddelas av Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas av taxeringsnämndens ordförande och ledamöter.

87 §.

Beslut må icke fattas av taxeringsnämnd, där taxeringsdistriktet omfattar blott en kommun eller del därav, därest icke närvarande äro ordföranden, kronoombudet och minst två kommunvalda ledamöter, ej heller, där taxeringsdistriktet omfattar två eller flera kommuner, med mindre ordföranden, kronoombudet och en ledamot från varje kommun äro tillstädes.

Ordföranden åligger att i alla de fall, då hans mening icke blivit följd, i vederbörande taxeringslängds anteckningskolumn särskilt upptaga den taxering, han ansett böra bestämmas. Var och en av de övriga medlemmarna av taxeringsnämnden är det obetaget att få sin särskilda mening till protokollet antecknad, om densamma skriftligen avfattad senast vid protokolljusteringen avlämnas till ordföranden. Enahanda rätt att få sin särskilda mening till protokollet antecknad tillkommer jämväl skogsvårdsombud så ock tillkallad sakkunnig beträffande taxering, för vilken hans biträde anlåtats, samt lappfogde beträffande taxering av lapp för inkomst av renskötsel eller i sådan rörelse nedlagd förmögenhet.

88 §.

Taxeringsnämnderna skola hava avslutat sina arbeten i länen, såvitt angår annan taxering än virkestaxering, senast den 15 maj och beträffande virkestaxering senast den 31 maj samt i *Stockholm* senast den 15 juni.

89 §.

Innan taxeringsnämnden upplöses, skall nämnden bland sina medlemmar föreslå två personer till ledamöter i länsprövningsnämnden eller, beträffande

Stockholm, till ledamöter i prövningsnämnden för staden. Förslaget skall intagas i taxeringsnämndens protokoll och bestyrkt avskrift av protokollet i denna del ofördröjligen insändas till länsstyrelsen.

90 §.

1 mom. Har taxeringsnämnden åsatt fastighet nytt taxeringsvärde eller jämlikt 8 § sista stycket kommunalskattelagen, med avvikelse från vad som under nästföregående taxeringsår varit gällande, fördelat taxeringsvärde å olika i taxeringsenhet ingående fastigheter eller delar av fastigheter eller har taxeringsnämnden avslagit framställning om vidtagande av nu omfördäld taxeringsåtgärd, åligger det taxeringsnämndens ordförande att ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten översända underrättelse om taxeringsnämndens beslut till fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare ävensom, därest annan än ägaren eller innehavaren är skattskyldig för fastigheten, till denne.

2 mom. Har självdeklaration eller virkesdeklaration icke blivit följd vid taxeringen, åligger det taxeringsnämndens ordförande att å deklarationen verkställa anteckning om avvikelsen och skälen därför samt att ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten tillsända den skattskyldige underrättelse om avvikelsen och om skälen därför. Detsamma gäller beträffande annan av skattskyldig till ledning för egen taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke lämnad uppgift eller upplysning.

I enahanda ordning skall underrättelse om påförd taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke meddelas sådan juridisk person och sådan inom distriktet icke mantalsskriven fysisk person, som icke avgivit deklaration eller uppgift till ledning för taxeringen och som icke heller därtill anmanats.

3 mom. Underrättelse, som i 1 eller 2 mom. omförmäles, skall innefatta upplysning om vad den som icke åtnöjes med taxeringsnämndens beslut har att iakttaga vid anförande av besvär över beslutet.

91 §.

1 mom. Senast den 5 juni skall taxeringsnämndens ordförande till länsstyrelsen insända de deklarationer och andra skriftliga uppgifter och upplysningar, som avlämnats till ledning vid taxeringen, ävensom de enligt 76 § första, andra och tredje styckena taxeringsnämndens ordförande tillhandakomna längdavskriften och övriga handlingar. De upprättade taxeringslängderna skola avlämnas å den tid och i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver.

2 mom. Taxeringslängderna, i huvudskrift eller avskrift, skola vara att tillgå för landskamreraren och länsprövningsnämnden samt i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, dels tillhandahållas dem, som hava att verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, dels offent-

ligen framläggas inom vederbörande kommun under minst fjorton dagar före den 15 juli under taxeringsåret.

3 mom. Stadgandena i 1 och 2 mom. hava icke tillämpning beträffande Stockholm.

Förberedande åtgärder för prövningsnämndernas verksamhet.

92 §.

1 mom. Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till skilda prövningsdistrikt, skola genom vederbörande landskamrerares försorg, så snart ske kan efter det inkomstlängderna för året med tillhörande handlingar inkommit till länsstyrelsen, till den mellankommunala prövningsnämnden översändas de självdeklarationer och andra handlingar, som till ledning vid den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet avgivits dels i kommun, till vilken dylik förvärvskälla är att hänföra, dels ock, därest han inom annan kommun är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, i denna kommun. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift, skola till den mellankommunala prövningsnämnden jämväl översändas de självdeklarationer och andra handlingar, som avgivits till ledning vid den andra makens taxering för inkomst eller förmögenhet i nämnda kommuner, därest 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 19 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är tillämplig å makarnas taxering. Samtidigt härmed skola överlämnas utdrag av inkomstlängderna och taxeringsnämndernas protokoll, såvitt angår ifrågavarande taxeringar.

2 mom. Föreligger beträffande annan skattskyldig än i 1 mom. nämnts fråga, i vilket prövningsdistrikt han skall taxeras till kommunal inkomstskatt för viss inkomst eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skola handlingarna rörande dylik skattskyldigs taxering för inkomst eller förmögenhet på enahanda sätt avskiljas, fullständigas och översändas till den mellankommunala prövningsnämnden.

93 §.

Landskamreraren har att i fråga om de taxeringar, som enligt 96 § skola handläggas av den prövningsnämnd, hos vilken han tjänstgör, noggrant undersöka, huruvida dessa taxeringar äro med skatteförfattningarna överensstämmande, och för sådant ändamål granska tillgängliga handlingar rörande samma taxeringar. Härvid skall särskilt uppmärksammas, huruvida beträffande skattskyldig, som blivit för inkomst taxerad i mera än ett taxeringsdistrikt, ojämnhet förefinnes mellan de olika taxeringarna eller huruvida beträffande viss skattskyldig anledning föreligger att tillämpa 57 § 3 mom. kommunalskattelagen.

Finner landskamreraren för en behörig taxering av skattskyldig, som i

32 § 3 mom. omförmäles, vara nödigt, att granskning verkställas av den skattskyldiges bokföring eller, då den skattskyldige varit delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi, av bolagets eller rederiets bokföring, bör landskamreraren föranstalta om sådan granskning, därvid biträde av sakkunnig må anlitas. De handlingar, som varit föremål för granskning, skola så fort ske kan återställas till den som avlämnat desamma.

Jämväl i andra fall, då utredning genom särskild sakkunnig finnes erforderlig, skall landskamreraren föranstalta därom.

Finner landskamreraren anledning till erinran mot viss taxering eller anser han 57 § 3 mom. kommunalskattelagen böra tillämpas beträffande viss skattskyldig, skall, efter det den skattskyldige, där så ske kan och fråga icke är allenast om uppenbar felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende, erhållit tillfälle att yttra sig, landskamreraren hos prövningsnämnden framställa yrkande om de åtgärder, som erfordras för åvägbringande av en riktig taxering. Där så finnes lämpligt, skall framställningen delgivas taxeringsnämndens ordförande.

Landskamreraren har jämväl att sörja för införskaffandet av erforderliga yttranden över de hos prövningsnämnden anförda besvären samt att åvägbringa för besvärens prövning eljest erforderlig utredning.

I fråga om sådana skattskyldiga, vilka skola taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt inom visst prövningsdistrikt och därjämte till kommunal inkomstskatt inom annat prövningsdistrikt, utan att dock sådant fall föreligger, som i 96 § 2 mom. avses, böra landskamrerarna i de olika distrikten samråda för åvägbringande av likformig taxering.

94 §.

1 mom. Vid fullgörande av vad i 93 § stadgats må landskamrerare åtnjuta nödigt biträde av, förutom till hans förfogande stående tjänstemän, jämväl andra personer, som av honom tillkallas.

2 mom. Länsstyrelsen äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet att under landskamrerarens granskningsarbete eller vid sammanträde med prövningsnämnden infinna sig för meddelande av upplysningar i distriktet vidkommande taxeringsfrågor. För enahanda ändamål må länsstyrelsen inkalla jämväl ledamot av prövningsnämnden före nämndens sammanträde.

I fråga om den mellankommunala prövningsnämnden äger ordföranden i nämnden sådan befogenhet, som enligt första stycket tillkommer länsstyrelsen.

Prövningsnämndernas verksamhet.

95 §.

Prövningsnämnd beslutar över de hos densamma anförda besvär eller gjorda framställningar, varjämte ordinarie prövningsnämnd granskar och prövar årets taxeringar i övrigt.

Särskild prövningsnämnd har att, sedan den ordinarie prövningsnämnden avslutat sitt arbete för året och intill dess nästa ordinarie prövningsnämnd sammanträder, dels besluta över besvär, som anförts enligt 123 §, dels ock, såvitt angår redan verkställd taxering, pröva ansökningar om sådan befrielse från skattskyldighet, varom förmäles i 15 § 2 mom. och 55 § kommunal-skattelagen samt i 23 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Vad eljest i denna förordning stadgas om prövningsnämnd skall hava motsvarande tillämpning beträffande särskild prövningsnämnd.

Om rätt för prövningsnämnd att vidtaga vissa andra taxeringsåtgärder än nu sagts stadgas i 128 § 2 mom. och 129 §.

96 §.

1 mom. Länsprövningsnämnderna och Stockholms stads prövningsnämnd hava, envar för sitt prövningsdistrikt, att taga befattning med taxeringarna därstädes, med undantag av dem som jämlikt 2 mom. falla under den mellankommunala prövningsnämndens handläggning.

2 mom. Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunal-skattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till skilda prövningsdistrikt, skall den mellankommunala prövningsnämnden taga befattning med den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet i de kommuner, till vilka dylik förvärvskälla är att hänföra, samt, om han i annan kommun är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, i denna kommun. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift, skall den mellankommunala prövningsnämnden taga befattning jämväl med den andra makens taxering för inkomst eller förmögenhet i nämnda kommuner, därest 52 § 1 mom. kommunal-skattelagen eller 19 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är tillämplig å makarnas taxering.

Föreligger i annat fall än nu nämnts tvist, i vilket prövningsdistrikt skattskyldig skall taxeras till kommunal inkomstskatt för viss inkomst eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, tillkommer det likaledes den mellankommunala prövningsnämnden att taga befattning med de taxeringar, tvisten avser.

97 §.

Länsprövningsnämnd sammanträder på länsstyrelsens kallelse i residensstaden eller, i anseende till inträffade utomordentliga händelser, å annan samlingsort å tid, som länsstyrelsen bestämmer sålunda, att nämndens sammanträden må vara avslutade senast den 10 oktober. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen göras hos länsstyrelsen, som inkallar suppleant i hans ställe.

Nämnden är beslutförför, då fem ledamöter äro tillstädes.

Landskamreraren har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att i varje särskilt fall tillkännagiva sin uppfattning, dock utan rätt att deltaga i besluten.

98 §.

Alla beslut av länsprövningsnämnd skola, med angivande i förekommande fall av skäl för avvikelse från skattskyldigs deklaration, upptagas i nämndens protokoll, där jämväl, i händelse skattskyldig underlåtit att avgiva honom av landskamreraren avfordrad uppgift eller upplysning, anteckning om sådan försummelse bör ske.

Taxering, som till följd av prövningsnämndens beslut tillkommit eller blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i det exemplar av vederbörande taxeringslängd, som är för nämnden tillgängligt, och skall jämväl upptagas i särskild längd (*ändringslängd*), som upplägges i skilda avdelningar dels för särskild fastighetstaxering, dels för taxering för inkomst eller förmögenhet och dels för virkestaxering. Närmare föreskrifter om längdföringen meddelas av Kungl. Maj:t.

Nämndens protokoll föres och de av nämndens beslut föranledda anteckningarna i taxeringslängderna och ändringslängden verkställas av den eller de personer, som länsstyrelsen därtill förordnat. Sådant förordnande får icke meddelas åt någon, som i annan egenskap skall vara tillstädes hos nämnden.

Justering av protokollet skall för varje sammanträde verkställas inför nämnden, innan sammanträdet upplöses, eller inom fjorton dagar efter sammanträdet avslutande, dock senast den 18 oktober, inför nämndens ordförande jämte landskamreraren och minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter, vilka skola inställa sig på ordförandens kallelse. Justeringen bestyrkes genom ett av nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknat intyg.

Vederbörande protokollförare åligger att med sin underskrift såväl å det för nämnden tillgängliga exemplaret av taxeringslängden som å ändringslängden vitsorda enligt nämndens beslut införda ändringar eller gjorda tillägg.

Vad i denna paragraf föreskrives om anteckningar i taxeringslängd och i ändringslängd gäller icke beslut, som i anledning av besvär enligt 123 § fattats av ordinarie prövningsnämnd efter taxeringsårets utgång eller av särskild prövningsnämnd.

99 §.

Länsprövningsnämndens ändringslängder, i huvudskrift eller bestyrkt avskrift, skola i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, dels tillhandahållas dem, som verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, dels så snart ske kan offentligen framläggas inom vederbörande kommun under minst fjorton dagar.

100 §.

1 mom. Det åligger protokollföraren hos länsprövningsnämnden att senast den 10 november i rekommenderat brev med allmänna posten tillsända dels ägare eller därmed likställd innehavare av varje sådan fastighet, vilkens taxering varit föremål för nämndens efter särskild prövning meddelade beslut, dels ock varje skattskyldig, vilkens taxering för inkomst eller för-

mögenhet eller för avverkat virke varit föremål för nämndens efter särskild prövning meddelade beslut, underrättelse om beslutet medelst utdrag av nämndens protokoll. Vad nu sagts äger icke tillämpning, då beslutet inneburit allenast, att taxering för inkomst eller förmögenhet efter yrkande av annan än den skattskyldige rättats i avseende å felaktighet vid beräkningen eller införingen i inkomstlängden av ortsavdragen.

Har i fråga om taxering av fastighet annan än ägaren eller innehavaren av fastigheten eller i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke annan än den skattskyldige besvärat sig, skall utdrag av nämndens protokoll rörande nämndens beslut inom samma tid och i samma ordning tillsändas jämväl klaganden.

2 mom. Stadgandena i 1 mom. skola icke gälla i fråga om beslut i anledning av besvär enligt 123 §. Utdrag av protokollet rörande dylikt beslut skall mot bevis tillställas i fråga om särskild fastighetstaxering ägaren eller innehavaren av den fastighet, besvären avse, samt i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke den skattskyldige. Har i fall som nu nämnts annan än vederbörande fastighets ägare eller innehavare eller, beträffande taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke, annan än den skattskyldige besvärat sig, skall utdrag av protokollet mot bevis tillställas jämväl klaganden.

3 mom. Vad i 1 och 2 mom. är sagt om ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet skall hava avseende jämväl å annan, som i stället för ägaren eller innehavaren är skattskyldig för den fastighet, varom fråga är.

4 mom. Å protokollsutdrag, som i 1 och 2 mom. omförmäles, skall vid utlämnandet finnas tecknad underrättelse om vad den har att iakttaga, som vill anföra besvär över beslutet.

101 §.

Innefattar länsprövningsnämnds beslut i anledning av besvär enligt 123 §, att taxering höjts eller överflyttats å annan, skall länsstyrelsen till dem, som hava att verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, för verkställighet översända utdrag av prövningsnämndens protokoll.

102 §.

Stockholms stads prövningsnämnd sammanträder på överståthållarämbetets kallelse i Stockholm eller, i anseende till inträffade utomordentliga händelser, å annan samlingsort å tid, som överståthållarämbetet bestämmer sålunda, att nämndens sammanträden må vara avslutade senast den 31 oktober. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen göras hos överståthållarämbetet, som inkallar suppleant i hans ställe.

Nämnden är beslutför, då fem ledamöter äro tillstädes.

Kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att i varje särskilt fall tillkännagiva sin uppfattning, dock utan rätt att deltaga i besluten.

103 §.

Stadgandena i 98 och 100 §§ skola hava motsvarande tillämpning beträffande Stockholms stads prövningsnämnd, dock med iakttagande, att justering av nämndens protokoll jämlikt 98 § fjärde stycket skall ske senast den 8 november, samt att avsändandet av utdrag av nämndens protokoll jämlikt 100 § 1 och 3 mom. skall ske senast den 20 november.

104 §.

Den mellankommunala prövningsnämnden sammanträder på ordförandens kallelse i Stockholm å sådan tid, att nämndens arbeten må vara avslutade senast den 5 oktober; dock må, i anseende till inträffade utomordentliga händelser, Kungl. Maj:t kunna förordna om annan samlingsort. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen göras hos ordföranden, som inkallar suppleant i hans ställe. Vid förfall för ordföranden skall vice ordföranden underrättas samt dennes suppleant inkallas.

Nämnden är beslutför, då fem medlemmar äro tillstädes.

Allmänna ombudet hos nämnden har att övervara nämndens sammanträden med skyldighet att i varje särskilt fall tillkännagiva sin uppfattning, dock utan rätt att deltaga i besluten.

105 §.

Alla beslut av den mellankommunala prövningsnämnden skola, med angivande i förekommande fall av skäl för avvikelse från skattskyldigs deklARATION, upptagas i nämndens protokoll, där jämväl, i händelse skattskyldig underlåtit att avgiva honom av allmänna ombudet hos nämnden avfordrad uppgift eller upplysning, anteckning om sådan försumlighet bör ske.

Taxering, som till följd av nämndens beslut tillkommit eller som blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnd bestämt, skall upptagas i särskild längd (*ändringslängd*). En sådan längd föres för varje län. Vad i detta stycke stadgas skall icke gälla beträffande beslut, som fattats i anledning av besvär enligt 123 §.

Justering av protokollet skall verkställas inför nämnden eller inom åtta dagar, dock senast den 10 oktober, inför nämndens ordförande jämte allmänna ombudet och minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter, vilka skola inställa sig på ordförandens kallelse. Justeringen bestyrkes genom ett av nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknat intyg.

Vederbörande protokollförare åligger att med sin underskrift å de hos nämnden förda längderna vitsorda deras riktighet.

106 §.

1 mom. Den mellankommunala prövningsnämndens ändringslängder skola inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, översändas till vederbörande länsstyrelser. Det åligger längdförarna hos länsprövningsnämnderna och Stockholms stads prövningsnämnd att om den mellankommunala prövnings-

nämndens beslut verkställa enahanda anteckningar, som i 98 och 103 §§ äro föreskrivna beträffande beslut av länsprövningsnämnd och Stockholms stads prövningsnämnd.

2 mom. Utdrag av den mellankommunala prövningsnämndens protokoll skola av protokollföraren hos nämnden utsändas i överensstämmelse med stadgandena i 100 §.

3 mom. Innefattar den mellankommunala prövningsnämndens beslut i anledning av besvär enligt 123 §, att taxering höjts eller överflyttats å annan, skall protokollföraren översända utdrag av prövningsnämndens protokoll till vederbörande länsstyrelse, som har att vidtaga i 101 § omförmäld åtgärd för beslutets bringande till verkställighet.

III. Gemensamma bestämmelser rörande beskattningsnämndernas verksamhet.

107 §.

Länsstyrelsen har att vaka över att taxeringsarbetet ordnas och bedrives ändamålsenligt. Landskamreraren äger närvara vid sammanträde med beskattningsnämnd i första instans inom länet och därunder deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

108 §.

Tjänsteman, som jämlikt 15 § 1 mom. förordnas att biträda vid taxeringsarbetet, har att i enlighet med de närmare föreskrifter, länsstyrelsen eller ordföranden i vederbörande beskattningsnämnd finner skäl meddela,

a) tillhandagå vid mottagandet och ordnandet av deklARATIONER och andra uppgifter till ledning vid taxering;

b) granska avlämnade deklARATIONER och uppgifter samt hos beskattningsnämndens ordförande göra de erinringar, vartill granskningen må giva anledning; samt

c) även i övrigt, i den mån så erfordras, lämna ordföranden biträde vid fullgörandet av dennes åligganden.

109 §.

Beskattningsnämnderna skola vid fullgörandet av sina uppdrag ställa sig till ovillkorlig efterrättelse de föreskrifter, skatte- och taxeringsförfattningarna innehålla, samt, efter samvetsgrann prövning av meddelade uppgifter och för övrigt kända förhållanden, efter bästa förstånd åsätta taxering, så att densamma varder i möjligaste måtto likformig och rättvis.

110 §.

Sammanträde med beskattningsnämnd skall hållas inom slutna dörrar; dock är skattskyldig berättigad att företräda inför nämnden för att med-

dela upplysningar rörande taxeringen, i vad honom angår. Såvitt utan hinder för taxeringsförrättningens fortgång sig göra låter, bör taxeringsnämnd på stället meddela skattskyldig begärd upplysning om honom påförd taxering.

111 §.

1 mom. Ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd skall avträda, såväl då fråga förekommer om taxering, som angår honom själv, hans hustru, föräldrar, barn eller syskon eller oskift dödsbo, däri han äger del, som ock då fråga är om taxering av bolag eller förening, vars styrelse eller förvaltning han tillhör, eller fråga är om taxering av någon, för vilken han är förmyndare, god man enligt 11 kap. lagen om förmynderskap eller ombud.

2 mom. Den som tjänstgjort såsom ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd må icke såsom landskamrerare taga befattning med taxering, i vars behandling inom nämnden han tidigare deltagit.

112 §.

Uppstå skiljaktiga meningar inom beskattningsnämnd och måste till följd därav omröstning anställas, skall denna vara öppen och den mening bliva gällande, vilken flertalet biträtt, eller, om rösterna utfalla lika, den som länder till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gälla den mening, som biträdes av ordföranden, även där denne eljest ej må deltaga i beslutet.

113 §.

Anser ordförande i beskattningsnämnd i första instans, att nämnden i ett eller annat hänseende icke iakttagit de föreskrifter, som gälla för taxeringen, eller icke verkställer taxeringen i överensstämmelse med upplysta och bestyrkta förhållanden, åligger det honom att sådant genast anmärka. Dylik anmärkning ävensom nämndens i anledning därav meddelade yttrande skola i protokollet intagas.

Kan av någon anledning taxeringsförrättning icke företagas eller fortgå, bör anmälan därom av vederbörande nämnds ordförande göras hos länsstyrelsen för vidtagande av den åtgärd, förhållandet anses påkalla.

114 §.

Taxering till kommunal progressivskatt och till utjämningskatt verkställas av den taxeringsnämnd och den prövningsnämnd, som förrätta skattskyldigs taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, i samband med taxeringen till dylik skatt. Ifrågakommer fördelning av kommunal progressivskatt enligt bestämmelserna i 5 § 1 mom. andra stycket förordningen om kommunal progressivskatt, skall taxeringsnämnden uppgöra förslag till sådan fördelning. Detta förslag skall införas i taxeringsnämndens protokoll och underställas prövningsnämnden. Det åligger taxeringsnämndens ordförande att inom tre veckor efter taxeringsnämndens sista sammanträde genom utdrag av protokollet om förslaget underrätta såväl den skattskyldige som vederbörande kommun, församling och skoldistrikt.

Fördelning av kommunal progressivskatt verkställas av prövningsnämnden; och skall om dess beslut rörande fördelningen underrättelse medelst utdrag av nämndens protokoll översändas

dels i den ordning, som gäller för underrättelse om prövningsnämndens beslut i andra fall, förutom till den skattskyldige, jämväl till vederbörande kommun, församling och skoldistrikt,

dels i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, till dem, som hava att verkställa debitering av utskylderna i fråga; dock skall sådan underrättelse om beslut av Stockholms stads prövningsnämnd icke avlätas till debiteringsförrättare i Stockholm.

I enlighet med föreskrift av Kungl. Maj:t skall behörig anteckning om fördelningen göras i inkomstlängden samt i avskrift av denna, som enligt 91 § 2 mom. skall finnas tillgänglig i kommunen.

115 §.

Eftertaxering enligt vad därom i skatteförfattningarna är stadgat verkställas av taxeringsnämnder och ordinarie prövningsnämnder. Om de vid dylik taxering följda grunderna skall fullständig redogörelse intagas i nämndernas protokoll, varjämte till den skattskyldige skall avlätas meddelande om eftertaxeringen i samma ordning, som gäller för meddelande till skattskyldig om avvikelse från deklaration.

116 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter angående ordnandet av beskattningsnämndernas arbete, som må erfordras utöver vad denna förordning innehåller. Kungl. Maj:t fastställer jämväl formulär till anmaningar, underrättelse om avvikelse från deklaration eller annan till ledning för egen taxering lämnad uppgift, andra föreskrivna underrättelser med mera dylikt ävensom formulär till i denna förordning föreskrivna längder.

5 KAP.

Om fullföljd av talan.

Besvär över fastighetstaxeringsnämnds och taxeringsnämnds beslut.

117 §.

Över beslut av fastighetstaxeringsnämnd må besvär anföras hos fastighetsprövningsnämnden

av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt fastigheten rör;

så ock av vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse och landsting.

Besvärerna skola, skriftligen avfattade, ingivas *i länen* till länsstyrelsen före klockan tolv på dagen den 15 maj eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag och *i Stockholm* till överståthållarämbetet före klockan tolv på dagen den 31 augusti eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag.

118 §.

Över beslut av taxeringsnämnd må besvär anföras

a) *i fråga om taxering av fastighet:*

av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt fastigheten rör;

så ock av vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse och landsting;

b) *i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet:*

av skattskyldig, såvitt honom rör;

av vederbörande kommun, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt, kommunal progressivskatt och, i samband med besvär rörande taxering till sistnämnda skatt, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt;

av vederbörande municipalsamhälle, vägstyrelse och landsting, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt;

c) *i fråga om taxering för avverkat virke:*

av skattskyldig, såvitt honom rör;

av vederbörande kommun;

så ock av vederbörande skogsvårdsstyrelse eller, såvitt angår virke, för vilket skogsvårdsavgift enligt vad därom är särskilt stadgat skall ingå till domänstyrelsen, vederbörande överjägmästare.

119 §.

1 mom. Besvär enligt 118 § skola, skriftligen avfattade och ställda till den prövningsnämnd, som enligt 96 § har att granska och pröva taxeringen i fråga, ingivas till länsstyrelsen i det län, där den överklagade taxeringsåtgärden företagits, därest ej sådant fall föreligger, som i 2 mom. här nedan avses.

Besvärerna skola ingivas *i länen* före klockan tolv på dagen den 15 juli eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag och *i Stockholm* före klockan tolv på dagen den 31 augusti eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag.

2 mom. Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till två eller flera prövningsdistrikt, skola besvär enligt 118 §, försåvitt de avse den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet i den kommun, där han taxerats eller bort taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, eller i sådan annan kommun, dit förvärvskällan är att hänföra, skriftligen avfattade, ingivas till länsstyrelsen i något av de län, där sagda kommuner äro belägna.

Besvär, varom i första stycket förmåles, skola ingivas, därest Stockholm är en av de kommuner, där taxering ägt eller bort äga rum, före klockan tolv på dagen den 31 augusti eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag, och eljest före klockan tolv på dagen den 15 juli eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag.

3 mom. Angå besvär enligt 118 § skattskyldig, vilkens taxering enligt 96 § 2 mom. skall prövas av den mellankommunala prövningsnämnden, skall den myndighet, som mottagit besvären, omedelbart efter besvärstidens utgång översända besvären jämte förteckning å desamma till den mellankommunala prövningsnämnden.

120 §.

Om rätt till besvär ävensom om ordningen för besvärs anförande i fråga om taxeringsnämnds beslut enligt 14 och 15 §§ i lagen om allmän pensionsförsäkring stadgas i nämnda lag.

Besvär över fastighetsprövningsnämnds och prövningsnämnds beslut.

121 §.

Över beslut, som fastighetsprövningsnämnd eller ordinarie prövningsnämnd meddelat under taxeringsåret, må besvär anföras hos kammarrätten av landskamreraren. Enahanda rätt att anföras besvär tillkommer vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse, landsting, skogsvårdsstyrelse och överjägmästare, i den mån de jämlikt 117 eller 118 § äga föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds eller taxeringsnämnds beslut.

Över beslut, som nu nämnts, må ock besvär anföras hos kammarrätten av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt angår taxering av fastigheten, så ock av skattskyldig, såvitt angår egen taxering för inkomst eller förmögenhet eller för avverkat virke, där han ej enligt 39 eller 49 § förlorat talan, i följande fall:

a) om han hos fastighetsprövningsnämnden eller prövningsnämnden inom föreskriven tid överklagat fastighetstaxeringsnämndens eller taxeringsnämndens beslut och hans talan därstädes icke bifallits; samt

b) om fastighetsprövningsnämnden eller prövningsnämnden ändrat den av fastighetstaxeringsnämnden eller taxeringsnämnden verkställda taxeringen, utan att sådan ändring påyrkats av klaganden.

I det under a) omnämnda fallet må besvären dock innefatta endast fullföljande helt eller delvis av yrkande, som klaganden framställt hos den överordnade nämnden.

I det under b) omförmälda fallet må talan icke innefatta längre gående yrkande än taxeringens bestämmande i enlighet med den underordnade nämndens beslut.

122 §.

1 mom. Besvär enligt 121 § skola, skriftligen avfattade, före klockan tolv å sista helgfria dagen i december månad under taxeringsåret ingivas till den länsstyrelse, som med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 119 § 1 och 2 mom. vederbör. Försummas något av vad nu föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvären i stället för till vederbörande länsstyrelse ingivits eller insänts direkt till kammarrätten, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, därest besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skall kammarrätten omedelbart överlämna besvären till vederbörande länsstyrelse för vidare behandling enligt 2 mom.

2 mom. Omedelbart efter taxeringsårets utgång har länsstyrelsen att till kammarrätten insända förteckning å besvär, som anförts enligt 121 §. I denna förteckning skola besvär över taxering av fastighet upptagas för sig utan sammanblandning med övriga besvär.

Besvär över beslut av den mellankommunala prövningsnämnden skola av länsstyrelsen omedelbart översändas till allmänna ombudet hos denna nämnd; och har allmänna ombudet att, sedan vid besvären fogats de taxeringen vidkommande handlingarna ävensom utdrag av prövningsnämndens protokoll samt förklaringar infordrats från vederbörande, skyndsamligen till kammarrätten överlämna samtliga handlingarna med de upplysningar och erinringar, besvären anses påkalla.

Vid övriga besvär har länsstyrelsen att foga såväl utdrag av taxeringslängd och beskattningsnämndernas protokoll, såvitt den överklagade taxeringsfrågan angår, som ock de till nämnderna i frågan ingivna handlingarna. Länsstyrelsen har därefter att infordra förklaringar från vederbörande samt skyndsamligen överlämna handlingarna till kammarrätten med erforderliga upplysningar och erinringar. Angå besvären taxering av fastighet, böra handlingarna vara till kammarrätten inkomna före utgången av april månad året näst efter taxeringsåret.

Besvär i vissa fall att anföras i särskild ordning.

123 §.

1 mom. Har fastighet uppförts för utgörande av fastighetsskatt i fall, där den är undantagen från skatteplikt eller där dess ägare eller innehavare jämlikt 15 § 1 mom. kommunalskattelagen är befriad från utgörande av sådan skatt för fastigheten,

eller har såsom skattskyldig för fastighet uppförts annan än den som vederbort,

eller har fastighet taxerats å mer än en ort eller eljest i fall, där taxering av fastigheten icke bort äga rum,

eller har under löpande taxeringsperiod nytt taxeringsvärde åsatts fastighet eller jämlikt 8 § sista stycket kommunalskattelagen taxeringsvärde fördelats å olika i taxeringsenhet ingående fastigheter eller delar av fastigheter eller framställning om vidtagande av sådan taxeringsåtgärd avslagits, men ägare eller därmed likställd innehavare av fastigheten icke erhållit föreskriven underrättelse därom före den 15 juni, därest beslut fattats av taxeringsnämnd i något av länen, men före den 1 augusti, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i Stockholm, och före den 1 december, därest beslutet fattats av prövningsnämnd,

eller har fastighet på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende blivit felaktigt taxerad,

må fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare uti den i 124 § angivna ordning häröver anföra besvär hos länsprövningsnämnden eller Stockholms stads prövningsnämnd eller, därest taxeringen redan varit föremål för beslut, som efter särskild prövning meddelats av fastighetsprövningsnämnd, länsprövningsnämnd eller Stockholms stads prövningsnämnd, hos kammarrätten.

2 mom. Den som taxerats till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för intäkt, vilken icke skall räknas till skattepliktig inkomst, eller som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för förmögenhetstillgång av sådant slag, som icke skall upptagas vid beräkning av skattepliktig förmögenhet,

den som taxerats till kommunal inkomstskatt, ehuru han ej är skyldig utgöra sådan skatt för något slag av inkomst, eller som taxerats till kommunal inkomstskatt för inkomst av sådant slag, för vilket han ej är skattskyldig eller för vilket han ej är skattskyldig å den ort, där taxeringen skett,

den som taxerats till kommunal inkomstskatt för samma inkomst å mer än en ort,

den som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, ehuru han ej är skyldig utgöra sådan skatt för något slag av inkomst eller förmögenhet, eller som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst eller förmögenhetstillgång av sådant slag, för vilket han ej är skattskyldig,

den som taxerats till kommunal progressivskatt eller till utjämningskatt, ehuru han enligt 2 § förordningen om kommunal progressivskatt eller 2 § förordningen om utjämningskatt ej skall utgöra sådan skatt, eller som taxerats till kommunal progressivskatt eller till utjämningskatt för inkomst eller för förmögenhetstillgång av sådant slag, för vilket han ej är skattskyldig,

den som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, till kommunal progressivskatt eller till utjämningskatt å ort, där han icke är skattskyldig till sådan skatt,

den som taxerats för inkomst eller förmögenhet å ort, där han icke enligt stadgandena i 26 och 28 §§ varit skyldig att avgiva självdeklaration,

den som uti stadgad ordning avlämnat behörig självdeklaration och ej

gjort sig skyldig till sådan underlåtenhet, som enligt 39 § 1 mom. andra punkten föranleder förlust av talan, men som blivit taxerad för inkomst eller förmögenhet med avvikelse från deklarationen och icke erhållit föreskriven underrättelse därom före den 15 juni, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i något av länen, men före den 1 augusti, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i Stockholm, och före den 1 december, därest beslutet fattats av prövningsnämnd,

den som eftertaxerats för inkomst eller förmögenhet men om eftertaxeringen icke erhållit föreskriven underrättelse inom tid som nyss nämnts, så ock den, vilkens taxering för inkomst eller förmögenhet på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende blivit felaktig,

må uti den i 124 § angivna ordning häröver anföra besvär hos prövningsnämnd eller, därest taxeringen redan varit föremål för prövningsnämnds efter särskild prövning meddelade beslut, hos kammarrätten.

3 mom. Den som taxerats för avverkat virke i kommun, där han icke varit skyldig avgiva virkesdeklaration,

den som uti stadgad ordning avlämnat behörig virkesdeklaration men blivit taxerad för avverkat virke med avvikelse från deklarationen och icke erhållit föreskriven underrättelse därom före den 15 juni, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i något av länen, men före den 1 augusti, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i Stockholm, och före den 1 december, därest beslutet fattats av prövningsnämnd,

den som eftertaxerats för avverkat virke men om eftertaxeringen icke erhållit föreskriven underrättelse inom tid som nyss nämnts,

så ock den, vilkens taxering för avverkat virke på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende blivit felaktig,

må uti den i 124 § angivna ordning häröver anföra besvär hos prövningsnämnden eller, därest taxeringen redan varit föremål för prövningsnämnds efter särskild prövning meddelade beslut, hos kammarrätten.

4 mom. Rätt till besvär enligt 1, 2 och 3 mom. i anledning av förelupen felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende tillkommer jämväl landskamreraren så ock vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse, landsting, skogsvårdsstyrelse och överjägmästare, i den mån de jämlikt 117 eller 118 § äga föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds eller taxeringsnämnds beslut.

124 §.

1 mom. Besvär enligt 123 § skola, skriftligen avfattade, ingivas till den länsstyrelse, som med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 119 § 1 och 2 mom. vederbör, när det gäller besvär av skattskyldig, inom natt och år efter det utskylder avfordrats honom och, när det gäller besvär av annan, före utgången av kalenderåret näst efter taxeringsåret. Försummas något av vad sålunda föreskrivits, varda besvären icke upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvär, som anföras hos kammarrätten, i

stället för till vederbörande länsstyrelse ingivits eller insänts direkt till kammarrätten, utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, om besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärs-tiden. I sådant fall skall kammarrätten omedelbart överlämna besvären till vederbörande länsstyrelse för vidare behandling enligt 2 mom.

Avse besvären det fall, att taxeringsvärde åsatts fastighet å mer än en ort eller att skattskyldig blivit taxerad för samma inkomst eller förmögenhet eller för samma virke å mer än en ort, och hava utskylder därför avfordrats vederbörande å olika tider, räknas besvärstiden från det senaste kravet.

2 mom. Anföras besvär enligt 123 § 2 mom. beträffande taxering för inkomst eller förmögenhet i fall, då taxeringen enligt 96 § 2 mom. skall prövas av den mellankommunala prövningsnämnden, har den länsstyrelse, som mottagit besvären, att skyndsamt överlämna desamma till allmänna ombudet hos omförmälda nämnd. Före överlämnandet skall länsstyrelsen vid besvären foga såväl utdrag av inkomstlängd och taxeringsnämnds protokoll, såvitt den överklagade taxeringen angår, som ock de till taxeringsnämnden i frågan ingivna handlingarna, därest icke berörda utdrag och handlingar på grund av stadgandet i 92 § tidigare blivit överlämnade, i vilket fall det åligger allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden att vid besvären foga ifrågavarande handlingar. Sedan besvärsakten blivit fullständigad enligt vad nu sagts, har allmänna ombudet att infordra förklaringar från vederbörande samt att därefter med eget yttrande överlämna målet till den ordinarie prövningsnämnden eller till den särskilda prövningsnämnden eller, därest taxeringen redan varit föremål för prövningsnämndens efter särskild prövning meddelade beslut, till kammarrätten, i vilket sistnämnda fall vid besvären skola fogas jämväl utdrag av nämndens protokoll och övriga hos nämnden befintliga handlingar i ärendet.

Anföras besvär enligt 123 § i andra fall än i nästföregående stycke avses, har den länsstyrelse, som mottagit besvären, att vid desamma foga såväl utdrag av taxeringslängd och beskattningsnämnds protokoll, såvitt den överklagade taxeringen angår, som ock övriga till ärendet hörande handlingar. Sedan därefter förklaringar över besvären infordrats från vederbörande och yttrande avgivits av landskamreraren, överlämnas handlingarna till den ordinarie prövningsnämnden eller den särskilda prövningsnämnden i prövningsdistriktet eller, därest taxeringen redan varit föremål för prövningsnämndens efter särskild prövning meddelade beslut, till kammarrätten.

125 §.

I fråga om klagan över prövningsnämnds beslut i anledning av besvär enligt 123 § skola stadgandena i 121 §, 122 § 1 mom. samt 122 § 2 mom. andra och tredje styckena hava motsvarande tillämpning; dock skola besvären ingivas före klockan tolv å sextionde dagen efter den, då klaganden av beslutet erhållit del, eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag. Angå besvären taxering av fastighet, böra handlingarna till

kammarrätten insändas inom fyra månader efter det besvären inkommit till länsstyrelsen.

Om särskild sammansättning av kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering eller virkestaxering.

126 §.

1 mom. Vid handläggning i kammarrätten av mål angående fastighetstaxering eller virkestaxering skola deltaga tre av rättens ordinarie ledamöter, av vilka en efter Kungl. Maj:ts förordnande skall föra ordet, samt, beträffande fastighetstaxeringsmål, två av de särskilda ledamöter, om vilka i 2 mom. förmäles, och beträffande virkestaxeringsmål, två av de i samma mom. omförmälda särskilda ledamöter, vilka äga sakkunskap beträffande värdering av virke samt skogsmark och växande skog; dock må utevaros av en av de särskilda ledamöterna icke hindra måls avgörande, därest av övriga ledamöter tre äro om slutet ense.

2 mom. Kungl. Maj:t förordnar för fem år i sänder sju i praktiska värv förfarna män med god kändedom om fastighetsförhållandena i allmänhet att efter kallelse inträda såsom ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål, som i 1 mom. avses. Av dessa personer skola tre äga sakkunskap beträffande värdering av virke samt skogsmark och växande skog, två beträffande värdering av jordbruksfastighet i övrigt och två beträffande värdering av annan fastighet. Avgår sådan person under perioden, förordnar Kungl. Maj:t annan person i hans ställe för återstående tiden.

Vad i 12 § 3 mom. är stadgat om medlem i beskattningsnämnd skall hava motsvarande tillämpning beträffande här avsedda ledamöter i kammarrätten.

3 mom. Kungl. Maj:t äger meddela närmare föreskrifter angående inkallande av de i 2 mom. nämnda ledamöter till tjänstgöring i kammarrätten samt angående ordnandet av kammarrättens arbete med handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering och därmed sammanhängande frågor.

Besvär över utslag av kammarrätten.

127 §.

Den som icke åtnöjes med kammarrättens utslag i taxeringsmål äger att, utom i fall som i andra stycket här nedan stadgas, däri hos Kungl. Maj:t söka ändring genom besvär, vilka, vid påföljd att besvären eljest icke varda upptagna till prövning, skola före klockan tolv å sextionde dagen efter den, då klaganden av utslaget erhållit del, eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag ingivas till finansdepartementet tillika med bevis om dagen för utslagets delfående.

Över utslag av kammarrätten i mål om fastighetstaxering, såvitt rörer tillämpning av 6 § 1 mom., 7, 8, 9, 10, 11 eller 12 § kommunalskattelagen, så ock i mål om virkestaxering må klagan icke föras.

Om särskilda taxeringsåtgärder i samband med prövning av besvär.

128 §.

1 mom. Om kammarrätten eller Kungl. Maj:t vid prövning av anförda besvär i taxeringsmål finner, att taxering verkställtts å orätt ort eller å rätt ort underlåtits eller ej skett till riktigt belopp, äger kammarrätten eller Kungl. Maj:t, efter vederbörandes hörande, vidtaga erforderlig rättelse i taxeringen å ort som vederbör; dock må skattskyldigs hela taxering i sådant fall icke höjas utöver vad beskattningsnämnderna bestämt, därest besvären icke innefatta yrkande om sådan höjning. Jämväl må, om någon av kammarrätten eller Kungl. Maj:t befrias från taxering på den grund, att annan person bort i stället taxeras, kammarrätten eller Kungl. Maj:t överflytta taxeringen å denne.

Äro makar var för sig taxerade, äger kammarrätten eller Kungl. Maj:t, där ändring göres i den enes taxering, även i den andres taxering vidtaga av ändringen påkallad rättelse, såvitt angår tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 19 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

2 mom. Vid prövningsnämnds prövning av besvär enligt 123 § skola bestämmelserna i 1 mom. hava motsvarande tillämpning å prövningsnämnden; dock skall, därest under länsprövningsnämnds eller Stockholms stads prövningsnämnds handläggning av besvär enligt 123 § fråga uppkommer om vidtagande av här ovan omförmäld åtgärd beträffande taxering inom annat prövningsdistrikt än det, som besvären angå, ärendet i hela dess vidd överlämnas till avgörande av den mellankommunala prövningsnämnden.

129 §.

Därest efter taxeringsårets utgång fastighets taxeringsvärde i anledning av anförda besvär ändras eller taxeringsvärde åsättes fastighet, som icke blivit taxerad, har prövningsnämnden i det prövningsdistrikt, där fastigheten är belägen, att efter anmälan av landskamreraren vidtaga däremot svarande åtgärd för efterföljande år under taxeringsperioden, där ej beträffande fastigheten sådant förhållande inträffat, som jämlikt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen bör föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde.

Sådan anmälan hos prövningsnämnden må ock göras av fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare eller, om besvären anförts av annan än ägaren eller innehavaren, av denne.

130 §.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ändras eller bliver någon påförd, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxering till kommunal progressivskatt eller till utjämningskatt, som därav må föranledas.

Allmänna föreskrifter rörande fullföljd av talan.

131 §.

1 mom. Besvärsrätt liksom för ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet tillkommer jämväl annan, som uppförts eller bort uppföras såsom skattskyldig för fastighet, så ock arrendator, vilken jämlikt avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägaren eller innehavaren har att ansvara för fastighetsskatt, som belöper å den arrenderade fastigheten.

2 mom. Finnas i stad två eller flera territoriella församlingar, vilka var för sig äga enligt kyrkostämmas beslut av sina medlemmar uttaga allmän kommunalskatt, tillkommer sådan församling samma besvärsrätt som kommun. Detsamma gäller församling å landet eller skoldistrikt, där församlingens eller skoldistriktets område icke sammanfaller med kommunens område.

132 §.

Den som vill anföra besvär över beskattningsnämnds beslut är berättigad att, då han i sådant avseende anmäler sig hos vederbörande myndighet eller tjänsteman, kostnadsfritt erhålla för dylikt besluts överklagande erforderligt utdrag av taxeringslängd samt av nämndens protokoll; och må ej heller lösen fordras för andra protokollutdrag och expeditioner, som till följd av vederbörande nämnders beslut böra utfärdas.

133 §.

Besvär, varom i denna förordning förmäles, må jämte tillhörande handlingar kunna, under iakttagande av stadgad tid och ordning, på klagandens eget äventyr i betalt brev med allmänna posten insändas till vederbörande myndighet.

134 §.

Ordförande i beskattningsnämnd i första instans är skyldig att, då sådant av vederbörande myndighet påfordras, avgiva förklaring över besvär angående taxering. Vid förfall för ordföranden må förklaringskyldigheten åläggas någon av nämndens ledamöter. Beskattningsnämnd må icke åläggas förklaringskyldighet, och må ej heller av beskattningsnämnd behandlad taxeringsfråga till nämnden återförvisas till förnyad behandling.

135 §.

Har genom utslag av kammarrätten eller Kungl. Maj:t taxering höjts eller överflyttats å annan, åligger det vederbörande länsstyrelse, sedan länsstyrelsen av utslaget erhållit del, att skyndsamt till dem, som hava att verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, överända avskrift av utslaget för verkställighet.

6 KAP.

Särskilda föreskrifter.

136 §.

Vid kronoräkenskapernas granskning inom riksräkenskapsverket må med avseende å verkställd taxering anmärkning framställas allenast i fråga om uträknande enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av skatteprocent och skattens grundbelopp för svenskt aktiebolag och svenskt solidariskt bankbolag eller uträknande enligt förordningen om utjämnings-skatt av skattens grundbelopp.

137 §.

Konungen äger meddela de närmare föreskrifter med avseende å taxeringsförfarandet, som finnas erforderliga för tillämpning av överenskommelser och förordnanden, varom sägs i 72 § kommunalskattelagen och 29 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

7 KAP.

Ansvarsbestämmelser.

138 §.

Där ordförande i beskattningsnämnd i första instans, utan att vara hindrad av laga förfall, underlåter att vidtaga erforderliga åtgärder för nämndens sammanträde eller att inom föreskriven tid avlämna nämndens längder och övriga handlingar, vare straffet böter femtio kronor. Infinner han sig icke å den av honom för nämndens sammanträde utsatta ort och tid och kan han ej visa laga förfall, böte tjugufem kronor. Ledamot i nämnden eller tillkallad suppleant, som utan laga förfall utebliver från sammanträde, böte tio kronor.

139 §.

Den som blivit utsedd till medlem i prövningsnämnd eller blivit inkallad i stället för ordinarie ledamot och utan vederbörligen anmält laga förfall utebliver från nämndens sammanträde skall, därest nämnden till följd av hans utevaro icke varder beslutfö, böta tjugufem kronor.

140 §.

Den som bryter mot vad i 57 § är stadgat vare, där han ej för sin förseelse är underkastad ansvar för tjänstefel, straffad med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor och vare därjämte skyldig gottgöra skada, som genom sådan förseelse uppkommit.

141 §.

1 mom. Hörsammas ej anmaning att inkomma med självdeklaration, som bort avgivas på grund av 26 § 1 mom., vare den försumlige förfallen till böter, motsvarande, då fråga är om allmän självdeklaration, en tiondel av den inkomst- och förmögenhetsskatt, som påföres den skattskyldige, dock minst tio kronor, och, då fråga är om särskild självdeklaration, femtio öre för varje full skattekrona, som påföres den skattskyldige på grund av den taxering, varom fråga är, i båda fallen dock minst tio kronor.

Har den, som först efter anmaning enligt 26 § 2 mom. är pliktig avgiva självdeklaration, underlåtit att hörsamma sådan anmaning, och underlåter han jämväl att hörsamma förnyad anmaning, vare han förfallen till enahanda bötesstraff.

2 mom. Hörsammas ej anmaning att inkomma med virkesdeklaration, som bort avgivas på grund av 43 § 1 mom., vare den försumlige förfallen till böter, motsvarande tjugu öre för varje etthundra kronor av det rotvärde, som åsättes det avverkade virket, dock minst tio kronor.

Har den, som först efter anmaning enligt 43 § 2 mom., är pliktig avgiva virkesdeklaration, underlåtit att hörsamma sådan anmaning och underlåter han jämväl att hörsamma förnyad anmaning, vare han förfallen till enahanda bötesstraff.

3 mom. Straff för förseelse, varom i denna paragraf sägs, inträder icke, där den försumlige visar giltig ursäkt för sin underlåtenhet.

4 mom. Vad i 1 och 2 mom. stadgas äger icke tillämpning i fråga om deklaration, som skolat avgivas för staten, landsting, kommun eller annan dylik menighet; ej heller beträffande deklaration för annan skattskyldig, därest den försumlige för sin underlåtenhet är underkastad ansvar för tjänstefel.

142 §.

Vid underlåtenhet att behörigen fullgöra vad i 18, 23, 33, 34 eller 35 §, 42 § 2 mom. eller 47 § är stadgat skall den försumlige, där han ej för underlåtenheten är underkastad ansvar för tjänstefel, böta tjugufem kronor.

143 §.

1 mom. Har någon i självdeklaration eller annan uppgift eller upplysning, som av honom avgivits till ledning vid taxering för inkomst eller förmögenhet, mot bättre vetande lämnat oriktigt meddelande, som är ägnat att leda till frihet från taxering eller till för låg taxering, böte, om det oriktiga meddelandet blivit vid taxeringen följt, högst fem gånger den inkomst- och förmögenhetsskatt, som därigenom undandragits, och i annat fall högst fem gånger den inkomst- och förmögenhetsskatt, som skulle hava undandragits, i händelse det oriktiga meddelandet blivit följt vid taxeringen, i vartdera fallet dock minst tjugufem kronor. Därest det oriktiga meddelandet avsett förhållande, som utövat eller kunnat utöva inverkan allenast å taxering till kommunal inkomstskatt, vare straffet böter, om det oriktiga meddelandet blivit vid taxe-

ringen följt, högst tjugufem öre för varje skatteöre, som därigenom kommit att icke påföras den skattskyldige, och i annat fall högst tjugufem öre för varje skatteöre, som icke skulle påförts den skattskyldige, därest det oriktiga meddelandet blivit följt vid taxeringen, i vartdera fallet dock minst tjugufem kronor.

Har någon till ledning vid virkestaxering lämnat sådant oriktigt meddelande, som i första stycket sägs, böte, om det oriktiga meddelandet blivit vid taxeringen följt, högst en krona för varje tiotal kronor rotvärde, som därigenom icke blivit taxerat, och i annat fall högst en krona för varje tiotal kronor rotvärde, som icke skulle hava taxerats, i händelse det oriktiga meddelandet blivit följt vid taxeringen, i vartdera fallet dock minst tjugufem kronor.

2 mom. Har oriktigt meddelande, varom i 1 mom. förmäles, icke lämnats mot bättre vetande, men har den som lämnat meddelandet vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, skall vad i 1 mom. stadgas hava motsvarande tillämpning; dock må böterna bestämmas till högst hälften av vad i nämnda mom. sägs, men likväl ej lägre än tjugufem kronor.

3 mom. Straff för förseelse, varom i denna paragraf sägs, inträder icke, därest den skyldige, innan vederbörande taxeringsnämnd avslutat sitt arbete, av egen drift beriktigt det oriktiga meddelandet.

4 mom. Vad i 1 och 2 mom. stadgas äger icke tillämpning, då den som lämnat det oriktiga meddelandet för sin förseelse är underkastad ansvar för tjänstefel.

144 §.

1 mom. Förseelse, som i 140, 141 eller 143 § omförmäles, åtalas vid allmän domstol.

Åtal jämlikt 141 eller 143 § skall, då den deklarations- eller uppgiftsskyldige här i riket har hemortskommun, anhängiggöras vid den allmänna underrätt, inom vars domvärjo hemortskommunen är belägen, och eljest vid allmänna underrätten i den ort, där den taxering skall äga rum, för vilken deklARATIONEN, UPPGIFTEN eller UPPLYSNINGEN skolat ligga till grund.

Förseelse, som i 141 eller 143 § sägs, är föremål för allmänt åtal, men förseelse, som i 140 § omförmäles, må, där den ej innefattar tjänstefel, av allmän åklagare åtalas endast där målsägande angivit densamma till åtal.

2 mom. Där, i andra fall än i 1 mom. avses, till följd av uraktlåtet fullgörande av de i denna förordning meddelade föreskrifter eller av annan orsak fråga uppstår om tillämpning av stadgat bötesansvar eller förelagt vite, skall av vederbörande landskamrerare, ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd i första instans eller annan behörig person anmälan därom göras hos länsstyrelsen, som har att, efter prövning av härvid förekommande förhållanden, förordna om uttagandet av de böter eller viten, vartill någon finnes hava gjort sig förfallen, samt vidtaga de åtgärder, som anmäld försummelse eller utebliven verkställighet av vad i denna förordning stadgas för övrigt kan påkalla.

3 mom. Den som icke åtnöjes med av länsstyrelse givet beslut, varigenom han på grund av ovan meddelade stadganden blivit fälld till böter eller utgivande av vite, äger att, med iakttagande av vad i allmänhet är stadgat angående dylika besluts överklagande, över beslutet anföra besvär hos kammarrätten. Besvären skola före klockan tolv å trettionde dagen efter den, då klaganden av beslutet erhållit del, eller, om då är helgdag, före klockan tolv på dagen nästföljande söckendag ingivas till länsstyrelsen vid påföljd, om den tid försittes, att besvären icke varda upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvären i stället för till sistnämnda myndighet ingivits eller insänts till kammarrätten, utgöra hinder för deras upptagande till prövning, därest besvären till kammarrätten inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skola besvären omedelbart överlämnas till länsstyrelsen.

Sedan besvären inkommit till länsstyrelsen, har länsstyrelsen att infordra förklaringar från vederbörande samt skyndsamligen överlämna handlingarna till kammarrätten med det yttrande, vartill omständigheterna giva anledning.

Om klagan över kammarrättens utslag på besvär, som i detta mom. avses, gäller vad i 127 § första stycket är sagt; dock må klagan ej föras i fråga om ansvar för försummelse vid fullgörande av deklara-tions- eller uppgiftsskyldighet med avseende å virkestaxering.

Vid prövning av besvär över utdömande av vite må jämväl fråga, huruvida vite bort föreläggas, komma under bedömande.

4 mom. Böter och viten, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till deras gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

8 KAP.

Om kostnader för taxeringsarbetet.

145 §.

1 mom. Av statsmedel bestridas:

1) ersättning åt ordförandena i beredningsnämnderna, fastighetstaxeringsnämnderna och taxeringsnämnderna, åt de av länsstyrelsen förordnade ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna samt åt kronoombuden i taxeringsnämnderna;

2) ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för upp-bördsärenden för hans befattning med taxeringen i Stockholm;

3) bidrag till kostnader, som kommun åtagit sig för särskilda anstalter för taxeringsarbetet genom tillhandahållande av tjänstemän enligt 15 § 1 mom. eller annorledes, därest Kungl. Maj:t finner dessa anstalter äga särskilt värde för det allmänna;

4) gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän; samt

5) kostnader för taxeringen, vilka omförmälas i 5 mom. samt 7—12 mom. här nedan.

2 mom. Det åligger länsstyrelsen att de år, då allmän fastighetstaxering äger rum, senast den 1 maj, i Stockholm senast den 20 juli, till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående den ersättning, som för bestyr med nyssnämnda taxering inom länet bör tillkomma envar av de personer, vilka enligt bestämmelserna i 1 mom. 1) och 4) äro därtill berättigade, och skola därvid angivas de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräknande.

Motsvarande yttrande beträffande årlig taxering skall av länsstyrelsen av-
givas senast den 20 juli under taxeringsåret.

I yttrande, som överståthållarämbetet avgiver, bör jämväl upptagas förslag till ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden.

Yttrande enligt detta mom. skall tillika innehålla uppgift, då det gäller allmän fastighetstaxering, om taxeringsvärdet å all fastighet i länet enligt fastighetstaxeringsnämndernas beslut samt eljest om länets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma enligt taxeringsnämndernas beslut.

3 mom. Kommun, som vill framställa anspråk på särskild ersättning enligt 1 mom. 3), har att, såvitt angår allmän fastighetstaxering i länen, senast den 10 april under taxeringsåret och, såvitt angår allmän fastighets-
taxering i Stockholm eller årlig taxering såväl i Stockholm som i länen, senast den 1 juli under taxeringsåret till länsstyrelsen inkomma med framställning därom med angivande av grunderna för ersättningsbeloppets beräknande.

Länsstyrelsen har att med eget utlåtande över framställningen överlämna densamma till Kungl. Maj:t vid avgivande av yttrande enligt 2 mom. första och andra styckena.

4 mom. Efter prövning av de yttranden och framställningar, som inkommit jämlikt 2 och 3 mom., bestämmer Kungl. Maj:t, huru mycket skall ställas till förfogande för varje fastighetsprövningsnämnd och länsprövningsnämnd samt för Stockholms stads prövningsnämnd och huru mycket skall till kommun utanordnas.

Därvid må vad som ställes till fastighetsprövningsnämndernas och, såvitt angår allmän fastighetstaxering, Stockholms stads prövningsnämnds förfogande för ersättning åt ordförandena i berednings- och fastighetstaxeringsnämnderna samt åt de av länsstyrelserna förordnade ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna, för ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden samt för det i samband med allmän fastighetstaxering jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän jämte vad som utanordnas till kommuner utgöra sammanlagt högst ett belopp, motsvarande två hundra procent av taxeringsvärdet å all fastighet i riket, sådant detta värde beräknats enligt fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

Vad som ställes till länsprövningsnämndernas och, såvitt angår årlig taxering, Stockholms stads prövningsnämnds förfogande för ersättning åt ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna, för ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden samt för

det i samband med taxeringsarbetet jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän jämte vad som utanordnas till kommuner må sammanlagt utgöra högst ett belopp, motsvarande fyra procent av summan av inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp för hela riket, sådan denna summa beräknats enligt taxeringsnämndernas beslut.

Till prövningsnämnd sålunda anvisat belopp äger nämnden efter förslag av länsstyrelsen fördela mellan de till ersättning berättigade. Vid ersättningarnas fördelning bör fästas avseende på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga och därå nedlagda skicklighet, tid och arbete, och bör i förekommande fall jämväl tagas i betraktande ersättning, som kan hava blivit vederbörande av kommun tillerkänd och kommunen av statsmedel gottgjord.

5 mom. Till gäldande av de av fastighetsprövningsnämnds, länsprövningsnämnds eller Stockholms stads prövningsnämnds arbeten föranledda utgifter, såsom gottgörelse åt tjänsteman, som jämlikt 16 § 2 mom. förordnats att för vissa fall fullgöra landskamrerarens åligganden, ersättning för biträde åt landskamrerare vid förberedande göromål, arvode för protokoll- och längdföringen, nödiga tryckningskostnader samt gottgörelse för upppassning hos nämnden, må vederbörande nämnd efter förslag av länsstyrelsen använda erforderligt belopp, såvitt ej nedan annorlunda stadgas.

6 mom. Angående de av fastighetsprövningsnämnd eller av prövningsnämnd enligt 4 och 5 mom. beviljade beloppen och dessas fördelning bör särskilt utdrag av nämndens protokoll avlätas till länsstyrelsen, varefter beloppen i vanlig ordning utbetalas.

7 mom. Sakkunnig erhåller för av honom verkställd utredning eller undersökning gottgörelse, som bestämmes av länsstyrelsen eller, då den sakkunnige biträtt den mellankommunala prövningsnämnden eller allmänna ombudet hos samma nämnd, av Kungl. Maj:t.

8 mom. De personer, som jämlikt 58 § 2 mom. eller 75 § inkallats av länsstyrelsen för meddelande av upplysningar eller för överläggningar rörande taxeringsarbetet,

de personer, som till sammanträde enligt 59 § 1 eller 2 mom. särskilt inkallats av länsstyrelsen eller till sammanträde enligt 67 § 2 mom. inkallats efter sådan myndighets medgivande,

de ordförande i beredningsnämnd och i fastighetstaxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, som omförmäles i 59 § 1 mom.,

de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd i stad, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, varom förmäles i 59 § 2 mom.,

de ordförande eller ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd eller i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig före eller under fastighetsprövningsnämnds eller prövningsnämnds sammanträde för meddelande av upplysningar, ävensom

de medlemmar i fastighetsprövningsnämnd eller i prövningsnämnd, som

efter vederbörlig kallelse inställt sig före vederbörande nämnds sammanträde för meddelande av upplysningar eller som deltagit i sammanträde med nämnden, äga att för inställelsen åtnjuta, om de äro bosatta å annan ort än sammanträdesorten, traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med sexton kronor om dagen och övrig resekostnadsersättning enligt vad som på grund av allmänna resereglementet utgår till nämndeman samt, om de äro bosatta å sammanträdesorten, traktamentsersättning med tolv kronor om dagen.

Ersättning efter ovannämnda grunder tillkommer jämväl den som efter länsstyrelsens förordnande fört protokoll vid sammanträde enligt 59 § 1 eller 2 mom. eller 75 §, medlem i prövningsnämnd för närvaro vid protokolljustering så ock sakkunnig, som biträtt i taxeringsfrågor.

9 mom. Ersättning till lappfogde för inställelse vid sammanträde med taxeringsnämnd enligt 83 § 2 mom. utgår enligt allmänna resereglementet.

10 mom. Ordföranden i den mellankommunala prövningsnämnden och allmänna ombudet hos nämnden åtnjuta arvode med belopp, som bestämmas av Kungl. Maj:t.

Ersättning åt de till allmänna ombudets förfogande ställda biträden, åt protokoll- och längdförare hos nämnden samt åt övrig hos nämnden anställd kanslipersonal bestämmes likaledes av Kungl. Maj:t.

Till bestridande av övriga av nämndens verksamhet föranledda utgifter anvisar Kungl. Maj:t, efter förslag av nämnden, erforderliga medel.

11 mom. I 126 § 2 mom. omförmäld ledamot av kammarrätten, som icke är befattningshavare i statens tjänst, åtnjuter för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, arvode med tjugufyra kronor om dagen, om han är bosatt i Stockholm, och med trettiotvå kronor om dagen, om han är bosatt utom Stockholm. Är sådan ledamot befattningshavare i statens tjänst, skall han för tjänstgöringen åtnjuta, jämte ersättning för avlöningsförmåner, som han får avstå under tjänstledighet för ifrågavarande uppdrag, arvode med belopp, som bestämmas av Kungl. Maj:t. Därjämte skall ledamot i förekommande fall för resedagar åtnjuta rese- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet.

12 mom. Angående gottgörelse för verkställande av undersökning, varom i 71 § förmåles, förordnar Kungl. Maj:t.

146 §.

1 mom. Av kommun valda ledamöter i beredningsnämnd och i fastighets-taxeringsnämnd ävensom av kommun jämlikt 8 § 3 mom. valda ledamöter i taxeringsnämnd äga, därest sådant beslutas av vederbörande kommun, att av kommunens medel åtnjuta dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med högst tio kronor om dagen, dels ock, då de icke äro bosatta å förrättningsorten, övrig resekostnadsersättning med högst vad som på grund av allmänna resereglementet utgår till nämndeman. Ersättning efter enahanda grunder må av kommunens medel utgå jämväl till ordningsman i lappby för inställelse vid sammanträde enligt 83 § 2 mom.

De av landsting utsedda ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnd äga för sin inställelse vid nämndens sammanträden och vid sådana sammanträden, som omförmälas i 59 § 1 och 3 mom. samt 66 § 2 mom., åtnjuta ersättning av landstingets medel efter de i föregående stycke angivna grunder, dock att traktamentsersättningen, om landstinget så beslutar, må utgå med högst femton kronor om dagen.

2 mom. Jämte gottgörelse, som enligt 1 mom. första stycket beslutas, må efter kommunens bestämmande utgå arvode till sådan ledamot i taxeringsnämnd, som omförmäles i 8 § 4 mom. Arvodet må icke överstiga vad på grund av omfattningen av ledamotens göromål enligt 81 § kan anses skäligt och ej heller bestämmas med hänsyn till den inkomst av tjänst, yrke eller näring, som ledamoten genom uppdragets fullgörande går förlustig, eller göras beroende av huru taxeringen utfallit.

3 mom. Skogsvårdsombud åtnjuter ersättning, som vederbörande skogsvårdsstyrelse eller, då skogsvårdsombud utsetts av överjägmästare, domänstyrelsen anvisar av till dess förfogande stående skogsvårdsmedel.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1929; dock skola förordningens bestämmelser om åtgärder, vilka för verkställande av taxering skola enligt denna förordning företagas före taxeringsårets ingång, träda i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Genom denna förordning upphäves förordningen den 28 oktober 1910 (nr 117) om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, sådan den lyder efter de ändringar i eller tillägg till densamma, som innehållas i senare därom utfärdade författningar.

Efter det den nya förordningen trätt i kraft, skall iakttagas:

1. Stadgandena i 26 § 1 mom. om deklARATIONSSKYLDIGHET för den, som näst föregående år varit taxerad till kommunal inkomstskatt, skola år 1929 gälla den, som år 1928 varit taxerad till bevillning för inkomst.

2. I fråga om mål och ärenden, som avse taxering, verkställd före år 1929, skola äldre bestämmelser fortfarande gälla; dock skall vad i 126 § stadgas om särskild sammansättning av kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering tillämpas jämväl beträffande mål och ärenden, som avse taxering av fast egendom år 1928.

3. Har Kungl. Maj:t jämlikt 51 § 2 mom. förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, sådant detta mom. lyder enligt förordningen den 27 juni 1927 (nr 312), förordnat personer att för tiden intill utgången av år 1933 efter kallelse inträda såsom ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående taxering av fast egendom, skola dessa förordnanden i vad de avse åren 1929—1933 anses meddelade jämlikt 126 § 2 mom. i den nya förordningen.

4. Där i lag eller författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i denna förordning, skall denna i stället tillämpas.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg:

När jag förut i dag för Kungl. Maj:t anmält frågan om en reformerad kommunalskattelagstiftning och andra spörsmål, som därmed äga samband, har jag erinrat, att med nämnda fråga sammanhänger även frågan om en förändrad taxeringsorganisation. Jag anhåller nu att för Kungl. Maj:t få anmäla sistnämnda fråga.

Det för 1927 års riksdag genom proposition nr 210 framlagda och av riksdagens första särskilda utskott i allt väsentligt tillstyrkta förslaget till taxeringsförordning vann icke riksdagens bifall. Av överläggningarna i kamrarna och utskottets memorial nr 7 framgår, att denna av riksdagen intagna ståndpunkt bestämts därav, att de grundläggande författningarna, kommunalskattelagen, förordningen om statlig inkomst- och förmögenhets-skatt och lagen om skogsaccis, icke blevo av riksdagen godkända. Det finnes anledning antaga, att vid motsatt utgång beträffande de grundläggande författningarna även förslaget till taxeringsförordning skolat i allt väsentligt vinna riksdagens bifall. Vid sådant förhållande finner jag mig böra tillstyrka Kungl. Maj:t att i samband med de förslag i kommunalskattefrågan jämte därmed sammanhängande spörsmål, som enligt Kungl. Maj:ts beslut föreläggas riksdagen innevarande år, även framlägga förslag till taxeringsförordning i huvudsaklig överensstämmelse med 1927 års kungl. förslag. På vissa punkter förordar jag ändrade bestämmelser med anledning av vad under riksdagsbehandlingen och därefter förekommit.

Inledning.

Det torde icke vara erforderligt att nu redogöra för frågans förhistoria och för motiven till de bestämmelser, beträffande vilka det förslag, jag nu framlägger, överensstämmer med 1927 års kungl. förslag. Härutinnan torde det vara tillräckligt att hänvisa till propositionen nr 210/1927. Däremot vill jag nu utveckla skälen för de avvikelser, jag finner mig böra

förorda, och skall därvid först uppehålla mig vid några spörsmål av större räckvidd.

Innan så sker torde böra framhållas, att nu föreliggande förslag överensstämmer med 1927 års kungl. förslag därutinnan, att detsamma upptager bestämmelser rörande all slags taxering utom taxering till utskiftningskatt. Anledningen till att taxeringen till utskiftningskatt icke särskilt behandlas skall jag ange vid motiveringen för förslaget 1 §. Överensstämmelse med 1927 års kungl. förslag förefinnes även i det avseendet, att vissa detaljbestämmelser utelämnats för att meddelas senare i administrativ ordning.

Huvudfrågor.

*Kommun-
ombud och
skogsvårds-
ombud i
taxerings-
nämnd.*

1927 års
proposition.

Jag vill nu först uppehålla mig vid frågan om taxeringsnämndens sammansättning. Kungl. Maj:t hade föregående år föreslagit, att taxeringsnämnden skulle såsom hittills bestå av ordförande och en ledamot, förordnade av länsstyrelsen, och andra ledamöter, valda av vederbörande kommunrepresentation, men att i nämnden ytterligare skulle inträda *dels* en ledamot, benämnd *kommunombud*, som för en tid av fyra år åt gången skulle väljas å landet av kommunalnämnden och i stad av drätselkammaren, i Stockholm drätselnämnden, *dels ock*, att deltaga endast vid virkestaxering, en av skogsvårdsstyrelsen eller för visst fall av vederbörande överjägmästare för varje år utsedd ledamot, benämnd *skogsvårdsombud*. Under det att övriga medlemmar ägde deltaga i taxeringsarbetet inom hela taxeringsdistriktet, skulle kommunombudet deltaga endast såvitt anginge den kommun eller, om distriktet omfattade del av kommun, den kommunedel, för vilken ombudet blivit valt. Föreskrifterna om utseende av kommunombud och skogsvårdsombud voro dock icke av tvingande natur. På ansökan av kommun skulle nämligen länsstyrelsen, när särskilda skäl därtill föreläge, kunna medgiva, att kommunombud ej skulle väljas för kommunen, varjämte skogsvårdsstyrelsen, respektive överjägmästaren skulle kunna besluta att icke begagna sig av rätten att utse skogsvårdsombud. Slutligen må nämnas, att den av länsstyrelsen utsedde ledamoten, i propositionen benämnd kronombud, skulle deltaga i virkestaxeringen endast för det fall, att kommunombud eller skogsvårdsombud icke utsetts.

Kommunombudet skulle hava till huvudsaklig uppgift att bevaka de kommunala intressena vid taxeringen, varjämte vissa särskilda åligganden skulle tillkomma ombudet. Vid virkestaxeringen skulle ombudet biträda ordföranden under det förberedande arbetet, granska alla för sådan taxering avlämnade deklARATIONER och andra handlingar samt under ordförandens inseende föra skogsaccislängden. Ombudet skulle äga rätt att deltaga i granskningen även av självdeklARATIONER och andra till ledning vid taxering för inkomst eller förmögenhet avgivna uppgifter och upplysningar ävensom deklARATIONER för särskild fastighetstaxering samt jämväl i övrigt, i den mån så vore erforderligt och av ordföranden påkallades, biträda denne under det förberedande taxeringsarbetet. Där ej kommunen annorlunda

förordnade, skulle kommunombudet äga befogenhet att utföra kommunens talan i taxeringsmål. Till kommunombudet skulle av kommunens medel utgå arvode, som på kommunens förslag skulle bestämmas av länsstyrelsen.

Skogsvårdsombudet skulle vid virkestaxeringen bevaka det allmännas rätt till skogsvårdsavgift för avverkat virke samt hava befogenhet att granska virkesdeklarationer och andra för virkestaxeringen avgivna uppgifter och upplysningar. Till ombudet skulle utgå arvode, som skogsvårdsstyrelsen, respektive domänstyrelsen, ägde anvisa av omhänderhavda skogsvårdsmedel.

Yrkanden om avslag å förslaget om kommunombud i taxeringsnämnden framställdes i motioner av herrar Nilsson, Petrus, m. fl. och Olsson i Golvavasta m. fl. (I: 343 och II: 458) samt av herr Laurén m. fl. (II: 471). Såsom skäl för berörda yrkanden anfördes i de två förstnämnda motionerna, *att* kommunombudet icke kunde anses vara av något värde, och i motionen II: 471, *att* fara förefunnes för att kommunombudet komme att betrakta sig som ett slags allmän åklagare i taxeringsmål, även om han icke ägde förutsättningar att föra sådan talan, *att* svårigheter funnes att erhålla lämpliga kommunombud, *samt att* det vore olämpligt att inrätta befattningar, vilkas innehavare skulle avlönas av kommunerna med arvoden, som ytterst bestämdes av länsstyrelserna.

Motioner vid
1927 års
riksdag.

Förslaget om kommunombud avstyrktes av första särskilda utskottet i dess utlåtande nr 1. Utskottet åberopade därvid vad i förberörda motioner anförts och yttrade vidare:

Första sär-
skilda ut-
skottet 1927.

»Sin egen uppfattning om förslaget kan utskottet i korthet angiva så, att inrättandet av ifrågavarande extra kommunrepresentation i taxeringsnämnden, varom någon önskan å vederbörligt håll icke, såvitt visats, har yppats, icke heller synes motsvaras av något behov, men att därav kunna tänkas följa praktiska olägenheter vid taxeringsarbetet. Någon anledning att införa en så pass omstridd nyhet synes alltså icke föreligga.»

I anslutning till detta avstyrkande föreslog utskottet, bland annat, sådana ändringar i förslaget till taxeringsförordning, *att* rätt att granska självdeklarationer utsträcktes att tillkomma, förutom ordföranden och kronombudet, även två kommunvalda ledamöter, som därtill utsåges av taxeringsnämnden, *samt att* de särskilda åligganden med avseende å virkestaxeringen, som skulle åvila kommunombudet, i stället tillades kronombudet.

Utskottet avstyrkte även förslaget att skogsvårdsombud skulle inträda som ledamot i taxeringsnämnden, men förordade, att ett sådant ombud skulle delta i virkestaxeringen med yttrande- och förslagsrätt men utan rätt att delta i nämndens beslut. Ombudet skulle hava rätt att granska virkesdeklarationer samt att få sin särskilda mening antecknad till protokollet, därest densamma avveke från nämndens beslut. Ett av herr Laurén m. fl. i mo-

tion II: 471 framställt förslag, att skogsvårdsombud skulle utses av länsstyrelsen efter förslag av skogsvårdsstyrelsen, respektive överjägmästaren, avstyrktes av utskottet.

Departements-
chefen.

Då det nu gäller att taga ställning till frågorna om kommunombuds och skogsvårdsombuds medverkan vid taxeringen, vill jag först yttra mig angående kommunombudet.

[Kommun-
ombud.]

Förslaget om insättande i taxeringsnämnden av ett kommunombud med huvuduppgift att bevaka kommunens fiskaliska intressen vid den årliga taxeringen och att bereda virkestaxeringen framställdes ursprungligen av 1923 års taxeringssakkunniga. Deras motivering återfinnes å sid. 130 och 225 i deras den 30 juni 1925 avgivna betänkande (Statens offentliga utredningar 1925: 27). Rörande yttranden över förslaget hänvisar jag till propositionen 210/1927, sid. 93 ff. Förslaget motiverades av de sakkunniga huvudsakligen därmed, att vid utbytandet av bevillningen, som vore en statsskatt, mot en fristående kommunal skatt behov uppkomme av ett organ för bevakande av de fiskaliska intressena under själva taxeringsarbetet, och att den lämpligaste lösningen av denna fråga vore, att uppdrag härutinnan lämnades någon av taxeringsnämndens ledamöter. Överlämnades utväljandet av denne åt kommunens verkställande organ, torde man, anförde de sakkunniga, vinna, att vid valet huvudsakligen kommunens ekonomiska intressen bleve tillgodosedda och att den person utsåges, som bäst lämpade sig för att tillvarataga kommunens rätt. Det syntes därjämte böra så anordnas, att nämnda ledamot komme att innehava sitt uppdrag under en följd av år och därigenom finge tillfälle förvärva vana vid taxeringsarbetet, varigenom hans deltagande i arbetet erhöle ökat värde. I syfte att bereda möjlighet för att låta uppdrag såsom kommunombud sammanfalla med uppdrag såsom ordförande i kommunalnämnd angavs i förslaget tiden för kommunombudets funktion i överensstämmelse med vad som vore stadgat för ordförande i kommunalnämnd. De sakkunniga framhöllo särskilt en dylik anordnings värde för virkestaxeringen. Vid denna taxering vore resultatet i högre grad än vid annan taxering beroende på taxeringsmedlemmarnas personliga kännedom om förhållandena inom kommunen, sålunda om vilka avverkningar som skett, om vilka priser som rätt å olika avverkningsplatser med mera dylikt. I synnerhet kommunombudet borde bliva i tillfälle att lämna effektiv medverkan. Valdes ombudet för fyra år åt gången, hade han nämligen anledning att oavbrutet under denna tid uppmärksamma skeende avverkningar samt priser och övriga faktorer, som inverkade på virkestaxeringen. Det syntes ock lämpligt att åt ombudet uppdraga föredragningen i nämnden vid virkestaxeringen. Om, såsom anledning vore att förvänta, kommunalnämndens ordförande i regel utsåges till kommunombud, vunnas på detta sätt en jämn övergång från det nuvarande systemet med kommunalnämnden såsom handhavande virkestaxeringen till

det nya systemet med taxeringsnämnden såsom beskattningsmyndighet. Enligt de sakkunnigas förslag skulle det åligga kommunombudet att ombesörja det förberedande arbetet för virkestaxeringen, dock utan rätt att utfärda anmaningar om avgivande av virkesdeklaration eller om kompletterande av avgiven sådan deklaration — denna befogenhet skulle tillkomma ordföranden. Ombudet skulle vid virkestaxeringen vara föredragande i nämnden samt ombesörja förandet av nämndens längder. Slutligen må nämnas, att enligt de sakkunnigas förslag det skulle ankomma på kommunombudet att utöva den besvärsmätt rörande taxering, som tillkomme kommun, församling, skoldistrikt eller municipalsamhälle.

De erinringar, som uti avgivna yttranden över taxeringssakkunnigas förslag framställdes mot anordningen med kommunombud, gingo i huvudsak ut på att ombudet vore obehöfligt, att införandet av omedelbar taxering till kommunalskatt i och för sig icke nödvändiggjorde någon särskild representation för kommunernas fiskaliska intressen, vilka vore tillräckligt tillgodosedda genom de kommunvalda ledamöterna i taxeringsnämnden, att den föreslagna skyldigheten för kommunombudet att granska alla deklaraationer och övriga för taxeringen avlämnade uppgifter skulle betunga och försena taxeringsarbetet utan motsvarande nytta, att det icke vore lämpligt att lägga kommunrepresentationernas besvärsmätt i händerna på en enda person, allra minst för så lång tid som fyra år, samt att kostnaderna för arvode åt kommunombudet kunde bliva icke obetydliga.

Å andra sidan hade flertalet länsstyrelser och de flesta av de kommunala myndigheter, som hörts, förordat de sakkunnigas förslag antingen oförändrat eller med vissa jämkningar. Jag torde icke behöva närmare uppehålla mig vid de motiveringar, som därvid anförts från olika håll, men jag tillåter mig att på nytt såsom belysande återgiva vad en ledamot i kammarrätten med instämmande av en annan ledamot yttrat i frågan:

»För den av de sakkunniga föreslagna anordningen med särskilda kommunalombud i taxeringsnämnderna synas bärande skäl av såväl teoretisk som praktisk art kunna åberopas.

Det är obestriddigt, att den av Konungens befallningshavande utsedda ledamoten i taxeringsnämnden, vilken enligt 31 § 2 mom. gällande taxeringsförordning har att vid taxeringen bevaka 'kronans intresse', innehar partsställning även med avseende å taxeringen till statlig bevillning och således har att, låt vara indirekt, bevaka även kommunens intresse. Om nu skattesystemet omläggas, så att utskylderna till primärkommunen icke längre grundas på bevillningen utan på direkt taxering till kommunal repartitions-skatt, kommer den av Konungens befallningshavande förordnade ledamotens uppgift att inskränkas till att gälla enbart taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt. I — — — det föreliggande förslaget anges även, att denne ledamot förordnas 'såsom kronoombud'. Under sådana omständigheter är det både konsekvent och rättvist att kommunen, vars intressen vid taxeringen äro likvärdiga med kronans, därvid erhåller en egen representant.

Nu invändes häremot, att de sakkunniga överdrivit betydelsen av den kommunala beskattningens framtida grundande på en självständig taxering i stället för dess nuvarande anknytning till den statliga bevillningstaxe-

ringen och att denna skillnad från synpunkten av kommunens fiskaliska intresse vore av övervägande formell natur och därför icke i och för sig påkallade, att kommunens fiskaliska intresse bevakades kraftigare än hittills i taxeringsnämnden. Gent emot detta må erinras, att tillämpningen av den föreslagna kommunalskattelagen nödvändiggör, att en mängd frågor, som icke äro av betydelse för statsbeskattningen men för kommunen kunna vara av stor vikt, måste lösas av taxeringsnämnderna. Därest, såsom de sakkunniga föreslagit, virkestaxeringen överflyttas till taxeringsnämnderna, tillkommer även ytterligare ett område, som är alldeles avskilt från statsbeskattningen.

I alla dessa beskattningsfrågor föreligger ett kommunens särskilda intresse, som icke kan anses bevakat genom kronans ombud hos taxeringsnämnden.

Det har vidare invänt, att samtliga av kommunen valda ledamöter i taxeringsnämnden vore att betrakta som 'kommunalombud' med både vilja och förmåga att iakttaga kommunens intressen och att kommunen därför redan med nuvarande ordning vore fullt tillräckligt representerad vid taxeringen. Det kan måhända påvisas, att kommunvalda ledamöter i enskilda fall förfäktat kommunens fiskaliska intressen, men sådant är i nuvarande författning ej avsett, utan dessa ledamöter böra liksom ordföranden intaga en opartisk ställning, under det att partsställning tillkommer allenast den av Konungens befallningshavande utsedda ledamoten. För kommunen däremot ombud med uttrycklig partsställning, är det att förvänta, att övriga kommunvalda ledamöters opartiska ställning klarare inses och iakttages.

För att övergå till de praktiska synpunkterna så synes det böra lända till gagn för ett riktigt taxeringsresultat, att viss ledamot får till uppgift att bevaka kommunens intressen och att därvid särskilt tillse, att i kommunen skattskyldiga men där icke mantalsskrivna varda behörigen taxerade. Erfarenheten ger vid handen, att just i sistnämnda hänseende försummelser ofta inträffa. Det är därvid av vikt, att samma ledamot även före sammanträdena äger tillgång till deklaraionsmaterialet. Emellertid torde det varken vara behöfligt eller ens lämpligt att *älägga* honom att granska hela sagda material. En dylik föreskrift komme helt säkert ofta nog att stanna på papperet och skulle, om den verkligen iakttoges, kunna verka hindrande på övriga granskande ledamöters arbete. Däremot kunde det möjligen vara befogat att ålägga kommunalombudet en allmän skyldighet att biträda ordföranden med införskaffandet av upplysningar om förhållanden inom kommunen, vilka kunna vara av betydelse för taxeringsarbetet. Ett dylikt åläggande har ombudet enligt förslaget blott vid den särskilda fastighetstaxeringen. Vid denna taxering skall han dessutom särskilt ägna uppmärksamhet åt att nya taxeringsvärden varda bestämda i alla de fall, då anledning därtill föreligger. Emot ombudets föreslagna funktion såsom föredragande vid virkestaxeringen synes intet vara att erinra.

Då jag på anförda skäl funnit mig böra förorda de sakkunnigas förslag om kommunalombud med nu angivna uppgifter, har jag dock ej kunnat biträda förslaget, att ombudet skulle förfoga över kommunens besvärsmätt, utan ansluter mig i denna del till kammarrättens majoritet. Det vore dock önskvärdt att den person, som kommunen utser att föra besvärstalan, eller, om flera utses, en av dem kunde beredas tillgång till deklaraion, avgiven av den skattskyldige, om vars taxering talan skall föras.»

För egen del uppfattade jag de sakkunnigas förslag om kommunombud i taxeringsnämnden såsom ett försök att tillföra nämnden ökad sakkunskap

icke allenast i och för taxeringen för inkomst eller förmögenhet utan även och i synnerhet för virkestaxeringen. Av principiella skäl ansåg jag, liksom taxeringssakkunniga och flertalet hörda myndigheter, det obestriddigen vara riktigt, att virkestaxeringen skulle handläggas av beskattningsnämnder, som själva icke intaga partsställning gentemot den skattskyldige. Den nuvarande anordningen med kommunalnämnden på landet och motsvarande kommunala styrelse i stad såsom första taxeringsinstans kunde därför icke försvaras ur ett principiellt betraktelsesätt. Att anordningen likväl kommit till stånd förklarades därav, att det med hänsyn till inkomsttaxeringsnämndernas stora arbetsbörda tidigare ansetts möta hinder för virkestaxeringens överlämnande till dessa nämnder. Vid övervägande av möjligheten att anförtro arbetet åt de för inkomsttaxeringen avsedda beskattningsnämnderna, hade jag funnit det obestriddigen såväl för virkestaxeringen som för inkomsttaxeringen innebära en fördel, att materialet för båda dessa taxeringar bleve samlat på en hand. Den oundgängligen nödvändiga förstärkningen av arbetskrafterna inom inkomsttaxeringsnämnden ansåg jag bliva väl tillgodosedd genom att, såsom de sakkunniga föreslagit, vid virkestaxeringen skulle på verksamt sätt deltaga två ledamöter med särskilda åligganden, nämligen kommunombud och skogsvårdsombud. Det hade visserligen mot en sådan anordning invänts, att två ledamöter i taxeringsnämnden komme att företräda mot den skattskyldige riktade intressen. Jag ville ingalunda förneka riktigheten av denna invändning, men ansåg densamma icke vara vägande. Det vore nämligen nödvändigt, att taxeringsnämnden i sig komme att inrymma representanter för de fiskaliska intressena, varförutan det allmännas rätt måhända icke bleve tillräckligt tillgodosedd. Men då dessa representanter icke ensamma skulle fatta besluten, utan vid sin sida hade personer, som intoge en oberoende ställning, ställde det sig helt annorlunda än då samtliga medlemmar företrädde ett och samma intresse. Jag fann således, dels att taxeringsnämnden med den av de sakkunniga föreslagna sammansättningen vore väl skickad att övertaga jämväl virkestaxeringen och dels att principiella hinder för en sådan anordning icke föreläge. I förslaget till taxeringsförordning vore därför bestämmelser upptagna om virkestaxeringens handhavande av de beskattningsnämnder, som vore avsedda för taxeringen för inkomst eller förmögenhet.

Med avseende å kommunombudet gjorde jag därefter följande uttalande (prop. 210/1927, sid. 97):

»Med erkännande, att de invändningar, som anförts mot förslaget om insättande i taxeringsnämnden av en särskild representant för de kommunala intressena, från vissa synpunkter äro berättigade, anser jag dock, att fördelarna av förslaget äro övervägande. Blir till ombud utsedd en för sin kommuns bästa ansvarskännande och omdömesgill person — och detta torde man hava anledning förvänta — bör hans medverkan vara till nytta för taxeringen, särskilt om han under en följd av år kommer att innehava dylikt uppdrag. Det framstår ock för mig såsom tydligt, att en

dylik förstärkning av taxeringsnämnden är en nödvändig förutsättning för att virkestaxeringen skall kunna uppdragas åt densamma. Om på landet, såsom taxeringssakkunniga åsyftat, ordföranden i kommunalnämnden utses till uppdraget i fråga, kan taxeringsnämnden vid virkestaxeringen omedelbart tillgodogöra sig hans redan vunna erfarenhet på detta område.

Emellertid föranleda de anförda invändningarna mot förslaget mig att förorda vissa icke oväsentliga ändringar i taxeringssakkunnigas förslag. I 8 § 3 mom. lämnas sålunda åt länsstyrelsen att på ansökan av kommun, när särskilda skäl därtill äro, medgiva, att dylik ledamot i taxeringsnämnden ej skall väljas för kommunen. Såsom dylika skäl torde man kunna godtaga, att till följd av ringa eller ingen virkestaxering inom kommunen eller av annan orsak, exempelvis att ordföranden eller den av länsstyrelsen förordnade ledamoten äro hemmahörande i kommunen och väl förtrogna med dess förhållanden, förstärkning av det taxeringssakkunniga elementet inom taxeringsnämnden icke erfordras eller att nyttan av en dylik ledamots medverkan icke står i skäligt förhållande till kommunens kostnad för ledamoten. Det har vidare ansetts böra stadgas, att ledamoten skall hava skyldighet att deltaga i granskning av självdeklarationerna och andra till ledning vid taxeringen för inkomst eller förmögenhet avlämnade uppgifter endast då ordföranden det påkallar, dock med rätt för ledamoten att, när han själv så önskar, deltaga i dylik granskning. Slutligen har någon inskränkning icke meddelats i vederbörande kommunala menigheters rätt att själva förordna om begagnande av dem tillkommande talerätt i taxeringsärenden. Ledamoten skall dock hava befogenhet att, om kommunen icke annorlunda förordnat, företräda kommunen i dylika ärenden även utan uttryckligt bemyndigande därtill av kommunen. Någon rätt att utan uttryckligt bemyndigande föra talan för annan menighet anser jag icke lämpligen böra inrymmas åt ledamoten.»

Det synes mig, som om vid utskottsbehandlingen år 1927 behovet av förstärkning av arbetskrafterna i taxeringsnämnderna, därest virkestaxeringen skulle anförtros åt dessa nämnder, icke blivit tillräckligt beaktat. Jag vill erinra om det uttalande i fråga om taxeringsnämnden såsom beskattningsmyndighet vid virkestaxeringen, som år 1909 gjordes av dåvarande chefen för finansdepartementet vid anmälan av förslag till lag om skogsaccis, nämligen (prop. 25/1909, sid. 67):

»Härefter återkommer jag till frågan om *taxeringsförfarandet*. Jag har redan framhållit, att organiserandet av en särskild taxeringsmyndighet för accisbeskattningen under förhandenvarande förhållanden icke bör ifrågakomma. Ej heller kan denna taxering för närvarande läggas på taxeringsnämnderna, något som eljes uppenbarligen vore det naturligaste. Dessa hava nämligen redan förut i flera fall en synnerligen stor arbetsbörda, och om denna ökades med ett så betydande taxeringsarbete som det föreslagna, skulle det bliva ännu svårare att till dem erhålla lämpliga ordförande än vad redan är fallet.»

Om således redan år 1909 det ansågs ogörligt att betunga taxeringsnämnden med dåvarande sammansättning med virkestaxeringen, synes uppenbart, att förhållandena icke äro gynnsammare nu, eftersom taxeringsnämndens arbetsbörda, såsom känt är, efter år 1909 i stor utsträckning ökats. Den omständigheten, att taxeringsnämnden genom 1910 års taxeringsförordning förstärkts med en av länsstyrelsen förordnad ledamot med uppgift att bevaka kronans intresse vid taxeringen, inverkar föga härutinnan. Utseendet av denne ledamot måste givetvis ske med hänsyn till att hans verksamhet skall främst inriktas på taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt. Om ledamoten även skall förbereda virkestaxeringen, måste tillses, att han äger erfarenhet rörande virkespriser och avverkningsförhållanden. Sannolikt skall det möta stora svårigheter att finna personer med nödiga kvalifikationer för båda dessa taxeringar. Särskilt i skogrika distrikt, där stor vikt måste fästas vid virkestaxeringen, skulle sannolikt länsstyrelsen vid utseendet av dylik ledamot nödgas fästa avgörande vikt vid vederbörandes lämplighet för denna del av verksamheten och kronans intresse vid taxeringen sättas i efterhand. Det torde ock kunna befaras, att genom en sådan sammankoppling av göromål arbetsresultatet skall bliva mindre gott. Ledamoten torde redan nu på många håll hava fullt upp med arbetet för taxering för inkomst eller förmögenhet, och en så betydande utökning av arbetsbördan för honom, som virkestaxeringens beredande innebär, måste väcka betänkligheter. Det synes mig även oegentligt, att, såsom följer av utskottets förslag, ersättningen för virkestaxeringens beredande skall bekostas av statsmedel, fastän staten icke för egen räkning upptager skogsaccis.

Vad utskottet åsyftat med sitt uttalande, att kommunombudets medverkan kunde tänkas medföra praktiska olägenheter vid taxeringsarbetet, synes mig icke fullt klart. Utskottet kan ej gärna hava hyst farhågor för deklara-tionshemlighetens äventyrande genom anordningen i fråga, eftersom enligt utskottets förslag samma rätt att taga del av deklARATIONERNA, som avsetts för kommunombudet, inrymts åt en av taxeringsnämnden utsedd ledamot i nämnden. Ej heller kan utskottet hava ansett, att ordförandens och krono-ombudets obehindrade tillgång till deklara-tionsmaterialet försvåras, därest kommunombudet även skall äga fri tillgång till detsamma, ty om så vore fallet skulle samma invändning drabba även utskottets förslag, att en av nämndens kommunvalda ledamöter skall äga rätt att självständigt genomgå deklara-tionerna. Gäller däremot uttalandet kommunombudets rätt att ut-föra talan för kommunen i taxeringsmål, vill jag erinra, att enligt proposi-tionen denna rätt skulle tillkomma ombudet endast därest kommunen icke annorlunda förordnat. Det skulle alltså stå kommunen fritt att själv dispo-nera över besvärsrätten, när den funne så för gott, och häri torde ligga ett tillräckligt verksamt korrektiv mot missbruk av talerätten från ombu-dets sida.

Ehuru jag alltså icke funnit vad utskottet i denna punkt anfört innebära en övertygande argumentering mot propositionens ståndpunkt, har jag låtit undersöka, huruvida möjlighet finnes att bereda ordföranden och kronombudet i taxeringsnämnden hjälp i det förberedande arbetet på annat sätt. En förstärkning av arbetskrafterna är, såsom jag redan anfört, en förutsättning för virkestaxeringens överlämnande åt taxeringsnämnden. Men även för övrig årlig taxering torde det på många håll vara till nytta, om ordföranden och kronombudet erhålla biträde vid granskning av deklamationer. Den av utskottet förordade anordningen med självständig granskningsrätt beträffande deklamationer för en av nämndens kommunvalda ledamöter synes innebära ett beaktansvärt uppslag till lösning av denna fråga, men för att denna anordning skall kunna medföra åsyftad verkan, torde vissa förändringar i utskottsförslaget vara önskvärda. Sålunda torde redan vid valet av ledamöter kommunrepresentationen böra tillse, att för arbetet i fråga lämplig person insättes i nämnden. För ändamålet lär vara tillräckligt bestämma, att representationen skall vid valet uppdraga åt en av ledamöterna att utöva berörda granskningsrätt. Ur principiell synpunkt synes det ock vara riktigare att låta beslut härutinnan fattas av kommunrepresentationen än av taxeringsnämnden, då ju ledamoten skall vid granskningen i främsta rummet bevaka kommunfiskaliska intressen. Det är ock nödvändigt, särskilt för virkestaxeringen, att sådant uppdrag gives före taxeringsarbetets påbörjande. Dyligt uppdrag torde vidare böra lämnas för varje i taxeringsdistriktet ingående kommun eller kommundel och icke såsom enligt utskottets förslag för taxeringsdistriktet i dess helhet, detta bland annat för att kunna giva uppdraget åt samma person, som hittills handhaft beredandet av virkestaxeringen, varigenom dennes redan förvärvade erfarenhet i fortsättningen kan tillgodogöras. Ett ytterligare skäl för att låta kommunrepresentationen besluta i frågan ligger däri, att, för det fall arvode finnes böra utgå till denne ledamot för hans deltagande i det förberedande arbetet, detta bör utgå av kommunens medel. Några större betänkligheter torde ej heller möta mot att överlämna åt kommunrepresentationen att själv bestämma arvodet.

I fråga om utövandet av kommunens talerätt i taxeringsfrågor skulle väl, enligt min mening, några verkliga olägenheter icke vara förbundna med att ifrågavarande ledamot skulle äga föra talan för kommunen i de fall, då kommunen ej annorlunda förordnade — en anordning som äger motsvarighet i vad som gäller för ordförande i fattigvårdsstyrelse — men då å andra sidan det ej kan påstås, att en sådan anordning är påkallad av något mera framträdande behov, finner jag ej tillräckliga skäl att förorda legal befogenhet i sådant avseende för ifrågavarande ledamot.

Vid en anordning sådan som den nu angivna finnes ej anledning medgiva undantag från dess tillämpning å vissa orter, även om ledamotens medverkan under det förberedande arbetet på vissa håll, där virkestaxering ej kommer att ske, icke kan anses av trängande behov påkallat. Det vill nämligen synas, som om meddelandet av ifrågavarande uppdrag åt en

av nämndens kommunvalda ledamöter skall vara ägnat att sporra denne till större intresse för taxeringen än som kan förutsättas föreligga hos de ledamöter, som icke hava fri tillgång till deklarationsmaterialet. Dessutom skulle, om undantag medgäves, erfordras särskilda bestämmelser om rätt för någon kommunvald ledamot att taga del av deklARATIONERNA, varigenom bestämmelserna i detta ämne skulle bliva alltför invecklade.

I det nu uppgjorda förslaget till taxeringsförordning har jag av anförda skäl icke upptagit stadgandena om kommunombud i taxeringsnämnden utan i stället infört bestämmelser om uppdrag för en av de kommunvalda ledamöterna i taxeringsnämnden att utöva vissa särskilda funktioner i enlighet med det nyss anförda och om ersättning åt sådan ledamot. Dessa bestämmelser återfinnas i 8 § 4 mom., 56 § 1 mom., 81 § samt 146 § 2 mom. I anslutning härtill har kronoombudets åligganden bestämts i huvudsaklig anslutning till 1927 års proposition.

Vad därefter angår skogsvårdsombudet anser jag väl fortfarande skäl tala för att låta ombudet deltaga i taxeringsnämndens beslut — jag tänker därvid särskilt på att känslan av ansvar för ett i sak riktigt avgörande av taxeringarna därigenom stegras — men jag kan godtaga utskottets förslag på denna punkt och har låtit det överarbetade förslaget till taxeringsförordning avfattas i enlighet härmed.

[Skogsvårdsombud.]

Jag vill nu redogöra för ett annat förslag, som åsyftar att på vissa orter bereda förstärkning i arbetskrafterna för taxeringen. Detta förslag har avseende å medverkan vid taxeringen av kommunal tjänsteman, utan att denne blivit utsedd till medlem i taxeringsnämnden.

Kommunala tjänstemäns medverkan vid taxeringen.

Fråga härom har uppkommit genom skrivelse från länsstyrelsen i Malmöhus län den 27 maj 1927 i ärende rörande viss omorganisation av kronouppbörds- och mantalskontoret i Malmö.

Enligt gällande taxeringsförordning är granskningen av självdeklarationerna en taxeringsnämndens inre angelägenhet. I denna nämnd må sådan granskning företagas endast av ordföranden, med biträde i varje särskilt fall av den ledamot, nämnden utser, vidare av den av länsstyrelsen utsedda ledamoten i nämnden ävensom i särskilda fall av tillkallad sakkunnig. Taxeringsförordningen lämnar icke möjlighet för någon utanför taxeringsorganisationen stående att, vare sig såsom representant för de beskattande menigheterna eller såsom ombud för skattskyldiga, deltaga i sagda granskning. De beskattande menigheterna kunna icke heller annorledes än genom besvär, alltså såsom part, framställa yrkanden rörande taxeringen.

Gällande bestämmelser.

I fråga om taxering till skogsaccis gäller, att samtliga medlemmar i beskattningsnämnden — kommunalnämnd å landet, drätselnämnden i Stockholm och drätselkammare i annan stad — må deltaga i granskning av

virkesdeklarationer samt att ett av skogsvårdsstyrelsen utsett ombud för medverkan vid taxeringen, vilket ombud saknar beslutanderätt, jämväl äger taga del av virkesdeklarationerna.

De tekniska delarna av arbetet med taxeringen för inkomst eller förmögenhet åvila huvudsakligen taxeringsnämndens ordförande, som därvid kan anlita biträde av den av länsstyrelsen förordnade ledamoten i taxeringsnämnden. I stad böra taxeringsnämnderna därjämte åtnjuta biträde vid upprättandet och kompletterandet av nämndens längder av uppbörds- eller annan tjänsteman, som magistraten och i Stockholm överståthållarämbetet utser.

I Stockholm, där taxeringsarbetet är särdeles omfattande, har befunnits nödigt att till nämndernas förfogande vid granskningen av uppgiftsmaterialet ställa särskilt utbildad personal.¹ Sedan stadens uppbördsverk, förlagt till överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden, från och med den 1 april 1921 provisoriskt omorganiserats med aderton taxeringskontor och nio uppbördskontor, utföres taxeringsarbetet till väsentlig del å taxeringskontoren. Varje taxeringskontor förestås av en taxeringskommisarie och å kontoren finnas därjämte anställda taxeringsassistenter, i regel en å varje kontor, jämte i övrigt erforderlig personal. Taxeringskommisarierna och -assistenterna ombesörja ordnandet av deklARATIONER och andra taxeringsuppgifter, granska desamma samt vidtaga i samråd med vederbörande ordförande erforderliga åtgärder för taxeringsmaterialets kompletterande. De draga även försorg om längdföringen. Denna anordning är genomförd inom ramen för den allmänna taxeringsorganisationen på det sätt, att taxeringskommisarierna och -assistenterna av överståthållarämbetet förordnas till ledamöter i stadens taxeringsnämnder. Dessa personer lämna även å prövningsnämndsstadiet biträde vid taxeringarna, i det att de då tjänstgöra såsom medhjälpare åt kronans ombud hos prövningsnämnden.

Enligt vad som uppgives i 1923 års taxeringssakkunnigas förenämnda betänkande plägar även i Göteborg en icke obetydlig del av taxeringsarbetet utföras av tjänstemän hos staden. DeklARATIONERNA och övriga taxeringsuppgifter mottagas å mantalskontoret och ordnas distriktsvis efter mantalslängden. Flera tjänstemän å detta kontor äro jämväl förordnade till ledamöter i taxeringsnämnderna och ombesörja i denna egenskap en väsentlig del av taxeringsarbetet, som för övrigt helt utföres inom mantalskontorets lokaler, där taxeringshandlingarna förvaras och sammanträdena hållas. Någon efter Stockholmsförhållandena ordnad organisation är dock icke genomförd i Göteborg.

Kostnaderna för taxeringen till bevillning, till inkomst- och förmögenhetsskatt samt till kommunal progressivskatt bestridas i allt väsentligt av statsmedel, varemot kostnaderna för taxeringen till skogsaccis utgöras av vederbörande kommun och skogsvårdsstyrelse.

¹ Se härom vidare 1923 års taxeringssakkunnigas betänkande (Statens offentliga utredningar 1925:27) sid. 132 o. f.

Närmast för att möjliggöra bidrag av statsmedel till Stockholms stad för dess kostnader för berörda omorganisation av uppbördsverket i Stockholm infördes genom förordning den 12 maj 1922 i 54 § taxeringsförordningen stadgande därom, att kommun, som för taxeringsarbetet vidtagit särskilda anstalter, som befunnits ändamålsenliga, och härför åtagit sig kostnader, skulle kunna erhålla bidrag härtill av det belopp, högst två procent av rikets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma för året, som av Kungl. Maj:t finge användas till bestridande av vissa kostnader för taxeringsarbetet. Rörande motiven till detta stadgande hänvisas till propositionen nr 167/1922 och bevillningsutskottets betänkande nr 30/1922. Stockholms stad hade ifrågasatt att av statsmedel erhålla ersättning för hela merkostnaden för omorganisationen av uppbördsverket, men Kungl. Maj:t föreslog och riksdagen beslöt, att allenast bidrag till dylika kostnader skulle kunna utgå.

Vid frågans anmälan för Kungl. Maj:t anförde föredragande departementschefen i huvudsak följande. Anordningar, sådana som de av Stockholms stad vidtagna, innebure otvivelaktigt en betydande fördel för staten. Å andra sidan finge ej förbises, att, om en kommun vidtog anordningar för en särskilt effektiv taxering, detta torde ske främst i kommunens eget intresse — taxeringen hade ju lika stort intresse för kommunal- som för statsbeskattningen. Då formerna för taxeringsorganisationen en gång vore givna och därmed måste anses hava av statsmakterna godtagits såsom i det stora hela från statens synpunkt tillfredsställande, kunde det måhända synas mindre lämpligt, att statsverket genom undantagsbestämmelser bekostade särskilda anordningar till en viss kommuns fördel, även om så vore att även staten hade nytta av desamma. Emellertid skulle redan enligt dåvarande bestämmelser vid fördelning av ersättningar för taxeringsbestyret avseende fästas på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga skicklighet, tid och arbete, och i praxis torde därvid hänsyn hava tagits till den skicklighet o. s. v., varmed arbetet faktiskt bedrivits. Det syntes därför departementschefen knappast vara ägnat att väcka betänkligheter att låta en del av den ersättning, som med tillämpning av nämnda princip skulle tillerkännas vissa personer, i stället tillfalla en kommun, vilken i sin tur garanterat vederbörande tillräcklig ersättning. Efter att hava framhållit, att ifrågavarande spörsmål vore gemensamt för städerna och landsbygden, uttalade departementschefen vidare, att försiktigheten syntes bjuda att icke utfästa ersättning för hela kostnaden för ifrågavarande anstalter utan allenast bidrag till desamma. Slutligen ville departementschefen understryka, att den av honom förordade ändringen enligt hans mening icke innebure någon som helst utfästelse för någon längre framtid. När frågan om en reformerad taxeringsorganisation komme att upptagas till avgörande, borde detta kunna ske, utan att man funne sig bunden av den ifrågasatta anordningen.

1923 års
taxerings-
sakkunniga.

Under sitt utredningsarbete rörande en förändrad taxeringsorganisation berörde 1923 års taxeringssakkunniga frågan om uppördstjänstemännens deltagande i taxeringsarbetet. De sakkunniga anförde i denna fråga följande (sid. 133 o. f. betänkandet):

»På grund av de gynnsamma erfarenheterna av uppördstjänstemännens deltagande i taxeringsarbetet i Stockholm hava de sakkunniga övervägt, huruvida särskild för Stockholm och möjligen vissa andra större städer avpassad organisation, byggd på uppördstjänstemännens deltagande i taxeringsarbetet, bör föreskrivas. Då emellertid någon mera ingripande åtgärd beträffande städernas uppördsväsende icke torde böra vidtagas, innan resultatet av pågående utredning rörande omorganisation av uppördsväsendet föreligger, hava de sakkunniga ansett sig icke böra föreslå någon sådan, för vissa städer avpassad organisation. I stället torde, såsom hittills, böra ankomma på vederbörande ortsmyndigheter att inom ramen för den för hela riket avpassade organisationen vidtaga efter de olika orternas förhållanden lämpade åtgärder för att genom medverkan av uppördstjänstemän erhålla effektivare taxering. I sådant syfte föreslå de sakkunniga bibehållandet av nuvarande stadgande om rätt för kommun, som för taxeringsarbetet vidtagit åtgärder, som befunnits ändamålsenliga, att för dessa kostnader erhålla bidrag av statsmedel.»

1927 års
kungl. förslag.

I propositionen nr 210/1927 med förslag till taxeringsförordning bibehölls, såsom redan blivit nämnt, grunderna för nuvarande taxeringsorganisation med vissa ändringar, för vilka redogörelse nu icke torde erfordras. Det må vara nog att erinra om de nyss berörda bestämmelserna om virkestaxeringens överflyttande från de kommunala organen till de vanliga taxeringsnämnderna och om insättande i taxeringsnämnden av tvenne nya ledamöter, kommunombud och skogsvårdsombud. Propositionen upptog vidare stadgande om rätt för av ordföranden i taxeringsnämnden anlitat skrivbiträde att taga del av deklaramaterialet i den omfattning, ordföranden bestämde. Slutligen bibehölls i sak stadgandet om rätt för kommun att erhålla bidrag av statsmedel till kostnader, som kommun åtagit sig för särskilda såsom ändamålsenliga befunda anstalter för det årliga taxeringsarbetet.

Riksdagen
1927.

För riksdagens ställning till 1927 års kungl. förslag har i det föregående redogjorts.

Länsstyrelsens
i Malmöhus
län skrivelse.

Efter att hava redogjort för innebörden i det Kungl. Maj:ts prövning underställda förslaget till omorganisation av kronouppbörds- och mantalskontoret i Malmö och sin ställning till förslaget anför länsstyrelsen i *Malmöhus län* i förberörda skrivelse den 27 maj 1927 följande:

»I detta sammanhang anser sig länsstyrelsen böra framhålla, att ett rätt tillvaratagande av det allmännas medel icke uteslutande består i besparing av utgifter utan jämväl i utövande av noggrann tillsyn däröver, att det allmänna får vad det allmänna tillkommer.

Ehuru kronouppbördskontoret i Malmö, såvitt länsstyrelsen kunnat finna, alltid på ett fullt tillfredsställande sätt fungerat i sina nuvarande älig-

ganden, måste dock länsstyrelsen såsom sin mening uttala, att åliggandena bort till fromma för stat och kommun utvidgas i ett betydelsefullt avseende, och det hade varit lyckligt, om detta av vederbörande beaktats i sammanhang med den föreslagna omorganisationen.

Länsstyrelsen avser taxeringsväsendet.

Ser man på den nuvarande instruktionen, finner man i fråga om taxeringsväsendet huvudsakligen det stadgandet, att kronouppbördskamreraren såväl som mantalskommisarien hava att efter anvisningar av magistraten 'biträda vid organiserandet av taxeringsnämndernas arbete'. Detta skulle hädanefter belöpa på kronouppbördskamreraren ensam, och det är nog icke mera än att han räcker till för det. Utan att närmare känna magistratens anvisningar föreställer sig länsstyrelsen, att kronouppbördskamrerarens åtgöranden i fråga om taxeringsväsendet inskränkt sig till huvudsakligen uppgörande av förslag till distriktsindelning vid tillfällen, då på grund av stadens tillväxt en förändring ansetts påkallad, distribuering av kronouppbördskontorets personal för längdföring och dylikt inom de olika distrikten, mottagande och distribuering av inkomna uppgifter för taxeringen, ävensom formell granskning av taxeringslängderna efter taxeringsförrättningarnas avslutande.

Praktiskt taget skulle således kunna sägas, att kronouppbördskontorets ledning står helt utanför taxeringsväsendet eller i varje fall saknar intresse och möjlighet att utöver rent formella ingripanden öva inverkan på taxeringsväsendet. Ätminstone tyda kronouppbördskontorets inlagor till kronombudet hos prövningsnämnden rörande kontorets eftergranskning av taxeringslängderna härpå, ty dessa inlagor hava sällan innehållit annat än formella anmärkningar. Och dock borde kronouppbördskontoret med dess helt visst ganska stora kännedom om stadens befolkning icke sakna möjlighet att bedöma taxeringarna jämväl reellt.

Vad länsstyrelsen sålunda uttalat, får ingalunda tagas såsom ett klander, utan med nuvarande bestämmelser är det påpekade missförhållandet allenast helt naturligt. Malmö stad har emellertid numera uppnått en sådan storlek, att det, enligt vad erfarenheten visat, framstår såsom ett verkligt behov, att något åtgöres för att sätta taxeringsnämnderna i stånd att fullt tillfredsställande funktionera. Den korta tid, som är anslagen för taxeringsarbetet, kräver även under mellantiden fortgående undersökningar, vilkas resultat kunna komma taxeringsnämnderna till godo i deras verksamhet.

Statsmakterna hava genom bestämmelser såväl i nu gällande taxeringsförordning som ock i det förslag till taxeringsförordning, vilket för närvarande ligger på riksdagens bord, så att säga direkt inbjudit kommunerna att vidtaga åtgärder för taxeringsväsendets förbättring, i det att statsbidrag utlovats åt kommuner, som vidtagit särskilda anstalter för det årliga taxeringsarbetet, därest dessa anstalter befunnits ändamålsenliga. Enligt länsstyrelsens underdåniga förmenande hade det bort kunna förväntas, att Malmö stad i sammanhang med kronouppbördskontorets omorganisation tagit under övertvägande, vilka åtgärder av antydd art lämpligen bort vidtagas.

Det är utan vidare klart, att länsstyrelsen alldeles icke tänkt sig en så vittgående anordning som den i Stockholm genomförda och till vilken betydande statsbidrag där lämnats. En anordning av sådan omfattning är i Malmö alldeles icke nödig, och knappast nyttig. Utan att gå tillnärmelsevis så långt, torde dock många utvägar finnas att med jämförelsevis små medel nå gott resultat i nu ifrågakommande hänseende. Ehuru det knappast skulle vara nödigt att här söka uppdraga noggranna linjer för en lämplig

organisation, skulle länsstyrelsen dock vilja giva en antydan, huru länsstyrelsen tänkt sig denna sak.

I stället för mantalskommisariebefattningen, vilken föreslagits till indragning, hade kunnat inrättas exempelvis en taxeringskommisariebefattning, att sortera under kronouppbörds-kamreraren. Taxeringskommisarien borde haft till åliggande huvudsakligen att året om syssla med taxeringsundersökningar. Han borde sålunda exempelvis med tillhjälp av kontorets personkännedom inom staden i säkerligen betydande antal fall göra femårs-sammanställningar av deklARATIONER för bedömning av deklARATIONERNAS vederhäftighet. Genom dylika undersökningar kunde ett bearbetat material framläggas för taxeringsnämndsordförandena, så länge deras arbete påginge, och därefter för kronoombudet hos prövningsnämnden. Under taxeringsnämndernas arbete kunde han av samtliga taxeringsnämnder i staden anlitas för åstadkommande av utredningar i sådana fall, som vederbörande taxeringsnämnd funnit misstänkta, men som taxeringsnämnden eljest på grund av bristande tid måst lämna utan anmärkning.

Det borde för envar, som äger erfarenhet i taxeringsarbete, framstå såsom uppenbart vilken betydelse en sådan tjänstebefattning skulle hava för taxeringsväsendets uppräckning, och länsstyrelsen är övertygad, att efter inrättandet av en sådan befattning snart skulle framträda resultat av sådan beskaffenhet, att staden inom kort skulle vilja anställa ytterligare en. Kostnaderna härför skulle intjänas flera gånger om, oavsett den inverkan befattningen komme att utöva på de skattskyldiga med avseende å större betänksamhet vid deklARATIONERNAS avfattning.

Även utan ändring av taxeringsförrordningen skulle en sådan befattningshavare göra nytta. Klart är dock, att befattningshavaren bör komma till synes i taxeringsförrordningen och givas ungefär enahanda befogenhet i förhållande till skattskyldiga och till taxeringsnämnderna i staden, som i det å riksdagens bord liggande förslaget till taxeringsförrordning givits åt landskamrerare.

Om någon garanti för gott personval till befattningen kunde lämnas, skulle en sådan befattning bliva av sådan nytta för statsverket, att staten gärna borde bidraga med hälften av löneförmånerna.»

Skatteberedningens yttrande okt. 1927.

I ärendet hördes 1924 års skatteberedning, som den 17 oktober 1927 avgav yttrande, varav följande må här återgivas:

»Skatteberedningen utgår från att dess yttrande inhämtats i anledning av ett av länsstyrelsen i Malmöhus län väckt förslag, att personalen å kontoret i fråga skulle i viss utsträckning sysselsättas med taxeringsgranskning.

I dylikt avseende vill beredningen till en början vitsorda önskvärdheten av statsmakternas understöd åt de strävanden, som från kommuners sida må förekomma till främjande av en effektiv och rättvis taxering. Det uppslag, som framkommit från länsstyrelsen i Malmöhus län, synes därför värt det största beaktande.

Det är möjligt, att, såsom länsstyrelsen anmärker, ökad medverkan av uppbordestjänstemännen vid taxeringen skulle kunna erhållas även utan ändring i taxeringsförrordningen. I detta avseende hänvisas till taxeringsorganisationen i Stockholm, som innebär, att för ändamålet anställda kommunala tjänstemän erhålla överståthållarämbetets förordnande såsom ledamot i taxeringsnämnderna och såmedelst erhålla tillgång till självdeklara-

tioner m. m. Skatteberedningen måste emellertid för sin del finna, att en dylik organisation skulle vila på alltför lös grund å platser, där ej, såsom i Stockholm, de kommunala tjänstemännen äro direkt underordnade den statliga myndigheten, d. v. s. länsstyrelsen resp. överståthållarämbetet.

Skatteberedningen föreställer sig fördenskull det vara lämpligt, att, sasom även länsstyrelsen förutsatt, i taxeringsförordningen intagas föreskrifter med direkt sikte på en anordning sådan som den ifrågasatta. Dessa föreskrifter torde likväl böra formuleras så allmänt, att plats finnes för en viss frihet för kommunerna, när det gäller att inrätta organ för att bidra till en effektiv taxering.

En sådan lagstiftning skulle kunna erhålla exempelvis följande innehåll: Rätt att taga del av deklARATIONERNA beredes, förutom de i nuvarande eller i senast föreslagna taxeringsförordning omförmälda personer, även för ändamålet av kommun anställd tjänsteman, som av länsstyrelsen godkännes. Dylikt godkännande bör av länsstyrelsen lämnas för högst tre år i sänder efter framställning av vederbörande kommun. Tjänstemannen i fråga bör ha ställning av biträde hos taxeringsnämnd, eventuellt även hos prövningsnämnd, men bör bringa till kommunens kännedom sådana fall, i vilka han anser anledning finnas för kommunen att anföra besvär. Vederbörande skulle, efter särskilt medgivande av länsstyrelsen i detta avseende, äga rätt att från skattskyldiga m. fl. infordra felande deklARATIONER ÄVEN SOM FRÅN ARBETSGIVARE M. FL. LÖNEUPPGIFTER O. DYK.

Skatteberedningen kan däremot svårligen tillstyrka länsstyrelsens förslag, att vederbörande skulle äga ungefär samma rätt, som i det föreliggande förslaget till taxeringsförordning givits åt landskamrerare. Detta skulle innebära ett frångående av tanken, att vederbörande skulle vara inordnad i den normala taxeringsorganisationen, i det han erhöle rättigheter utöver dem, som tillkomma taxeringsnämnds ordförande. Härav skulle lätteligen kunna härledas den föreställningen, att vederbörande vore satt att utöva någon slags kontroll å taxeringsarbetet. En dylik befogenhet synes icke böra inrymmas åt kommunala tjänstemän.

En lagstiftning av ungefär det innehåll, skatteberedningen här ovan förutsett, skulle öppna möjlighet för länsstyrelsen att giva sitt godkännande åt olika anordningar. Länsstyrelsen kunde exempelvis giva en person den vidsträcktare rätten att jämväl infordra felande handlingar, medan andra personer, i biträdesställning i förhållande till denne, erhöle rätt att taga del av deklARATIONER. Förslaget torde ävenledes giva rum för en organisation sådan som den i Stockholm förekommande, även om de anställda tjänstemännen ej av överståthållarämbetet förordnas såsom ledamot i taxeringsnämnd.

Att kommun skulle för anordning, varom nu är fråga, erhålla bidrag enligt 54 § 2 mom. taxeringsförordningen eller motsvarande lagrum i eventuellt ny lagstiftning, finner skatteberedningen ej utan vidare självklart. Vidtager kommunen dylik anordning, sker det naturligtvis i första hand i kommunens eget intresse, och det bör uppenbarligen liksom hittills tillkomma Kungl. Maj:t att pröva, huruvida anordningen har det värde för det allmänna, att anledning till särskilt bidrag anses föreligga.»

Skatteberedningen yttrade sig därefter närmare angående den i remissakten omförmälda tjänsten och antydde därvid, att tillfälle borde beredas Malmö stad att i anledning av länsstyrelsens yttrande på nytt taga ärendet under omprövning.

Kungl. Maj:ts
beslut 11 nov.
1927.

Efter det magistraten i Malmö och länsstyrelsen på nytt yttrat sig i frågan, fann Kungl. Maj:t genom beslut den 11 november 1927 gott fastställa det Kungl. Maj:ts prövning underställda beslutet rörande omförmälda omorganisation av kronouppbörds- och mantalskontoret i Malmö och föreskrev tillika, att handlingarna i ärendet skulle återställas till länsstyrelsen för beredande av tillfälle för stadsfullmäktige och magistraten i Malmö att taga ställning till vad skatteberedningen i ärendet anfört.

Skattebered-
ningens ytt-
rande dec.
1927.

Sedan jag åt 1924 års skatteberedning uppdragit att utforma förslag till ändringar i förslaget till taxeringsförordning i anslutning till skatteberedningens förberörda yttrande, har skatteberedningen den 7 december 1927 avlämnat sådant förslag och därvid — efter redogörelse för vad i frågan förekommit — för egen del anfört:

»Behov av åtgärder i den riktning, skatteberedningen i sitt tidigare avgivna yttrande angivit, torde sannolikt föreligga på flera håll, synnerligast i kommuner med ett större antal taxeringsdistrikt. Belysande härutinnan är ett uttalande, som mantalskommisarien i Göteborg Otto Graffman gjort uti en den 23 januari 1924 dagtecknad skrivelse till 1923 års taxerings-sakkunniga, föranledd av förfrågan från de sakkunniga om möjligheterna att för åstadkommande av ett tidigare påbörjande av taxeringsarbetet genomföra vissa förändringar i fråga om tiden för deklarationernas avlämnande och för justeringen av mantalslängden. Mantalskommisarien Graffman yttrade i skrivelsen, bland annat, följande: 'Då jag förmodar, att i och med ändringen av tiden för deklarationernas avlämnande till den 15 februari, bestämmelser äro avsedda att meddelas om avlämnande av de i 11 § taxeringsförordningen omförmälda uppgifter, begagnar jag tillfället hemställa, huruvida icke något skulle kunna göras för vinnande av mera effektivitet i avseende å dessa uppgifters lämnande. Vi hava nämligen här ganska ledsamma erfarenheter i berörda hänseende. Arbetsgivarna visa härutinnan stor försumlighet, ofta nog kanske avsiktligt. Det har förekommit fall, där sannolika skäl förelegat för, att en överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetarna existerat, enligt vilken den förre lovat att icke lämna löneuppgifter. Man har vidare kommit underfund med, att arbetsgivare i flera fall lämnar uppgift endast på den såsom timpenning intjänade avlöningen men icke på ackordsavlöningen. Även tantiemer till befattningshavare döljas ej sällan. Från de s. k. 'familjebolagen' lämnas ofta inga uppgifter om aktieutdelning. Det är också en brist att ifrågavarande uppgifter icke kunna under taxeringsarbetets gång infordras utan genom vederbörande taxeringsordförande och då endast beträffande personer inom hans distrikt. Särskilt i Göteborg, där 37 taxeringsdistrikt finnas, blir förhållandet märkbart. Kunde infordrandet få ske i tjänsteväg, exempelvis här genom mantalskontoret för hela staden, skulle mycket vara vunnit, men härför möter antagligen formella hinder. Jag har ansett mig böra påpeka denna sak därför, att den obestriddigen har en stor betydelse för ernående av ett tillfredsställande taxeringsresultat, men jag förbiser icke, att den torde vara rätt svår att ordna.'

I detta yttrande framhålles särskilt behovet av ett organ, som kan centralt, oavsett vilket taxeringsdistrikt den skattskyldige tillhör, infordra felande deklarationer och uppgifter. Men även för mottagandet av deklarationer och taxeringsuppgifter över huvud torde det i större kommuner vara

fördelaktigt, om ett gemensamt organ för taxeringsnämnderna funnes. I vissa städer torde man hittills hava hjälpt sig fram härutinnan genom anordnande av särskild mottagningsbyrå, som antingen betraktats sasom expedition för magistraten, vilken ju är berättigad mottaga deklarationer och andra taxeringsuppgifter, eller ock omhänderhafts av taxeringsnämndernas ordförande gemensamt. Någon rätt för dylik mottagningsbyrå att infordra felande deklarationer eller handlingar förefinnes dock icke i det fall, att byrån utgör en magistratens expedition. Infordrandet har i dylikt fall icke kunnat företagas, förrän taxeringshandlingarna sorterats å de olika taxeringsdistrikten och överlämnats till vederbörande ordförande, varigenom tidsutdräkt vållats. Utan tvivel skulle det innebära en fördel såväl för allmänheten som för taxeringsmännen, om kommunerna tillhandahölle kvalificerad personal för mottagandet och ordnandet av deklarationerna och taxeringsuppgifterna samt om erforderliga anmaningar att inkomma med felande handlingar kunde utfärdas redan före det ordnade taxeringsmaterialets utlämnande till taxeringsnämndsordförandena.

Vidare skulle en icke oväsentlig lättnad i arbetet för ordförandena vinnas och samtidigt likformigheten och effektiviteten i arbetet befrämjas, om i dylika kommuner deklarationsmaterialet underkastades en första granskning av särskilda tjänstemän. Särskilt den formella granskningen kunde med fördel anförtros åt sådana tjänstemän, varigenom ordföranden vunne tid för den mera betydelsefulla sakliga granskningen, som ofta nog torde lida på den under nuvarande förhållanden oundvikliga forceringen av arbetet, då ordföranden har att svara för både formell och saklig granskning.

Med hänsyn till de på olika orter växlande förhållandena torde, såsom skatteberedningen i sitt yttrande framhållit, en viss rörelsefrihet böra lämnas vid genomförandet av den anordning, som nu ifrågasättes. Tillhandahållandet av dylika biträdande tjänstemän torde icke gärna böra föreskrivas såsom skyldighet för kommun, utan det bör ankomma på kommunen själv att bestämma härom. Stadgandena böra avse icke allenast städerna utan även vara tillämpliga å kommuner å landet, där liknande behov kunna föreligga. I städerna torde böra ankomma på magistraten eller stadsstyrelsen, i Stockholm överståthållarämbetet, att utse dylika biträdande tjänstemän, givetvis sedan kommunrepresentationen ställt anslag till förfogande för ändamålet. Å landet torde vara lämpligast, att kommunrepresentationen med eller utan samband med anvisandet av anslag utser tjänstemannen. Emellertid synes det böra läggas i länsstyrelsens hand att pröva vederbörande tjänstemäns personliga kvalifikationer och att allt efter behovet meddela föreskrifter för deras medverkan.

På länsstyrelsens beslut bör ock bero, huruvida anmaningsrätt må tillkomma sådan tjänsteman samt, där så finnes böra ske, om denna rätt skall vara obegränsad eller hava avseende å allenast vissa slag av uppgifter. Givetvis bör därjämte taxeringsnämndens ordförande kunna lämna tjänstemännen ytterligare föreskrifter.

Såsom av departementschefen år 1922 och även av skatteberedningen framhållits, hava staten och kommunerna gemensamt intresse av att taxeringsarbetet bedrives effektivt. Ifrågavarande anordning torde därför böra uppmärksammas av kommunerna. En särskild fördel för dem ligger däruti, att dylik tjänsteman kan hålla kommunens vederbörande organ underrättad om förefintliga anledningar för kommunen att bevaka sin rätt vid taxeringen. Detta torde icke sakna betydelse, därest i enlighet med

kommunalskattedeuts-kottets uppfattning något särskilt kommunombud icke kommer att inträda såsom ledamot i taxeringsnämnden.

I fråga om bidrag av statsmedel till kommun för kostnader för anordningar av nu angivet slag torde böra tillämpas vad redan nu gäller i fråga om bidrag för kommuns anstalter till taxeringsarbetets främjande; och bör det alltså ankomma på Kungl. Maj:t att pröva i vad mån anordningarna hava sådant värde för det allmänna, att bidrag bör lämnas.

Inom skatteberedningen pågår för närvarande överarbetning av 1927 års förslag till taxeringsförordning under beaktande av vad kommunalskattedeuts-kottet föreslagit. I samband därmed hava i författningstexten inarbetats bestämmelser i enlighet med det ovan anförda. Omnumrering av vissa paragrafer har därvid måst vidtagas. Ett utdrag av det nu föreliggande författningsförslaget i vad förevarande ämne angår fogas såsom bilaga till denna promemoria. De paragrafer, i vilka allenast redaktionella ändringar skett, hava dock ansetts icke böra medtagas i utdraget.»

Den såsom bilaga till skatteberedningens promemoria fogade författningstexten lyder som följer:

»15 §.

1 mom. I Stockholm må överståthållarämbetet förordna tjänstemän hos ämbetet att biträda beskattningsnämnderna i första instans på sätt i 108 § sägs. För samma ändamål må i annan stad magistraten eller stadsstyrelsen samt i köping eller landskommun kommunalstämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa till förfogande för beskattningsnämnderna i första instans ställa en eller flera kommunens tjänstemän, som därtill godkännas av länsstyrelsen. Sådant godkännande må lämnas för högst tre år i sänder. Lämnat godkännande kan av länsstyrelsen när som helst återkallas.

2 mom. Ordförande i beskattningsnämnd i första instans äger anlita skrivbiträde, som av ordföranden tillkallas. Vid uppläggandet och kompletterandet av de längder, som skola föras hos fastighetstaxeringsnämnd och taxeringsnämnd i stad, där magistrat finnes, skall erforderligt biträde lämnas av uppbörds- eller annan tjänsteman, som ställes till förfogande i Stockholm av överståthållarämbetet och i annan stad av magistraten.

55 §.

1 mom. Rätt att utfärda anmaning i andra fall än som i 33 § 3 mom. och 36 § 2 mom. avses tillkommer landskamreraren samt ordföranden i vederbörande beskattningsnämnd i första instans.

Länsstyrelsen må tillerkänna tjänsteman, som omförmäles i 15 § 1 mom., rätt att utfärda anmaning, som i första stycket sägs, såvitt angår taxering inom kommunen. Sådant rätt må angivas avse anmaningar av alla slag, varom nu är fråga, eller ock begränsas till anmaningar av vissa slag. Lämnat bemyndigande kan av länsstyrelsen när som helst återkallas.

2 mom. Anmaning att avgiva deklaration eller annan för taxering avsedd uppgift eller upplysning tillsändes den uppgiftsskyldige i rekommenderat brev med allmänna posten; dock må, där så finnes nödigt, för anmaningens delgivande anlitas i Stockholm överståthållarämbetet, i övriga städer magistraten eller stadsstyrelsen och å landet landsfiskalen i orten, vilka myndigheter det åligger att ofördröjligen mot bevis tillställa vederbörande anmaningen.

108 §.

Tjänsteman, som jämlikt 15 § 1 mom. förordnas att biträda vid taxeringsarbetet, har att i enlighet med de närmare föreskrifter, länsstyrelsen eller ordföranden i vederbörande beskattningsnämnd finner skäl meddela,

a) tillhandagå vid mottagandet och ordnandet av deklarationer och andra uppgifter till ledning vid taxering;

b) å blankett införa upplysningar, som deklarationsskyldig med begagnande av honom därtill medgiven rätt muntligen lämnar till ledning för egen taxering, samt därå taga uppgiftslämnarens underskrift;

c) granska avlämnade deklarationer och uppgifter samt hos beskattningsnämndens ordförande göra de erinringar, vartill granskningen må giva anledning;

d) utfärda anmaningar att avgiva deklaration eller annan uppgift eller upplysning eller att fullständiga deklaration eller uppgift, som befunnits ofullständig, om och i den mån rätt härtill jämlikt 55 § 1 mom. andra stycket tillerkänts tjänstemannen; samt

e) även i övrigt, i den mån så erfordras, lämna ordföranden biträde vid fullgörandet av dennes åligganden.

Finner tjänstemannen i särskilda fall anledning förefinnas för kommunen att anföra besvär över beskattningsnämnds beslut, bör han ofördröjligen här- om underrätta den kommunala myndighet, på vilken det ankommer att i sådant avseende bevaka kommunens rätt.

145 §.

1 mom. Av statsmedel bestridas:

1) ersättning åt ordförandena i beredningsnämnderna, fastighetstaxeringsnämnderna och taxeringsnämnderna, åt de av länsstyrelsen förordnade ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna samt åt kronoombuden i taxeringsnämnderna;

2) ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för upp- bordsärenden för hans befattning med taxeringen i Stockholm;

3) bidrag till kostnader, som kommun åtagit sig för särskilda anstalter för taxeringsarbetet vare sig genom tillhandahållande av tjänstemän enligt 15 § 1 mom. eller på annat sätt, därest Kungl. Maj:t finner dessa anstalter äga särskilt värde för det allmänna;

4) gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän; samt

5) kostnader för taxeringen, vilka omförmälas i 5 mom. samt 7—12 mom. här nedan.

2 mom. Det åligger länsstyrelsen att de år, då allmän fastighetstaxering äger rum, senast den 1 maj, i Stockholm senast den 20 juli, till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående den ersättning, som för bestyr med nyssnämnda taxering inom länet bör tillkomma envar av de personer, vilka enligt bestämmelserna i 1 mom. 1) och 4) äro därtill berättigade, och skola därvid angivas de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräkande.

Motsvarande yttrande beträffande årlig taxering skall av länsstyrelsen av- givas senast den 20 juli under taxeringsåret.

I yttrande, som överståthållarämbetet avgiver, bör jämväl upptagas förslag till ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för upp- bordsärenden.

Yttrande enligt detta mom. skall tillika innehålla uppgift, då det gäller allmän fastighetstaxering, om taxeringsvärdet å all fastighet å länet enligt fastighetstaxeringsnämndernas beslut samt eljest om länets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma enligt taxeringsnämndernas beslut.

3 mom. Kommun, som vill framställa anspråk på särskild ersättning enligt 1 mom. 3), har att, såvitt angår allmän fastighetstaxering i länen, senast den 10 april under taxeringsåret och, såvitt angår dylik taxering i Stockholm eller årlig taxering såväl i Stockholm som i länen, senast den 1 juli under taxeringsåret till länsstyrelsen inkomma med framställning därom med angivande av grunderna för ersättningsbeloppets beräkande.

Länsstyrelsen har att med eget utlåtande över framställningen överlämna densamma till Kungl. Maj:t vid avgivande av yttrande enligt 2 mom. första och andra styckena.

4 mom. Efter prövning av de yttranden och framställningar, som inkommit jämlikt 2 och 3 mom., bestämmer Kungl. Maj:t, huru mycket skall ställas till förfogande för varje fastighetsprövningsnämnd och länsprövningsnämnd samt för Stockholms stads prövningsnämnd och huru mycket skall till kommun utanordnas.

Därvid må vad som ställes till fastighetsprövningsnämndernas och, såvitt angår allmän fastighetstaxering, Stockholms stads prövningsnämnds förfogande för ersättning åt ordförandena i berednings- och fastighetstaxeringsnämnderna samt åt de av länsstyrelserna förordnade ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna, för ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbořdsärenden samt för det i samband med allmän fastighetstaxering jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän jämte vad som utanordnas till kommuner utgöra sammanlagt högst ett belopp, motsvarande två hundra delar procent av taxeringsvärdet å all fastighet i riket, sådant detta värde beräknats enligt fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

Vad som ställes till länsprövningsnämndernas och, såvitt angår årlig taxering, Stockholms stads prövningsnämnds förfogande för ersättning åt ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna, för ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbořdsärenden samt för det i samband med taxeringsarbetet jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän jämte vad som utanordnas till kommuner må sammanlagt utgöra högst ett belopp, motsvarande fyra procent av summan av inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp för hela riket, sådan denna summa beräknats enligt taxeringsnämndernas beslut.

Till prövningsnämnd sålunda anvisat belopp äger nämnden efter förslag av länsstyrelsen fördela mellan de till ersättning berättigade. Vid ersättningsarnas fördelning bör fästas avseende på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga och därå nedlagda skicklighet, tid och arbete, och bör i förekommande fall jämväl tagas i betraktande ersättning, som kan hava blivit vederbörande av kommun tillerkänd och kommunen av statsmedel gottgjord.

5 mom. — — —.»

Skatteberedningen lämnade i sin promemoria jämväl specialmotivering till författningsförslaget. Härom vill jag yttra mig närmare vid specialmotiveringen för förslaget till taxeringsförordning.

Över skatteberedningens förslag hava infordrade yttranden avgivits av överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Gävleborgs län ävensom kammarrätten.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län förklarar sig intet hava att erinra mot förslaget. Länsstyrelsen i Östergötlands län uttalar, att behovet av nya anordningar för det tekniska taxeringsarbetet visat sig mest påtagligt och trängande och att ifrågasatt förslag, som äsyftade att till taxeringsnämndernas förfogande personer med viss utbildning i expeditionsgöromål, vore väl värt att tagas under behörigt övervägande. I huvudsak hade länsstyrelsen intet väsentligt att erinra mot utkastet till författningstext.

Jämväl länsstyrelsen i Malmöhus län förordar i allt väsentligt förslaget i fråga under anförande:

»När länsstyrelsen i sitt underdåniga utlåtande i fråga om viss omorganisation av kronouppbördskontoret i Malmö, vilket utlåtande legat till grund för skatteberedningens förslag, skisserade de göromål, som skulle kunna tänkas åligga en ifrågasatt taxeringskommissariebefattning vid kronouppbördskontoret i Malmö, gick länsstyrelsen icke in på detaljer i fråga om en sådan befattningshavares befogenheter utan använde av bekvämlighetsskäl jämförelsen med landskamreres befogenheter. I själva verket avsåg länsstyrelsen just de befogenheter, som enligt det nu föreliggande förslaget skulle givas honom. Dock hade länsstyrelsen därutöver tänkt sig, att en sådan befattningshavare skulle äga rätt att närvara vid taxeringsnämndernas sammanträden och där framställa yrkanden, om han därtill funne anledning.

Därav får icke och behöver icke följa, att han skulle intaga någon slags kontrollerande ställning i förhållande till taxeringsnämnderna, utan tvärtom borde hans instruktion uttryckligen utsäga, att hans uppgift skulle vara att biträda taxeringsnämnderna i deras arbete. Men å andra sidan borde åt denne befattningshavare givas någon garanti, att av honom utfört arbete icke komme att undertryckas av en måhända klenmodig taxeringsnämndsordförande, som av en eller annan anledning skulle kunna hava benägenhet att taga alltför mycket hänsyn exempelvis till en skattskyldigs samhällsställning, då sådan skattskyldigs deklaration utav den ifrågasatte nye befattningshavaren gjorts till föremål för anmärkning.

Det är dock icke nödvändigt, att rätten till framställande av yrkanden inom taxeringsnämnderna anförtros åt en sådan taxeringskommissarie, för att han skall kunna göra mycken nytta för taxeringsarbetet. Huvudsaken är att åt honom givas anmaningsrätt. Får han icke det, utan måste han i detta avseende hänvända sig till taxeringsnämndsordföranden, blir hans uppgift förfelad. Först och främst skulle därigenom hans arbete bliva förlagt uteslutande till den tid, då taxeringsnämnderna vore i verksamhet. Vidare finge han icke nödig auktoritet i förhållande till den skattskyldiga allmänheten. Någon annan invändning mot anmaningsrätten skulle väl knappast kunna göras än att eventuellt kollisioner skulle kunna inträffa, om både han och taxeringsnämndsordförande givit anmaningar. Men detta kan förebyggas på det sätt, att i hans instruktion ålägges honom att avlägga rapporter till vederbörande taxeringsnämndsordförande om de anmaningar och förelägganden, som av honom givits inom taxeringsnämndsordförandens distrikt. Enahanda rapporter böra avgivas till kronoombudet hos prövningsnämnden, hos vilken han tillika bör anmäla alla de fall, då taxeringsnämnds-

ordföranden eventuellt icke låtit hans utredningsarbete föranleda åtgärd. Detta sisträmnda är nödvändigt, för den händelse icke åt taxeringskommisarien anförtröts rätten att inom taxeringsnämnden framställa yrkanden till protokollet.

Taxeringsförordningens bestämmelser, sådana de föreslagits, böra således kompletteras med en instruktion för vederbörande befattningshavare; och, innan länsstyrelsen utdelar sådan anmaningsrätt, som enligt skatteberedningens förslag ifrågasatts, bör länsstyrelsen således hava tillsett, att instruktionen kan godkännas. Fråga kan således vara, huruvida icke, åtminstone i ett blivande skattelagförslags motivering, normalbestämmelser för en sådan instruktion böra meddelas.»

Länsstyrelsen anför vidare, att densamma med hänsyn till svårigheterna att pröva kompetensen och lämpligheten hos tjänstemän, som för ändamålet erbjödes av kommuner utan egentlig tjänstemannaorganisation för förvaltningen, ville förorda, att tillämpningsområdet tillsvidare bleve inskränkt till städer med kronouppbördskontor.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län framför vissa betänkligheter mot förslaget att tillerkänna kommunal tjänsteman anmaningsrätt samt befogenhet att granska deklARATIONER och därvid göra anmärkningar mot desamma samt anför härutinnan:

»Den föreslagna anordningen kan lätt leda till konflikter emellan den kommunala tjänstemannen och beskattningsnämndsordföranden. Den kommunala tjänstemannen kan hava ansett komplettering av deklARATIONEN i visst avseende behöfelig, ordföranden i andra avseenden. Den skattskyldige kan sålunda komma att besväras med anmaningar från olika personer i olika avseenden. Den känsla av obehörigt eller i varje fall ett långt drivet ingrepp i den skattskyldiges privata förhållanden, vilken man redan kan förmärka hos en eller annan skattskyldig, skulle komma att växa i styrka och utsträckas till ett större antal skattskyldige. Ett nytt irritationsmoment har lagts till deklARATIONSFÖRFARANDET och skatteplikten. Det sagda gäller även om det föreslagna utsträckandet av granskningsrätten till flera personer. Misstanken att den diskretionsplikt, som är förenad med deklARATIONSSYSTEMET, härigenom skulle minskas, kan lätt uppkomma och verka till missnöje med och misstroende mot taxeringsförfarandet.

Nämnda befogenheter för den föreslagna kommunaltjänstemannen synes därför knappast tillrädliga, därest icke en sådan anordning skulle visa sig absolut nödvändig.»

Länsstyrelsen behandlar därefter frågan i vad mån de i promemorian föreslagna bestämmelserna kunna anses behöfliga, vad Göteborgs och Bohus län beträffar, och yttrar därvid följande:

»Vad landsbygden beträffar kan Kungl. Maj:ts befallningshavande icke finna de föreslagna bestämmelserna erforderliga. DeklARATIONERNA skola här avlämnas antingen till taxeringsnämndsordföranden, länsstyrelsen eller landsfiskalen i orten. Där desamma icke avlämnas till ordföranden, överlämnas de omedelbart till denne. Att här anställa någon kommunaltjänsteman med föreslagen befogenhet torde icke vara till gagn för taxeringsarbetet, men väl hava till följd de olägenheter, som ovan angivits såsom befarade följer av ändringsförslagen.

Detsamma torde förhållandet vara med länets övriga städer utom Göteborgs stad. I regel har till ordförande i beskattningsnämnderna förordnats städernas borgmästare eller annan tjänsteman inom magistraten. Såväl här som i de fall annan person förordnats till ordförande lär det vara tillräckligt med den hjälp vid taxeringslängdernas upprättande och kompletterande från stadens sida, som redan nu är föreskriven enligt 32 § av taxeringsförordningen. Ett undantag skulle härvidlag måhända kunna tänkas beträffande Mölndals stad, som lyder under landsrätt, och där sålunda intet biträde från kommunens sida lämnas till taxeringsnämnden. Mantalsskrivningar förrättas här av häradskskrivaren och uppördssättet beträffande statskatten är den för landsbygden gällande. Det kan ifrågasättas, huruvida icke bestämmelsen i 32 § av nu gällande taxeringsförordning bör ändras därhän, att i dylika städer stadsstyrelsen skulle hava att förordna en person eller, därest stad uppdelas i flera taxeringsdistrikt, en för varje distrikt att lämna taxeringsnämnden motsvarande biträde som i magistratsstäder, men utan befogenheter enligt det föreliggande förslaget i fråga om anmanings- och deklarationsgranskning.»

Länsstyrelsen yttrar sig därefter angående den medverkan, som i Göteborgs stad lämnas av tjänstemän å mantalskontoret därstädes, och uppehåller sig därvid särskilt vid förut omnämnda yttrande av mantalskommisarien i staden Otto Graffman. Härom anföres:

»Graffmans mening lär ingalunda hava avsett, att särskilt biträde skulle ställas till taxeringsnämndernas hjälp med föreslagna befogenheter. Snarare lär han väl hava avsett, att då deklARATIONERNA och uppgifter — var de än avlämnats hos länsstyrelsen eller magistraten, till vederbörande taxeringsnämndsordförande eller å mantalskontoret — slutligen samlas å sistnämnda plats, *mantalskommisarien i Göteborg*, efter anmälan av vederbörande tjänsteman å de olika kontoren om uraktlåten deklARATION eller uppgiftsavlämning, skulle under samlingsarbetet äga befogenhet att anmana vederbörande att avgiva deklARATION eller uppgift. Någon rätt eller skyldighet för mantalskommisarien att granska deklARATIONERNA lär ej hava varit avsedd. Sådan granskning skulle näppeligen i någon större utsträckning kunna företagas, helst mantalskommisarien sedan många år tillbaka varit ordförande i taxeringsdistrikt. Att ur hans yttrande utläsa någon hans tanke, att antingen mantalskommisarien skulle förberedande granska inkommande deklARATIONER eller att ett flertal underordnande tjänstemän skulle utrustas med anmanings- och granskningsrätt lär näppeligen kunna göras. Emot Graffmans uttalande, såsom länsstyrelsen tolkat detsamma, finner Kungl. Maj:ts befallningshavande intet att erinra.

Det arbete, som utförts av mantalskontorets tjänstemän i denna deras egenkap, har sålunda uteslutande varit sådant, som enligt 32 § bevillningsförordningen med magistratens medgivande utförts. Övriga till taxeringsarbetet hörande göromål, som utförts av å mantalskontoret anställda personer, har skett på grund av vederbörandes ställning såsom ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd.

Det sätt, på vilket taxeringsarbetet sålunda i Göteborgs stad anordnats, har på det hela fungerat tillfredsställande, och kräver i de avseenden, som nu äro i fråga ingen annan ändring, än att åt *mantalskommisarien* må lämnas den anmaningsrätt, som ovan angivits.»

Länsstyrelsen förklarar sig därför anse de i promemorian föreslagna förändringarna i taxeringsförordningen varken lämpliga eller behövliga, vad länet anginge, med undantag av vad förut angivits beträffande Mölndals stad samt mantalskommisarien i Göteborg.

Överståthållarämbetet anför, att de av skatteberedningen föreslagna författningsbestämmelserna i ämnet icke erfordras för Stockholms vidkommande. Det synes ämbetet varken nödigt eller välbetänkt att utsträcka rätten att taga del av skattskyldigas deklarationer till andra kommunala tjänstemän än sådana, som enligt 23 § gällande taxeringsförordning skola biträda vid längdföringen. Det med förslaget uppgivna ändamålet anser ämbetet kunna vinnas inom ramen för gällande bestämmelser på det sätt, att lämpliga kommunala tjänstemän, där sådana finnas, förordnas till ordförande eller ledamöter i beskattningsnämnderna, och kunde i dylikt syfte möjligen inrymmas rätt åt magistrat eller kommunalnämnd att hos länsstyrelsen föreslå personer lämpliga till dylikt uppdrag inom vederbörandes förvaltningsområde.

Kammarrätten förklarar sig icke kunna tillstyrka skatteberedningens ifrågavarande förslag under anförande:

»Såsom av förslaget framgår, har detsamma grundats på förhållandena i större städer. Åt förslaget har likväl givits sådan omfattning att även landskommuner och mindre städer skulle kunna under samma villkor, som eljest föreslagits, anställa särskilda personer att biträda beskattningsnämnderna. Då emellertid anordningen i fråga skulle föranleda kostnader för kommunen, som dock ej hade säker utsikt att därför erhålla bidrag av staten, torde det kunna förväntas, att anordningen åtminstone inom smärre kommuner skulle komma till föga användning.

I större städer skulle däremot en tjänsteman i föreslagen ställning otvivelaktigt kunna lämna vederbörande beskattningsnämnder stor hjälp vid det alltmera omfattande taxeringsarbetet.

Emot det föreliggande förslaget anser sig Kungl. kammarrätten böra framställa följande erinringar. Först torde ur principiell synpunkt kunna starkt ifrågasättas, huruvida en så långt gående befogenhet som rätt att anmana skattskyldiga att avlämna och fullständiga deklaration samt rätt att granska deklarationer och uppgifter bör lämnas åt person, som icke ens skulle förutsättas vara ledamot av beskattningsnämnd. Tjänstemannen i fråga skulle sålunda icke vara direkt ansvarig för taxeringsarbetet. Å andra sidan skulle han icke åtnjuta det särskilda skydd, som enligt 113 § regeringsformen är tillförsäkrat taxeringsman. De föreslagna bestämmelserna om och under vilka villkor tjänstemannen skulle erhålla rätt att anmana skattskyldiga eller att granska deras deklarationer äro också svävande och inbjuda till en tillämpning, som kan bliva helt olika i olika landsdelar och för den skull icke kan vara ur allmän synpunkt tillfredsställande. Såsom förslaget är avfattat innebär det därjämte icke någon inskränkning i taxeringsnämndsordförandens rätt till anmaning. Under sådana förhållanden och även om vederbörande länsstyrelse bestämde viss arbetsfördelning mellan ordföranden och den föreslagna tjänstemannen skulle två personer hos taxeringsnäm-

derna äga enahanda anmaningsrätt. Härav skulle lätt kunna uppkomma förvecklingar till förfång för förtroendet för taxeringsarbetet.

Ifrågasättas kan ock om överhuvudtaget särskild lagstiftning för vinnande av det av skatteberedningen åsyftade ändamål är behöfvlig samt huruvida icke redan nu gällande bestämmelser inrymma möjlighet för sådana anordningar varom enligt förslaget är fråga. Skatteberedningen har sålunda själv framhållit, hurusom i Stockholm anställda taxeringskommisseries av vederbörande myndighet merendels förordnas till ledamöter i taxeringsnämud. Skulle större kommuner i allmänhet anse sig böra för taxeringsväsendet anställa särskilda tjänstemän, lär enligt Kungl. kammarrättens mening vara självfallet, att dessa av vederbörande länsstyrelse eller av kommunerna själva användas för taxeringsuppgiften.

Rörande slutligen skatteberedningens förslag om skyldighet för den föreslagna tjänstemannen att meddela vederbörande kommunala myndighet under rättelse, där han ansåge kommun böra använda sig av sin rätt till besvär över beskattningsnämnds beslut, får Kungl. kammarrätten åberopa vad Kungl. kammarrätten anfört i underdånigt utlåtande den 9 januari 1926 över 1923 års taxeringssakkunnigas förslag angående omorganisation av taxeringsväsendet beträffande då framställt förslag om kommunalombud, sid. 95 och 96 Kungl. Maj:ts proposition nr 210/1927.»

Såsom i det föregående anförts, åsyftar ifrågavarande förslag att möjliggöra tillhandahållande genom vederbörande kommuners försorg av taxeringstekniskt kunniga biträden åt beskattningsnämnder i första instans. Med den utveckling, taxeringsförfarandet numera fått, taga de tekniska delarna av förfarandet, nämligen ordnandet och kompletterandet av deklARATIONER och andra taxeringsuppgifter samt granskning av det sålunda samlade materialet ävensom längdföring och övriga expeditionsgöromål en betydligt större tid än förr, då arbetet härmed var mindre omfattande. I de yttrandena angående ersättning för taxeringsbestyret, som jämlikt 54 § 3 mom. gällande taxeringsförordning årligen avgivas till Kungl. Maj:t av länsstyrelserna, erinras ofta om de härav betingade svårigheterna att förmå lämpliga personer att åtaga sig uppdrag såsom ordförande i beskattningsnämnder; genomgående plägar klagas över att de ersättningar, som består ordförandena, icke svara mot det myckna och grannliga arbete, som följer med dylikt uppdrag. Det har ock på vissa håll befunnits möta svårigheter för taxeringsnämndsordförande att medhinna alla göromål inom föreskriven tid.

Genom uppdelning av stora taxeringsdistrikt i mindre sådana och fördelning av taxeringsuppgiften å flera händer hava länsstyrelserna hittills sökt bemästra det växande taxeringsarbetet. Det har dock, enligt vad jag har mig bekant, icke alltid varit möjligt att på detta sätt komma till rätta med svårigheterna. Tillgången till lämpliga taxeringsmän är nämligen, såsom nyss anförts, ganska begränsad. En långt driven uppdelning av större kommuner i flera taxeringsdistrikt kan ock tänkas vålla olägenheter därutinnan, att taxeringen icke blir ensartad inom kommunens skilda delar. I Stockholms stad har man, såsom i det förut anförda framhållits, därför gått in för en tjänstemannamässigt ordnad organisation och därigenom

Departements-
chefen.

kunnat begränsa taxeringsdistriktens antal mera och göra deras omfattning större än troligen eljest varit möjligt. Den i Stockholm tillämpade anordningen med tjänstemän vid överståthållarämbetets avdelning för uppborärenden såsom kronoombud i taxeringsnämnderna har kunnat genomföras inom ramen för de för hela riket gällande bestämmelserna därigenom, att samma myndighet, överståthållarämbetet, antagit tjänstemännen och förordnat dem såsom kronoombud. På andra orter äro förhållandena olika dem i Stockholm. Icke ens i de större städerna, där dock uppborärendstjänstemän finnas att tillgå, hava dylika tjänstemän i någon större utsträckning förordnats till ledamöter i taxeringsnämnderna, utan länsstyrelserna hava föredragit att uppdelat städerna i ett stort antal mindre distrikt och i allmänhet välja ledamöter utanför kretsen av städernas uppborärendstjänstemän.

Genom den anordning, som nu föreslagits av skatteberedningen, torde åtskilliga av de fördelar, som äro förenade med det i Stockholm brukliga tillvägagångssättet, kunna vinnas även annorstädes, utan att dock själva uppborärendorganisationen skall behöva omläggas efter mönstret från Stockholm. Det blir möjligt att låta viss tjänsteman biträda flera beskattningsnämnder, varigenom antalet taxeringsdistrikt icke, såsom tanken varit i Stockholm, nödvändigtvis behöver anpassas efter tillgången till dylika tjänstemän; och man kan på detta sätt inrätta ett taxeringsnämndernas kansli, där de tekniska delarna av arbetet ombesörjas av personer med vana vid expeditionsgöromål under vederbörande ordförandes ledning och inseende. Skatteberedningens förslag synes därför värt allvarligt beaktande såsom ett icke overksam medel att underlätta arbetet hos beskattningsnämnderna i första instans.

Det har i några av de inkomna yttrandena anförts, att den föreslagna anordningen icke skulle vara erforderlig och att biträde av städernas uppborärendstjänstemän skulle kunna erhållas på det sätt, att de, i likhet med vad i Stockholm sker, förordnas till ledamöter i beskattningsnämnderna. Denna invändning kan i viss mån anses bemött med vad jag redan anförts. Visserligen anser även jag det vara lämpligt, att kvalificerade dylika tjänstemän jämväl i landsorten förordnas till ledamöter i beskattningsnämnderna. Men jag anser föga sannolikt, att så kan ske i någon större utsträckning; i varje fall torde det få anses som visst, att det icke är möjligt att förordna dylika tjänstemän till ledamöter i alla taxeringsnämnder i de större landsortsstäderna. Förhållandena i länen äro nämligen väsentligen olika dem i Stockholm. I länen skola taxeringsnämnderna sluta sina arbeten den 15 maj, under det att i Stockholm taxeringsarbetet pågår en månad längre. I länen skulle uppborärendstjänstemännen, efter det taxeringsnämndernas arbeten avslutats, icke vidare under året komma att syssla med taxering, under det att i Stockholm taxeringskommisarierna och -assistenterna efter avslutat arbete i taxeringsnämnderna övergå till att, vid sidan om debiteringsarbete, verkställa granskning av taxeringarna, till en början för provningsnämndens räkning och, efter det dess arbete med utgången av oktober månad blivit slutfört, för utrönande om anledning finnes för kronans ombud att

anföra besvär till kammarrätten. På detta sätt har det blivit möjligt att i Stockholm bereda ifrågavarande tjänstemän arbete med taxering under större delen av året, och antalet befattningshavare har kunnat bestämmas därefter. I landsorten kan däremot icke bliva fråga om annat än arbete hos taxeringsnämnderna, eftersom eftergranskningen av taxeringarna sker hos länsstyrelserna och icke i kommunerna, och kommunerna hava således ingen anledning att anställa personal för denna granskning. Beaktas bör även, att i landsorten kommunernas uppbördstjänstemän endast undantagsvis torde vara kvalificerade för uppdrag såsom ledamöter i beskattningsnämnderna. Däremot torde de i regel vara väl skickade att ombesörja de enklare, så att säga mekaniska delarna av taxeringsarbetet. Genom ett kanslimässigt ordnande av dessa göromål under anlitan av uppbördspersonalens medverkan bör en icke oväsentlig lättnad i arbetsbördan för beskattningsnämndernas ordförande kunna vinnas, och ordförandena erhålla härigenom möjlighet att mera odelat ägna sig åt de sakligt mera betydelsefulla delarna av taxeringsarbetet. Detta förfaringssätt underlättas därav, att uppbördstjänstemännens övriga göromål under den tid, taxeringsarbetet i nämnderna pågår, äro jämförelsevis litet betungande.

De yppade farhågorna för att deklara-tionshemligheten äventyras genom att dylik personal anlitas för granskning av deklara-tioner anser jag oberättigade. Redan nu torde dylika befattningshavare såsom organ för magistraten hava i stor utsträckning haft att mottaga och förberedelsevis ordna deklara-tioner och andra taxeringsuppgifter, utan att olägenheter därav försporns, och en garanti för att dylik granskning anförtros endast pålitliga personer ligger däri, att de skola i varje särskilt fall godkännas av länsstyrelsen.

Huruvida dylika tjänstemän böra erhålla självständig anmaningsrätt synes mig däremot tveksamt. Skatteberedningen torde hava avsett, att dylik befogenhet skulle tillerkännas endast någon eller några av uppbördstjänstemännen, tydligen endast sådana i chefsställning, och under sådana förhållanden torde någon verklig fara för kollision mellan tjänstemännen och ordföranden med avseende å anmaningars utfärdande icke föreligga. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, som särskilt uttryckt dylika farhågor, har likväl förklarat sig önska viss anmaningsrätt för mantalskommis-sarien i Göteborg och torde få anses därmed hava medgivit, att, om anmaningsrätten förbehålles chefstjänstemännen, komplikationer av angivet slag icke äro att befara. Men jag kan icke alldeles se bort från den möjligheten, att rätt till anmaning kan komma att tillerkännas personer, som i otillbörlig grad besvära de skattskyldiga, och förmenar dessutom, att dylik särskild anmaningsrätt för ifrågavarande tjänstemän icke är oundgängligen nödvändig. Syftet med densamma torde i huvudsak kunna vinnas på det sätt, att tjänstemännen till vederbörande ordförande anmäla de fall, där anmaning synes böra utfärdas, varefter det ankommer på ordföranden att i mån av behov föranstalta om anmaning. Jag vill därför förorda sådan jämkning av för-

slaget, att rätt att utfärda anmaning icke tillerkännes tjänsteman, varom nu är fråga.

Likaledes anser jag det ifrågasatta åliggandet för dylik tjänsteman att för kommunen anmäla, när enligt tjänstemannens mening anledning finnes för kommunen att anföra besvär, böra utgå. Något större behov av en dylik föreskrift torde icke finnas, och den kan möjligen medföra olägenheter, därest tjänstemannen är besjälad av ovist nit.

På den av kammarrätten berörda frågan, huruvida dylik tjänsteman kan åtnjuta det skydd, som enligt § 113 regeringsformen tillkommer taxeringsmän, vilka riksdagens bevillnings föreskrifter å dess vägnar tillämpa, anser jag mig icke behöva närmare ingå; det må vara nog med att påpeka, att tjänstemannen kommer att i detta avseende hava samma ställning som sakkunnig, vilken biträder beskattningsnämnd, och skogsvårdsombud, be-
träffande vilka några betänkligheter från kammarrätten ej uttalats.

Att begränsa rätten att förordna kommunal tjänsteman såsom biträde åt beskattningsnämnd att avse allenast större städer eller, såsom länsstyrelsen i Malmöhus län uttrycker saken, städer med kronouppbördskontor finner jag knappast lämpligt. Visserligen håller jag för sannolikt, att anordningen torde komma i fråga främst i sådana städer, men därav följer icke, att hinder bör möta för dess användande även annorstädes. Genom att åt länsstyrelsen uppdrages att pröva vederbörande tjänstemäns lämplighet torde tillräckliga garantier hava lämnats för att anordningen kommer till stånd endast där nödiga förutsättningar därför finnas.

Angående några detaljfrågor skall jag yttra mig närmare vid specialmotiveringen.

Lika med länsstyrelsen i Malmöhus län förutsätter jag, att länsstyrelsen redan vid beslut om godkännande av dylik tjänsteman meddelar erforderliga föreskrifter för hans verksamhet. Däremot anser jag icke erforderligt att i detta sammanhang närmare inlåta mig på frågan om föreskrifternas innehåll. Förhållandena å de olika orterna torde vara alltför växlande för att det skall vara lämpligt upprätta en normalinstruktion; omfattningen av tjänstemannens befogenheter torde vara tillräckligt tydligt angiven i det förut anförda.

Vad angår den av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län väckta frågan om införande av skyldighet för städer under landsrätt att tillhandahålla tjänstemän såsom biträde vid längdföring i enlighet med vad gäller för städer med magistrat finner jag icke lämpligt att nu föreslå dylik skyldighet. Denna fråga synes nämligen äga samband med den ännu olösta frågan om upphörande av städernas skyldighet att genom av dem avlönade tjänstemän för statens räkning utföra visst arbete (städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten), och det synes mig i denna frågas oavgjorda läge icke böra ifrågakomma att utsträcka en skyldighet, som av ålder åvilat magistratsstäderna, jämväl till städer under landsrätt.

Att genom den nu ifrågasatta anordningen ökade krav komma att ställas på anslaget till kostnader för taxeringsarbetet finner jag väl ovedersägligt, men självfallet är, att jag icke skulle hava förordnat anordningen, om jag icke vore övertygad, att de ökade kostnaderna mångfalt gottgjordes genom ökad avkastning av beskattningen. Jag finner det ock uppenbart, att genom anordningen i fråga yppas möjlighet att i vissa fall minska arvodena till taxeringsnämndernas ordförande eller åtminstone att förebygga ytterligare klyvning av taxeringsdistrikt med därav följande anspråk på ersättningar åt ordförande och kronoombud i sålunda nytillkomna distrikt. De ökade krav på statskassan, som anordningen kan väntas medföra, torde därför kunna förväntas bliva ganska måttliga, synnerligast som allenast bidrag till kommunernas ökade kostnader kan ifrågakomma och det tillika såsom villkor för bidrags lämnande förutsättes, att de vidtagna anordningarna skola hava särskilt värde för det allmänna.

På grund av det anförda har jag låtit i förslaget till taxeringsförordning införa de av skatteberedningen ifrågasatta bestämmelserna med av mig nu angivna ändringar.

Även i ett annat avseende vill jag föreslå en betydelsefull avvikelse från det i följd framlagda förslaget, nämligen att kammarrätten skall bliva sista instans i mål om virkestaxering, vilka mål för närvarande få från kammarrätten fullföljas hos Kungl. Maj:t i regeringsrätten. Detta förslag har till syfte att i någon mån begränsa tillströmningen av mål till regeringsrätten.

*Kammarrät-
ten sista in-
stans i mål
om virkes-
taxering.*

Redan föregående år hade jag anledning att något beröra spörsmålet om åtgärder för nedbringande av regeringsrättens alltför stora arbetsbalans. Jag framhöll nämligen vid behandling av frågan om inrättande av en särskild högsta instans för mål om fastighetstaxering (prop. 210/1927, sid. 145 o. f.), att antalet oavgjorda mål hos regeringsrätten, som vid utgången av år 1910 utgjorde 701 och vid utgången av år 1915 832, därefter kraftigt stigit, så att vid 1926 års utgång balansen uppgått till icke mindre än 4,650. Emellertid ansåg jag mig för det dåvarande icke böra ingå på det omfattande och svårlösta problemet om begränsning av tillströmningen av mål till regeringsrätten i vidare mån än beträffande fastighetstaxeringsmålen, och jag förordade i fråga om dessa, att kammarrätten skulle bliva sista instans utom såvitt anginge vissa rättsfrågor. Bestämmelser härom intogos ock i de av 1927 års riksdag antagna förordningarna om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1928 och om fastighetstaxering år 1929. Tillika beslöt riksdagen, i anslutning till proposition 210/1927, sådan ändring av förordningen den 28 oktober 1910 (nr 117) om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, att fastighetstaxeringsmål skola i kammarrätten handläggas av en särskild avdelning, bestående av tre ordinarie ledamöter i kammarrätten och två särskilda ledamöter (lekmän). Kungl. Maj:t skall första gången för tiden

till och med utgången av år 1933 och därefter för fem år i sänder förordna sex i fastighetsvärdering kunniga män, av vilka två skola äga särskild sakkunskap i avseende å värdering av skogsmark och växande skog, två i avseende å värdering av jordbruksfastighet i övrigt och två i avseende å värdering av annan fastighet, att efter kallelse inträda såsom dylika särskilda ledamöter i kammarrätten. Med dessa bestämmelser åsyftades icke allenast att i någon mån begränsa tillströmningen av mål till regeringsrätten utan även och i synnerhet att åstadkomma ett snabbare slutligt avgörande av fastighetstaxeringsmålen än som vore möjligt, om talan finge fullföljas till regeringsrätten. Genom målens hänskjutande till en särskild avdelning inom kammarrätten skulle vinnas garanti för enhetlig rättstillämpning, och insättandet av sakkunniga lekmän såsom ledamöter i kammarrätten vid avgörandet av dylika mål hade föranletts av önskan att tillföra kammarrätten på praktisk erfarenhet grundad sakkunskap rörande fastighetsvärdering, varigenom det sakliga bedömandet av processmaterialet skulle underlättas.

Genom den sålunda redan genomförda åtgärden har emellertid icke vunnits någon mera betydande begränsning av tillströmningen av mål till regeringsrätten. Även andra utvägar torde böra tillgripas för att nedbringa regeringsrättens arbetsbalans. Chefen för justitiedepartementet har förut redogjort för resultatet av verkställd utredning rörande denna angelägenhet. Vid denna utredning, såvitt angår begränsning av tillströmningen av beskattningsmål till regeringsrätten, har på min anmodan kammarrättsrådet *Otto Ekenberg* biträtt. Utredningen har givit vid handen att endast med avseende å ytterligare en grupp beskattningsmål, nämligen virkestaxeringsmålen, avskärande från fullföljd till regeringsrätten anses kunna ifrågasättas.

Promemoria
av kammarrättsrådet
Ekenberg.

Beträffande det resultat, vartill kammarrättsrådet Ekenberg kommit vid den av honom verkställda undersökningen, må följande framhållas.

Ekenberg har framhållit, att virkestaxeringsmålen utgöra en klart avgränsad grupp; tvisten i målet rör oftast det avverkade virkets värde, och det bevismaterial, som för ändrings vinnande förebringas i kammarrätten och regeringsrätten, är, enligt vad erfarenheten giver vid handen, ofta ofullständigt, vilket föranleder, att klagomål i dessa mål i flertalet fall ej leda till ändring i kommunalnämnds eller prövningsnämnds på närmare kändedom om de lokala förhållandena grundade beslut. Juridiskt sett, äro målen i allmänhet av enkel beskaffenhet, och någon uppdelning av dem i olika grupper med särskilda fullföljdsregler allt eftersom tvisten rörer rätts- eller värderingsfrågor — på sätt ägt rum rörande fastighetstaxeringsmålen — lär knappast vara nödvändig.

Vad däremot mål om debitering av de på grund av virkestaxering utgående utskylder, nämligen skogsaccis och skogsvårdsavgift, angår, är att märka, att frågor om debitering av skogsaccis icke falla under kammarrättens prövning i annat fall än då skogsaccis påförts inom Stockholms stad, utan fullföljes talan i dylika frågor utom Stockholm på sätt gäller för

övriga kommunalutskylder, nämligen från länsstyrelsen direkt till regeringsrätten. Besvär över debitering av skogsvårdsavgift få däremot fullföljas från länsstyrelsen till kammarrätten och vidare till regeringsrätten. Ekenberg har för sin del uttalat, att — för det fall att kammarrätten bliver sista instans i virkestaxeringsmål — det knappast lärer vara möjligt att finna någon följdriktig lösning av frågan om instansordningen för dessa debiteringsmål; den egendomliga anordningen torde svårligen kunna undvikas, att debiteringsmålen, såväl beträffande skogsaccis som skogsvårdsavgift, alljämt få fullföljas till regeringsrätten, ehuru virkestaxeringsmålen stanna i kammarrätten. Till frågan huruvida mål om böter enligt lagen om skogsaccis och om skogsvårdsavgift fortfarande skola fullföljas till regeringsrätten, har Ekenberg icke intagit bestämd ställning.

Ekenberg har även berört frågan om kammarrättens sammansättning vid handläggning av mål rörande virkestaxering i den händelse rätten att till regeringsrätten fullfölja talan i dylika mål upphäves, och han har därvid uttalat, att — i analogi med vad som gäller beträffande andra mål, som av kammarrätten redan nu avgöras i sista instans — det lärer böra föreskrivas, att minst två kammarrättsråd skola delta i målen avgörande i kammarrätten. Därjämte borde anordningar vidtagas till vinnande av enhetlighet i kammarrättens rättskipning i dessa mål t. ex. genom att målen komme att handläggas allenast å en division. Antagligen skulle målen kunna överlämnas för avgörande till den särskilda division, som i kammarrätten kommer att pröva fastighetstaxeringsmål. I viss likhet med vad som för sistnämnda mål föreskrives i 51 § taxeringsförordningen, enligt dess lydelse jämlikt förordningen den 27 juni 1927, borde i så fall bestämmas, att virkestaxeringsmålen skulle avgöras av tre av kammarrättens ordinarie ledamöter samt de båda av Kungl. Maj:t förordnade ledamöter, vilka äga särskild sakkunskap i avseende å värdering av skogsmark och växande skog. Något egentligt hinder för fastighetstaxeringsmålen snabba avgörande skulle, enligt Ekenbergs mening, knappast härav uppkomma.

Sedan jag härefter åt 1924 års skatteberedning uppdragit att utforma förslag till författningsbestämmelser i ämnet, har skatteberedningen med skrivelse den 21 januari 1928 avlämnat sådana samt i en vid skrivelsen fogad promemoria, efter att hava återgivit vad kammarrättsrådet Ekenberg anfört, för egen del yttrat följande:

»Såsom Ekenberg anfört skulle, därest inskränkning i rätten att till Kungl. Maj:t fullfölja talan i beskattningsmål utöver vad redan skett i fråga om mål angående taxering av fast egendom anses böra vidtagas, en sådan inskränkning kunna ifrågakomma beträffande virkestaxeringsmål. Dessa mål överensstämna med fastighetstaxeringsmålen därutinnan, att i desamma fråga oftast är om värdering, medan egentliga rättsfrågor sällan förekomma. Även torde ändring i beskattningsnämndernas på närmare kändedom om beskattningsföremålen grundade beslut mera sällan förekomma i överinstanserna. I huvudsak liknande skäl, som anförts för åtgärden att göra kammarrätten till sista instans beträffande värderingsfrågor i mål rörande fastighetstaxering, synas därför äga giltighet även beträffande mål rörande virkestaxering; de skäl som tala för ett särskilt snabbt avgörande av fastighetstaxeringsmålen, göra sig dock icke gällande med samma styrka i nu ifrågavarande mål. Därest, såsom av Ekenberg ifrågasättes, avgöras det i kammarrätten av virkestaxeringsmål anförtros åt den särskilda division,

1924 års
skattebered-
ning.

som skall handlägga fastighetstaxeringsmålen, och till tjänstgöring därvid inkallas särskilda ledamöter med skoglig sakkunskap, torde ock tillräcklig fackkunskap i värderingsfrågorna finnas representerad i kammarrätten, för att kammarrätten skall kunna anses besitta nödig saklig kompetens att utgöra enda domstolsmässigt organiserade instans i dylika mål.

Såsom av Ekenberg uttalas, torde någon åtskillnad mellan egentliga rättsfrågor och värderingsfrågor icke behöva göras; sådana omständigheter, som påkallat olika regler härutinnan beträffande fastighetstaxeringsmålen, föreligga icke. Det vill därför synas, som om några större betänkligheter icke böra möta mot att låta kammarrätten bliva sista instans i samtliga virkestaxeringsmål.

Tillräcklig anledning att utbryta frågor, huruvida talan må kunna fullföljas mot beslut av kammarrätten att icke till prövning upptaga därstädes anförda besvär rörande taxering till skogsaccis, och tillåta dylika frågors fullföljande till regeringsrätten läser icke finnas. Beträffande fastighetstaxeringsmålen gäller visserligen, att talan mot kammarrättens beslut i desertionsfrågor får fullföljas till regeringsrätten utan inskränkning, men anledningen härtill är, såsom framgår av föredragande departementschefens uttalande (proposition 210/1927, sid. 187), att det ansetts angeläget undvika, att kammarrätten, när den gör ett fastighetstaxeringsmål desert, måste i viss mån ingå på en materiell prövning av målet för att kunna avgöra, om besvärshänvisning till regeringsrätten skall lämnas eller ej. Liknande skäl kan ej åberopas, därest i virkestaxeringsmål inga materiella frågor få fullföljas till regeringsrätten.

Vad angår besvär över länsstyrelses beslut att utdöma böter eller viten enligt taxeringsförordningen — det förutsattes, att vid ny kommunalskattelagstiftning förfarandet vid virkestaxering kommer att regleras i den allmänna taxeringsförordningen — torde skillnad böra göras mellan å ena sidan förseelser av vederbörande funktionärer (140 och 141 §§ i 1927 års förslag till taxeringsförordning) och å andra sidan förseelser av deklara-tions- och uppgiftsskyldiga. Att upphäva rätten att fullfölja talan till regeringsrätten beträffande förstnämnda grupp läser knappast kunna ifrågakomma. Huruvida den andra gruppen mål bör stanna i kammarrätten eller icke, torde böra göras beroende av huru kommer att förfaras med de egentliga taxeringsmålen. Skulle virkestaxeringsmålen stanna i kammarrätten men talan få fullföljas till regeringsrätten rörande ansvar för försummelse att fullgöra deklara-tions- eller uppgiftsplikt, kan den oegentligheten uppkomma, att regeringsrätten vid en ansvarsfrågas prövning intager en annan ståndpunkt beträffande det för uppgiftsskyldigheten grundläggande spörsmålet om skattskyldigheten eller skatteplikten än kammarrätten intagit i mål rörande samma taxering, som uppgiften i fråga skolat avse. Ett system, som skulle medföra en sådan konsekvens, förefaller icke lämpligt. Anses därför målen rörande virkestaxering böra stanna i kammarrätten, lära mål rörande ansvar för försummelse vid fullgörande av deklara-tions- eller uppgiftsplikt i vad angår dylik taxering jämväl böra stanna i kammarrätten.

Emellertid torde det knappast finnas tillräcklig anledning att hänskjuta ansvarsfrågorna till den särskilda divisionen. Att så icke bör ifrågakomma beträffande mål om böter eller vite för taxeringsfunktionärer synes uppenbart. Beträffande mål om ansvar å deklara-tions- eller uppgiftsskyldig skulle väl hänskjutande till den särskilda divisionen kunna anses betingat av önskvärdheten av garantier för likformig lagtillämpning såväl i avseende å ansvarsfrågorna för sig som ock i avseende å dessa frågor å ena sidan och

de egentliga taxeringsfrågorna å andra sidan, men en sådan anordning skulle medföra vissa praktiska olägenheter. Sålunda skulle kunna inträffa, att den särskilda divisionen måste inkallas för avgörande av ett dylikt mål, utan att något annat till divisionen hörande mål samtidigt föreligger, och därvid kostnaderna för de särskilda ledamöternas inställelse uppgå till mer än bötesbeloppet. Skulle åter med målets handläggning få anstå, till dess andra mål finnas färdiga till föredragning å divisionen, kunde därav följa, att avgörandet fördröjes oskäligt. På grund härav torde även dylika ansvarsfrågor böra behandlas av på vanligt sätt sammansatt division i kammarrätten. De praktiska olägenheter, som kunna bliva en följd av att identiska frågor avgöras av olika personer, torde lämpligen kunna i huvudsak undanröjas exempelvis på det sätt, att de tre kammarrättsråd, som deltaga i själva taxeringsmålen avgörande, konstitueras såsom en särskild division för dylika frågor. Detta torde även ur arbetssynpunkt vara ändamålsenligt.

Beträffande slutligen mål om debitering och restitution av skogsaccis och skogsvårdsavgift läser talans fullföljande till regeringsrätten icke böra förhindras, i den mån sådan talan redan nu är tillåten.

Då det, i händelse kammarrättens särskilda division för fastighetstaxeringsmål skall handlägga även virkestaxeringsmål, är att förvänta, att de skogs-sakkunniga ledamöterna komma att erhålla mera omfattande tjänstgöring än övriga särskilda ledamöter, torde det vara lämpligt föreskriva, att tre sådana skogssakkunniga ledamöter skola utses, på det att svårigheter icke må uppstå att erhålla fulltalig division, därest någon av de skogssakkunniga ledamöterna skulle bliva hindrad tjänstgöra.

Det torde icke vara erforderligt att nu ingå på förslaget återverkningar å tjänstgöringsförhållandena i kammarrätten.

En reform i den föreslagna riktningen torde föranleda någon ökning av anslagen till kammarrätten. Att närmare ingå härpå torde icke erfordras för det närvarande. Denna anslagsökning torde emellertid mer än uppvägas av de besparingar, som vinnas genom upphävandet av regeringsrättens arbete med ifrågakommande mål, och de fördelar med avseende å regeringsrättens arbete i övrigt, som man vill ernå genom klagorättens begränsning.»

Sedan *kammarrätten* anmodats avgiva utlåtande över skatteberedningens promemoria, har kammarrätten den 9 februari 1928 inkommit med sådant utlåtande, vari anföres:

Kammarrätten.

»Kammarrätten finner det föreliggande förslaget syfte — att lätta regeringsrättens arbetsbörda — vara under nuvarande förhållanden synnerligen behjärtansvärt och anser åtgärden att göra kammarrätten till sista instans i förevarande slag av mål utgöra ett riktigt led i utvecklingen. Kammarrätten finner sig därför böra i princip förorda förslaget.

Emellertid anser sig kammarrätten dock icke böra i detta sammanhang underlåta att framhålla, att begränsandet av klagorätten i virkestaxeringsmålen i och för sig icke synes komma att utöva någon nämnvärd inverkan på regeringsrättens framtida arbetsbörda. Den relativt stora tillströmning av dessa mål till kammarrätten, som under de senaste åren ägt rum, synes i huvudsak bero på tillfälliga omständigheter, som föranletts av den oerhörda sänkning, virkespriserna undergingo efter högkonjunkturen under åren 1919 och 1920. Till belysning härav får kammarrätten hänvisa till bifogade tabell¹, utvisande dels det antal mål, i vilka besvär hos kammarrätten

¹ Här utesluten.

anförts över åren 1919—1927 verkställda virkestaxeringar i de skogrikare länen, dels ock det antal sådana mål, som under åren 1917—1921 inkommit till kammarrätten.

Vill man däremot på ett verkligt effektivt sätt lätta regeringsrättens arbetsbörda, synas åtgärder av betydligt större räckvidd än de här ifrågasatta böra vidtagas. Det har som stöd för det framlagda förslaget anförts, bland annat, att i mål om virkestaxering fråga oftast är allenast om värdering, medan egentliga rättsfrågor sällan förekomma. Emellertid torde förhållandet vara enahanda jämväl i det stora flertalet mål rörande taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt, och det synes under sådana omständigheter kunna ifrågasättas, om icke de skäl, som nu anförts för att göra kammarrätten till sista instans beträffande virkestaxeringsmålen, torde medföra samma resultat i fråga om taxeringsmål i allmänhet.

Beträffande kammarrättens sammansättning vid handläggningen av mål om virkestaxering har ifrågasatts antingen att i deras avgörande skulle deltaga minst två kammarrättsråd på sätt gäller i fråga om fattigvårdsmål och vissa andra mål, för vilka kammarrätten är sista instans, eller ock att de skulle handläggas på samma sätt som numera är stadgat beträffande fastighetstaxeringsmål. Kammarrätten anser det senare alternativet vara att föredraga, då därigenom skulle kunna tillgodogöras den erfarenhet, som representeras av särskilt utsedda ledamöter med sakkunskap beträffande värdering av skogsmark och växande skog.

Vad angår frågan om de kostnader, som skogssakkunnigas deltagande i handläggningen hos kammarrätten av förevarande mål skulle draga med sig, kan sägas, att dessa kostnader bliva jämförelsevis ringa de år, då sådana sakkunniga inkallats för deltagande i prövning av besvär över allmän fastighetstaxering, men kunna bliva proportionsvis avsevärda övriga år. Närmare bestämmelser saknas emellertid ännu om ordnadet av kammarrättens arbete med handläggningen av fastighetstaxeringsmålen. Det låter ju tänka sig, att, om det något år icke skulle föreligga anledning att inkalla skogssakkunniga för prövning av fastighetstaxeringsmål, med handläggningen av till kammarrätten inkomna mål om virkestaxering skulle kunna få anstå till ett följande år. Åtminstone skulle en sådan anordning vara försvarlig i sådana fall, då därigenom avgörandet av dylika mål icke fördröjdes utöver den tid, som brukar åtgå för avgörande av mål rörande taxering i allmänhet.

Enligt det föreliggande förslaget skulle klagorätten begränsas jämväl i avseende å rättsfrågor och desertionsfrågor. Kammarrätten vill sätta i fråga, om det är lämpligt att härutinnan uppställa andra regler för virkestaxeringsmålen än för fastighetstaxeringsmålen, i vilka senare mål klagan över kammarrättens utslag såvitt angår rättsfrågor och desertionsfrågor är medgiven.

Huruvida, för det fall att kammarrätten bliver sista instans i mål angående virkestaxering, någon samling av kammarrättens utslag i dessa mål bör utgivas lärer lämpligen böra avgöras i samband med frågan om behovet av en sådan publikation beträffande fastighetstaxeringsmålen, i vilket avseende kammarrätten lärer framdeles få inkomma med yttrande.»

Kammarrätten framställde jämväl några erinringar i formellt avseende mot de av skatteberedningen föreslagna författningsbestämmelserna. Härom vill jag yttra mig vid specialmotiveringen.

Kammarrättens utlåtande var icke enhälligt. *Presidenten* uttalade, att enligt hans mening kammarrätten icke bort i anledning av remissen inlåta sig på frågan, huruvida inskränkning i rätten att föra talan mot kammarrättens utslag borde stadgas beträffande andra slag av taxering än sådana som rörde virkestaxering; och förklarade *presidenten* därjämte, att han i ärendets dåvarande skick ej kunde biträda det yttrande, som kammarrättens utlåtande innehölle i denna del.

En ledamot anförde:

»Med hänsyn till virkestaxeringsmålen förhållandevis ringa betydelse för regeringsrättens arbetsböda synes det kunna ifrågasättas, om tillräckliga skäl föreligga för skatteberedningens förslag att från fullföljd hos regeringsrätten avskära talan i nämnda mål.

Då emellertid beträffande fastighetstaxeringsmålen redan bestämts, att talan i dessa mål såsom regel icke får fullföljas till regeringsrätten, torde — med avseende å sistnämnda måls och virkestaxeringsmålen samband med varandra — samma ordning böra gälla jämväl i fråga om virkestaxeringsmålen. I princip kan förslaget alltså godtagas.

Däremot kan jag icke instämma med skatteberedningen därutinnan, att i förevarande avseende någon åtskillnad icke skulle göras mellan rättsfrågor, å ena, samt värderingsfrågor å andra sidan, ävensom att talan ej borde få, fullföljas mot beslut av kammarrätten att icke till prövning upptaga besvär i virkestaxeringsmål. Härvid må erinras om de icke så sällan förekommande tvisterna rörande tillämpning av 5, 7, 9, 10 med flera §§ i lagen om skogsaccis och om virkestaxering. Anmärkas bör ock, att, då tvister rörande rättsfrågor och desertionsfrågor i fastighetstaxeringsmål få dragas under regeringsrättens domvärjo, konsekvensen synes bjuda, att jämväl tvister rörande sådana frågor i virkestaxeringsmål böra få fullföljas till nämnda domstol.

Beredningens förslag, att avgörandet av virkestaxeringsmål skall anförtros åt den särskilda division inom kammarrätten, som skall handlägga fastighetstaxeringsmålen, finner jag — ehuru väl vissa praktiska olägenheter i fråga om ordnandet av arbetet i ämbetsverket därav möjligen komma att uppstå — böra godtagas. Likaledes lämnas förslaget angående förordnande av särskilda sakkunniga ledamöter, att inom kammarrätten deltaga i avgörandet av virkestaxeringsmål, av mig utan erinran.

Enligt min mening har kammarrätten icke bort i detta sammanhang göra något uttalande i den vittomfattande och i kammarrättens ämbetsverksamhet djupt ingripande frågan om beskärande av fullföljdsrätten till regeringsrätten jämväl beträffande andra beskattningsmål än fastighetstaxeringsmål och virkestaxeringsmål.»

En annan ledamot, tillika föredragande, yttrade med *instämmande av en tredje ledamot* följande:

»Jag anser mig icke kunna tillstyrka, att mål om virkestaxering skola handläggas på samma sätt som numera är stadgat beträffande fastighetstaxeringsmål, i vilka sistnämnda måls avgörande skola — förutom de lagfarna ledamöterna — deltaga särskilda sakkunniga ledamöter. Om kammarrätten göres till sista instans för virkestaxeringsmålen, anser jag det vara tillräckligt, om kammarrätten vid handläggningen av dessa mål erhöle samma sammansättning, som gäller beträffande fattigvårdsmål och

vissa andra mål, så att i virkestaxeringsmålen avgörande komma att deltaga minst två av kammarrättens ordinarie ledamöter. För vinnande av enhetlighet i kammarrättens rättskipning på detta område böra emellertid nödiga anordningar vidtagas. Det synes mig i sådant hänseende vara synnerligen lämpligt, om ifrågavarande mål komme att handläggas å allenast en av kammarrättens divisioner samt att föredragningen av berörda mål anförtroddes åt en eller två ledamöter. Särskilt genom sistnämnda anordning bör den fördelen kunna vinnas, att grupper av likartade mål till fördel för arbetsresultatet avgöras i ett sammanhang.

Till stöd för min åsikt får jag anföra följande. Huvudparten av ändringsökande i mål om virkestaxering utgöres, såsom torde framgå av den vid kammarrättens utlåtande fogade tabellen, av bolag och kommuner, vilken senare kategori av klagande kan antagas komma att något ökas, om virkestaxeringsmålen framdeles bliva handlagda av de allmänna beskattningsnämnderna. Beträffande båda ifrågavarande kategorier av rättssökande gäller det emellertid i allmänhet, att desamma hava till sitt förfogande skogsakkunniga medhjälpare, de större trävarubolagen sina egna i skogstekniska frågor fackligt utbildade jägmästare och kommunerna de i hit hörande frågor sakkunniga skogsvårdsstyrelserna. De svårigheter, som till äventyrs göra sig gällande för de rättssökande att i uti mål om fastighetstaxering förekommande värderingsfrågor förebrija erforderlig utredning, synas därför icke böra föreligga för huvudparten av dem, som föra talan i virkestaxeringsmålen. Det i promemorian förekommande uttalandet, att, enligt vad erfarenheten giver vid handen, det bevismaterial, som för ändrings vinnande förebringas i mål om virkestaxering, ofta är ofullständigt, så att klagomålen i dessa mål i flertalet fall ej leda till ändring i kommunalnämnds eller prövningsnämnds på närmare kändedom om de lokala förhållandena grundade beslut, må visserligen äga sin riktighet beträffande en hel del mål. Emellertid vill jag med stöd av vunnit erfarenhet vid handläggning av virkestaxeringsmål framhålla, att det visat sig, att de större trävarubolagen i sina besvärsmål ej sällan inkommit med saklig utredning, som föranlett betydande ändringar. Att ändring mera sällan äger rum i mål, däri talan föres av kommun, torde få sin förklaring därav, att vederbörande skattskyldiga — huvudsakligen trävarubolagen — inför prövningsnämnderna förebragt den utredning, varå prövningsnämndernas i dylika fall överklagade beslut grundats. Vidare må erinras därom, att under normala förhållanden den faktiska köpeskillingen för det avverkade virket i allmänhet är den grundläggande faktorn vid uppskattningen av rotvärdet samt att de avdrag, som böra vid taxeringen medgivas, äro ganska väl reglerade av en mångårig praxis, vilken utbildats vid avdömandet av ifrågavarande mål. Därjämte må framhållas, att enligt det i samband med kommunalskattelagstiftningen till 1927 års riksdag framlagda förslaget till lag om skogsaccis avdragsrätten begränsats till allenast sådana avverknings- och transportkostnader, som direkt sammanhänga med avverkningen. Däremot skall enligt samma lagförslag avdrag ej medgivas för avverkningens storlek oberoende kostnader för förvaltning, skogsvård, bevakning med flera allmänna omkostnader. Därest nämnda förslag kommer att läggas till grund för lagstiftning i ämnet, synes därmed i dessa mål åtskilliga tvistefrågor, i vilka tillförlitlig utredning svårigen kan av de skattskyldiga förebringas, för framtiden avföras från dagordningen. I de fall, då det icke gäller köpvirke utan avverkning å egen skog eller då köpeskillning av annat skäl ej kan läggas till grund för uppskattningen av rotvärdet, brukar ej heller

någon större svårighet föreligga vid värdesättningen, då i sådana fall virkets värde å rot uppskattas med ledning av de vid tiden för avverkningen gällande pris för oförädlat virke å närmast belägna vattendrag eller annan plats, där virkespris sättes eller eljest bestämda pris å virke betalas. Härom föreligger åtminstone från de större avverkarnas sida i allmänhet goda och vägledande uppgifter. Vidare må erinras om, att, därest i en kommande lagstiftning även husbehovsvirket skulle bliva föremål för taxering, virkestaxeringsmålen antal kan komma att väsentligt ökas genom tillströmning av rena bagatellmål. Något särskilt behov av skogssakkunniga ledamöter vid avgörandet i kammarrätten av mål om virkestaxering synes därför enligt min åsikt icke föreligga. I de fall, då vederbörande föredragande eller andra ledamöter önska sakliga upplysningar i en eller annan värderingsfråga, torde sådana upplysningar kunna införskaffas på enklare och ur kostnadsynpunkt mera tillfredsställande sätt, än vad virkestaxeringsmålen handläggning i den för fastighetstaxeringsmål stadgade ordning komme att innebära. Vidare torde i detta sammanhang böra erinras om, att, därest virkestaxeringsmålen komma att handläggas av de allmänna beskattningsnämnderna och bliva föremål för granskning av vederbörande landskamrerare, även om besvär ej anförs hos prövningsnämnden, man torde kunna förutsetta, att dessa mål komma att underkastas en mera allsidig och saklig utredning hos beskattningsnämnderna än vad understundom nu är fallet. Slutligen torde det böra framhållas, att kravet på ett snabbt avgörande av virkestaxeringsmålen icke gör sig gällande med samma styrka som i fråga om fastighetstaxeringsmålen. Virkestaxering förrättas nämligen varje år, då däremot fastighetstaxeringen i stort sett är ett taxeringsförfarande, som allenast återkommer vart femte år.

Därest virkestaxeringsmålen skulle komma att handläggas i här ovan föreslagna ordning, synes beträffande instansordning någon åtskillnad icke böra göras mellan egentliga rättsfrågor och värderingsfrågor.»

Med överlämnande av skatteberedningens berörda promemoria och kammarrättens däröver avgivna utlåtande har jag därefter hos regeringsrättens äldste ledamot anhållit, att yttranden från regeringsrättens ledamöter angående de i promemorian omhandlade frågor måtte mig meddelas.

Med anledning härav hava regeringsrättens ledamöter sammanträtt den 1 mars 1928 till överläggning i ämnet; enligt mig tillställt utdrag av det vid sammanträdet förda protokollet förekom därvid följande:

»Regeringsråden Ernberg, Thulin, Palmgren, Rydin och Planting-Gyllenbåga förenade sig om följande av regeringsrådet Ernberg avgivna yttrande: 'Syftet med den ifrågavarande remissen torde vara att inhämta yttranden från regeringsrättens ledamöter allenast beträffande det av 1924 års skatteberedning utarbetade förslaget om upphävande av rätt att fullfölja talan till regeringsrätten i mål om virkestaxering (taxering till skogsaccis och skogsvårdsavgift).

De skäl, som av skatteberedningen anförts till stöd för en dylik åtgärd, överensstämma huvudsakligen med dem, som redan enligt en av regeringsrätten till chefen för justitiedepartementet den 15 sistlidne december avläten promemoria angående åtgärder för nedbringande av den i regeringsrätten befintliga arbetsbalansen ansetts kunna motivera bestämmelser i sådant syfte;

och synes ur sålunda anförda synpunkter något väsentligt icke vara emot det nu föreliggande förslaget att erinra. Visserligen borde följdriktigheten rätteligen fordra, att — i enlighet med vad beträffande fastighetstaxeringsmålen numera blivit stadgat — besvärsrätten i motsvarande omfattning bibehölles jämväl med avseende å nu ifrågavarande mål. Därutinnan är emellertid att märka, att de frågor, beträffande vilka talan i fastighetstaxeringsmålen må fullföljas till regeringsrätten, endast delvis äga motsvarighet i avseende å virkestaxeringsmålen och sålunda beträffande de senare icke spela samma roll som i fråga om de förra. De frågor, där en dylik motsvarighet kan tänkas uppstå, torde huvudsakligen röra sig om sådana spörsmål som *dels*, i vad mån skatteplikt, respektive skattefrihet, för virke på grund av dess tilltänkta eller faktiska användning föreligger (5—7 §§ skogsaccislagen; den 'objektiva skattskyldigheten'), *dels*, vem skyldighet att erlægga skatten åligger eller, med andra ord, vem som är att anse såsom avverkare etc. (9 § samma lag; den 'subjektiva skattskyldigheten') samt *dels*, inom vilken kommun den skog, där avverkningen skett, är belägen (1 § samma lag). Dylika frågor, vilka, såvitt erfarenheten hittills givit vid handen, endast jämförelsevis sällan utgjort föremål för tvist i högsta instans — de åtminstone i senare tid oftare förekommande tvisterna om rätt till avdrag av omkostnader vid bestämmande av skogs- eller rotvärdet torde icke lämpligen kunna utsöndras från värderingsfrågan — synas emellertid knappast vara av beskaffenhet att, ifall hithörande mål i övrigt anses kunna stanna i kammarrätten, särskilda bestämmelser med nödvändighet behöva meddelas för möjliggörande av berörda frågars dragande under regeringsrättens prövning, helst virkestaxeringen över huvud taget är ordnad på helt fristående sätt och därför icke, såsom förhållandet är med fastighetstaxeringen, äger direkt samband med taxeringen till bevilling samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Förslaget i nu omförmäld del synes därför kunna utan större olägenhet genomföras.

Ävenså synes icke något vara att mot förslaget erinra i vad angår mål om ansvar för försummelse vid fullgörande av deklara-tions- eller uppgifts-plikt med avseende å virkestaxering.

I enlighet med vad av skatteberedningen tillstyrkts synas däremot nu gällande bestämmelser om behandlingen av mål om debitering och restitution av skogsaccis och skogsvårdsavgift böra, oberoende av de nu föreslagna författningsändringarna i övrigt, lämnas orubbade.'

Regeringsrådet Söderwall, med vilken regeringsrådet Hasselrot instämde, anförde:

'En överslagsberäkning med ledning av regeringsrättens årsbok av antalet utav regeringsrätten avgjorda virkestaxeringsmål under 15-årsperioden 1912—1926 (dessförinnan synas några virkestaxeringsmål icke hava föredragits inför regeringsrätten) ger vid handen, att under nämnda 15 år avgjorts i runt tal 340 mål och att i ungefär 11 procent av dem kammarrättens utslag blivit av regeringsrätten ändrat. Ser man frågan från synpunkten av ändringsprocentens storlek, torde således anledning icke föreligga att betaga parterna möjligheten att fullfölja talan till högsta instans. Ej heller synes den besparing av regeringsrättens arbetstid, som genom en dylik åtgärd skulle vinnas, bliva anmärkningsvärd, då enligt ovannämnda beräkning antalet avgjorda mål per år i genomsnitt belöper sig till allenast 22—23, motsvarande cirka 1 $\frac{1}{2}$ —2 föredragningsdagar. Med hänsyn härtill och då det måste anses vara av vikt att rättsfrågorna i dessa liksom i andra beskattningsmål

må kunna underställas regeringsrättens prövning, men beträffande virkestaxeringsmålen svårighet möter att uppdraga gränsen mellan rätts- och värderingsfrågor, finner jag förslaget innebära en mot antagna grundsatser stridande nödfallsåtgärd, för vars tillgripande tillräcklig anledning saknas. Tilläggas bör, att, såvitt genom granskning av de hittills avgjorda målen i årsbokens referat och notiser kan utrönas, hos Kungl. Maj:t fullföljda besvär i rättsfrågor ingalunda varit sällsynta.»

Regeringsrättens arbetsbalans har nu, trots redan vidtagna åtgärder för dess nedbringande, nått en sådan storlek, att ytterligare åtgärder för dess nedbringande måste vidtagas. Vid den utredning i denna fråga, som enligt vad jag redan anfört verkställt inom justitiedepartementet, har särskild uppmärksamhet ägnats spörsmålet om avstängande av vissa mål från fullföljd hos regeringsrätten. Att virkestaxeringsmålen därvid kommit i åtanke, finner jag motiverat därav, att i dessa mål fråga oftast är om värdering, under det att mindre sällan rättsfrågor i egentlig mening äro före, samt att i värderingsfrågor domstolarna jämförelsevis sällan hava möjlighet att på grundval av föreliggande processmaterial göra ändring i beskattningsnämndernas på närmare kännedom om beskattningsföremålen grundade beslut. En garanti för ett riktigt avgörande av målen i kammarrätten torde kunna erhållas genom bestämmelse, att desamma skola avgöras av en särskild avdelning inom kammarrätten, sammansatt av ordinarie ledamöter i domstolen och vissa rörande värdering av virke sakkunniga lekmän, i nära överensstämmelse med vad redan genomförts beträffande mål om fastighetstaxering.

Visserligen har antalet till regeringsrätten fullföljda virkestaxeringsmål hittills icke varit särdeles stort. Enligt kammarrättens och finansdepartementets diaries inkommo under nedannämnda år följande antal dylika mål:

	till kammar- rätten	till regerings- rätten
år 1922	154	7
» 1923	186	20
» 1924	199	36
» 1925	232	22
» 1926	234	112
» 1927	136	89
	Summa	1,141
I medeltal för år	190 $\frac{1}{6}$	47 $\frac{2}{3}$

Uteslutet är dock icke, att en ökning av besvärmålen antal kan komma att inträda i framtiden på grund av den större betydelse, som skogsaccisen erhåller, därest kommunalbeskattningen omlägges i enlighet med vad i sådant avseende föreslagits uti det av mig tidigare denna dag anmälda förslagen till kommunalskattelag och till lag om skogsaccis. Men även om antalet besvär rörande virkestaxering icke kommer att stegras, saknar ett avstängande av

dylika mål från fullföljd till regeringsrätten icke betydelse, om även vissa andra grupper mål samtidigt avlyftas från regeringsrätten. Förslag i sådant avseende torde ock komma att senare framläggas av chefen för justitiedepartementet. Jag finner mig därför icke kunna underlåta att förordna åtgärden i fråga, sedan jag av förut återgivna yttranden av kammarrätten och regeringsrättens flesta ledamöter vunnit stöd för uppfattningen, att densamma kan genomföras utan men för rättssäkerheten. Även ur besparingssynpunkt kan åtgärden anses önskvärd.

Tveksamt kan vara, huruvida åtskillnad bör göras mellan värderingsfrågor och rättsfrågor i egentlig mening, så att fullföljd till regeringsrätten må vara tillåten beträffande de senare, men de förra skola stanna i kammarrätten. Ett åtskiljande av dessa frågor är emellertid i vissa fall förenat med icke ringa svårighet, och då, såsom regeringsrättens flesta ledamöter anför, särskilda bestämmelser om rätt att fullfölja talan i rättsfrågor knappast med nödvändighet behöva meddelas, anser jag mig kunna biträda förslaget, att samtliga frågor rörande virkestaxering, även desertionsfrågor, skola stanna i kammarrätten.

Skatteberedningens förslag med avseende å kammarrättens sammansättning vid behandling av dylika mål finner jag mig kunna biträda. Det härifrån avvikande förslag, som två ledamöter i kammarrätten framställt, anser jag icke fylla de krav, man bör uppställa på organisationen.

Jag ansluter mig även till skatteberedningens förslag, att talan ej må fullföljas hos regeringsrätten mot kammarrättens utslag i mål om ansvar för försummelse vid fullgörande av deklarations- eller uppgiftsskyldighet med avseende å virkestaxering.

Bestämmelser i ämnet hava, i huvudsaklig anslutning till skatteberedningens förslag, intagits i 126 och 127 §§, 144 § 3 mom. samt promulgationsbestämmelserna i det nu utarbetade förslaget till taxeringsförordning, varjämte vissa ändringar i 49 § 1 och 2 mom. skett.

Jag skall nu övergå till en närmare redogörelse för innebörden i de förslag till ändringar i vissa detaljbestämmelser i förhållande till vad 1927 års förslag till taxeringsförordning innehåller, som jag finner mig böra förordna, i den mån dessa ändringar icke äro av allenast redaktionell innebörd och såsom sådana icke tarva motivering.

Specialmotivering till förslaget till taxeringsförordning.

Rubriken.

Förslaget upptager även denna gång den allmänt gängse beteckningen »taxeringsförordning» i stället för den hittills använda rubriken »förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering».

1 §.

I denna paragraf angivas de olika skatter, till vilka taxering enligt förordningens bestämmelser skall äga rum. Bland dessa skatter nämnes icke skogsvårdsavgift. Särskild taxering för denna avgift erfordras nämligen icke, enär påföringen av skogsvårdsavgift anknytes till taxeringen till skogsaccis. Ej heller omnämnes utskiftningskatt, varom förordning utfärdats den 27 juni 1927 (nr 321). Enligt denna förordning skola nämligen de i gällande taxeringsförordning rörande taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt givna bestämmelser, med vissa särskilt angivna undantag, i tillämpliga delar lända till efterrättelse även med avseende å taxering till utskiftningskatt. Visserligen skulle bestämmelserna rörande taxering till utskiftningskatt kunna inarbetas i taxeringsförordningen, men, såsom jag yttrat vid anmälan av förslaget till förordning om utskiftningskatt (prop. 134/1927, sid. 17), finner jag med hänsyn till utskiftningskattens i viss mån provisoriska karaktär för närvarande det vara lämpligt att bibehålla berörda hänvisning till taxeringsförordningen.

*Inledande
stadganden.*

Lagen om allmän pensionsförsäkring innehåller i 14 och 15 §§ bestämmelser om beskattningsnämndernas befattning med påföringen av avgifter enligt samma lag. I 16 § av lagen meddelas därjämte vissa bestämmelser om besvär över beskattningsnämndernas beslut i dylika frågor. Tillräcklig anledning att överflytta dessa bestämmelser till taxeringsförordningen synes icke föreligga. I stället torde vara lämpligt att i förordningen intaga hänvisning till pensionsförsäkringslagens bestämmelser härom. Så har ock skett i 1 och 120 §§ i författningsförslaget.

2 §.

I denna paragraf meddelas bestämmelser om vissa i förordningen nyttjade beteckningar, vilka icke torde tarva närmare motivering. Vad i 3 mom. stadgas med avseende å Stockholm åsyftar att möjliggöra användning av de i länen gängse beteckningarna även då fråga är om Stockholm. I de fall då olika förhållanden betinga skiljaktighet mellan bestämmelserna för Stockholm och för riket i övrigt, framgår sådant av stadgandenas avfattning eller följer det av sakens natur.

I 1 mom. har vidtagits ändring beträffande det år, då allmän fastighetstaxering skall ske första gången efter förordningens ikraftträdande, varjämte i nämnda mom. och i 2 mom. vissa obetydliga redaktionella jämkningar skett. I 3 mom. har införts stadgande om att överståthållarämbetet är att anse såsom vederbörande länsstyrelse, försåvitt fråga är om den mellankommunala prövningsnämnden. Denna bestämmelse avser att förebygga tvekan om vilken länsstyrelse är behörig att vidtaga sådana av den mellankommunala prövningsnämndens verksamhet föranledda åtgärder, som ankomma på länsstyrelse, t. ex. föreläggande av vite enligt 39 § 2 mom. eller 40 § 2 mom. efter anmälan av allmänna ombudet hos nämnden samt utdömande av i dylik ordning förelagt vite eller av böter enligt 139 §, i vad avser utevaror från sammanträde med nämnden.

3 §.

Beskattningsnämnder.

Denna paragraf, vilken upptager de i förordningen förekommande benämningar å beskattningsnämnder och deras verksamhetsområden, överensstämmer med 3 § i 1927 års kungl. förslag. Endast en obetydlig redaktionell ändring har vidtagits.

På åtskilliga ställen i förordningen användes uttrycket »prövningsnämnd» såsom gemensam beteckning för de i 2 och 3 mom. av förevarande paragraf omförmälda nämnderna. I vissa fall, då stadganden om prövningsnämnd icke äro tillämpliga å de i 3 mom. omförmälda nämnderna och detta icke utan vidare framgår av sammanhanget, betecknas prövningsnämnden såsom »ordinarie». Att i författningen införa särskild förklaring av detta uttrycks innebörd har ansetts icke vara erforderligt.

4 §.

Denna paragraf, som upptager föreskrifter om indelning i beredningsdistrikt, fastighetstaxeringsdistrikt och taxeringsdistrikt, överensstämmer i huvudsak med den av första särskilda utskottet utan erinran lämnade 4 § i 1927 års förslag. I fråga om fastighetstaxeringsdistrikt har ansetts böra tydligare än förut framhållas, att flera odelade beredningsdistrikt böra sammanföras till ett fastighetstaxeringsdistrikt och att därvid distrikten böra göras så stora, omständigheterna lämpligen medgiva. Det vill nämligen synas, som om vid distriktsindelningen för 1928 års allmänna fastighetstaxering inom vissa län fastighetstaxeringsdistrikten gjorts väl små. Genom sådant förfaringsätt riskerar man att icke vinna vad man med fastighetstaxeringsnämndernas inrättande åsyftat, nämligen att dessa nämnder skola åvägabrunga utjämning av värdena inom jämförelsevis stora områden.

I paragrafens tredje stycke har gjorts en mindre ändring av rent redaktionell innebörd.

5—7 §§.

Dessa paragrafer motsvara 5—7 §§ i 1927 års kungl. förslag, vilka kommunalskatteskottet lämnat utan erinran. Några smärre jämkningar av redaktionell innebörd hava vidtagits. Därjämte har i 7 § tiden för utseende av ledamöter i fastighetsprövningsnämnd ändrats från tidigare föreslagna »före utgången av april månad under taxeringsåret» till »senast den 15 april under taxeringsåret». Sistnämnda tidsbestämmelse gällde nämligen vid 1922 års allmänna fastighetstaxering och är föreskriven i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1928. Den synes vara betingad därav, att kungörelse om nämndens sammansättning och om tid för anförande av besvär till fastighetsprövningsnämnden lämpligen bör vara utfärdad minst en månad före besvärstidens utgång den 15 maj.

Nämnder för allmän fastighetstaxering.

8 §.

I fråga om de ändringar, som vidtagits i denna mot 8 § i 1927 års kungl. förslag svarande paragraf, hänvisar jag till vad som härom anförts i den allmänna motiveringen.

Nämnder för arlig taxering.

9—11 §§.

I fråga om dessa paragrafer råder full överensstämmelse med 1927 års förslag.

12 §.

Denna paragraf företer flera olikheter mot 1927 års kungl. förslag.

I 1 mom. återfinnas stadgandena i 1 och 3 mom. av nämnda förslag, i redaktionellt hänseende något ändrade. 2 mom. har erhållit ny lydelse och i 3 mom. äro bestämmelserna i forna 4 mom. upptagna med allenast mindre ändringar av rent redaktionell innebörd.

För beskattningsnämnderna gemensamma bestämmelser.

I 1927 års kungl. förslag föreskrevs såsom villkor för valbarhet till ledamot i beskattningsnämnd i första instans, att vederbörande skulle vara mantalsskriven inom distriktet samt tillika under året näst före taxeringsåret hava haft att utgöra allmän kommunalskatt inom distriktet eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och jämväl, i den mån utskylderna vid tiden för valet varit förfallna, erlagt desamma. Denna föreskrift anslöt sig i huvudsak till 25 § gällande taxeringsförordning. I motionerna II: 469 och 473 yrkades i anslutning till 1923 års taxeringssakkunnigas förslag i ämnet, att för valbarhet skulle fordras allenast, att vederbörande ägde rösträtt i kommunens allmänna angelägenheter. Utskottet biträdde motionsyrkandena under anförande:

Valbarhetsvillkor.

»Utskottet har sett denna sak så att man icke har anledning att uti ifrågasvarande hänseende uppställa strängare krav än i fråga om andra kommunala förtroendeuppdrag, vilka liksom taxeringsuppdraget äro beroende på medborgerlig skyldighet och vid utförandet förenade med tidsupppoffring samt stundom kostnader.»

Reservation anmäldes av herrar Borell och Anderson i Linköping, vilka med instämmande av herr Sederholm m. fl. förmälde sig anse, att bestämmelserna i fråga bort erhålla den av Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen. Första kammaren beslöt i enlighet med reservanternas yrkande, varemot spörsmålet icke kom under särskild behandling i andra kammaren.

[Departementschefen.]

Då jag nästlidet är förordade bibehållande i huvudsak av nu gällande bestämmelser om villkor för valbarhet till ledamot i beskattningsnämnd i första instans, biträdde jag en mening, som kommit till uttryck i en stor mängd yttranden. Jag åberopade särskilt ett uttalande av statskontoret (prop. 210/1927, sid. 206), däri ämbetsverket framhållit, att ett utbytande av nuvarande villkor om fullgjord skattskyldighet mot fordran på kommunal rösträtt skulle innebära, att den som försummat erlægga skatt till staten och eventuellt även till kommunen för det senaste eller de två senaste åren skulle vara valbar till ledamot i taxeringsnämnd. Även om utvecklingen i allmänhet gått i riktning mot mildring eller avskaffande av s. k. utskyldstreck, måste det dock enligt ämbetsverkets mening förefalla särskilt stötande, om personer, som icke själva fullgjort sin skatteplikt till det allmänna, skulle kunna ingå såsom ledamöter i taxeringsnämnder. Den sålunda uttalade uppfattningen måste jag vidhålla och har därför bibehållit de i fjolårets proposition upptagna bestämmelserna men av redaktionella hänsyn flyttat desamma till 1 mom. av förevarande paragraf.

Skyldighet att mottaga uppdrag såsom medlem i beskattningsnämnd.

Fjolårets förslag till taxeringsförordning upptog i 2 mom. av 12 § stadganden om dem, som vore skyldiga att emottaga uppdrag såsom taxeringsmän. I momentets första stycke föreskrevs sålunda, att magistratsperson, häradsskrivare och landsfiskal ej utan laga förfall må avsäga sig länsstyrelsens förordnande att vara ordförande eller ledamot i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd. I andra stycket av momentet stadgades, att envar annan är skyldig att, såvida han är inom vederbörande nämnds distrikt boende och icke under minst fem år deltagit i taxeringsarbete inom distriktet eller är av laga förfall hindrad, mottaga uppdrag att vara ordförande eller ledamot i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd. Dessa stadganden överensstämde i huvudsak med föreskrifterna i 27 § gällande taxeringsförordning. Taxeringsakkunniga hade icke upptagit några häremot svarande stadganden i sitt förslag. Enligt de sakkunnigas uppfattning vore det reella värdet av dylika stadganden skäligen ringa. Taxeringsarbetet ställde numera så stora krav på ordföranden i taxeringsnämnden, att man för arbetets riktiga fullgörande måste

förutsätta intresse för detsamma hos ordföranden. Man kunde emellertid knappast påräkna sådant intresse hos en person, som mot sin vilja erhållit ett dylikt uppdrag och framhårdade i sin åstundan att undslippa detsamma. Jämväl för övriga i stadgandet avsedda personer vore stadgandet, enligt de sakkunnigas mening, skäligen betydelselöst. Däremot hade tre länsstyrelser och kammarrätten uttalat sig för bibehållande av nuvarande bestämmelser i ämnet under förmenande, att de vore av behovet påkallade. För egen del anförde jag:

»Även om, såsom taxerings-sakkunniga anført, det reella värdet av det ifrågavarande stadgandet är skäligen ringa, innebär det dock en garanti för att vid brist på frivilliga krafter personer finnas att tillgå för berörda uppdrag. Då därtill kommer, att taxeringsförordningen bör tydligt karakterisera uppdrag att vara medlem av beskattningsnämnd såsom en medborgerlig plikt, har jag i det nu föreliggande förslaget bibehållit stadgandet i fråga.»

Utskottet uteslöt momentets första stycke under anförande, att något verkligt behov av stadgandet i fråga icke föreläge. Ett bibehållande av detsamma kunde ock, enligt utskottets mening, leda till den uppfattningen, att länsstyrelsen i första hand borde välja ordförande och ledamöter i beskattningsnämnderna bland de i stycket omförmälda tjänstemännen. En sådan missuppfattning hade utskottet ansett angeläget förebygga, särskilt som anledning icke saknats för erinringar om att på vissa håll uppdragen i väl stor utsträckning givits tjänstemän inom landsstaten och fögderiförvaltningen. Av styckets uteslutande föranleddes viss jämkning av andra stycket.

Med anledning av utskottets berörda uppfattning har jag i det nu uppgjorda förslaget icke upptagit någon särskild föreskrift om skyldighet för angivna tjänstemän att mottaga taxeringsuppdrag av länsstyrelsen. Stadgandena i momentets andra stycke har jag utbytt mot nya stadganden i anslutning till vad i förordningen om kommunalstyrelse på landet är stadgat om skyldighet att mottaga uppdrag såsom ordförande i kommunalstämma. Vad i sådant avseende gäller synes mig nämligen vara i huvudsak passande även för taxeringsuppdragen.

[Departementschefen.]

13 §.

I paragrafens första mom. har införts föreskrift om att efterträdare till sådan medlem eller suppleant i beskattningsnämnd, som avgår, innan tjänstgöringstiden är till ända, skall förordnas eller väljas för återstående tiden i enahanda ordning, som gällt för förordnande eller val av den avgångne. Detta stadgande, som saknar direkt motsvarighet i gällande taxeringsförordning, torde överensstämma med brukligt förfaringsätt för dylikt fall.

2 mom. motsvarar 13 § i 1927 års förslag. Stadgandet har i redaktionellt hänseende omarbetats.

14 §.

I 1 mom. av förevarande paragraf hava allenast några smärre redaktionella ändringar vidtagits.

Paragrafens 2 mom. ansluter sig i huvudsak till den av första särskilda utskottet föreslagna lydelsen, men jag har ansett en omformulering erforderlig, enär det, enligt min mening, bör av stadgandet tydligt framgå, dels att länsstyrelsen har skyldighet och icke allenast befogenhet att säkerställa tillgången av sakkunniga medhjälpare vid taxeringsarbetet och dels att Kungl. Maj:t må kunna meddela erforderliga normerande bestämmelser i ämnet, såsom i fråga om kompetensvillkor och grunder för arvodenas bestämmande m. m. dyl.

15 §.

I 1 mom. av denna paragraf meddelas bestämmelser om biträde av kommunala tjänstemän. Här om hänvisas till den allmänna motiveringen. Vid paragrafens avfattande har hållits i sikte, att hinder ej bör möta att förordna kommunala tjänstemän att biträda jämväl vid allmän fastighets-taxering.

Paragrafens 2 mom. överensstämmer med 3 mom. av 14 § i 1927 års förslag. Några smärre ändringar av redaktionell natur hava vidtagits.

16 §.

Denna paragraf motsvarar 15 § i 1927 års förslag.

17 §.

I denna paragraf, som motsvarar 16 § i 1927 års förslag, har, jämte smärre redaktionella ändringar, vidtagits viss omformulering av stadgandet i 1 mom. om i vilka fall allmän fastighetsdeklaration skall avgivas. Stadgandet härom i 1927 års förslag, vilket stadgande nära anslöt sig till vad i ämnet gällde enligt förordningen den 7 juli 1921 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922, gjorde icke någon skillnad mellan skattepliktiga och skattefria fastigheter. Icke ens sådana fastigheter, som icke kunde bli föremål för taxering, voro uttryckligen undantagna. Det torde dock vara uppenbart, att fastighetsdeklaration icke erfordras för sistnämnda slags fastigheter. Det har, enligt vad jag erfarit, någon gång yppats tvekan, huruvida dylik deklaration bör fordras för sådana fastigheter, som väl skola taxeras men som äro undantagna från skatteplikt. Emellertid måste det för värdesättningen av dylik fastighet vara av betydelse att känna dess areal, beskaffenheten av därå uppförda byggnader, dessas användning och brandförsäkringsvärde m. m. Det synes mig lämpligt, att fastighetsdeklaration avgives även för dylik fastighet. Genom

*Deklarationer
och andra upp-
gifter till led-
ning vid all-
män fastig-
hetstaxering.*

den nu föreslagna formuleringen, enligt vilken fastighetsdeklaration skall avgivas för varje fastighet med undantag för sådan, som avses i 5 § 2 mom. eller 5 § 4 mom. kommunalskattelagen, torde den av mig omfattade meningen, att fastighetsdeklaration skall avgivas för varje fastighet, som kan bliva föremål för taxering, hava kommit till tydligt uttryck.

18 §.

Denna paragraf motsvarar 17 § i 1927 års förslag. Beträffande brandförsäkringsanstalts uppgiftsskyldighet har jag följt första särskilda utskottets förslag, att uppgiftsskyldigheten skall inträda först efter anmaning och kunna avse byggnadsbeståndet å såväl jordbruksfastighet som annan fastighet. Några redaktionella ändringar hava därjämte vidtagits.

19—21 §§.

Dessa paragrafer motsvara 18—20 §§ i 1927 års förslag med de av första särskilda utskottet föreslagna smärre ändringar; i 20 och 21 §§ hava några obetydliga redaktionella ändringar skett.

22 §.

Denna paragraf, som reglerar ägares eller innehavares av fastighet uppgiftsskyldighet rörande fastigheten de år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum, företer endast smärre redaktionella avvikelser från 21 § i 1927 års förslag enligt den av utskottet förordade lydelsen.

*Deklarationer
och uppgifter
vid särskild
fastighets-
taxering.*

23 §.

Jag har ansett mig kunna biträda första särskilda utskottets förslag, att skyldighet för brandförsäkringsanstalt att lämna uppgift till ledning vid särskild fastighetstaxering skall, i likhet med vad utskottet förordat beträffande uppgiftsskyldigheten vid allmän fastighetstaxering, inträda först efter anmaning samt kunna omfatta byggnadsbeståndet å såväl jordbruksfastighet som annan fastighet. Stadgande härom upptages i förevarande paragraf, som motsvarar 22 § i 1927 års förslag. Avfattningen har i redaktionellt hänseende något ändrats.

24 §.

1 mom. av förevarande, mot 23 § i 1927 års förslag svarande paragraf innehåller stadganden om plats för avlämnande av särskild fastighetsdeklaration. Dessa stadganden avvika från vad som föreslogs nästlidet år såtillvida, att deklaration i Stockholm må avlämnas jämväl till taxeringsnämndens ordförande och icke allenast till överståthållarämbetet. Härigenom uppnås överensstämmelse med de i 37 § upptagna bestämmelserna om plats för avlämnande av självdeklaration.

3 mom. i förutvarande 23 § blir obehövt, därest, såsom i det föregående nämnts, brandförsäkringsuppgifter skola lämnas först efter anmaning.

25 §.

Denna paragraf motsvarar 24 § i 1927 års förslag.

26 §.

*Deklarationer
och andra upp-
gifter vid taxering
för in-
komst eller
förmögenhet.*

Förevarande paragraf ansluter sig till 25 § i 1927 års förslag enligt den av utskottet förordade lydelsen. I 1 och 2 mom. hava några rent redaktionella ändringar skett, varjämte i tredje stycket av 1 mom. åldersgränsen för barn ändrats från 18 år till 16 år i enlighet med vad som föreslås i 69 och 70 §§ kommunalskattelagen.

27 §.

Denna paragraf motsvarar 26 § i 1927 års förslag.

28 §.

Förevarande paragraf överensstämmer i huvudsak med 27 § i 1927 års kungl. förslag. Den lydelse av andra stycket i paragrafen, som första särskilda utskottet framlagt, synes mig icke fullt lycklig. Av densamma framgår nämligen icke tydligt skillnaden mellan allmän självdeklaration och särskild självdeklaration; ej heller framgår av densamma fullt otvetydigt, att den, som icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt men väl är skattskyldig till kommunal inkomstskatt, skall avgiva allenast särskild självdeklaration. Jag har därför ansett mig böra giva företrädet åt den lydelse, som 1927 års proposition upptog, men har i förtydligande syfte omarbetat densamma i formellt hänseende.

En saklig ändring har skett såtillvida, att stadgandet om i vilken kommun allmän självdeklaration skall avgivas erhållit den lydelsen, att avgivandet skall ske i den kommun, där den deklarationsskyldige är mantalsskriven eller utan att vara mantalsskriven är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. I 1927 års förslag saknades orden »är mantalsskriven eller utan att vara mantalsskriven». Frånvaron av denna bestämmelse kan befaras leda till att deklarationsskyldigheten anses icke behörigen fullgjord i sådant fall, då skattskyldig avgivit allmän självdeklaration i kommun, där han är mantalsskriven, men senare, exempelvis efter besvär av kommun, annan kommun befinnes vara den skattskyldiges rätta mantalsskrivningsort. En sådan eventualitet bör givetvis förebyggas. Detta torde vinnas genom den nu föreslagna lydelsen, som ansluter sig till gällande stadgande i ämnet (13 § 1 mom. taxeringsförordningen den 28 oktober 1910).

Därest, såsom stundom inträffar, den skattskyldige skulle hava samtidigt mantalsskrivits å två eller flera orter, följer av ett dylikt stadgande icke, att han är skyldig avgiva allmän självdeklaration å samtliga dessa orter; endast *en* sådan deklaration skall avgivas, och deklarationsskyldigheten

måste anses fullgjord, om deklARATIONEN avlämnas å någon av dessa orter. Möjligen skulle med den nu föreslagna lydelsen en deklARATIONSSKYLDIG, som mantalsskrivits å obehörig ort och som underlåtit avgiva allmän självdeklARATION därstädes, men som i stället i behörig ordning avgivit sådan deklARATION å ort, där han rätteligen bort mantalsskrivas och där han förty är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, kunna anses hava gjort sig skyldig till underlåtenhet, som enligt 39 § 1 mom. första punkten medför förlust av rätt till klagan hos kammarrätten och Kungl. Maj:t. Givetvis böra dock de för underlåtenhet att avgiva deklARATION stadgade påföljder icke inträda i dylikt fall. Att så ej heller kommer att ske, torde följa av vad i 39 § 3 mom. och 141 § 3 mom. är stadgat.

I tredje stycket har en obetydlig redaktionell ändring skett.

29 §.

1 mom. av denna paragraf överensstämmer med 28 § i 1927 års förslag enligt den av första särskilda utskottet förordade lydelsen, dock med följande ändringar. I punkterna 1) och 6) av första stycket hava några obetydliga redaktionella jämkningar vidtagits, varjämte i punkt 2) formuleringen ändrats i anslutning till 18 § b) i årets förslag till kommunalskattelag. Ur fjärde stycket av 28 § i fjolårets förslag hava uteslutits dels föreskriften om att för vissa kommanditbolag uppgift skall lämnas om den å kommanditdelägarna belöpande andelen av bolagets kapital, dels hänvisningen till 6 § 3 mom. andra stycket förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Dessa ändringar äro en följd av de av mig förut i dag föreslagna ändrade reglerna för beskattning av kommanditbolag. Därjämte har det av utskottet föreslagna stadgandet om att belopp, som upptagas i självdeklARATION, skola utföras i jämna krontal, så att överskjutande öretal bortfalla, icke medtagits. Denna föreskrift synes mig nämligen föga rationell. Öresbeloppen äro icke så betydelselösa, som utskottet synes hava förmenat; och i de fall, där en långt gående specifikation användes, skulle utelämnandet av öresbelopp kunna leda till icke obetydliga avvikelser från det resultat, som ernås, om hänsyn toges till öresbeloppen, exempelvis skulle en skattskyldig vinna lägre beskattning genom detaljerad redovisning av sina intäkter och summariskt angivande av avdragsposter än om motsatt förfaringssätt användes. En sådan följd av den ifrågasatta bestämmelsen kan svårigen anses tillfredsställande.

Såsom 2 mom. av förevarande paragraf har upptagits stadgandet i 29 § av 1927 års förslag.

30 §.

I denna paragraf meddelas bestämmelser om de särskilda uppgifter, som skola lämnas för vissa företag, beträffande vilka kommunalskattelagen meddelar särskilda regler om fördelning av inkomst till beskattning inom flera kommuner. Bestämmelserna ansluta sig till vad första särskilda utskottet

nästlidna år föreslog; dock hava beträffande företag, som avser att medelst ledning tillhandahålla vatten, gas eller elektrisk kraft, ändrade bestämmelser upptagits såsom följd av de nya fördelningsregler i kommunalskattelagen, som jag förut i dag förordat.

31 §.

Denna paragraf har med en oväsentlig redaktionell ändring lika lydelse som paragrafen med samma nummer i 1927 års förslag.

32 §.

I denna paragraf har, jämte smärre ändringar av redaktionell innebörd, vidtagits sådan ändring av 3 mom., att det för delägare i handelsbolag och rederi givna stadgandet gjorts tillämpligt även å samtliga delägare i kommanditbolag. Denna ändring är en följd av vad som föreslås beträffande kommunalbeskattningen av delägare i kommanditbolag.

33 §.

Denna paragraf, vilken meddelar föreskrifter om de uppgifter, som utan anmaning skola avgivas till ledning för annans taxering, ansluter sig i huvudsak till motsvarande paragraf i första särskilda utskottets förslag år 1927.

Löneuppgifter. I avseende å de uppgifter rörande anställdas och pensionstagares förmåner, som skola avgivas av verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, innefattade 1927 års förslag den avvikelse från vad nu gäller, att sådana uppgifter skulle lämnas endast beträffande dem, som hade anställning i rörelse eller ägde uppbära pension på grund av tidigare anställning i rörelse, under det att för närvarande uppgift skall lämnas utan hänsyn till verksamhetens art. Denna ändring var föranledd av önskan att erhålla likartade regler för nämnda företag som för enskilda personer.

[Departementschefen.]

Vid förnyat övervägande av denna fråga har jag funnit nämnda ändring i nu gällande bestämmelser icke odelat lycklig. Vissa av nämnda företag stå de i punkten a) av förevarande paragraf omförmälda offentliga institutionerna så nära, att tillräcklig anledning att befria dem från uppgiftsplikt för personal, som ej användes i rörelse, eller för pensionerad sådan personal knappast finnes. Det torde ej heller kunna anses obefogat att såsom hittills påfordra uppgift från bolag och liknande företag rörande hos dem anställda, som sysselsatts exempelvis i jordbruk eller skogsbruk. En påtaglig skillnad härutinnan föreligger mellan dessa företag å ena sidan och enskilda personer å andra sidan. De senare hava i regel icke samma möjligheter som de förra att lämna dylika uppgifter, och de skäl, som tala mot utsträckandet av uppgiftsplikten rörande anställdas förmåner att gälla alla arbetsgivare,

oavsett arten av den verksamhet, i vilken de anställda varit sysselsatta, äga ej full giltighet beträffande nu ifrågavarande företag. Jag har därför låtit stadgandena i fråga undergå omarbetning till vinnande av överensstämmelse med vad nu gäller i detta hänseende.

Härutöver må nämnas, att dels i punkt e) av första stycket skett en rent redaktionell ändring och dels ur paragrafen uteslutits det i följd föreslagna stadgandet om uppgift rörande utdelning till kommanditdelägare i kommanditbolag. Uppgift härom erfordras icke, därest, såsom av mig tidigare i dag föreslagits, i fråga om kommanditbolagens beskattning samma regler komma att gälla som för handelsbolag.

34 och 35 §§.

I dessa paragrafer, som ansluta sig till paragraferna med samma nummer i 1927 års förslag i den av första särskilda utskottet förordade lydelsen, hava icke skett andra ändringar än att dels i 34 § såsom följd av den i år intagna ståndpunkten till frågan om kommanditbolagens beskattning för dessa bolag givits enahanda regler som för handelsbolag och dels vissa jämkningar av rent redaktionell innebörd skett.

36 §.

I denna paragraf givas regler om tiden för avlämnande av deklARATIONER och andra uppgifter till ledning vid taxeringen för inkomst eller förmögenhet, som i allt väsentligt ansluta sig till vad som år 1927 föreslogs av Kungl. Maj:t. Första särskilda utskottet föreslog ändringar uti stadgandena i 1 mom. i tre avseenden.

Såsom villkor för att verk, bolag och andra bokföringsskyldiga skulle äga begagna anstånd med självdeklarations avgivande till den 31 mars uppställde utskottet, utöver vad propositionen innehöll, att skriftlig anmälan om anståndets begagnande gjordes hos taxeringsnämndens ordförande senast den 15 februari under taxeringsåret. Detta utskottets förslag motiverades i anslutning till motion II: 471 därmed, att i större distrikt taxeringsnämndens ordförande hade svårt att hålla reda på vem som vore eller icke vore bokföringsskyldig och att han, om deklARATIONER infordrades på ett tidigt stadium av taxeringsarbetet, lätteligen kunde komma att rikta sådan anmaning till någon, som ägde rätt till anstånd med avlämnandet av deklARATIONER, varigenom denne skulle känna sig kränkt. Genom bibehållande av nuvarande bestämmelser om anmaningsplikt, vilka vållade deklARANTEN ytterst ringa besvär, undvekes berörda olägenhet och ordföranden erhöle tillfälle att ordna arbetet rationellt.

Vidare föreslog utskottet sådan avfattning av fjärde stycket, att landskamreraren skulle kunna utsätta särskild deklARATIONSTID, då skattskyldig visade hinder för deklARATIONENS ingivande inom stadgad tid föreligga även »av annan giltig orsak» än de i propositionen angivna, nämligen »hans förvärvskällors särskilda beskaffenhet eller verksamhetens mera betydande

Tid för avlämnande av deklARATIONER
m. m.

omfattning». För detta ändringsförslag anförde utskottet dock ingen motivering.

Slutligen föreslogs i femte stycket sådan ändring, att där förekommande stadganden skulle vara tillämpliga även i fråga om kommanditdelägare i kommanditbolag med högst fyra sådana delägare. Detta ändringsförslag var föranlett av utskottets förslag om bibehållande av nuvarande beskattningsregler för kommanditbolag för det fall, att i kommanditbolaget icke finnes flera än fyra kommanditdelägare.

Förslaget om borttagande av skyldigheten att göra anmälan om när anstånd med deklarations avgivande kommer att begagnas väcktes av taxeringssakkunniga och lämnades utan anmärkning i det stora flertalet inkomna yttranden. Två länsstyrelser samt föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän framställde vissa erinringar mot förslaget. För egen del anförde jag:

»Utvecklingen har medfört, att den nu föreskrivna anmälningen om hinder att avlämna deklaration före den 1 mars i regel saknar varje reell innebörd. Vari hindret består uppgives oftast icke. Någon prövning av hindrets förekomst plägar icke heller företagas av taxeringsmyndigheterna. Anmälningen har alltså blivit en ren formsak. Att bibehålla den i en ny taxeringsförordning synes så mycket mindre vara påkallat, som enligt förslaget bokföringsskyldiga skola äga åtnjuta anstånd till den 31 mars, oavsett om något hinder föreligger eller ej. Ett bibehållande av anmälningskyldigheten skulle därför endast innebära en föreskrift därom, att vederbörande deklarationspliktige skulle tillkännagiva, att han är bokföringsskyldig, och en sådan anmälan torde vara alldeles överflödig. Visserligen kan taxeringsnämndsordföranden mellan den 15 februari och den 31 mars vara i tveksamhet om han skall eller icke skall utfärda föreläggande för den, som uteblivit med deklaration, att inkomma med densamma. Men säkerligen kan det förväntas, att sådan tveksamhet sällan skall föreligga, enär ordföranden i regel rätt väl känner till de bokföringspliktiga inom distriktet.»

[Departementschefen.]

Den uppfattning, varåt jag sålunda givit uttryck, har jag ej funnit anledning frånga. Att, såsom utskottet förordat, ålägga alla anståndsberättigade skyldighet att anmäla, att de ämna begagna anstånd, enbart därför, att taxeringsnämndens ordförande kan sväva i villrådighet om huruvida en eller annan skattskyldig äger anstånds rätt eller icke, synes onödigt rigoröst. Om ordföranden anmanar någon anståndsberättigad att avgiva deklaration före den 31 mars, förlorar denne därför icke sin anstånds rätt, enligt vad härom stadgas i 4 mom. av förevarande paragraf. Skulle den skattskyldige känna sig irriterad av en dylik anmaning, lärer nog en dylik misstämning lätt lägga sig. Däremot kommer säkerligen ett starkt och ihållande missnöje att göra sig gällande hos en stor mängd av övriga anståndsberättigade, om det skulle åligga dem att, för att få utöva rätten till anstånd, årligen på alla platser, där de skola fullgöra sin deklarationsskyldighet, anmäla, att

de äro bokföringspliktiga och att deras räkenskapsår tilländagått efter den 31 oktober, fastän det är uppenbart, att taxeringsnämndens ordförande även utan sådan anmälan väl känner dessa förhållanden. För de företag, som driva verksamhet på många orter, exempelvis järnvägsbolag, banker, bruksbolag m. fl., skulle fullgörandet av dylik anmälningskyldighet vålla stort besvär och förfarandet te sig tämligen meningslöst. Men ej nog härmed. De skattskyldiga skulle även löpa risk, när deras klagorätt är beroende av att en dylik anmälan framkommer i rätt tid. Jag måste vidhålla, att med de ändrade förutsättningarna i övrigt för rätten till anstånd en dylik anmälningskyldighet icke är av verkligt behov påkallad och att den skulle medföra slöseri med tid, papper och arbetskraft såväl för de skattskyldiga som för myndigheterna utan motsvarande nytta. Jag har därför icke kunnat biträda utskottets förslag på denna punkt. Detta innebär dock icke, att jag anser hinder möta för den, som så vill, att av egen drift underrätta ordföranden om att han ämnar begagna sig av sin anstånds rätt; tvärtom är det ju lämpligt att så frivilligt sker i de fall, då den skattskyldige tror sig icke vara känd av ordföranden.

Vad därefter angår frågan om ytterligare uppskov med avgivande av deklaration efter tillstånd av landskamrerare, torde få antagas, att utskottets ändringsförslag äsyftat att bereda möjlighet till medgivande av uppskov i särskilda fall, då synnerligt behov därav visades. Den föreslagna formuleringen synes mig dock vara något för allmänt hållen och lämna möjlighet för skiftande tillämpning. Klart är att utsättande av särskild deklarationstid bör förekomma endast undantagsvis, då särskilda omständigheter innebära ett verkligt hinder för deklarationens avlämnande inom vanlig tid. Vid anmälan av 1927 års förslag anförde jag, efter att hava redogjort för taxeringssakkunnigas förslag och inkomna yttranden däröver, följande: »Det är tydligt, att anståndet bör få åtnjutas, när själva näringens art är av beskaffenhet att försvåra deklarationsskyldighetens fullgörande före april månads början. I och för sig är det nog också riktigt, att subjektiva skäl för anstånd icke böra få åberopas. Det måste också beträffande en del företag medgivas, att även om skäl till anstånd icke föreligger i beskaffenheten av den drivna rörelsen eller dess olika grenar, rörelsens omfattning medför betydande svårighet att jämväl med begagnande av åtskilliga extra arbetskrafter medhinna deklarationens upprättande inom den för bokföringspliktiga föreslagna regelrätta deklarationstiden. Vad nu sagts torde gälla även för sådana deklaranter, som utan att vara bokföringspliktiga hava en eller flera förvärvskällor av betydande omfattning. Härvid kunna ifrågakomma icke endast vissa rörelseidkare, utan även idkare av jordbruk och skogsbruk. I följd härav har jag funnit det riktigt, att anstånd skall kunna beviljas såväl på grund av förvärvskällornas särskilda beskaffenhet som ock på grund av verksamhetens mera betydande omfattning.» Den av utskottet äsyftade utvidgningen av förutsättningarna för ytterligare uppskov torde, utan att man äventyrar missbruk av rättigheten i fråga, kunna vinnas

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 181 häft. (Nr 214.)

genom att utbyta orden »eller av annan giltig orsak» mot orden »eller annan omständighet av säregen beskaffenhet», vilka bättre giva uttryck åt stadgandets karaktär av undantagsstadgande, som ganska sällan bör komma till användning.

Beträffande slutligen femte stycket av 1 mom. tarvas nu ändrad formulering såsom följt av den i årets förslag till kommunalskattelag intagna ståndpunkten, att för kommanditbolagens beskattning skola gälla samma regler som för handelsbolagen.

37 §.

Paragrafen har bibehållits oförändrad.

38—41 §§.

Dessa paragrafer ansluta sig till motsvarande paragrafer i 1927 års kungl. förslag. I 38 och 39 §§ hava några smärre redaktionella ändringar vidtagits.

42 §.

*Särskild upp-
gift om viss
lotterivinst.*

I 1927 års kungl. förslag till taxeringsförordning föreskrevs i 42 § 1 mom., att envar, som i svenskt penninglotteri eller vid vinstdragning av här i riket utfärdade premieobligationer erhållit vinst, uppgående till mer än ett-hundra kronor, skulle vara skyldig att till ledning för egen taxering för inkomst eller förmögenhet avgiva särskild uppgift om vinsten. Sådan uppgift skulle avfattas å blankett enligt formulär, som fastställdes av Kungl. Maj:t, och avlämnas vid vinstmedlens lyftande till lotteriets anordnare eller obligationernas utfärdare; och hade denne att tillse, att vinst icke utlämnades, utan att uppgiftsskyldigheten behörigen fullgjordes. Därjämte meddelades i förslaget föreskrifter rörande sättet för deklarationernas överlämnande från lotterianordnaren eller obligationernas utfärdare till taxeringsmyndigheterna samt om ansvar för underlåtenhet härutinnan.

Första särskilda utskottet avstyrkte förslaget om införande av särskild uppgiftsskyldighet rörande lotterivinster. Härom samt om riksdagens ställning till frågan om lotterivinstbeskattningen överhuvudtaget hänvisar jag till vad jag tidigare i dag anfört vid anmälan av förslag till kommunalskattelag (prop. nr 213, sid. 211 ff.). Av skäl, som jag därvid angivit (prop. nr 213, sid. 238), har jag i nu förevarande paragraf infört föreskrifter om uppgiftsskyldighet beträffande sådana vid vinstdragning å här i riket utfärdade premieobligationer utfallna vinster, som uppgått till minst 1,000 kronor och för vilka icke skall utgöras skatt enligt förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster. Stadgandena ansluta sig nära till vad som föregående år föreskrevs i 42 § förslaget till taxeringsförordning. Uttrycklig föreskrift har nu blivit införd därom, att, i de fall då flera äga del i vinst, uppgiftsplikten må fullgöras på det sätt, att den av delägarna, som ombesörjer vinstens lyftande, avlämnar en av honom underskriven uppgift om namn, adress och andel i vinsten icke blott i vad rör honom själv utan även beträffande övriga delägare. I dylikt fall bör det åligga den taxerings-

nämndsordförande, till vilken uppgiften blir överlämnad, att underrätta taxeringsnämndsordförandena i de distrikt, där delägarna skola taxeras, om vad på dem belöper av vinsten. Stadgande härom har intagits i 2 mom. av förevarande paragraf.

43 §.

Denna paragraf, som innehåller de huvudsakliga föreskrifterna om skyldighet att avgiva virkesdeklaration, överensstämmer i allt väsentligt med den av första särskilda utskottet föreslagna lydelsen av samma paragraf i 1927 års förslag. Endast smärre ändringar av redaktionell innebörd hava vidtagits.

*Deklarationer
och uppgifter
vid virkestaxering.*

44 §.

I denna paragraf har skett en obetydlig redaktionell ändring.

45 §.

Denna paragraf ansluter sig till 45 § i 1927 års förslag enligt dess av utskottet förordade lydelse med en mindre redaktionell jämkning. Därjämte har i 1 mom. intagits stadgande om att uppgifterna i virkesdeklaration skola i förekommande fall lämnas särskilt för varje administrativt område, som avses i 6 § lagen om skogsaccis. Detta stadgande åsyftar att underlätta den uppdelning av taxeringen mellan dylika områden, varom föreskrift intagits i förslaget till lag om skogsaccis.

46 och 47 §§.

I dessa paragrafer vidtagna smärre ändringar äro av rent redaktionell innebörd.

48 §.

Paragrafen har bibehållits oförändrad.

49 §.

Ur 1 och 2 mom. av denna paragraf har, såsom följd av att kammarrätten föreslås bliva sista instans i mål rörande virkestaxering, det i fjol föreslogs om förlust av rätt till klagan hos Kungl. Maj:t blivit uteslutet. I paragrafen hava därjämte några rent redaktionella ändringar skett.

50 §.

Paragrafen har bibehållits oförändrad.

51 §.

Paragrafen företer endast några smärre redaktionella ändringar.

52 och 53 §§.

I dessa paragrafer hava vidtagits smärre ändringar av rent redaktionell innebörd.

*Gemensamma
bestämmelser
rörande deklara-
tioner och
andra uppgifter.*

54 §.

Paragrafen har bibehållits oförändrad.

55 §.

Under det att nu gällande taxeringsförordning i en enda paragraf (15 §) upp-tager stadganden angående vilka taxeringsfunktionärer äga utfärda anma-ning att avgiva eller fullständiga deklARATIONER och andra taxeringsuppgifter, meddelades i 1927 års förslag till taxeringsförordning stadganden härom i ett flertal paragrafer med varierande innehåll, beroende på arten av de deklARATIONER och uppgifter, varom vore fråga. Anmaningsrätt skulle i re-gel tillkomma såväl ordföranden i vederbörande beskattningsnämnd i första instans som ock landskamreraren. Endast landskamreraren skulle hava anmaningsrätt beträffande bokföring och därtill hörande handlingar (32 § 3 mom.) samt belopp, som idkare av jordbruk, skogsbruk eller rörelse utbe-talt till annan näringsidkare (35 § 2 mom.). Det har befunnits lämpligt att i förevarande förslag återgå till metoden att på ett ställe meddela stad-ganden om vem anmaningsrätt tillkommer, dock med undantag för de fall där på sätt nyss nämnts endast landskamreraren skall hava anmaningsrätt; och meddelas därför bestämmelser i ämnet i 1 mom. av förevarande paragraf.

Såsom 2 mom. av förevarande 55 § upptagas stadgandena i 55 § av 1927 års förslag till taxeringsförordning.

56 §.

Granskning
av deklara-
tioner.

Denna paragraf, som i stort sett ansluter sig till 56 § i 1927 års förslag, företer några avvikelser, för vilka redogörelse torde böra lämnas.

I första stycket av 1 mom. har vidtagits den ändringen, att rätt att granska självdeklARATIONER tillerkänts, i stället för kommunombud, som enligt vad i den allmänna motiveringen omnämnts icke vidare upptages i förslaget, sådan kommunvald ledamot i taxeringsnämnden, som omförmäles i 8 § 4 mom., så ock kommunal taxeringstjänsteman. Angående skälen härför hänvisas till den allmänna motiveringen. Vidare har i anslutning till första särskilda utskottets förslag bibehållits rätt för en av taxeringsnämnden utsedd ledamot att biträda vid deklARATIONSGRANSKNINGEN.

I andra stycket har hänvisning ansetts böra ske jämväl till 114 §, som motsvarar 113 § i 1927 års förslag enligt den av utskottet föreslagna lydelsen.

I tredje stycket av förevarande mom. har omformulering av stadgandet om tillhandahållandet av självdeklARATIONER åt annan än vederbörande be-skattningsnämnd ansetts böra ske i syfte att angiva, att beträffande granskning av dylik deklARATIONER inom den nämnd, till vilken den utlämnas, stadgandena i första stycket skola hava motsvarande tillämpning. Därjämte har andra punkten i samma stycke jämkats till följd därav, att enligt årets förslag kommunal progressivskatt icke skall utgå till landsting.

Såsom femte stycke av momentet har införts ett nytt stadgande om vad som är att iakttaga, då självdeklARATIONER tillhandahållas polis- eller åklagar-

myndighet eller åberopas vid allmän domstol. Detta stadgande har föranletts av en till Kungl. Maj:t inkommen, den 14 december 1927 dagtecknad framställning från riksdagens justitieombudsman. Efter att hava erinrat om innehållet i § 2 mom. 4 tryckfrihetsförordningen och 23 § 1 mom. gällande taxeringsförordning anför justitieombudsmannen:

»Enligt tryckfrihetsförordningen äger envar i allmänhet rätt att taga del av hos myndigheter förvarade, allmänna ärenden rörande handlingar. Denna rätt har likväl i viss mån måst begränsas med hänsyn bland annat till den enskildes berättigade intresse att icke onödigtvis utsättas för lidande och obehag. Uppenbarligen är det ur denna synpunkt, som de ovan anförda bestämmelserna rörande skattskyldigas uppgifter tillkommit. Man har velat tillse, att den skattskyldige skall kunna till taxeringsmyndigheterna med fullt förtroende lämna upplysningar om sina ekonomiska förhållanden, utan att han skall behöva riskera, att hans uppgifter på ett eller annat sätt missbrukas eller komma till obehörigas kännedom.

[Framställning från riksdagens justitieombudsman.]

Under den tid jag förvaltat justitieombudsmansämbetet har jag fått anledning ifrågasätta, huruvida de regler, som sålunda givits till skydd för deklara-tionshemligheten, såvitt angår till ledning för taxering enligt taxeringsförordningen avlämnade deklara-tioner, alltid äro tillfyllest.

I ett ärende, som nyligen varit föremål för min handläggning, har jag funnit, att åklagaren i ett vid domstol anhängiggjort mål angående ansvar för avlämnande av oriktig deklara-tion m. m. till domstolen ingivit en av svaranden till ledning för hans taxering avgiven deklara-tion. Deklara-tionen hade därvid i sin helhet intagits uti domstolens protokoll, på grund varav torde få förutsättas, att deklara-tionen jämväl föredragits inför domstolen.

Vid med anledning därav företagen efterforskning har jag funnit, att även i andra dylika fall till domstol ingivna deklara-tioner i sin helhet intagits i domstolsprotokollen.

Nu gällande stadgande om behörighet för ämbets- och tjänstemän att i och för sin befattning taga del av deklara-tion, som avgivits till ledning för taxering, är icke inskränkt till de ämbets- och tjänstemän, som hava befattning med taxeringen. På sistberörda stadgande torde ock få grundas rätten för polis- och åklagar-myndighet samt domstol att i och för sin verksamhet erhålla del av sådan deklara-tion. Med hänsyn till bestämmelserna i 20 § taxeringsförordningen om ansvar för den, vilken i deklara-tion eller annan uppgift eller upplysning, som av honom avgivits till ledning vid taxering, mot bättre vetande lämnat oriktigt meddelande, som är ägnat att leda till frihet från taxering eller till för låg taxering, ävensom för den, som vid avlämnande av dylikt meddelande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, inträffar det uppenbarligen ofta, att polis- och åklagar-myndigheter samt domstolar måste sättas i tillfälle att taga del av deklara-tion. Därvid torde, då enligt kungl. förordningen den 22 april 1881 om offentlighet vid underdomstolarna rättegång vid sådan domstol skall hållas offentligen, det icke sällan inträffa, att deklara-tions innehåll bringas till allmänhetens kännedom i en omfattning, som icke kan antagas alltid stå i överensstämmelse med den avsikt att hemlighålla samma innehåll, vilken kommit till uttryck i de förut anförda bestämmelserna i 23 § taxeringsförordningen.

Ehuruväl, såsom nyss berörts, enligt 1881 års förordning rättegång vid underdomstol skall hållas offentligen, torde dock icke alltid föreligga risk

för röjande av innehållet i en deklARATION genom deklARATIONENS överlämnande till domstol. I den mån deklARATIONEN, i original eller avskrift, utan att föredragas endast ingives till domstolen för att vara hos densamma tillgänglig, torde hemligheten icke vara tillspillogiven. Ty deklARATIONEN lär även i domstolens vård bibehålla sin karaktär av hemlig handling, lika väl som den polis- eller åklagarmyndighet, vilken fått deklARATIONEN till sig överlämnad, torde vara skyldig att iakttaga tillbörlig sekretess. Att enligt gällande tryckfrihetsförordning sådana utskriffter och utdrag av hemliga handlingar, vilka för tjänsteändamål utlämnats till annan myndighet än den, hos vilken originalhandlingen förvaras, böra åtnjuta samma skydd som originalhandlingen själv uttalades redan i det av inom justitiedepartementet tillkallade kommitterade år 1912 framlagda betänkandet med förslag till tryckfrihetsordning. Detsamma framhålles i den av nuvarande professorn N. Herlitz år 1927 slutförda utredningen med förslag till ändrade bestämmelser rörande allmänna handlingars offentlighet. Herlitz har sålunda anfört, att handlingars hemlighållande principiellt sett ej vore beroende av hos vilken myndighet de bevarades. Vore handlingen enligt tryckfrihetsförordningen av beskaffenhet att böra hemlighållas, borde den hemlighållas, i vilken myndighets hand den än komme.

I den mån deklARATIONEN icke vid domstolen offentligen föredrages, torde sålunda deklARATIONSHemligheten åtnjuta skydd, även om det icke kan förnekas, att sekretessen genom varje utlämnande till annan myndighet än den, som i regel förvarar deklARATIONEN och är särskilt inriktad på sekretessens bevarande, i viss mån löper en något ökad risk. Annorlunda ställer sig saken, i den mån deklARATIONENS ingivande till domstol åtföljes av föredragning i större eller mindre utsträckning av innehållet i densamma vid offentlig rättegång och detta i sin tur föranleder deklARATIONENS intagande helt eller delvis i domstolens protokoll. I och med ett sådant förfarande är tydligen deklARATIONENS innehåll, såvitt det sålunda införts i processen, prisgivet åt den stora allmänheten.

I 1912 års betänkande framhölls också, att det enligt gällande bestämmelser syntes brista i fråga om skydd för sådana hemliga handlingar, som efter att hava föredragits i offentlig rättegångsförhandling influtit i domstols protokoll. Kommitterade anförde i denna fråga vidare, att nämnda förhållande utan tvivel kunde i vissa fall, såsom i fråga om handlingar i mål rörande förräderi eller olovligt utlämnande eller publicering av hemliga diplomatiska eller militära handlingar, vara till skada för viktiga statsintressen. Likaså kunde det i vissa andra mål, där enskildas intima personliga förhållanden blottades, vara ägnat att motverka syftet med exempelvis de i förslaget kap. 2 § 7 upptagna bestämmelser. Risker därför bleve större, i den mån domstolarnas befattning med ärenden rörande social omvårdnad om enskilda personer ökades. Men uppenbarligen kunde ett verksamt skydd i förevarande avseende ej lämnas genom stadgande i tryckfrihetslagen, så länge den i kungl. förordningen den 22 april 1881 och lagen den 14 juni 1901 uppställda grundsatsen om offentlighet i underrätts förhandlingar och i förhandlingar i hovrätt i sådana brottmål, där hovrätt vore första instans, uppehöles i sin dåvarande alltför vidsträckt omfattning. Skedde åter erforderliga jämkningar däri, komme protokollet över en dylik från offentlighet undantagen rättegångsförhandling, i vad detsamma i sig upptagit allmänna handlingar, som enligt tryckfrihetslagen ej finge utlämnas, att hemfalla under enahanda förbud mot utlämnande till obehöriga.

Då man, såsom av det förut anförda framgår, genom en mångfald be-

stämmelser sökt åstadkomma, att innehållet i deklaration vid dess behandling hos taxeringsmyndigheterna icke skall kunna komma till offentligheten, ja ej ens till kännedom för alla ledamöterna i beskattningsnämnd i vidare mån än så är erforderligt, synes det mig uppenbart, att det ej kan vara med lagstiftningens anda förenligt, att den omständigheten, att en deklaration i en eller annan del erfordras såsom processmaterial vid domstol, skall kunna i fråga om andra delar av deklarationens innehåll äventyra den annars så väl skyddade sekretessen. Visserligen borde strängt taget redan med nu förefintliga bestämmelser något sådant icke behöva befaras. Det åligger ju nämligen myndigheterna att begränsa processmaterialet till det erforderliga. Det ligger dock i sakens natur och lärer också vara förhållandet, att, särskilt när det gäller till domstol ingivna handlingar, man mången gång råkar medtaga även något mera än det oundgängligen nödvändiga. Jag vill därför ifrågasätta, om det icke vore på sin plats att beträffande i rättegång åberopade självdeklarationer inskarpa skyldigheten att med hänsyn till sekretessen noggrant sovrå materialet.

Jag förutser väl, att den invändningen möjligen kan komma att framställas, att, om en skattskyldig person i sin deklaration lämnat oriktiga upplysningar, medvetet eller genom vårdslöshet, så att åtal därför anställes emot honom, han icke längre kan anses förtjänt av att innehållet i hans deklaration skyddas mot offentligheten. Till bemötande av en dylik invändning torde emellertid endast behöva anföras, att det icke, förrän den skattskyldige blivit av domstolen slutgiltigt dömd, kan anses fastslaget, att han på grund av felaktiga uppgifter förverkat rätten att åtnjuta sekretessens förmån. Vidare vill jag framhålla, att det ej heller kan vara rimligt att, om en enstaka uppgift i en deklaration, exempelvis en ränteuppgift, befinnes oriktig och medför åtal mot den skattskyldige, detta skall för honom utan vidare medföra, att deklarationen i sin helhet jämte bilagor offentligen föredrages och intages i protokollet. För en affärsman kan det uppenbarligen vara till oförtjänt skada, om allenast på grund av en enstaka felaktig uppgift hans konkurrenter och andra erbjudes tillfälle att taga del av hans affärsställning. Då staten ålagt den enskilde att till statens organ lämna upplysningar om privata förhållanden, som han kan antagas eljest icke vilja yppa för annan, bör staten också i möjligaste mån lämna skydd mot att samma upplysningar i oträngt mål komma till obehörigas kännedom.

En erinran i ovan anmärkta hänseende torde lämpligen kunna göras i taxeringsförordningen i anslutning till övriga sekretessbestämmelser och givas det innehållet, att självdeklaration, som vid allmän domstol åberopas, icke må offentligen föredragas eller intagas eller omnämnas i protokoll eller utslag i vidsträcktare mån än som för sakens utredning är nödigt. Möjligen bör därvid också erinras, att vederbörande polis- och åklagarmyndigheter hava att ställa sig samma regel till efterrättelse, såvitt angår deras verksamhet samt av dem förda protokoll m. m.

Till förekommande av att sådan deklaration, som nyss nämnts, av misstag utlämnas till obehörig person och jämväl för att förhindra, att flera ämbets- och tjänstemän än de, som hava verklig anledning att taga befattning med deklarationen, skola få del av innehållet i densamma, synes det även önskvärt, att en föreskrift införes av innebörd att, när deklaration eller avskrift därav, som överlämnats till domstol eller till åklagar- eller polismyndighet, icke behöver vara att tillgå för utredningen, den skall förvaras i förseglat konvolut, försett med påskrift om innehållet.»

[Departementschefen.]

Vad justitieombudsmannen sålunda anfört har jag ansett mig böra i huvudsak biträda; och har i femte stycket av förevarande mom. införts stadgande i enlighet härmed. Att i taxeringsförordningen införa den av justitieombudsmannen ifrågasatta ordningsföreskriften om förvaring av deklaration, då denna icke behöver vara att tillgå för utredningen, anser jag dock icke erforderligt; en erinran till vederbörande om det angelägna uti att dylik deklaration omsorgsfullt förvaras torde kunna givas på annat lämpligt sätt, exempelvis genom cirkulärskrivelse till polis- och åklagarmyndigheter samt domstolar. Till denna fråga torde jag få återkomma i annat sammanhang.

I momentets sista stycke har skett en obetydlig redaktionell ändring, föranledd av det ändrade innehållet i 42 §.

2 mom. har den av första särskilda utskottet framlagda lydelsen.

57 §.

Denna paragraf har underkastats någon omformulering, huvudsakligen av redaktionell innebörd. Enär hinder ej torde böra möta för den, som äger taga del av deklaration, att även utom vederbörande nämnds sammanträde yppa innehållet i dylik deklaration för annan, som själv äger taga del av deklarationen, har stadgandet erhållit en avfattning, som tillåter sådant förfaringsätt. Funnes ej dylik befogenhet, skulle exempelvis en taxeringsnämndsordförande vara förhindrad att till landskamreraren lämna meddelanden om innehållet i en deklaration; men att möjlighet härför bör finnas, ligger i öppen dag.

58 §.

I denna paragraf har skett en obetydlig redaktionell ändring.

Beskattningsnämndernas verksamhet vid allmän fastighetstaxering.

59 §.

59 § i 1927 års förslag har nu uppdelats i två moment, varjämte såsom ett tredje moment införts bestämmelser om förberedande överläggningar mellan vissa medlemmar i fastighetstaxeringsnämnderna. I de två första momenten hava några smärre redaktionella ändringar gjorts. Därjämte hava i 1 mom. införts bestämmelser om protokollföring vid sammanträde enligt samma mom. och om utsändande av avskrifter av protokollet i enlighet med vad i sådant avseende är stadgat i 17 § förordningen den 27 juni 1927 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1928. Jag har nämligen funnit det lämpligare, att dessa föreskrifter meddelas i ett sammanhang med övriga bestämmelser om ifrågavarande sammanträde än att, såsom min avsikt tidigare varit, de meddelas i administrativ ordning.

Förberedande sammanträde med fastighetstaxeringsnämnd.

Enligt vad jag erfarit har det under förberedelserna till 1928 års allmänna fastighetstaxering på många håll befunnits lämpligt, att inom de

olika fastighetstaxeringsdistrikten fastighetstaxeringsnämndens ordförande sammankallar ordförandena i de till distriktet hörande beredningsnämnderna för överläggningar rörande det förestående taxeringsarbetet. Vid dessa överläggningar hava gällande bestämmelser genomgåts och anvisningar lämnats till befrämjande av likformig behandling av uppkommande spörsmål. I vissa fall har landskamreraren varit närvarande vid dessa sammankomster och därvid varit i tillfälle att mera utförligt förklara innebörden i beskattningsreglerna än som på det allmänna sammanträdet för hela länet eller större delar därav varit möjligt. Det har ock, särskilt från landskamreraren i Malmöhus län, uttalats, att dessa sammankomster haft stor betydelse för skatteförfattningarnas rätta tillämpning och att förfaringssättet borde komma till allmän användning vid blivande allmänna fastighetstaxeringar.

Även jag håller för sannolikt, att dylika förberedande överläggningar mellan fastighetstaxeringsnämndernas och beredningsnämndernas ordförande inom fastighetstaxeringsdistrikten skola vara till nytta. Föreskriften i 66 § 2 mom. om förberedande sammanträde med vissa medlemmar i fastighetstaxeringsnämnden före påbörjandet av det egentliga arbetet hos nämnden syftar till att på ett tidigt stadium åstadkomma jämförelse mellan de värden, som blivit följda inom distriktets olika delar, och tjänar i viss mån samma ändamål som ifrågavarande förberedande överläggningar, men vid sammanträdet enligt 66 § 2 mom. gäller det att rätta befunna ojämnheter, under det att vid de tidigare mötena fråga är om att förebygga ojämnheter och överhuvud åstadkomma likartade arbetsmetoder. Enligt min tanke är det alldeles riktigt, att fastighetstaxeringsnämndens ordförande redan från början inriktar sitt arbete på att åstadkomma samstämmighet mellan beredningsnämndernas och särskilt ordförandenas åtgöranden, och jag håller även före, att de strävanden härtill, som kommit till uttryck i de på frivillighetens väg tillkomna överläggningarna, böra uppmuntras. Däremot är jag icke benägen tillstyrka ett påbudande, att dylika möten ovillkorligen skola hållas. Det torde vara tillräckligt, att författningen lämnar möjlighet för deras hållande. Emellertid finner jag det vara i sin ordning, att även de av landstinget och länsstyrelsen utsedda ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnden deltaga i dessa förberedande överläggningar, varigenom jämväl dessa ledamöters synpunkter och erfarenheter få komma till uttryck. Att legalisera dylika möten synes mig påkallat även av det skälet, att därigenom ersättning kan tillerkännas landskamrerare och landstingsvalda ledamöter för närvaro vid mötena, något som synes vara i sin ordning. Till ordförandena och den av länsstyrelsen utsedda ledamöten bör dock någon särskild ersättning icke beräknas, eftersom sådan ersättning icke utgår till dem för beivrande av nämndens vanliga sammanträden. I enlighet med vad jag nu anfört har jag i 3 mom. av förevarande paragraf låtit införa föreskrifter om hållande av dylika förberedande överläggningar, varjämte i 146 § 1

[Departementschefen.]

mom. andra stycket intagits stadgande om ersättning till landstingsvald ledamot för närvaro vid möte, varom nu är fråga.

60—74 §§.

Dessa paragrafer ansluta sig till motsvarande paragrafer i 1927 års förslag. Det av första särskilda utskottet föreslagna tillägget till 68 § rörande reservationsrätt för tillkallad sakkunnig har iakttagits. Därjämte hava vissa smärre rent redaktionella ändringar skett i några av ifrågavarande paragrafer.

75 §.

Första punkten av denna paragraf har blivit föremål för mindre ändringar av rent redaktionell innebörd. I andra stycket av paragrafen hava meddelats föreskrifter om protokollföring vid sammanträde, som i paragrafen avses, och om expediering av avskrifter av protokollet. Motsvarande bestämmelser saknades i 1927 års förslag, enär avsikten var att meddela sådana i administrativ ordning. Det har emellertid vid förnyat övervägande befunnits lämpligt intaga dessa föreskrifter i förordningen.

Beskattningsnämndernas verksamhet vid årlig taxering.

76 §.

Denna paragraf är lika lydande med 76 § i 1927 års förslag.

77 §.

I 1 mom. av denna paragraf har till följd av ändrad paragrafnumrering hänvisningen till 113 § andra stycket utbytt mot hänvisning till 114 § andra stycket.

I 2 mom. hava vissa ändringar, huvudsakligen av redaktionell innebörd, vidtagits, i samband varmed anslutning vunnits till vidtagna ändringar i årets förslag till kommunalskattelag rörande taxering för gemensamt kommunalt ändamål.

Såsom andra stycke av samma mom. har upptagits stadgande om att taxering, som verkställes av den gemensamma taxeringsnämnden, anses äga rum å särskild ort och i särskilt taxeringsdistrikt. Genom en sådan bestämmelse bliva de stadganden i förordningen, som hava avseende å åtgärder, som vidtagits eller skola vidtagas å viss ort eller i visst taxeringsdistrikt, omedelbart tillämpliga beträffande den gemensamma taxeringsnämnden, och en gräns uppdrages mellan nämndens verksamhet i berörda egenskap och i dess egenskap av vanlig taxeringsnämnd med lokalt verksamhetsområde inom Stockholm.

78 §.

Denna paragraf överensstämmer med 78 § i 1927 års förslag. Av utskottet föreslagen ändring i fråga om vilka blanketter skola tillhandahållas av taxeringsnämndens ordförande bör icke vidtagas, därest uppgiftsskyldighet beträffande vissa lotterivinster införes.

79 §.

I denna paragraf erfordras icke annan ändring än att av tidigare anført skäl delägare i kommanditbolag bör jämfästas med delägare i handelsbolag.

80 §.

I den allmänna motiveringen har jag framhållit, att det bör ålitta i främsta rummet en av de kommunvalda ledamöterna i taxeringsnämnden att, särskilt för varje i taxeringsdistriktet ingående kommun, lämna nämndens ordförande biträde vid det förberedande arbetet vid virkestaxeringen. Kronombudet i nämnden bör förty icke betungas härmed i annan händelse än att ordföranden särskilt påkallar dylikt biträde. I enlighet med det nu anförda har förevarande paragraf ändrats.

81 §.

I denna paragraf hava upptagits föreskrifter om åligganden för den kommunvalda ledamot, som omförmåles i 8 § 4 mom. Dessa föreskrifter hava ett mera begränsat innehåll än de, som i motsvarande paragraf i 1927 års förslag upptogos för kommunombudet i taxeringsnämnden. Rörande motiven för de nu ifrågasatta bestämmelserna hänvisar jag till vad jag anført i den allmänna motiveringen.

82 §.

Denna paragraf, som handlar om skogsvårdsombudets åligganden, är likalydande med 81 § i 1927 års förslag, sådan densamma formulerats av första särskilda utskottet.

83 §.

Denna paragraf överensstämmer med motsvarande paragraf i 1927 års kungl. förslag med en mindre redaktionell ändring.

84 §.

I denna paragraf hava några rent redaktionella ändringar skett. I 3 mom. vidtagen ändring har betingats därav, att taxering till skogsaccis skall verkställas även i det tänkbara fall, att skogsaccis under året icke behöver utgöras.

85 §.

Några smärre redaktionella ändringar hava skett i denna paragraf.

86 §.

I denna, mot 86 § i 1927 års förslag svarande paragraf hava, jämte en rent redaktionell ändring i första stycket, ändringar vidtagits därutinnan,

att dels vad föregående år föreslogs med avseende å kommanditbolag utslutits såsom följd av den ändrade ståndpunkt, som i år intagits till dylika bolags beskattning, och dels i fråga om kommunal progressivskatt icke »skattens uträknade belopp» utan »skattens grundbelopp» skall antecknas. Denna sistnämnda ändring är föranledd av den ändrade avfattning av förslaget till förordning om kommunal progressivskatt, som jag förut i dag förordat.

87 §.

I fråga om denna paragraf följer förslaget den lydelse, som i fjol framlades av första särskilda utskottet.

88 och 89 §§.

I dessa paragrafer har icke gjorts någon ändring.

90 §.

Denna paragraf har blivit föremål för några i förtydligande syfte vidtagna smärre jämkningar, som icke innebära ändring i sak.

91 och 92 §§.

Dessa paragrafer överensstämma med motsvarande paragrafer i 1927 års förslag; i 92 § 1 mom. vidtagen omformulering är av rent redaktionell innebörd.

93 §.

Denna paragraf ansluter sig till motsvarande paragraf i 1927 års förslag enligt den av första särskilda utskottet framlagda lydelsen med ändring dock i fråga om delägare i kommanditbolag, vilka i överensstämmelse med vad jag förut i dag föreslagit beträffande kommanditbolagens beskattning likställts med delägare i handelsbolag, varjämte i fjärde stycket vidtagits en obetydlig redaktionell ändring.

94 §.

Paragrafen har bibehållits oförändrad.

95 och 96 §§.

I dessa paragrafer hava vidtagits några rent redaktionella ändringar.

97—106 §§.

Dessa paragrafer överensstämma med motsvarande paragrafer i 1927 års förslag, dock med smärre redaktionella ändringar i 100, 102 och 106 §§.

107 §.

I denna paragraf har skett endast en rent redaktionell ändring.

108 §.

Föreskrifterna i denna paragraf äro nya och hava hämtats från skatteberedningens i den allmänna motiveringen omnämnda förslag om rätt för kommun att ställa kommunal tjänsteman till beskattningsnämndernas för-

fogande; dock med iakttagande av vissa i den allmänna motiveringen angivna ändringar.

Kommunala tjänstemäns medverkan vid taxeringen.

Skatteberedningen har framhållit, att, enär dylik tjänsteman bör hava ställning såsom biträde åt beskattningsnämnden, det icke bör åt honom inrymmas befogenhet att själv framställa yrkanden hos nämnden, utan att han må allenast till beskattningsnämndens ordförande göra sina erinringar. Av ställningen såsom biträde följer ock, enligt skatteberedningens mening, att uttryckligt stadgande om rätt för tjänstemannen att närvara vid sammanträdena icke erfordras; på ordförandens beprövande bör bero, i vilka fall tjänstemannen skall vara närvarande.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har i sitt utlåtande över skatteberedningens förslag framhållit, att länsstyrelsen ursprungligen tänkt sig, att tjänstemannen skulle äga rätt närvara vid taxeringsnämndens sammanträden och där framställa yrkanden, om han därtill funne anledning. Emellertid ansåge länsstyrelsen det icke vara nödvändigt, att dylik rätt uttryckligen tillerkändes tjänstemannen. Om rätt att framställa yrkanden till protokollet ej skulle inrymmas åt tjänstemannen, vore däremot enligt länsstyrelsens mening nödvändigt, att tjänstemannen till landskamreraren anmälde de fall, då taxeringsnämndsordföranden eventuellt icke låtit hans utredningsarbete föranleda åtgärd.

I fråga om tjänstemannens rätt att närvara vid beskattningsnämnds sammanträden och där framställa yrkanden biträder jag skatteberedningens uppfattning. Att härav följer, att tjänstemannen bör åläggas underrätta landskamreraren om alla de fall, då tjänstemannens mening ej biträdades av beskattningsnämndens ordförande, kan jag ej finna. Ett sådant stadgande skulle, enligt min tanke, giva tjänstemannen en kontrollerande ställning gentemot ordföranden, som icke synes väl överensstämma med hans biträdeshställning. Dock bör givetvis hinder ej möta för att tjänstemannen står i förbindelse med landskamreraren för erhållande av råd och anvisningar, liksom det ej bör vara tjänstemannen förmenat att underrätta landskamreraren om gjorda iakttagelser under arbetet; att stadga uttrycklig skyldighet härutinnan finner jag dock ej skäl förorda.

109 och 110 §§.

Dessa paragrafer överensstämma med 108 och 109 §§ i 1927 års förslag.

111 §.

Såsom 1 mom. av denna paragraf har upptagits stadgandet i 110 § i 1927 års förslag.

2 mom. innehåller stadgande om hinder för ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd att såsom landskamrerare taga befattning med taxering, i vars behandling inom nämnden han tidigare deltagit.

Föregående år hade jag anledning något sysselsätta mig med frågan om landskamrerarens deltagande i taxeringsarbetet såsom medlem i beskattningsnämnd. Jag förklarade mig därvid icke kunna biträda ett av länsstyrelsen i Malmöhus län framställt förslag, att landskamreraren skulle vara självskrivnen ledamot i prövningsnämnden, och anförde därvid, bland annat, följande (prop. 210/1927, sid. 203):

»Landskamrerarens främsta uppgift är att hävda de fiskaliska synpunkterna, icke allenast kronans utan även de kommunala menigheternas av lägre eller högre ordning. Detta hävdande bör förvisso icke ske ensidigt; det allmännas rätt går icke ut på att erhålla största möjliga skattebelopp utan att uttaga just det belopp, varken mer eller mindre, som åsyftas vid beskattningsreglernas avvägning. Men även om det allmännas representant ständigt har att eftersträva den materiella rättvisan, kan man därför icke, synes det mig, låta denne representant hos den prövande instansen intaga ställningen såsom både domare och den där framställer yrkanden. En sådan anordning måste, enligt vad kammarrätten anför, framstå som en oformlighet.»

I fråga om landskamrerares medlemskap i beskattningsnämnd i första instans gjorde jag vid 107 § förslaget till taxeringsförordning, vari upptogs stadgande, bland annat, att landskamreraren äger närvara vid sammanträde med beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd och taxeringsnämnd inom länet och därunder deltaga i överläggningarna men ej i besluten, följande uttalande (prop. 210/1927, sid. 269):

»Enligt uppgift har på något håll förekommit, att landskamrerare är av länsstyrelse utsedd ledamot av taxeringsnämnd. Då ett dylikt förhållande för framtiden icke synes komma att stämma väl överens med grunderna för de i 107 § föreslagna bestämmelserna, torde det kunna förutsättas, att sådant förordnande icke vidare kommer att av länsstyrelse meddelas landskamrerare.»

Såsom av dessa uttalanden framgår, är det min uppfattning, att landskamreraren icke bör vara medlem av beskattningsnämnd, vare sig i första eller andra instans. Han har att å tjänstens vägnar granska taxeringarna inom länet för prövningsnämndens räkning; hade han tidigare deltagit i den underordnade nämndens beslut, skulle han således hava att granska sina egna åtgöranden, men då kan man knappast förutsätta, att den verkliga omprövning skall komma till stånd, som är åsyftad; och vore han medlem av prövningsnämnden, skulle han sitta till doms över sina egna yrkanden. Anfördes därefter besvär över prövningsnämndens beslut, skulle han på nytt framträda, men denna gång såsom företrädare för den skattskyldiges motpart, staten. En sådan sammanblandning av domare- och ombudsfunktioner kan icke anses lämplig.

Emellertid ansåg jag det icke vara behöfligt att i taxeringsförordningen intaga uttrycklig föreskrift om förbud för landskamrerare att vara ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd. Jag föreställde mig, att genom den i taxeringsförordningen intagna föreskriften, att landskamrerare icke ägde deltaga i beskattningsnämndernas beslut, samma resultat skulle ernås som med ett förbud att ingå som medlem i dylik nämnd.

Jag har fått anledning på nytt upptaga ifrågavarande spörsmål till behandling därigenom, att riksdagens justitieombudsman med skrivelse den 2 december 1927 till mig överlämnat handlingarna i ett hos justitieombudsmannen anhängiggjort ärende, däri en skattskyldig givit uttryck åt den meningen, att hinder borde möta för person, som efter förordnande plägade tjänstgöra såsom kronoombud hos prövningsnämnd och i sådan egenskap hade att iakttaga statens fiskala intressen, att fungera såsom ordförande i taxeringsnämnd. Vad i detta ärende förekommit synes giva vid handen, att uttrycklig bestämmelse i ämnet erfordras. Emellertid torde det icke vara lämpligt att giva stadgandet den formen, att landskamrerare eller annan, som kan komma att fullgöra landskamrerares åligganden med avseende å taxering, förbjudes mottaga uppdrag såsom ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd. Genom ett sådant stadgande skulle envar, som aspirerar på landskamrerstjänst eller på förordnande enligt 16 § taxeringsförordningen, vara utestängd från tjänstgöring i beskattningsnämnd, men härigenom skulle aspiranterna till dessa viktiga befattningar förhindras att erhålla den utbildning och erfarenhet i taxeringsvärv, som måste anses utgöra en mycket viktig förutsättning för tjänstgöringen i fråga. Däremot torde syftet kunna vinnas genom att förklara den, som tjänstgjort såsom ordförande eller ledamot i beskattningsnämnd, jävig att såsom landskamrerare taga befattning med taxering, i vars behandling inom nämnden han tidigare deltagit. Stadgande av detta innehåll har intagits i 2 mom. av förevarande paragraf.

112 och 113 §§.

Dessa paragrafer överensstämma med 111 och 112 §§ i 1927 års förslag, dock med en rent redaktionell ändring i 113 §.

114 §.

Denna paragraf, som innehåller bestämmelser om förfarandet vid taxering till kommunal progressivskatt, har upptagits i enlighet med den av första särskilda utskottet framlagda lydelsen av 113 § i 1927 års förslag med en rent redaktionell jämkning av sista stycket.

115 och 116 §§.

I fråga om dessa paragrafer råder full överensstämmelse med 114 och 115 §§ i 1927 års förslag.

117 §.

Denna paragraf, som handlar om besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut, är likalydande med 116 § i 1927 års förslag.

*Om fullföljå
av talan.*

118 §.

Denna paragraf, som meddelar föreskrifter om rätt till besvär över taxeringsnämnds beslut, motsvarar 117 § i 1927 års förslag. De av första särskilda utskottet föreslagna ändringarna i nämnda paragraf, vilka ändringar betingats av utskottets förslag, att den kommunala progressivskatten skulle

behållas såsom utgående till primärkommunerna i stället för, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, till landstingen, hava iakttagits i det nu utarbetade förslaget med en mindre ändring av rent redaktionell innebörd; jag har ansett mig kunna godtaga även det nya stadgandet, att kommun må i samband med besvär över taxering till kommunal progressivskatt föra talan angående taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

119 §.

1 mom. av denna paragraf motsvarar 118 § i 1927 års förslag. Såsom 3 mom. har upptagits stadgandet i 119 § av 1927 års förslag i viss mån omformulerat. Vidtagna ändringar i övrigt avse endast sådana paragrafhänvisningar, som föranletts av omnumrering av 117 § i fjolårsförslaget eller äro av rent redaktionell innebörd.

120 §.

Denna paragraf har samma lydelse som paragrafen med samma nummer i 1927 års förslag.

121 och 122 §§.

Dessa paragrafer förete i jämförelse med motsvarande paragrafer i 1927 års förslag ändringar med avseende å paragrafhänvisningar, föranledda av omnumrering av 116—118 §§ i nämnda förslag. I 1 mom. av 122 § har därjämte en obetydlig redaktionell ändring skett.

Fråga om särskild besvärstid för visst fall.

Jag anhåller att i detta sammanhang få anmäla en av *drättselkammaren i Södertälje* väckt fråga angående särskild tid för ingivande av taxeringsbesvär från kommun i visst fall. Drättselkammaren anför i en den 27 januari 1927 till finansdepartementet inkommen skrift, att olägenheter visat sig uppkomma därav, att rättelse rörande felaktig mantalsskrivning ofta vinnes först efter det tiden för anförande av besvär över taxeringen gått till ända. Om efter besvär av viss kommun över en persons mantalsskrivning annan kommun förklaras vara rätt mantalsskrivningsort, följer därav icke, att taxering, som möjligen ägt rum i den såsom oriktig befunna mantalsskrivningsorten, utan vidare överflyttas till den rätta mantalsskrivningsorten. För åstadkommande av dylik överflyttning måste nämligen anföras särskilda besvär över taxeringen, men, om den kommun, som i mantalsskrivningsmålet förklaras vara rätt mantalsskrivningsort, erhåller kännedom om mantalsskrivningsbesvären först efter utgången av den för taxeringsbesvärens anförande föreskrivna tiden, är möjligheten att anhängiggöra talan rörande taxeringen försutten. Sådana fall förekomma numera i rätt stor utsträckning, på grund av att kommunerna mera ofta än förr överklaga mantalsskrivningar i egen kommun för undvikande av olägenheten genom fattigvårdslagens hemortsrättsbestämmelser. Enligt drättselkammarens mening vore det rättvist, att kommun, som på grund av besvär av annan förklarats vara rätt mantalsskrivningsort för

viss person, även tillfördes den kommunalskatt, som på grund av taxering ifrågavarande år skulle av personen erläggas; och för vinnande härav även i nu angivna fall borde erforderliga författningsändringar i sådant syfte genomföras, exempelvis på det sätt, att sådan kommuns besvärsmått rörande taxeringen räknades efter den dag, kommunen erhållit del av mantalsskrivningsbesvären eller utslaget i målet.

Berörda framställning synes grunda sig på den uppfattningen, att icke den rättsligen riktiga utan den faktiska mantalsskrivningsorten är att anse såsom beskattningsort enligt kommunalskattelagen, liksom den faktiska mantalsskrivningen är avgörande i fråga om hemorts rätt enligt lagen om fattigvården. Denna uppfattning är emellertid oriktig. Såväl enligt bevillningsförordningen som enligt förslaget till kommunalskattelag är den rättsliga och icke den faktiska mantalsskrivningsorten rätt beskattningsort, där denna överhuvud är beroende av mantalsskrivningen. Detta innebär, att i mål rörande taxering spörsmålet, huruvida viss kommun är att anse såsom rätt mantalsskrivningsort eller ej, kan komma under omprövning, oavsett om besvär rörande själva mantalsskrivningen anförts eller icke. Beskattningsreglerna utgöra alltså icke någon anledning att göra tiden för anförande av besvär över taxering beroende av besvär över mantalsskrivningen, utan vederbörande kommun bör oberoende av själva mantalsskrivningsfrågan bevaka sin talan rörande taxeringen. Den tid, som enligt 121 § i det nu utarbetade förslaget till taxeringsförordning står till kommuns förfogande härför, synes ock vara fullt tillräcklig.

[Departementschefen.]

Framhållas må även, att i det angivna fallet kommunen, som dock varit i tillfälle att genom särskilda kommunalombud vid mantalsskrivningsförrättningen påyrka den skattskyldiges förande i mantal inom kommunen, försummat icke allenast att inom stadgad tid bevaka sin rätt i fråga om mantalsskrivningen i och för sig utan även att i vanlig ordning anför besvär över taxeringen.

Jag finner därför icke skäl att i anledning av förevarande framställning tillstyrka någon ändring av de i förslaget till taxeringsförordning upptagna besvärreglerna.

123 §.

I denna paragraf, som handlar om besvär i vissa fall att anföras i särskild ordning, har, förutom beträffande hänvisningar till paragrafer, som erhållit ändrade nummer i det nu utarbetade förslaget, skett ändring i flera hänseenden.

Besvär i vissa fall att anföras i särskild ordning.

Första ledet av 1 mom. av 123 § i 1927 års förslag angav, att extraordinär besvärsmått skulle föreligga, därest fastighet uppförts såsom skattepliktig i fall, där den vore undantagen från skatteplikt. Därmed åsyftades icke allenast det fall, att objektiv skatteplikt icke förefunnes, utan även det fall, att skattefrihet för fastigheten förefunnes på grund av stadgandet

i 15 § 1 mom. kommunalskattelagen. Den formulering, som i år givits åt 4 § kommunalskattelagen, medför emellertid, att sistnämnda fall icke kan hänföras under första ledet av 123 § i dess lydelse enligt 1927 års förslag; en omformulering är nödvändig för vinnande av vad som med stadgandet i fråga åsyftats. Sådan omformulering har nu skett.

I femte ledet av 1 mom. hava orden »annat därmed jämförligt förbiseende» utbytts mot orden »annat uppenbart förbiseende». Det hittillsvarande uttrycket synes mig väl snävt.

I 2 mom. upptagas bestämmelser om extraordinär besvärsmätt rörande taxering för inkomst eller förmögenhet.

1923 års taxeringssakkunniga.

1923 års taxeringssakkunniga hade upptagit stadganden i ämnet uti 111 § 1 mom. och 148 § av sitt förslag till taxeringsförordning. Enligt dessa stadganden skulle extraordinär besvärsmätt tillkomma:

den som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt i fall då eller å ort där han icke är skattskyldig till sådan skatt i det avseende vid taxeringen antagits,

den som taxerats till kommunal repartitionsskatt för inkomst eller för näring i fall då eller å ort där han icke är skattskyldig till sådan skatt beträffande förvärvskälla av det slag vid taxeringen antagits,

den som blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller kommunal repartitionsskatt för inkomst eller för näring å ort, där han icke enligt stadgandena i 70 § och 71 § 1 mom. taxeringsförordningen varit pliktig att avgiva deklaration,

den som uti stadgad ordning avlämnat behörig deklaration och icke till följd av bestämmelserna i 76 § 2 och 3 mom. taxeringsförordningen förlorat rätt till talan, men mot innehållet i deklarationen blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller till kommunal repartitionsskatt för inkomst eller för näring och icke erhållit underrättelse om dylik avvikelse före den 15 juni, då besvär över taxeringen jämlikt 107 § taxeringsförordningen skola ingivas till länsstyrelse, och eljest före den 1 augusti,

så ock den, vilkens taxering på grund av felräkning, misskrivning eller annat därmed jämförligt förbiseende blivit felaktig.

Rätt till extraordinära besvär i anledning av förelupen felräkning, misskrivning eller annat därmed jämförligt förbiseende skulle tillkomma jämväl vederbörande landskamrerare.

Till motivering av berörda förslag hade taxeringssakkunniga anført följande (Statens off. utredn. 1925: 27, sid. 207 ff.):

»Det kan i vissa fall vara obilligt för den skattskyldige, om han skall vara utestängd från möjlighet att anföra besvär, därest han icke iakttagit de vanliga besvärreglerna. För dylika särskilda fall erfordras bestämmelser om extraordinär besvärsmätt, och hava sådana bestämmelser upptagits i 111 § 1 mom. av föreliggande förslag. Det ligger i den extraordinära besvärsmätts natur, såväl när det gäller vanliga rättegångsmål

som då fråga är om taxeringsmål, att densamma bör stå vederbörande öppen, strängt taget, endast i de fall, da han icke har anledning att från myndighet, som meddelat det besked, varmed han är missnöjd, vänta något honom vidkommande beslut. I rättegångsbalken är detta uttryckt sålunda, att klaganden är dömd ohörd, d. v. s. han är icke stämnd i målet eller eljest delgiven någon underrättelse, att domstolen kommer att pröva någon angelägenhet, beträffande vilken talerätt tillkommer honom. Någon motsvarighet till stämning eller dylik kallelse förekommer nu icke i taxeringsmål, men skulle beträffande taxering någon jämförelse i detta avseende överhuvudtaget kunna göras med vanliga rättegångsmål, skulle väl tanken närmast falla på den underrättelse, som jämlikt 102 § skall tillsändas den skattskyldige, då taxeringsnämnden avvikit från avlämnad deklaration. Med denna utgångspunkt bör den extraordinära besvärsrätten sättas i visst beroende av omförmälda underrättelse. Därvid kunna olika möjligheter förekomma.

I första hand är att tänka på det fall, att den skattskyldige icke mottagit någon underrättelse. Ett dylikt uteblivande kan hava berott på att den skattskyldige underlåtit att deklarerera. Saken ställer sig då olika, om han varit skyldig att avgiva deklaration eller icke. I den förra händelsen är hans underlåtenhet förbunden med påföljden av talans förlust, och då det alltså icke tillåtes honom att anföra besvär i vanlig ordning, bör extraordinär besvärsrätt icke heller medgivas. I andra fallet, om den skattskyldige alltså icke varit pliktig att avgiva deklaration — vare sig överhuvudtaget, därför att förutsättning därför enligt 70 § icke varit för handen, eller å den ifrågakomna orten, därför att han icke varit där skattskyldig — men han det oaktat blivit taxerad, torde det vara uppenbart, att den skattskyldige, som för sin del icke eftersatt någon sin plikt, men som det oaktat icke erhåller underrättelse om den åsatta taxeringen, skall hava rätt att anföra besvär, även om han blir ur stånd att ingiva besvär inom den vanliga besvärstiden. Det torde också vara naturligt, att denna rätt skall stå honom öppen jämväl i det fall, att han utan att vara skyldig lämna någon som helst uppgift till ledning för sin taxering dock avgivit deklaration och erhållit underrättelse om avvikelse. Den omständigheten, att han utan någon skyldighet därutinnan underlättar taxeringsnämndens arbete genom att lämna behöriga uppgifter rörande frågan om hans egen taxering, bör icke ställa honom i en sämre ställning än om han med stöd av sin frihet från uppgiftsskyldighet underlåtit att tillhandagå taxeringsnämnden. Efter de grunder, som nu angivits, har i tredje ledet av 111 § 1 mom. föreslagits, att extraordinär besvärsrätt skall tillkomma den, som blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller kommunal repartitionsskatt för inkomst eller för näring i ort, där han icke enligt stadgandena i 70 § och 71 § 1 mom. varit skyldig att avgiva deklaration.

Även om den skattskyldige emellertid till fullgörande av honom åliggande deklaraionsplikt avlämnat deklaration, kan underrättelse utebliva, vare sig nu uteblivandet beror på underlåtenhet av taxeringsnämnden att avsända underrättelsen eller på felaktighet vid försändelsens befordrande eller på annan orsak. Det kan vidare inträffa, att försändelse, som visserligen kommer fram, är den skattskyldige tillhanda så sent, att han icke är i tillfälle att utöva sin ordinära besvärsrätt. I nu nämnda fall måste det tillförsäkras den skattskyldige en utväg, varigenom han, som utan eget förvällande gått miste om behörig underrättelse angående ett beslut, med vilket han kan förmodas vara missnöjd, erhåller möjlighet att anföra klagomål. Extraordinär besvärsrätt har därför enligt fjärde ledet i 111 § 1 mom. tillagts den, som uti stadgad ordning avlämnat behörig deklaration

[Förutsätt-
ningarna.
Åsatt taxe-
ring utan
deklara-
tionsplikt.]

[Icke inom
behörig tid
mottagen
underrättelse
om skedd
taxering.]

och icke till följd av bestämmelserna i 76 § 2 och 3 mom. förlorat rätt till talan, men mot innehållet i deklARATIONEN blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller till kommunal repartitionsskatt för inkomst eller för näring och icke erhållit underrättelse om dylik avvikelse före den 15 juni, då besvär över taxeringen jämlikt 107 § skola ingivas till länsstyrelse, och eljest före den 1 augusti.

[Åsatt taxering utan föreliggande skattskyldighet eller på grund av misstag.]

I de fall, som nu avhandlats, har antingen den skattskyldige icke varit deklARATIONSPLIKTIG eller, om han det varit, fullgjort sin deklARATIONSPLIKT, men icke erhållit underrättelse om avvikelse från deklARATIONEN i behörig ordning. Har han däremot varit deklARATIONSPLIKTIG men icke fullgjort sin plikt härutinnan, eller, om han fullgjort den, mottagit underrättelse behörigen, får det sägas, att inga principiella skäl föreligga för att tillägga honom extraordinär besvärsrätt. Emellertid kan det ur praktisk synpunkt synas rimligt, att jämväl i dylika fall särskild klagorätt står den skattskyldige öppen, där taxeringsnämndens beslut i ärendet står i särskilt utpräglad motsättning till skattelagarnas innehåll eller de i ärendet föreliggande omständigheterna, så att den skattskyldige haft grundad anledning antaga, att ett sådant beslut, som framkommit, överhuvud icke skolat komma i fråga eller att detsamma är orimligt. Till motsättningar av förra slaget torde kunna räknas de fall, då taxering blivit åsatt i strid med skatteförfattningarnas bestämmelser om skattskyldighet och till motsättningar av senare slaget de fall, då taxering blivit felaktig på grund av ett förbiseende, som gjort sig gällande vid själva uträkningen eller anvisandet av taxeringsresultatet. I följd härav har i första, andra och femte leden av 111 § 1 mom. föreslagits extraordinär besvärsrätt, *dels* för den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt i fall då eller å ort där han icke är skattskyldig till sådan skatt i det avseende vid taxeringen antagits *dels* för den, som taxerats till kommunal repartitionsskatt för inkomst eller för näring i fall då eller å ort där han icke är skattskyldig till sådan skatt beträffande förvärvskälla av det slag, vid taxeringen antagits, och *dels* den, vilkens taxering på grund av felräkning, misskrivning eller annat därmed jämförligt förbiseende blivit felaktig.

Det är att märka, att villkoret för extraordinär besvärsrätt enligt första och andra leden av 111 § 1 mom. är, att skattskyldighet till inkomst- och förmögenhetsskatt resp. kommunal repartitionsskatt för inkomst eller för näring icke föreligger i det avseende eller beträffande förvärvskälla av det slag, vid taxeringen antagits. Har en person, som underlåtit deklARERA, blivit med orätt taxerad för inkomst av en förvärvskälla, som han icke haft, synes detta icke i och för sig böra föranleda till extraordinär besvärsrätt, tvärtom han får skylla sig själv, om han genom underlåtenhet att fullgöra sin deklARATIONSSKYLDIGHET går miste om sin talerätt. Likaledes synes den, som fullgjort sin deklARATIONSSKYLDIGHET och mottagit behörig underrättelse om avvikelse från deklARATIONEN, men icke begagnar sig av den ordinära besvärstiden för anförande av klagomål, böra i regel stå följderna av besvärstidens försittande. Det är endast i de särskilda fall, då taxeringsnämnden verkställt taxeringen i strid med skattskyldighetsreglerna i skatteförfattningarna, som det med fog kan sägas, att den skattskyldige icke under några förhållanden haft anledning vänta sig sådant taxeringsresultat, som framkommit. En dylik motsättning mellan taxeringen och skattskyldighetsreglerna föreligger, då taxeringsnämnden taxerat den skattskyldige för inkomst av en förvärvskälla, beträffande vilken skattskyldighet icke skulle hava förelegat, även om den skattskyldige innehaft densamma.

Det är enbart i ett avseende, som en skillnad av principiell natur föreligger mellan de nu gällande bestämmelserna om extraordinär besvärshätt i 50 § av taxeringsförordningen och de föreslagna stadgandena i 111 § 1 mom. Enligt 50 § tillkommer extraordinär besvärshätt den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt eller till bevillning för inkomst i fall, där sådan taxering icke bort honom asättas. Detta innebär, att den som taxerats, men som icke bort taxeras av t. ex. den anledningen, att de skattefria avdragen överstigit den verkliga inkomsten, äger extraordinär besvärshätt, även om inkomsten varit så hög, att den skattskyldige varit deklara-tionspliktig, men icke fullgjort denna plikt. Härigenom har för det fall, då de skattefria avdragen äro av sådan storlek i förhållande till den verkliga inkomsten, att beskattningsbart belopp icke återstår, men den verkliga inkomsten dock är tillräcklig för att grunda deklara-tionsplikt, stadgandet om talerättens förlust sasom påföljd för underlåtenhet att deklarerera satts ur funktion på en omväg. Detsamma gäller om varje förekommande fall, då deklara-tionsplikt förekommer, men den verkliga inkomsten icke uppgår till belopp, som föranleder taxering. Den sålunda förekommande anordningen enligt 50 § synes varken ur principiell synpunkt riktig eller ur praktisk synpunkt önskvärd.

[Avvikelse från gällande bestämmelser.]

Enligt förslaget skall extraordinär besvärshätt liksom hittills tillkomma vederbörande landskamrerare, därest besvären äro föranledda av förelupen felräkning, misskrivning eller annat därmed jämförligt förbiseende.»

[Landskamrerares besvärshätt.]

I fråga om de yttranden, som avgivits över taxeringssakkunnigas förslag, hänvisar jag till propositionen nr 210/1927, sid. 274 ff.

Yttranden.

Vid frågans behandling år 1927 gjorde jag följande uttalande (prop. 210/1927, sid. 277 o. f.):

1927 års proposition.

»Beträffande den principiella grunden för den extraordinära besvärshätten vid taxering av inkomst och förmögenhet föreligger i stort sett icke någon skiljaktighet i uppfattningen mellan de sakkunniga och de myndigheter, som yttrat sig över deras förslag. Divergenserna synas i regel hänföra sig till bestämmelsernas avfattning eller vissa detaljfrågor, vartill jag strax skall återkomma.

Enighet torde råda därom, att extraordinär besvärshätt bör föreligga i alla de fall, då den skattskyldige ansett sig icke rimligen hava att räkna med en taxering av den art, som skett, och därför trots sig sakna anledning eller icke hunnit att före den ordinarie besvärstidens utgång undersöka, om eller huru han blivit taxerad. Härunder faller till en början det fall, då skattskyldig, som fullgjort sin deklara-tionsplikt, taxerats i strid mot deklara-tionen, men om avvikelsen antingen icke alls blivit under-rättad eller ock icke under-rättats inom föreskriven tid. Extraordinär besvärshätt bör även medgivas i sådana fall, då den skattskyldige icke varit deklara-tionspliktig å den ort, där taxeringen ägt rum; han har i sådant fall icke haft anledning antaga, att han skulle komma att taxeras därstädes. Däremot bör i regel dylik besvärshätt icke föreligga, då deklara-tionsförsumlighet ligger den skattskyldige till last. Sistberörda regel måste dock förbindas med vissa undantag. Dessa undantag grundas därå, att den försumlige icke bör löpa större risk för sin underlåtenhet än billigt är. Om beskattningsnämnden i saknad av deklara-tion, som det ålegat den skattskyldige att avgiva, misstager sig beträffande den skatt-

skyldiges förvärvskällor eller beträffande storleken av hans inkomst, har detta misstag vållats av den skattskyldige, och han bör då stå följderna av sin försummelse. Däremot vore det icke billigt, om den skattskyldige skulle nödgas tåla att bliva beskattad efter beskattningsgrunder, som icke äro å honom tillämpliga, även om de av beskattningsnämnden antagna faktiska förhållandena skulle föreligga. Den försumlige har givetvis saknat all anledning räkna med att beskattningsnämnden skulle taga hans försumlighet till förevändning för en mot skatteförfattningarna stridande åtgärd, och han bör icke vara skyldig finna sig däri.

Hur önskvärt det än vore att kunna avfatta bestämmelserna om den extraordinära besvärsrätten kortfattat och enkelt, torde man dock icke på ifrågavarande område kunna undgå en viss vidlyftighet. Man riskerar nämligen eljest att antingen beskära besvärsrätten i sådana fall, där den uppenbarligen bör förekomma, eller att tillerkänna sådan besvärsrätt i fall, där den lika uppenbart icke bör föreligga. Beaktas bör även den olikhet, som med avseende å den principiella skattskyldigheten och den objektiva skatteplikten föreligger mellan kommunalbeskattningen å ena sidan och den statliga beskattningen å den andra.»

Jag redogjorde därefter närmare för innebörden av propositionens bestämmelser i ämnet och uttalade, att desamma i huvudsak torde överensstämma med de sakkunnigas förslag. Med den ändrade form, som desamma erhållit i propositionen, syntes de anmärkningar, som i vissa yttranden framställts, vara beaktade. I vissa avseenden hade emellertid föreskrifterna i ämnet något utvidgats. Härom yttrade jag (prop. 210/1927, sid. 279):

»Vad nu sagts om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt gäller i tillämpliga delar även om taxering till kommunal progressivskatt och till utjämningskatt, vilket kommit till uttryck i författningstexten genom bestämmelsen, att klagorätt i extraordinär ordning i angivna fall tillkommer den, som taxerats 'för inkomst eller förmögenhet'. Ett särskilt stadgande har dock ansetts behöfligt för det fall, att skattskyldig taxerats i strid mot de i 2 § förordningen om kommunal progressivskatt eller 2 § förordningen om utjämningskatt meddelade stadgandena om principiell skattskyldighet. Detta har uttryckts på det sätt, att extraordinär besvärsrätt tillerkänts den, som taxerats till kommunal progressivskatt eller till utjämningskatt i strid mot de i förordningarna om nämnda skatter givna stadgandena om frihet från dylik skatt helt eller i viss omfattning.

Utom i de av taxerings-sakkunniga angivna fallen synes extraordinär besvärsrätt böra förefinnas jämväl om någon eftertaxerats för inkomst eller förmögenhet, men icke inom viss tid erhållit sådan underrättelse därom, som föreskrives i 114 § av föreliggande förslag. Enligt rådande praxis torde dylik klagorätt föreligga oberoende av om den skattskyldige för det år, som efterbeskattningen avser, fullgjort honom åliggande deklara-plikt eller ej; och avser nu föreliggande förslag icke att göra någon ändring i detta förhållande.

Vidare har den extraordinära besvärsrätt, som enligt de sakkunnigas förslag skulle tillkomma den, vilkens taxering på grund av felräkning, misskrivning eller annat därmed jämförligt förbiseende blivit felaktig, i förevarande förslag, 123 § 4 mom., utsträckt att gälla även för vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse och landsting, i den

mån sådana menigheter hava klagorätt över taxeringsnämnds beslut enligt 117 § i förslaget. Av innehållet i 131 § 2 mom. framgår, att även församling och skoldistrikt under vissa förutsättningar skola hava samma klagorätt som kommun.»

Jag angav därefter de skäl, som föranlett mig att icke biträda ett av länsstyrelsen i Örebro län framställt förslag, att stadgandet om extraordinär besvärsmått för den som icke inom angiven tid erhållit föreskriven undermåttelse om avvikelser från deklaration måtte ändras därhän, att besvärsmåtten bleve beroende icke av underrättelsens mottagande av den skattskyldige inom angivna tid utan av dess avsändande inom samma tid.

Första särskilda utskottet tillstyrkte bifall till vad i propositionen föreslagits och under överläggningarna i riksdagens kamrar framställdes ej heller någon erinran häremot.

Riksdagen
1927.

Vid förnyad granskning av de i föl föreslagna bestämmelserna har jag funnit desamma i några punkter icke fullt otvetydiga och har därför låtit omarbete dem i redaktionellt hänseende.

Departement-
schefen.

I första ledet av förevarande mom. behandlas det fall, att någon taxerats till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för intäkt, som överhuvudtaget icke utgör skattepliktig inkomst (jfr 19 § kommunalskattelagen och 2 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt) eller taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt för förmögenhetstillgång av sådant slag, som icke skall upptagas vid beräkning av skattepliktig förmögenhet (jfr 9 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt).

Andra ledet handlar om det fall, att någon taxerats till kommunal inkomstskatt, ehuru han ej är skyldig utgöra sådan skatt för något slag av inkomst, eller som taxerats till kommunal inkomstskatt för inkomst av sådant slag, för vilket han ej är skattskyldig eller för vilket han ej är skattskyldig å den ort, där taxeringen skett, d. v. s. då någon taxerats i strid mot kommunalskattelagens bestämmelser om skattskyldighet för vissa grupper av personer eller beträffande vissa grupper av inkomster (principiell skattskyldighet) och om beskattningsort. Genom uttrycken »något slag av inkomst» och »inkomst av sådant slag» utmärkes, att här är fråga om inkomstens beskaffenhet i och för sig; vid dess storlek fästes icke något avseende i detta sammanhang. Här åsyftas alltså närmast sådana fall som då någon taxerats i strid mot 53, 54, 69 eller 70 § kommunalskattelagen eller i strid mot överenskommelse, varom förmåles i 72 § samma lag. Under bestämmelsen kommer vidare det fall, att någon taxerats för inkomst å annan ort än där inkomst av dylikt slag enligt de i 56—61 §§ kommunalskattelagen givna bestämmelserna principiellt skall beskattas, såsom exempelvis då här i riket under hela beskattningsåret bosatt person taxerats för inkomst av kapital annorstädes än i hemortskommunen. Däremot reglerar detta led icke det fall, att någon taxerats för inkomst av viss förvärvskälla

å ort, som är beskattningsort för inkomst av sådan förvärvskälla, men dylik taxering likväl icke bort ske, därför att den skattskyldige icke haft förvärvskällan. Såsom jag i fjol anförde anser jag, i likhet med taxeringssakkunniga, att rätten till besvär i extraordinär ordning i dylikt fall skall vara beroende av om deklARATIONSSKYLDIGHET förelegat eller icke.

Extraordinär besvärsrätt bör givetvis föreligga även för det fall, att någon för samma inkomst taxerats å mer än en ort. Stadgande härom upptages i tredje ledet. Här åsyftas icke allenast det fall att inkomst tagits under beskattning till hela sitt belopp å två eller flera orter, utan även det fall att vid fördelning av inkomst från förvärvskälla, hänförlig till flera orter, å någon eller några orter större del av inkomsten beskattats än vederbort, så att summan av de å de olika orterna beskattade delarna överstiger inkomstens totala belopp.

I fjärde, femte och sjätte leden upptagas stadganden om extraordinär besvärsrätt vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, till kommunal progressivskatt och till utjämningsskatt, vilka stadganden vila på samma grund som de förut behandlade stadgandena rörande kommunal inkomstskatt. Även här förutsättes, att taxering skett i strid mot stadgandena om principiell skattskyldighet och om beskattningsort.

De nu behandlade stadgandena motsvara de fem första leden av 2 mom. i 1927 års förslag.

Sjunde, åttonde och nionde leden av förevarande mom. ansluta sig till motsvarande stadganden i 1927 års förslag; åttonde ledet har i redaktionellt hänseende omformulerats.

Tionde ledet företer den olikheten mot nionde ledet av 2 mom. i 1927 års förslag, att orden »annat därmed jämförligt förbiseende» utbyts mot orden »annat uppenbart förbiseende». Den äldre formuleringen har nämligen syntts mig väl snäv och den nu föreslagna lydelsen torde bättre överensstämma med rådande praxis.

I 3 mom. av förevarande paragraf är fråga om extraordinär besvärsrätt rörande virkestaxering. Stadgandena förete några smärre redaktionella avvikelser från de år 1927 föreslagna. Därjämte har tillagts ett nytt led, behandlande det fall att någon eftertaxerats för avverkat virke men om eftertaxeringen icke erhållit föreskriven underrättelse inom behörig tid; i likhet med vad som föreslås beträffande eftertaxering för inkomst eller förmögenhet torde nämligen extraordinär besvärsrätt böra finnas även i dylikt fall. Slutligen hava orden »annat därmed jämförligt förbiseende» i fjärde ledet av momentet utbyts mot orden »annat uppenbart förbiseende» av enahanda skäl, som anförts för motsvarande ändringar i 1 och 2 mom.

I 4 mom. har såsom följd av vidtagna ändringar i 1—3 mom. utbyte skett av orden »annat därmed jämförligt förbiseende» mot orden »annat uppenbart förbiseende».

124 och 125 §§.

Dessa paragrafer överensstämma, med en oväsentlig redaktionell ändring i 124 § 1 mom., med motsvarande paragrafer i 1927 års förslag.

126 §.

Denna paragraf med tillhörande rubrik har omarbetats i anledning av det av mig förut i dag omnämnda förslaget att göra kammarrätten till sista instans i mål rörande virkestaxering. Jag hänvisar till vad jag här- om anfört i den allmänna motiveringen.

I 2 mom. av förevarande paragraf har uteslutits den i 1927 års förslag upptagna föreskriften, att de särskilda ledamöterna första gången skola utses för tiden intill utgången av år 1933. Anledningen härtill är den, att stad- gande härom meddelats i förordningen den 27 juni 1927 (nr 312) om änd- ring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmy- nigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering. I stället har i över- gångsbestämmelserna till det nu utarbetade förslaget intagits stadgande om att, därest Kungl. Maj:t med stöd av berörda förordning den 27 juni 1927 meddelat förordnande för vissa personer att efter kallelse inträda så- som ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål rörande taxering av fast egendom, dylika förordnanden skola, i vad de avse åren 1929—1933, anses meddelade jämlikt förevarande mom. Att märka är dock, att enligt 1927 års förordning allenast sex personer skulle förordnas, under det att enligt förevarande bestämmelse sju sådana skola utses. Har Kungl. Maj:t vid den nya taxeringsförordningens ikraftträdande redan meddelat förord- nanden enligt förordningen den 27 juni 1927, skall Kungl. Maj:t således förordna ytterligare en person att för åren 1929—1933 vara särskild leda- mot i kammarrätten.

Om särskild sammansätt- ning av kam- marrätten vid handläggning av mål angä- ende fastig- hetstaxering och virkes- taxering.

127 §.

Första stycket av denna paragraf överensstämmer till fullo med första stycket i 127 § av 1927 års förslag.

I andra stycket har föreskrivits, att klagan icke må föras över utslag av kammarrätten i mål om fastighetstaxering, såvitt rör tillämpning av 6 § 1 mom., 7, 8, 9, 10, 11 eller 12 § kommunalskattelagen, och ej heller i mål om virkestaxering. Denna föreskrift överensstämmer, såvitt angår mål om fastighetstaxering, i sak med vad som föreslogs i propositionen nr 210/1927; och jag hänvisar rörande skälen härför till nämnda proposition, sid. 137 ff.; se särskilt sid. 183—187. I anslutning till den ändrade avfattning av 6 § kommunalskattelagen, som det i år framlagda förslaget till kommunalskatte- lag upptager, hänvisas nu till 1 mom. av samma paragraf men icke till 2 mom. av paragrafen. Härigenom utsäges med full tydlighet, att, såsom ock

Besvär över utslag av kam- marrätten.

åsyftades i fjolårets förslag, hinder ej möter att till Kungl. Maj:t fullfölja talan rörande verkställd taxering av sådan fastighet, som avses i 5 § 2 eller 4 mom. kommunalskattelagen och som förty icke skolat taxeras.

I fråga om förbudet mot klagan i virkestaxeringsmål hänvisar jag till vad jag härom anfört i den allmänna motiveringen.

128 §.

Denna paragraf ansluter sig till motsvarande paragraf i 1927 års kungl. förslag; av första särskilda utskottet föreslagna ändringar av hänvisningarna till vissa stadganden i kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hava iakttagits.

129 §.

I denna paragraf, som svarar mot 129 § i 1927 års kungl. förslag och 130 § i första särskilda utskottets förslag, hava endast smärre ändringar av redaktionell innebörd vidtagits.

130—135 §§.

Dessa paragrafer svara mot 130, 131, 133, 134, 135 och 137 §§ i 1927 års kungl. förslag. 131 och 134 §§ av det nu utarbetade förslaget förete några smärre avvikelser i jämförelse med motsvarande paragrafer i 1927 års förslag, vilka avvikelser äro rent redaktionella.

136—144 §§.

*Särskilda
föreskrifter.
Ansvarsbe-
stämmelser.*

Dessa paragrafer ansluta sig till 138—146 §§ i 1927 års förslag med av första särskilda utskottet förordnade redaktionella ändringar. I 136 § har till följd av den i år intagna ståndpunkten beträffande kommanditbolags beskattning uteslutning skett av vad i 138 § av 1927 års förslag var stadgat med avseende å sådant bolag. Paragrafhänvisningarna i 141, 142 och 144 §§ i det nya förslaget äro delvis ändrade till följd av omnumrering av åberopade paragrafer. 141 § 4 mom. har omformulerats för vinnande av full tydlighet därutinnan, att stadgandena i 1 och 2 mom. av paragrafen icke äro tillämpliga vid underlåtenhet att avgiva deklaration för staten, landsting, kommun eller annan dylik menighet eller där den försumlige för sin förseelse är underkastad ansvar för tjänstefel. Påföljd i dylika fall är nämligen antingen vite eller ansvar enligt 25 kap. strafflagen. Därjämte hava i 136, 137, 138, 140, 141, 142, 143 och 144 §§ vidtagits några smärre ändringar utan saklig innebörd samt i 3 mom. av

sistnämnda paragraf införts en ny bestämmelse om förbud mot klagan över beslut av kammarrätten i fråga om ansvar för försummelse vid fullgörande av deklarations- eller uppgiftsskyldighet med avseende å virkestaxering. I fråga om sistnämnda ändring åberopar jag vad jag anfört i den allmänna motiveringen rörande kammarrätten såsom sista instans i mål rörande virkestaxering. *Kammarrätten* har uttalat, att orden »deklarations- eller» böra uteslutas ur 144 §, enär, enligt ämbetsverkets mening, kammarrätten icke utgör forum för mål angående ansvar vid fullgörande av deklarationskyldighet. Denna kammarrättens erinran är givetvis riktig, såvitt angår ansvar enligt 141 § i det nu utarbetade förslaget. Men det gives fall, då kammarrätten är forum i dylika mål, nämligen när fråga är om vite för den, som gjort sig skyldig till försummelse vid fullgörande av deklarationskyldighet för staten, landsting, kommun och annan dylik menighet. Kammarrättens ändringsförslag kan jag därför icke biträda.

145 §.

1—4 mom. av förevarande paragraf förete i jämförelse med samma mom. i 147 § av 1927 års förslag vissa nyheter, föranledda av det av mig förut omnämnda förslaget om kommunala taxeringstjänstemän. Ändringarna överensstämmer med vad skatteberedningen i sådant avseende föreslagit med en obetydlig redaktionell ändring och torde icke tarva särskild motivering. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* har ifrågasatt sådan omformulering av 3 mom., att icke allenast kommun utan även myndighet, som till beskattningsnämndernas förfogande ställt kommunal taxeringstjänsteman, må kunna göra framställning om ersättning till kommunen. Detta förslag har jag icke funnit skäl upptaga, enär det synes mig böra ankomma på vederbörande kommunrepresentation att besluta, huruvida statsbidrag för ändamålet skall sökas. Självfallet är att hinder ej bör möta för kommun att uppdraga åt omförmäld myndighet eller något kommunens organ att för framtiden, så länge anordningen gäller, eller för viss begränsad tid göra framställning om statsbidrag, på det att beslut icke må erfordras för varje gång statsbidrag skall sökas.

5 och 6 mom. av förevarande paragraf ansluta sig till samma mom. i 1927 års förslag.

7 mom. upptages i den lydelse, momentet erhållit i första särskilda utskottets förslag.

8 mom. överensstämmer med 8 mom. i 1927 års förslag med erforderliga jämkningar av förekommande paragrafhänvisningar; bestämmelse om rese- och traktamentsersättning till protokollförare vid sammanträden inför länsstyrelsen eller landskamreraren enligt 59 § 1 eller 2 mom. eller 75 § har nu ansetts böra införas.

9 och 10 mom. äro likalydande med motsvarande mom. i 1927 års kungl. förslag.

11 mom. har omformulerats i anslutning till första särskilda utskottets

*Om kostnader
för taxerings-
arbetet.*

ändringsförslag; därvid har momentet erhållit en något ändrad avfattning för vinnande av större tydlighet.

Beträffande 12 mom. föreligger ingen avvikelse från 1927 års förslag.

146 §.

Denna paragraf, som svarar mot 148 § i 1927 års förslag, har undergått vissa ändringar.

Såsom 1 mom. hava upptagits de i 2 mom. av 148 § i 1927 års förslag förekommande stadgandena om ersättning åt kommunvalda och landstingsvalda ledamöter i beskattningsnämnderna med erforderliga jämkningar av förekommande paragrafhänvisningar.

I 2 mom. meddelas föreskrifter om ersättning åt sådan kommunvald ledamot i taxeringsnämnd, som omförmäles i 8 § 4 mom., för hans bestyr enligt 81 §. I anslutning till vad som gäller i fråga om ersättning för andra kommunala uppdrag har därvid upptagits uttrycklig bestämmelse, att arvode icke må överstiga vad som på grund av göromålets omfattning kan anses skäligt och ej heller bestämmas med hänsyn till den inkomst av tjänst, yrke eller näring, som ledamoten genom uppdragets fullgörande går förlustig. Därjämte har ansetts böra föreskrivas, att ersättningen ej heller må göras beroende av huru taxeringen utfallit, på det att icke ledamoten må låta sin verksamhet i taxeringsnämnden bestämmas med hänsyn till egen vinning. Att i 1927 års förslag upptagen bestämmelse om arvode åt kommunombud i taxeringsnämnden uteslutits följer därav, att det nu utarbetade förslaget icke upptager någon sådan ledamot.

Om ersättning åt skogsvårdsombud stadgas nu i 3 mom., vilket stadgande företer endast en mindre redaktionell ändring uti motsvarande bestämmelse i 1927 års förslag.

Promulgationsbestämmelser.

Dessa överensstämma i huvudsak med motsvarande bestämmelser i 1927 års förslag. Tiden för ikraftträdandet har framflyttats till den 1 januari 1929. Andra punkten av övergångsbestämmelserna har ändrats i det avseendet, att de nya bestämmelserna om särskild sammansättning av kamrarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering eller virkestaxering skola äga tillämpning jämväl beträffande mål och ärenden, som avse taxering av fast egendom år 1928. Någon motivering för denna bestämmelse torde ej erfordras. Rörande tredje punkten av övergångsstadgandena har jag redan yttrat mig vid 126 §. Fjärde punkten motsvarar tredje punkten i 1927 års förslag.

Föredragande departementschefen uppläser här efter ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till taxeringsförordning och hemställer, att förslaget måtte i proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla, och skall till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Einar Regnér.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Propositionen	1
Förslag till taxeringsförordning	2
1 kap. <i>Inledande stadganden</i>	2
2 kap. <i>Om beskattningsnämnder</i>	3
Olika slag av nämnder och deras verksamhetsområden sid. 3. — Nämnder för allmän fastighetstaxering sid. 4. — Nämnder för årlig taxering sid. 6. — För beskattningsnämnderna gemensamma bestämmelser sid. 8.	
3 kap. <i>Om uppgifter till ledning vid taxering</i>	10
I. Deklarationer och andra uppgifter vid allmän fastighetstaxering ...	10
II. Deklarationer och andra uppgifter vid särskild fastighetstaxering....	13
III. Deklarationer och andra uppgifter vid taxering för inkomst eller förmögenhet	14
Uppgifter till ledning för egen taxering sid. 14. — Uppgifter till ledning för annans taxering sid. 19. — Tid och plats för avlämnandet av deklara- tioner och andra uppgifter sid. 21. — Föreskrifter rörande anmaning sid. 23. — Om påföljd vid underlåtenhet att avlämna deklaration eller annan upp- gift sid. 23. — Särskild uppgift angående renskötsel sid. 25. — Särskild uppgift angående viss lotterivinst sid. 25.	
IV. Deklarationer och andra uppgifter vid virkestaxering	26
V. Gemensamma bestämmelser rörande deklara- tioner och andra upp- gifter	29
4 kap. <i>Om beskattningsnämndernas verksamhet</i>	32
I. Allmän fastighetstaxering	32
Förberedande åtgärder för beredningsnämndernas och fastighetstaxerings- nämndernas verksamhet sid. 32. — Beredningsnämndernas verksamhet sid. 35. — Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet sid. 37. — Förberedande åtgärder för fastighetsprövningsnämndernas verksamhet sid. 39. — Fastighets- prövningsnämndernas verksamhet sid. 40.	
II. Årlig taxering	41
Förberedande åtgärder för taxeringsnämndernas verksamhet sid. 41. — Taxeringsnämndernas verksamhet sid. 42. — Förberedande åtgärder för prövningsnämndernas verksamhet sid. 49. — Prövningsnämndernas verk- samhet sid. 50.	
III. Gemensamma bestämmelser rörande beskattningsnämndernas verk- samhet	55

	Sid
5 kap. Om fullföljd av talan	57
<p>Besvär över fastighetstaxeringsnämnds och taxeringsnämnds beslut sid. 57. — Besvär över fastighetsprövningsnämnds och prövningsnämnds beslut sid. 59. — Besvär i vissa fall att anföras i särskild ordning sid. 60. — Om särskild sammansättning av kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering eller virkestaxering sid. 64. — Besvär över utslag av kam- marrätten sid. 64. — Om särskilda taxeringsåtgärder i samband med pröv- ning av besvär sid. 65. — Allmänna föreskrifter rörande fullföljd av talan sid. 66.</p>	
6 kap. Särskilda föreskrifter	67
7 kap. Ansvarsbestämmelser	67
8 kap. Om kostnader för taxeringsarbetet	70
Promulgationsbestämmelser	74
Statsrådsprotokollet	75
<i>Inledning</i>	75
<i>Huvudfrågor</i>	76
<p>• Kommunombud och skogsvårdsombud i taxeringsnämnd sid. 76. — Kommunala tjänstemäns medverkan vid taxeringen sid. 85. — Kammar- rätten sista instans i mål om virkestaxering sid. 105.</p>	
<i>Specialmotivering till förslaget till taxeringsförordning</i>	117